

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2012

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2012

СОФИЯ, 2012

Decorative wavy lines in black, flowing across the bottom of the page.

Уважаеми читатели,

Продължавайки традицията от 1959 г., Националният статистически институт представя на вниманието ви новото издание на Статистическия справочник на Република България. На неговите страници ще намерите актуални данни за социално-икономическото, демографското, културното и информационното развитие на страната ни през периода 2008 - 2011 година.

За статистиката числата са важни не сами по себе си, а с информацията, която носят за промените, настъпващи в обществото, икономиката и благосъстоянието на хората. Тази информация е нужна и полезна за широк кръг потребители - представители на държавната администрация, бизнеса, неправителствените организации, научно-изследователските среди, учебните заведения, както и за цялата общественост.

Публикуваните в справочника данни на национално и регионално ниво характеризират населението, икономиката, околната среда здравеопазването, образованието, културата, туризма и други важни области. Информацията в отделните раздели е структурирана в таблици и графики, придружени от методологични бележки с кратък анализ на съответния отрасъл. В изданието са включени и данни от проведеното през 2011 г. преброяване на населението и жилищния фонд в Р България.

Публикуваните в справочника данни са на Националният статистически институт, Българската народна банка и други институции - органи на статистиката, както и на различни международни организации - Евростат, ООН, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и други.

Статистическите данни са данни за хората и за техния живот. Числата „улавят“ пулса на времето и чертаят тенденциите в развитието на обществото. Ето защо нашият стремеж е да предоставяме на потребителите качествена статистическа информация, отговаряща както на европейските изисквания и стандарти, така и на потребностите на държавници, политици, бизнесмени, граждански организации и на цялата общественост в помощ на усилията за изграждането на по-добро бъдеще на страната ни.

Д-р Ренета Инджова

Председател на Националният статистически институт

СЪДЪРЖАНИЕ

Стр.

Предговор	3
Съкращения и знаци	8

Общ преглед

I. Географска характеристика и климат

Територия и климат	12
Реки, езера и планини	14

II. Преброяване на населението и жилищния фонд към 1.02.2011 година

Население според преброяванията	18
Възрастова структура на населението	20
Население по семейно положение	22
Население по юридическо семейно положение	22
Население по фактическо семейно положение	23
Етнодемографски характеристики на населението	24
Самоопределение по етнос	24
Самоопределение по майчин език	24
Самоопределение по вероизповедание	25
Образование	26
Грамотност	27
Икономическа активност	28
Домакинства	29
Семейства	30
Жилищни сгради	31

III. Население

Население и демографски процеси	34
Възрастово-полова структура на населението	36
Раждаемост	38
Смъртност	40
Брачност и бракоразводност	42
Население по области	44
Раждаемост и смъртност по области	46
Миграция на населението	48

IV. Пазар на труда

Работна сила	52
Работна сила по области	54
Заетост	56
Заетост по области	58
Наети лица	60
Безработица	62
Безработица по области	66
Средна годишна заплата	68

Стр.**V. Образование**

Видове образователни институции	72
Записани учащи	74
Преподаватели по степени на преподаване	76
Детски градини	78
Общообразователни училища	80
Професионално обучение - I степен	82
Професионално обучение - II степен	84
Професионално обучение - III степен	86
Професионално обучение - IV степен и центрове за професионално обучение	88
Висше образование	90
Училища, преподаватели и ученици по области	92
Степени на участие на населението в образователната система и разходи за образование	94

VI. Култура и изкуство

Издателска дейност	98
Сценични изкуства и кина	100
Музеи и читалища	102
Библиотеки	104
Радиопрограмна и телевизионна дейност	106

VII. Здравеопазване

Лечебни и здравни заведения и медицински персонал	110
Медицински персонал по области	112
Заболявания от злокачествени новообразувания и активна туберкулоза	114

VIII. Доходи, разходи и потребление на домакинствата

Общ доход на домакинствата	118
Общ разход на домакинствата	120
Потребление на основни хранителни продукти	122
Покупателна способност на домакинствата	124
Индикатори за бедност	126

IX. Престъпност и правосъдие

Престъпления, завършили с осъждане	130
Осъдени лица	132

X. Национални сметки

Брутен вътрешен продукт	136
Брутна добавена стойност	138
Компенсация на наетите и брутен опериращ излишък/ брутен смесен доход	140
Инвестиции и потребление	142
Производителност на труда	144

XI. Финанси

Парични агрегати	148
------------------------	-----

Стр.

Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор	150
Лихвени проценти	152
Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД“ ...	154

XII. Цени

Индекс на потребителските цени - годишна инфлация	158
Индекс на потребителските цени - средногодишна инфлация	160
Хармонизиран индекс на потребителските цени	162
Индекс на цените на производител	164
Цени на производител в селското стопанство	166
Цени на продуктите и услугите за текущо потребление в селското стопанство	168

XIII. Износ и внос на стоки

Външнотърговски стокообмен	172
Износ по страни - основни търговски партньори	174
Внос по страни - основни търговски партньори	176
Износ и внос по стоки	178

XIV. Платежен баланс

Платежен баланс	182
Преки чуждестранни инвестиции	184

XV. Дълготрайни материални активи

Разходи за придобиване на ДМА	188
Придобити дълготрайни материални активи	190

XVI. Търговия; Хотелиерство и ресторантьорство

Обекти за продажби на дребно	194
Продажби на дребно	196
Оборот в търговията; хотелиерството и рестантьорството	198

XVII. Промисленост

Продукция на промишлените предприятия	202
Структура на продукцията на промишлените предприятия	204
Индекси на продукцията на промишлените предприятия	206
Промислени продукти в натурално изражение	208

XVIII. Строителство и жилищен фонд

Продукция на строителните предприятия	214
Жилищен фонд	216
Разрешителни за строеж и жилища в експлоатация	218

XIX. Енергетика

Общ енергиен баланс	222
Крайно енергийно потребление	224
Електроенергия и топлоенергия	226

Стр.**XX. Транспорт и съобщения**

Транспорт - основни данни за развитието	230
Превозени товари и пътници и извършена работа от транспорта	232
Съобщения	234

XXI. Туризъм

Средства за подслон и места за настаняване	238
Реализирани нощувки	240
Пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужденци в България	242

XXII. Горско стопанство

Обща горска площ	246
Стопанисване на горите	248
Добита дървесина	250
Дивеч	252

XXIII. Селско стопанство

Преброяване на земеделските стопанства	256
Използвана земеделска площ и обработваема земя	258
Производство от земеделски култури	260
Селскостопански животни и птици	262
Икономически сметки за селското стопанство	264

XXIV. Околна среда

Емисии на вредни вещества	268
Водоползване	270
Шум	272
Разходи за опазване и възстановяване на околната среда	274
Битови отпадъци	276
Защитени територии	278

XXV. НИРД

Научноизследователска и развойна дейност	282
--	-----

Международен преглед

Територия и население по континенти	286
Пазар на труда	294
Образование	296
Култура	297
Здравеопазване	298
Цени	299
Износ и внос	301
Туризъм	303
Селско стопанство	305
Околна среда	308
Международни сравнения	309

За потребителите: Данните за 2011 г. са предварителни.

СЪКРАЩЕНИЯ И ЗНАЦИ

АЕЦ	=	атомна електроцентрала
BGN	=	нови български левове
БВП	=	брутен вътрешен продукт
БНБ	=	Българска народна банка
бр.	=	брой
вкл.	=	включително
в т.ч.	=	в това число
г.	=	година
Гкал	=	гигакалория
гр.	=	град
ДВ	=	„Държавен вестник“
ДДС	=	данък добавена стойност
дка	=	декар
ДМА	=	дълготрайни материални активи
ДПФ	=	Държавен поземлен фонд
Евростат	=	Статистическа служба на Европейския съюз
ЕК	=	Европейска комисия
ЕП	=	Европейски парламент
ЕСС	=	Европейска система за сметки
ЕС	=	Европейски съюз
ЕАСТ	=	Европейска асоциация за свободна търговия
жп	=	железопътен
ЗСПД	=	Закон за семейни помощи за деца
ЗЗД	=	Закон за закрила на детето
ЗСП	=	Закон за социално подпомагане
ЗИХУ	=	Закон за интеграция на хората с увреждания
ИЗП	=	използвана земеделска площ
ИКТ	=	информационно-комуникационни технологии
ИПЦ	=	индекси на потребителските цени
кВт	=	киловат
кВтч	=	киловатчас
кг	=	килограм
кг/чов./г.	=	килограм на човек за година
КИД	=	Класификация на икономическите дейности

ккал	=	килокалория
кл.	=	клас
км	=	километър
км ²	=	квадратен километър
кс	=	конска сила
КСО	=	Кодекс за социално осигуряване
КСС	=	Класификация на сградите и строителните съоръжения
СОICOP	=	Единна международна класификация на потребителските разходи
л	=	литър
лв.	=	лев
л/ден.	=	литър на денонощие
м	=	метър
м ²	=	квадратен метър
м ³	=	кубически метър
МВР	=	Министерство на вътрешните работи
МВФ	=	Международен валутен фонд
МЗХ	=	Министерство на земеделието и храните
млн.	=	милион
мм	=	милиметър
МОСВ	=	Министерство на околната среда и водите
МПС	=	моторно превозно средство
МС	=	Министерски съвет
МСКО	=	Международна стандартна класификация на образованието
НСИ	=	Национален статистически институт
н.д.	=	некласифицирани другаде
НКИД	=	Национална класификация на икономическите дейности
НИРД	=	научноизследователска и развойна дейност
НТООД	=	нетърговски организации, обслужващи домакинствата
NUTS	=	Класификация на териториалните единици за статистически цели
ООН	=	Организация на обединените нации
ОИСР	=	Организация за икономическо сътрудничество и развитие

пкм	=	пътниккилометър
ППС	=	паритет на покупателната способност
ПРОДПРОМ	=	Национална класификация на промишлената продукция
ППЗСПЗЗ	=	Правилник за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи
ПФИ	=	парично-финансови институции
СПС	=	стандарт на покупателната способност
СПСОВ	=	селищна пречиствателна станция за отпадъчни води
CIF	=	стойност, застраховка, навло (cost, insurance, freight)
СОФ	=	социалноосигурителни фондове
SITC	=	Стандартна международна търговска класификация
т	=	тон
т/г.	=	тон/годишно
ткм	=	тонкилометър
т н.е.	=	тонове нефтен еквивалент
FOB	=	франко борда (free, on board)
ФПУ	=	финансовопосреднически услуги
ха	=	хектар
хил.	=	хиляди
ХИПЦ	=	Хармонизиран индекс на потребителските цени
чф.	=	чифт
щ.д.	=	щатски долар
.	=	липсват данни
-	=	няма случай
0	=	величина, по-малка от половината на употребената единица мярка
%	=	процент
х	=	поради естеството на данните не може да има случай
*	=	предварителни данни
..	=	конфиденциални данни
()	=	поради малкия обем на извадката данните в таблиците, оградени в скоби, не са достатъчно точни

ОБЩ ПРЕГЛЕД

I. ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА И КЛИМАТ

Територия и климат

Република България е разположена в Югоизточна Европа в източната част на Балканския полуостров и е с територия 111 001.9 кв. км.

Климатът на страната е преходен между умереноконтинентален и субтропичен в неговия средиземноморски вариант (в южните части на страната). Наблюдават се четири сезона.

Горите (широколистни и иглолистни) заемат 33% от територията на страната. Разнообразната природа е естествена среда на ценни животински видове.

Фиг. 1. Територия на България¹

¹ Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството - „Баланс на територията на Република България към 31.12.2000 г.“

1. Граници на България¹

		(Километри)			
Граници		Общо	Сухоземна	Речна	Морска
Общо		2245	1181	686	378
Северна	- с Румъния	609	139	470	-
Източна	- с Черно море	378	-	-	378
Южна	- с Турция	259	133	126	-
	- с Гърция	493	429	64	-
Западна	- със Сърбия	341	315	26	-
	- с Република Македония	165	165	-	-

¹ Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

2. Метеорологични данни за 2011 г.¹

Метеорологични станции	Средно-годишно атмосферно налягане	Температура на въздуха				
		средна годишна	абсолютна максимална годишна	абсолютна минимална годишна		
	hPa	°C		дата	°C	дата
Видин	1014.8	11.5	36.4	11.07.	-15.2	26.01.
Плевен	997.9	11.8	37.0	20.07.	-13.6	27.01.
Велико Търново	995.3	11.7	37.8	16.07.	-12.8	2.02.
Добрич	993.6	10.5	34.2	19.07.	-15.2	5.01.
Варна	1013.1	12.2	33.2	31.08.	-7.8	27.02.
Бургас	1014.8	12.8	33.7	31.08.	-5.1	31.01.
Хасково	990.2	12.5	37.2	20.07.	-12.2	25.12.
Казанлък	971.7	11.0	34.6	16.07.	-11.7	7.01.
Пазарджик	993.2	11.9	36.6	10.07.	-15.4	25.12.
София - НИМХ	948.7	10.4	35.0	20.07.	-14.8	26.01.
Кюстендил	955.8	11.0	37.6	25.08.	-12.8	26.01.
Черни връх	772.4	1.1	19.4	16.07.	-20.1	8.03.
Сандански	992.6	14.3	39.0	25.08.	-7.1	27.01.

2. Метеорологични данни за 2011 г.¹

(Продължение и край)

Метеорологични станции	Средна годишна относителна влажност на въздуха	Максимален годишен 24-часов валеж		Годишна сума на валежите	Средна годишна облачност
	%	мм	дата	мм	(0 - 10)
Видин	76	22	20.02.	277	5.0
Плевен	70	28	11.08.	447	5.0
Велико Търново	70	72	11.08.	592	5.4
Добрич	74	49	18.10.	597	5.2
Варна	73	104	18.10.	572	5.5
Бургас	74	27	4.05.	481	5.3
Хасково	73	43	11.08.	580	5.6
Казанлък	73	43	11.08.	419	6.5
Пазарджик	68	44	11.08.	383	4.9
София - НИМХ	68	34	25.07.	406	5.4
Кюстендил	65	42	9.10.	326	4.7
Черни връх	80	38	9.10.	549	5.7
Сандански	59	28	9.10.	355	4.9

¹ Източник: Национален институт по метеорология и хидрология при Българската академия на науките.

Реки, езера и планини

Реките в страната са сравнително къси и немного пълноводни. Най-дългата река в България е Искър с дължина 368 км, а най-пълноводната - Марица. Главни реки в страната са Дунав (470 км; гранична с Румъния), Искър, Вит, Осъм, Янтра (притоци на Дунав), Камчия, Марица, Места, Струма.

60% от територията на страната е с планински и хълмист релеф. Планините са изключително разнообразни и са част от Алпо-Хималайската верига, която обхваща планински системи на два континента - Европа и Азия. Те са достъпни през четирите годишни сезона и предоставят неограничени възможности за отдых, спорт и туризъм. Най-високата планина в България и на Балканския полуостров е Рила с връх Мусала - 2 925 м.

3. По-големи реки и естествени езера на територията на България

Реки	Дължина - км	Езера	Повърхност - км ²
Дунав	470.0	Бургаско	27.6
Искър	368.0	Варненско	17.4
Тунджа	349.5	Атанасовско	16.9
Марица	321.6	Мандренско	10.0
Осъм	314.0	Поморийско ¹	5.0
Струма	290.0	Белославско	3.9
Янтра	285.5		
Камчия	244.5		
Арда	241.3		

¹ Без солниците.

4. Планини в България, най-високите им върхове и тяхната надморска височина¹

Планини	Върхове	Височина - м
Рила	Мусала	2925
Пирин	Вихрен	2914
Стара планина	Ботев	2376
Витоша	Черни връх	2290
Осоговска планина	Руен	2251
Славянка	Гоцев връх	2212
Родопи	Голям Перелик	2191
Беласица	Радомир	2029
Влахина	Огреяк	1924
Малешевска планина	Ильов връх	1803
Кървав камък	Било	1737
Милевска планина	Милевец	1733
Руй	Руй	1706
Огражден	Билска чука	1643
Средна гора	Богдан	1604
Лисец	Връшник	1500
Чудинска планина	Арамлия	1496
Конявска планина	Виден	1487
Ерулска планина	Големи връх	1481
Верила	Голям Дебелец	1415
Любаш	Любаш	1398
Стража	Стража	1389
Плана	Манастирище	1338
Еловишка планина	Плоча	1329
Земенска планина	Тичак	1295
Видлич	Вучибаба	1294
Люлин	Дупевица	1256
Ездимирска планина	Големи връх	1219
Стъргач	Асенов връх	1218
Лозенска планина	Попов дел	1190
Пенкьовска планина	Конски връх	1187
Завалска планина	Китка	1181
Голо бърдо	Ветрушка	1158
Рудини	Бандерата	1155
Черна гора	Тумба	1129
Сакар	Вишеград	856
Странджа	Градище	710

¹ Източник: Агенция по геодезия, картография и кадастър към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

**II. ПРЕБРОЯВАНЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО
И ЖИЛИЩНИЯ ФОНД КЪМ 1.02.2011 ГОДИНА**

Население според преброяванията

От 1 до 28 февруари 2011 г. се проведе 17-ото поред преброяване на населението и жилищния фонд в демографската история на България в съответствие със Закона за преброяване на населението и жилищния фонд в Република България през 2011 г. (ЗПНЖФ), приет от 40-ото Народно събрание.

За първи път България проведе преброяване като страна - членка на Европейския съюз, и при спазване на изискванията на Регламент (ЕО) № 763/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно преброяването на населението и жилищния фонд в ЕС, както и съпътстващите го европейски регламенти за техническия формат и качеството на данните.

За първи път освен класическо преброяване с преброителна карта се проведе и преброяване по интернет с електронен въпросник като метод за регистрация на статистическите данни.

Към 1 февруари 2011 г. населението на България е 7 364 570 души.

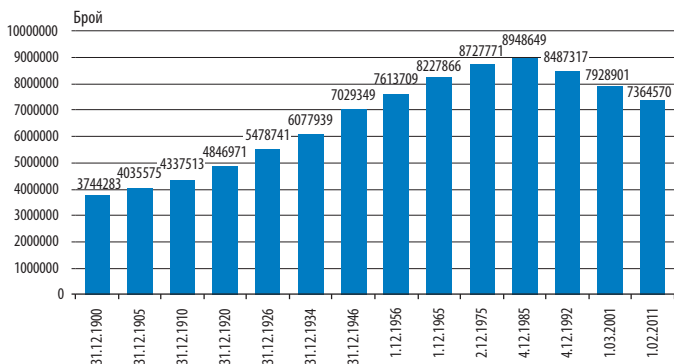
В периода между двете преброявания през 2001 и 2011 г. населението на страната намалява с 564 331 души, или със 7.1%.

Две трети от намаляването на населението, или 389 087 лица, се дължи на отрицателния естествен прираст. Естественият прираст за всички години през периода между двете преброявания е отрицателен, като най-голямо е намаляването на броя на населението през 2002 година (-46 118 души).

Почти една трета от намаляването на населението (31.1%) за периода между преброяванията през 2001 и 2011 г. се дължи на външна миграция, която се оценява на 175 244 души.

Запазва се тенденцията на увеличаване на относителния дял на градското население и намаляване на населението в селата. В градовете живеят 5 338 261 души, или 72.5%, а в селата - 2 026 309 души, или 27.5% от населението на страната.

Фиг. 1. Население по години на преброяванията за периода 1900 - 2011 г.

1. Население на страната според преброяванията

(Брой)

Година на преброяванията	Общо	В градовете	В селата	Жени на 1 000 мъже
31.12.1900	3744283	742435	3001848	961
31.12.1905	4035575	789689	3245886	962
31.12.1910	4337513	829522	3507991	966
31.12.1920	4846971	966375	3880596	1002
31.12.1926	5478741	1130131	4348610	997
31.12.1934	6077939	1302551	4775388	990
31.12.1946	7029349	1735188	5294161	999
1. 12.1956	7613709	2556071	5057638	1004
1. 12.1965	8227866	3822824	4405042	1000
2. 12.1975	8727771	5061087	3666684	1003
4. 12.1985	8948649	5799939	3148710	1019
4. 12.1992	8487317	5704552	2782765	1035
1. 03.2001	7928901	5474534	2454367	1053
1. 02.2011	7364570	5338261	2026309	1053

Възрастова структура на населението

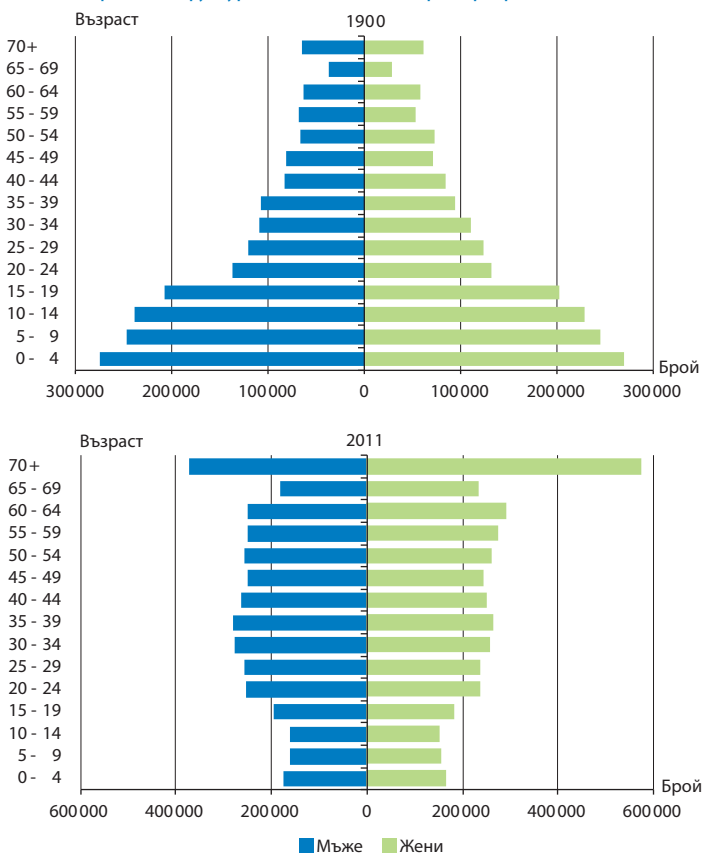
Продължават да се задълбочават негативните тенденции в изменението на възрастовата структура на населението. Налице е продължаващ процес на демографско остаряване, който се изразява в намаляване на абсолютния брой и относителния дял на населението под 15 години и увеличаване на дела на населението на 65 и повече години.

- През 2001 г. под 15-годишна възраст са били 15.3% от населението в страната. През 2011 г. техният дял намалява на 13.2%.

- Незначително се увеличава делът на населението във възрастовата група 15 - 64 години. Спрямо 2001 г. този дял е нараснал с 0.4% и от 67.9% е достигнал 68.3%.

- Най-голямо увеличение има в дела на населението над 65 години - от 16.8% през 2001 г. на 18.5% през 2011 година.

Фиг. 2. Възрастова структура на населението според преброяванията

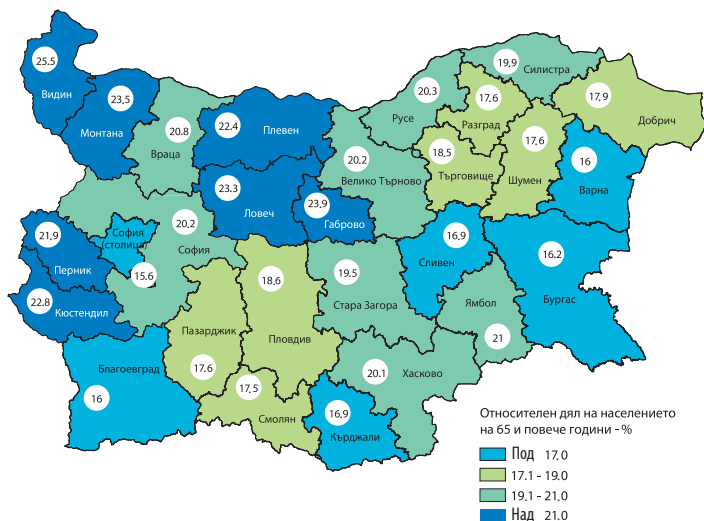

2. Население по възраст и пол

Възраст (в навършени години)	Общо	Мъже	Жени	Относителен дял на градското от общото население на страната - %
	брой			
Общо	7364570	3586571	3777999	72.5
0 - 4	343163	176483	166680	73.8
5 - 9	316643	163076	153567	72.0
10 - 14	315466	162159	153307	72.0
15 - 19	377585	194099	183486	72.8
20 - 24	488807	251720	237087	77.9
25 - 29	491088	255616	235472	77.7
30 - 34	533945	276726	257219	78.4
35 - 39	545332	281170	264162	78.0
40 - 44	513814	263969	249845	76.0
45 - 49	495672	251056	244616	74.6
50 - 54	516851	256509	260342	74.2
55 - 59	523827	251297	272530	73.2
60 - 64	540980	248710	292270	69.8
65 - 69	415431	182565	232866	64.3
70 - 74	345327	143726	201601	61.3
75 - 79	301851	119774	182077	60.0
80 - 84	191309	71526	119783	61.9
85 - 89	86822	29824	56998	61.5
90 - 94	17341	5581	11760	61.6
95 - 99	3078	905	2173	61.9
100 и повече	238	80	158	63.0

Фиг. 3. Относителен дял на населението на 65 и повече навършени години по области

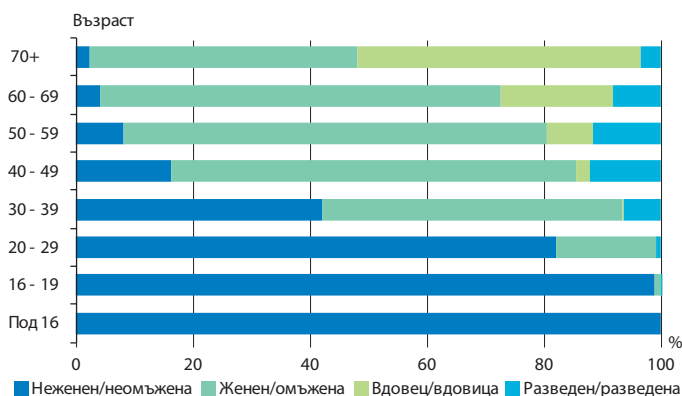
Население по семейно положение

Население по юридическо семейно положение

Най-общата тенденция в структурата на населението по семейно положение за изминалите 10 години се изразява в намаляване на дела на женените/омъжените лица за сметка на неженените/неомъжените и на лицата в съжителство без брак.

Към 1.02.2011 г. в страната са преброени 2 921 950 (39.7%) неженени/неомъжени, 3 259 954 (44.3%) женени/омъжени, 754 526 (10.2%) овдовели и 428 140 (5.8%) разведени лица. Делът на лицата със сключен юридически брак през 2011 г. в сравнение с преброяването през 2001 г. намалява с близо 10 процентни пункта, а този на неженените/неомъжените лица се увеличава с близо 7 пункта.

Фиг. 4. Структура на населението по юридическо семейно положение и възраст

3. Население по юридическо семейно положение и възраст

Възраст (в навършени години)	Общо	Юридическо семейно положение			
		неженен/ неомъжена	женен/ омъжена	вдовец/ вдовица	разведен/ разведена
Общо	7364570	2921950	3259954	754526	428140
Под 16	1039949	1039949	-	-	-
16 - 19	312908	309806	2906	42	154
20 - 29	979895	805067	166188	663	7977
30 - 39	1079277	454165	552797	5549	66766
40 - 49	1009486	165011	699118	24275	121082
50 - 59	1040678	83824	755248	79906	121700
60 и повече	1902377	64128	1083697	644091	110461

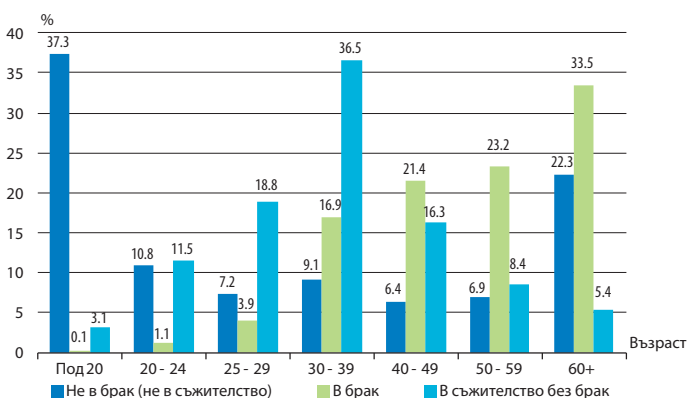
Население по фактическо семейно положение

Към 1.02.2011 г. 579 434 души, или 8.0% от населението живеят в съжителство без брак. Относителният им дял се е увеличил два пъти в сравнение с 2001 година.

Броят на фактическите бракове е 289 717. Юридическото семейно положение на лицата, живеещи в съжителство без брак, е следното: неженени/неомъжени - 442 942, или 76.4%; женени/омъжени - 21 444, или 3.7%; овдовели - 18 308, или 3.2%; разведени - 96 740, или 16.7%.

От всички съжителства без брак 70% са сред младите възрастови групи от 16 до 39 години. С увеличаването на възрастта този дял намалява и сред населението на 40 - 49-годишна възраст той е 16.0%, а сред лицата над 50-годишна възраст - 14.0%

Фиг. 5. Структура на населението по фактическо семейно положение и възраст

4. Население по фактическо семейно положение, възраст и пол

(Брой)

Възраст (в навършени години)	Общо	Фактическо семейно положение		
		не в брак (не в съжителство)	в брак	в съжителство без брак
Общо	7364570	3572394	3212742	579434
По възраст				
Под 15	975272	974700	-	572
15 - 19	377585	358430	2137	17018
20 - 29	979895	644948	159406	175541
30 - 39	1079277	324967	542431	211879
40 - 49	1009486	226798	688266	94422
50 - 59	1040678	246306	745463	48909
60 и повече	1902377	796245	1075039	31093
По пол				
Мъже	3586571	1698001	1598864	289706
Жени	3777999	1874393	1613878	289728

Етнодемографски характеристики на населението

Самоопределение по етнос

Българската етническа общност обхваща 5 664 624, или 84.8% от лицата, доброволно декларирали етническото си самоопределение. Делът на българската етническа група в сравнение с преброяването през 2001 г. се увеличава с 0.9 пункта.

Турската етническа група е втората по численост, като към 1.02.2011 г. 588 318 лица са се самоопределили като етнически турци. Те представляват 8.8% от всички лица, доброволно декларирали етническото си самоопределение. Относителният им дял намалява с 0.6 процентни пункта в сравнение с 2001 година.

Ромският етнос традиционно е третият по численост. Към 1.02.2011 г. той наброява 325 343 души според самоопределянето на лицата с относителен дял от 4.9%, или с 0.2 процентни пункта повече от 2001 година.

Към други етнически групи са се самоопределили 49 304 души, или 0.7%. Тук се включват лицата от други етнически групи: руска - 9 978, арменска - 6 552, влашка - 3 684, гръцка - 1 379, еврейска - 1 162, каракачанска - 2 556, македонска - 1 654, румънска - 891, украинска - 1 789, и други - 19 659 души.

Лицата, които не се самоопределят, са 53 391 - (0.8%). Лицата, които не са отговорили на въпроса за етническо самоопределение, са 9% от населението на страната.

5. Население към 1.02.2011 г. по етническа група и местоживееене

(Брой)

Етническа група	Общо	В градовете	В селата
Общо	7364570	5338261	2026309
В т.ч. отговорили	6680980	4861400	1819580
Българска	5664624	4390052	1274572
Турска	588318	221522	366796
Ромска	325343	180266	145077
Друга	49304	34060	15244
Не се самоопределят	53391	35500	17891

Самоопределение по майчин език

Българският е майчин език за 5 659 024 души, или 85.2% от населението, турският - за 605 802 души, или за 9.1%, и ромският - за 281 217 души, или за 4.2%.

На доброволния въпрос за майчин език не са отговорили 9.8% от преброените лица.

6. Население към 1.02.2011 г. по майчин език и местоживееене

(Брой)

Майчин език	Общо	В градовете	В селата
Общо	7364570	5338261	2026309
В т.ч. отговорили	6642154	4828633	1813521
Български	5659024	4368233	1290791
Турски	605802	231329	374473
Ромски	281217	159659	121558
Друг	48547	36369	12178
Не се самоопределят	47564	33043	14521

Самоопределение по вероизповедание

Лицата, самоопределили се към източноправославното християнско вероизповедание, са най-голямата група - 4 374 135 души, или 76.0% от лицата, отговорили на въпроса.

Католическо вероизповедание са посочили 48 945 души, протестантско - 64 476 души, съответно 0.8 и 1.1% от отговорилите. Мюсюлманско вероизповедание имат 577 139 души, или 10%. От тях мюсюлманско сунитско е вероизповеданието на 546 004 души, мюсюлманско шиитско - на 27 407 души, и 3 727 души са записали само мюсюлманско вероизповедание.

Други вероизповедания изповядват 11 444 души, или 0.2% от отговорилите. Нямаат вероизповедание 272 264 лица (4.7%) и 409 898 (7.1%) не се самоопределят.

Делът на неотговорилите лица е 21.8%.

7. Население към 1.02.2011 г. по вероизповедание и местоживееене

(Брой)

Вероизповедание	Общо	В градовете	В селата
Общо	7364570	5338261	2026309
В т.ч. отговорили	5758301	4185590	1572711
Християнско ¹	4487556	3483392	1004164
Мюсюлманско ²	577139	182773	394366
Друго	11444	10323	1121
Нямат	272264	209412	62852
Не се самоопределят	409898	299690	110208

¹ Източноправославно, католическо и протестантско.

² Мюсюлманско сунитско, мюсюлманско шиитско и мюсюлманско.

Образование

Образователната структура на населението на 7 и повече навършени години значително се подобрява през 2011 в сравнение с предходните години, следвайки ясно изразената тенденция на увеличение на броя и дела на населението с висше и средно образование при същевременно намаление на броя на хората с основно и по-ниско образование.

Към 1.02.2011 г. броят на лицата с висше образование е 1 348.7 хил., или всеки пети (19.6%) е висшист, а лицата, завършили средно образование, са 2 990.4 хиляди (43.4%). Делът на лицата с начално и по-ниско образование е 13.9% (или всяко седмо на 100 лица).

Образованието на мъжете като цяло е малко по-високо от това на жените поради по-големия относителен дял на мъжете със средно и по-високо образование - 63.6 срещу 62.4%. Жените обаче завършват значително по-често висше образование от мъжете, като към момента на преброяването с висше образование са 791.8 хил. жени (22.3%), а мъжете висшисти са съответно 556.9 хиляди (16.7%).

8. Население към 1.02.2011 г. на 7 и повече години по завършена степен на образование и местоживее

(Брой)

Образование	Общо	В градовете	В селата
Общо	6891177	4990698	1900479
Висше	1348650	1238037	110613
Средно	2990424	2335030	655394
Основно	1591348	872221	719127
Начално	536686	279683	257003
Незавършено начално	328803	216582	112221
Никога непосещаващи училище	80963	39070	41893
Дете ¹	14303	10075	4228

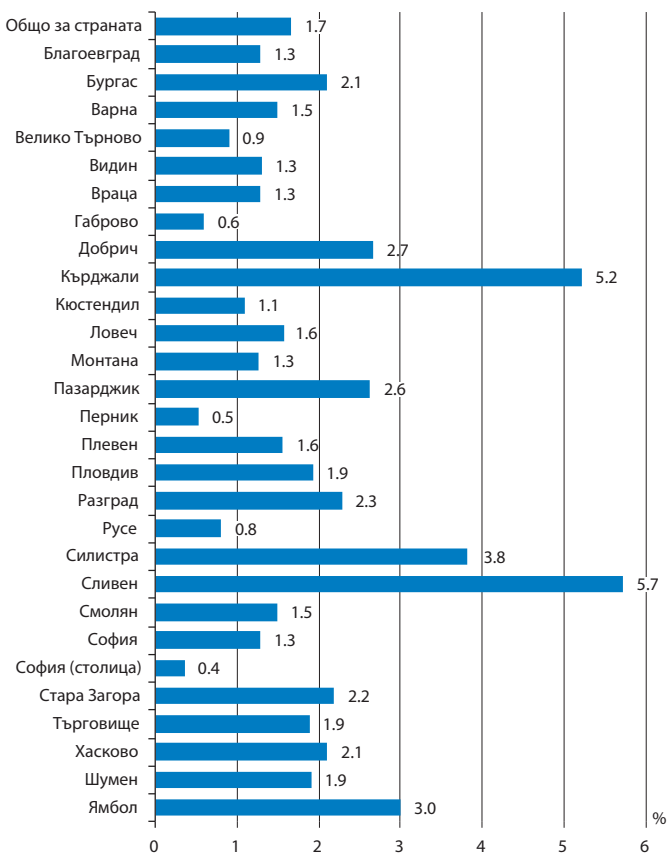
¹ До 7 години вкл., което още не посещава училище.

Грамотност

При последното преброяване относителният дял на неграмотните лица (неумението да се чете или пише) е 1.7% от населението на 9 и повече навършени години, или един на 60 души е неграмотен. Жените са с доста по-висок относителен дял на неграмотните (2.0%) в сравнение с мъжете (1.3%).

Фиг. 6. Относителен дял на неграмотните лица по области

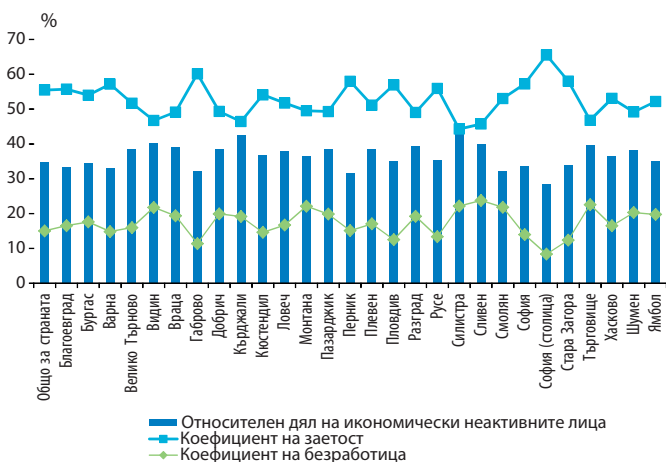
Икономическа активност

Икономически активното население обхваща всички лица на 15 и повече години, които са заети или безработни. Въпросите за икономическата активност на лицата се отнасят до положението им на пазара на труда през седмицата, предхождаща датата на преброяването.

Към 1.02.2011 г. в страната има 3 329 683 икономически активни лица, или 52.1% от лицата на възраст 15 и повече години. От всички икономически активни лица 1 753 233 са мъже (52.7%), а 1 576 450 - жени (47.3%). Икономически неактивните лица на 15 и повече години са 3 059 615, от които 1 331 620 са мъже (43.5%), а 1 727 995 - жени (56.5%).

Относителна мярка за степента на участие на населението в пазара на труда е коефициентът за икономическа активност, изчислен като отношение на броя на икономически активните лица към населението във възрастовата група 15 - 64 навършени години. Общо за страната коефициентът на икономическа активност възлиза на 65.3% (68.1% за мъжете и 62.5% за жените).

Фиг. 7. Коефициент на заетост, безработица и икономически неактивни лица

Домакинства

Домакинство образуват съвместно съжителстващи лица, независимо дали са в родствени или неродствени връзки помежду си, или съжителстват в колектив, подчинен на общ режим.

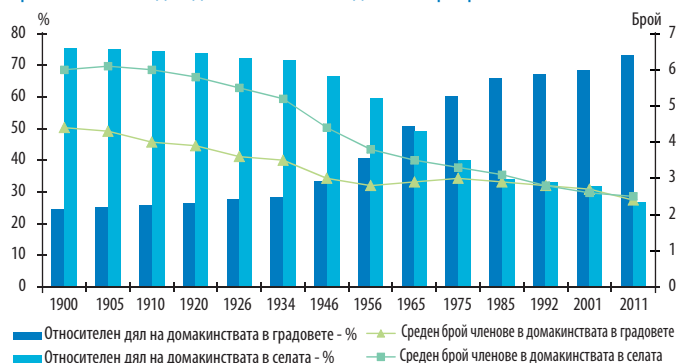
Към 1.02.2011 г. населението в България живее в 3 005 589 обикновени и 787 колективни домакинства.

9. Обикновени домакинства към 1.02. 2011 г. по брой на членовете и местоживеене

(Брой)

	Общо	В градовете	В селата
Домакинства	3005589	2202498	803091
По брой на членовете:			
Едночленни	925385	676018	249367
Двучленни	853735	610251	243484
Тричленни	606613	482567	124046
Четиричленни	401517	303100	98417
Петчленни	133397	84887	48510
Шестчленни	54163	29789	24374
Седемчленни и повече	30779	15886	14893
Лица в домакинствата	7296459	5287323	2009136
Среден брой членове в едно домакинство	2.4	2.4	2.5

Фиг. 8. Структура на обикновените домакинства по местоживеене и среден брой членове в едно домакинство по години на преброяванията

Семейства

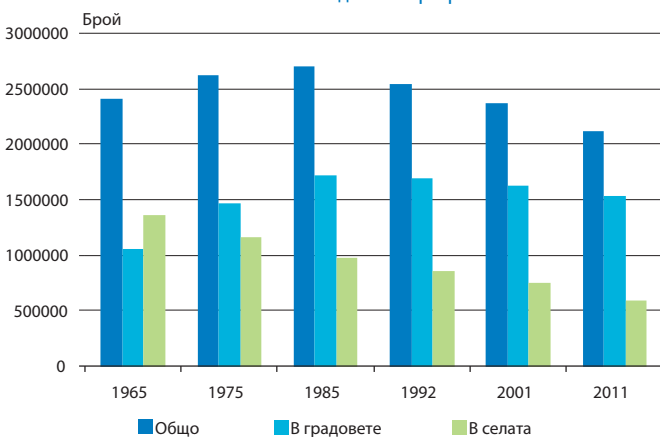
От 1965 г. до 2011 г. в програмата на всички преброявания се наблюдава нуклеарното семейство, включващо две или повече лица, които са свързани помежду си с определена степен на родство както по кръвна линия, така и в резултат на брак/съжителство без брак или осиновяване.

За разлика от биологичното семейство, обхващащо цялото потомство на съпрузите, към нуклеарното семейство се отнасят само никога невстъпвалите в брак лица, които живеят заедно с родителите си независимо от възрастта им.

Към 1.02.2011 г. в България са преброени 2 123 224 семейства, в които живеят 5 802 005 лица. В сравнение с 2001 г. семействата в страната намаляват с 245 876 броя, а лицата в тях - с 880 389.

През 1965 г. над половината (56.2%) от семействата са живеели в селата, докато при последното преброяване 72.4% от семействата живеят в градовете.

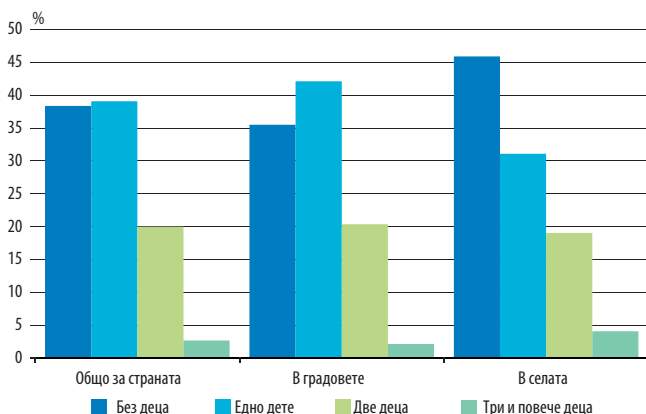
Фиг. 9. Семейства по местоживеене и години на преброяванията

Към 1.02.2011 г. в страната има 1 309 229 семейства с деца, или 61.7%. Най-висок относителен дял заемат семействата с едно дете - 63.3%. Семействата с две деца са 424 051, или 32.4%. Значително по-малък е броят на семействата с три и повече деца - 56 017.

Фиг. 10. Структура на семействата по брой на децата и местоживееене

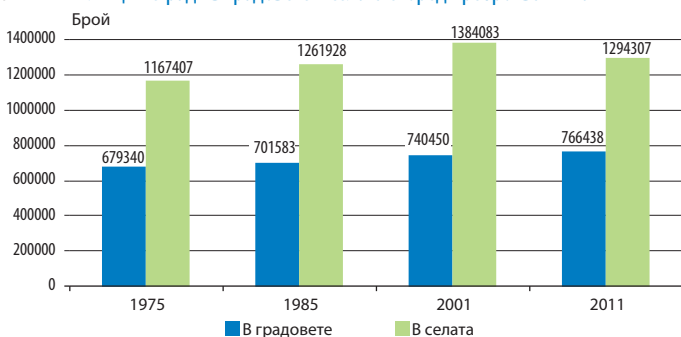

Жилищни сгради

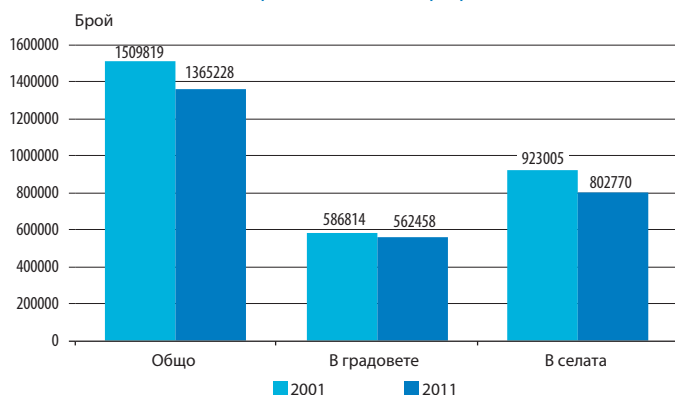
Към 1.02.2011 г. в страната са преброени 2 060 745 жилищни сгради, от които 766 438 - в градовете, и 1 294 307 - в селата. В сравнение с преброяването през 2001 г. жилищните сгради в градовете се увеличават с 25 988, или с 3.5%, а в селата намаляват с 89 766, или с 6.5%.

Обитаваните сгради са 1 365 240, или 66.2% от жилищния сграден фонд. В градовете относителният дял на обитаваните сгради е 73.4%, а в селата - 62.0% от общия брой на жилищните сгради.

Фиг. 11. Жилищни сгради в градовете и селата според преброяванията

Фиг. 12. Обитавани жилищни сгради по години на преброяванията

III. НАСЕЛЕНИЕ

Население и демографски процеси

Обект на изследване в демографската статистика са съвкупностите на населението и на демографските събития.

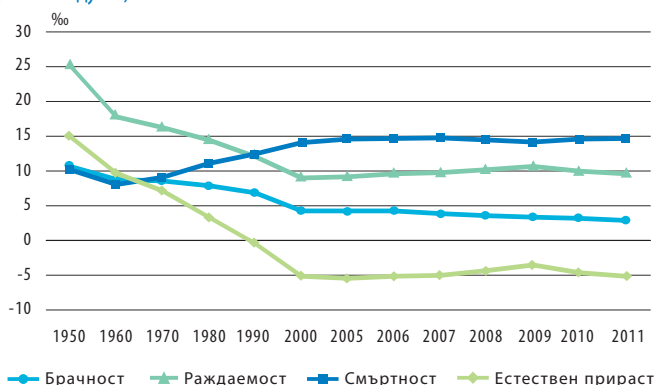
Броят и структурите на населението в края на 2011 г. са изчислени въз основа на получените резултати от проведеното към 1.02.2011 г. преброяване на населението и съответните изчисления за естествения и механичния прираст, получени от текущата демографска статистика за останалите единадесет месеца на годината.

Съвкупностите на демографските събития включват събитията раждания, умирания, сключени бракове, бракоразводи и миграция. Те се регистрират в момента на тяхното настъпване през отчетната година.

Източник на данните за естественото и механичното движение на населението е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението.

Както и през предходните години, така и през 2011 г. основни проблеми за демографското развитие на страната продължават да са задържащото се високо ниво на смъртността и сравнително по-ниската средна продължителност на живота в сравнение с другите европейски страни, както и отрицателното външно миграционно салдо.

Фиг. 1. Коефициенти на естествено движение на населението (На 1 000 души)

1. Основни демографски показатели

	2008	2009	2010	2011
Население към 31.12. - хил.	7606.6	7563.7	7504.9	7327.2
Гъстота на населението на 1 км ²	68.6	68.2	67.7	66.1
Полово съотношение (брой жени на 1 000 мъже)	1066	1067	1068	1054
Коефициент на възрастова зависимост	44.6	45.1	46.0	47.5
Темп на демографско остаряване	99.5	100.0	101.7	105.6
Относителен дял на градското от общото население - %	71.1	71.4	71.6	72.7
Раждаемост (на 1 000 души)	10.2	10.7	10.0	9.6
Смъртност (на 1 000 души)	14.5	14.2	14.6	14.7
Естествен прираст (на 1 000 души)	-4.3	-3.5	-4.6	-5.1
Брачност (на 1 000 души)	3.6	3.4	3.2	2.9
Детска смъртност (на 1 000 живородени)	8.6	9.0	9.4	8.5
Нетен коефициент на възпроизводство	0.71	0.75	0.71	0.72
Тотален коефициент на плодовитост	1.48	1.57	1.49	1.51

2. Население според преброяванията¹

Години на преброяванията	Общо	Мъже	Жени	Относителен дял на градското от общото население на страната - %
	хиляди			
1887	3154	1605	1549	18.8
1892	3311	1691	1620	19.7
1900	3744	1910	1834	19.8
1905	4036	2057	1979	19.6
1910	4338	2207	2131	19.1
1920	4847	2421	2426	19.9
1926	5479	2743	2736	20.6
1934	6078	3054	3024	21.4
1946	7029	3517	3512	24.7
1956	7614	3799	3815	33.6
1965	8228	4114	4114	46.5
1975	8728	4358	4370	58.0
1985	8949	4433	4516	64.8
1992	8487	4171	4316	67.2
2001	7929	3863	4066	69.0
2011	7365	3587	3778	72.5

¹ До 1956 г. вкл. броят на населението е установен на базата на наличното население, а от 1965 г. - на базата на постоянното население.

Възрастово-полова структура на населението

Възрастовата структура на населението е представена чрез разпределението на населението по възрастови групи. Възрастта на населението се изчислява към 31.12. на съответната година в навършени години.

Продължава процесът на остаряване на населението в страната, който е характерен и за по-голямата част от страните в Европа. Значително нисък е относителният дял на лицата на възраст до 15 години - 13.4% през 2011 г., а този на населението над 65-годишна възраст непрекъснато нараства и сега е 18.8%. Тенденцията на остаряване на населението довежда до промени в неговата основна възрастова структура - разпределение на населението под, във и над трудоспособна възраст. Увеличава се делът на населението над трудоспособна възраст.

Остаряването на населението води и до повишаване на средната възраст на населението, която от 40.4 години през 2001 г. нараства на 42.7 години през 2011 година.

Фиг. 2. Възрастова структура на населението към 31.12.2011 г. по пол

3. Население към 31.12.2011 г. по възраст и пол

Възраст (в навършени години)	Общо	Мъже	Жени	Относителен дял на градското от общото население на страната - %
	брой			
Общо	7327224	3566767	3760457	72.7
0 - 4	346017	177862	168155	74.3
5 - 9	321683	165639	156044	72.4
10 - 14	312256	160513	151743	72.1
15 - 19	358043	184231	173812	72.3
20 - 24	476084	244907	231177	77.6
25 - 29	490354	254638	235716	77.7
30 - 34	520808	270154	250654	78.3
35 - 39	550714	283890	266824	78.3
40 - 44	522726	268802	253924	76.2
45 - 49	483885	245517	238368	74.7
50 - 54	509722	253526	256196	74.2
55 - 59	524881	252511	272370	73.3
60 - 64	528972	243210	285762	70.6
65 - 69	433485	190684	242801	65.6
70 - 74	340532	141493	199039	61.6
75 - 79	303625	119612	184013	60.3
80 и повече	303437	109578	193859	62.1

4. Население под, във и над трудоспособна възраст към 31.12.¹

(Проценти)

	2008	2009	2010	2011
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	14.5	14.5	14.6	14.3
В трудоспособна възраст	63.2	63.1	62.7	61.7
Над трудоспособна възраст	22.3	22.4	22.7	24.0
В градовете	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	14.6	14.7	14.9	14.3
В трудоспособна възраст	66.6	66.4	65.7	64.4
Над трудоспособна възраст	18.8	18.9	19.4	21.3
В селата	100.0	100.0	100.0	100.0
Под трудоспособна възраст	14.0	14.0	14.0	14.1
В трудоспособна възраст	54.8	55.0	55.0	54.6
Над трудоспособна възраст	31.2	31.0	31.0	31.3

¹ Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст се определят съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 г.).

Раждаемост

В съвкупността на ражданията се включват ражданията на живородени и мъртвородени деца, а не случаите на раждания, при които могат да бъдат родени едно, две или повече деца. Родените в предходни години, но регистрирани през отчетната година деца са включени в общия брой на ражданията, но са разпределени в съответните възрасти на населението.

Броят на ражданията в страната през 2011 г. е 71 402, като от тях 70 846 (99.2%) са живородени. Коефициентът на раждаемост (брой живородени деца на 1 000 души от средногодишното население) нараства от 8.6‰ през 2001 г. на 9.6‰ през 2011 година.

Нарастването на раждаемостта през последните няколко години се дължи предимно на повишаването на плодовитостта на родилните контингенти, измерена чрез тоталния коефициент на плодовитост, който показва средния брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период. През 2011 г. този показател е 1.51 деца. Като се има предвид, че броят на жените във фертилна възраст намалява, а тоталният коефициент на плодовитост нараства, може да се предположи, че увеличеният брой на ражданията се дължи основно на отложени раждания и на раждания на деца от по-висок ранг.

Фиг. 3. Средна възраст на жените при сключване на първи брак и раждане на първо дете

5. Живородени по възраст и местоживеене на майката

(Брой)

Местоживеене Възраст (в навършени години)	2007	2008	2009	2010	2011
Общо	75349	77712	80956	75513	70846
Под 15	407	456	464	350	335
15 - 19	9673	9675	9787	8061	7464
20 - 24	20147	20312	20373	18249	16504
25 - 29	23427	23479	24191	22447	21226
30 - 34	15970	17436	18428	18141	16983
35 - 39	4977	5516	6677	7145	7137
40 - 44	699	792	970	1054	1128
45 - 49	31	35	53	54	58
50 и повече	4	3	-	6	4
Непоказано	14	8	13	6	7
В градовете					
Общо	56257	58367	60664	57077	53396
Под 15	252	298	285	223	213
15 - 19	5718	5621	5607	4625	4257
20 - 24	13527	13610	13542	12065	10684
25 - 29	18518	18625	18976	17623	16557
30 - 34	13470	14841	15645	15392	14440
35 - 39	4158	4676	5729	6206	6215
40 - 44	571	655	817	888	968
45 - 49	25	30	51	44	51
50 и повече	4	3	-	5	4
Непоказано	14	8	12	6	7
В селата					
Общо	19092	19345	20292	18436	17450
Под 15	155	158	179	127	122
15 - 19	3955	4054	4180	3436	3207
20 - 24	6620	6702	6831	6184	5820
25 - 29	4909	4854	5215	4824	4669
30 - 34	2500	2595	2783	2749	2543
35 - 39	819	840	948	939	922
40 - 44	128	137	153	166	160
45 - 49	6	5	2	10	7
50 и повече	-	-	-	1	-
Непоказано	-	-	1	-	-

Смъртност

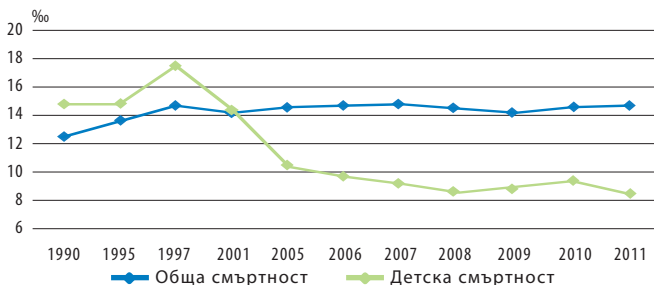
В съвкупността на умираанията се включват регистрираните през отчетната година умрели лица.

Проблем в демографското развитие на страната е поддържаното високо ниво на смъртност. Коефициентът на смъртност (брой умрели лица на 1 000 души от средно-годишното население) през 2011 г. е 14.7‰.

Коефициентът за детска смъртност (брой умрели деца на възраст до 1 година на 1 000 живородени деца) през 2011 г. е 8.5‰ и е с 0.9‰ по-нисък от този през 2010 година. Достигнатото равнище на детската смъртност през последните няколко години е най-ниското в демографското развитие на страната, но тя продължава да е по-висока от тази в европейските държави.

Показателят за средната продължителност на живота показва средната продължителност на предстоящия живот на новородените при хипотеза за неизменност в интензивността на наблюдаваната през дадена година повъзrastова смъртност. Сега тя е 70.4 г. при мъжете, а при жените е със седем години по-висока - 77.4 години.

Фиг. 4. Коефициенти на обща и детска смъртност

Фиг. 5. Средна продължителност на живота

6. Умирения по възраст и местоживеене

(Брой)

Местоживеене Възраст (в навършени години)	2007	2008	2009	2010	2011
Общо	113004	110523	108068	110165	108258
Под 1	690	668	729	708	601
1 - 4	139	132	129	133	122
5 - 9	79	105	84	77	65
10 - 14	97	101	87	93	66
15 - 19	268	272	224	200	180
20 - 24	417	416	369	338	319
25 - 29	507	503	442	421	387
30 - 34	653	664	639	582	568
35 - 39	887	940	904	867	863
40 - 44	1428	1370	1381	1460	1355
45 - 49	2594	2549	2478	2403	2236
50 - 54	4412	4204	4112	3850	3783
55 - 59	6765	6471	6251	5994	5917
60 - 64	8284	8295	8561	8639	8731
65 - 69	10048	9622	9708	9706	9788
70 - 74	15725	14602	13445	12759	12461
75 - 79	19944	19276	18656	19048	18388
80 - 84	21999	21506	20473	20840	20333
85 и повече	18068	18827	19396	22047	22095
В градовете					
Общо	66486	65168	64335	65759	65182
Под 1	447	444	468	461	412
1 - 4	99	81	93	87	81
5 - 9	54	63	55	52	44
10 - 14	55	61	56	52	43
15 - 19	173	191	140	129	114
20 - 24	304	282	257	241	212
25 - 29	364	389	318	301	275
30 - 34	454	495	464	417	408
35 - 39	628	647	653	607	614
40 - 44	956	936	969	1016	927
45 - 49	1799	1755	1706	1660	1487
50 - 54	3051	2888	2806	2591	2554
55 - 59	4548	4346	4276	4101	3991
60 - 64	5343	5321	5564	5668	5782
65 - 69	5933	5736	5907	5922	6110
70 - 74	8782	8223	7616	7400	7291
75 - 79	11339	10838	10447	10639	10302
80 - 84	12247	12095	11571	11958	11709
85 и повече	9910	10377	10969	12457	12826
В селата					
Общо	46518	45355	43733	44406	43076
Под 1	243	224	261	247	189
1 - 4	40	51	36	46	41
5 - 9	25	42	29	25	21
10 - 14	42	40	31	41	23
15 - 19	95	81	84	71	66
20 - 24	113	134	112	97	107
25 - 29	143	114	124	120	112
30 - 34	199	169	175	165	160
35 - 39	259	293	251	260	249
40 - 44	472	434	412	444	428
45 - 49	795	794	772	743	749
50 - 54	1361	1316	1306	1259	1229
55 - 59	2217	2125	1975	1893	1926
60 - 64	2941	2974	2997	2971	2949
65 - 69	4115	3886	3801	3784	3678
70 - 74	6943	6379	5829	5359	5170
75 - 79	8605	8438	8209	8409	8086
80 - 84	9752	9411	8902	8882	8624
85 и повече	8158	8450	8427	9590	9269

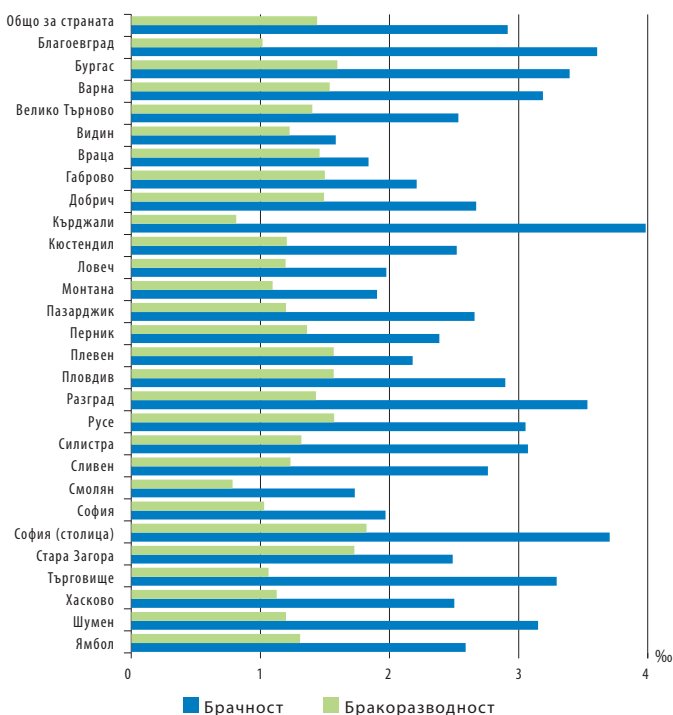
Брачност и бракоразводност

Сключените бракове и бракоразводите се отнасят към населеното място, където е настоящият адрес на мъжа, или ако адресът на съпруга е извън страната - към населеното място, където е настоящият адрес на жената.

Продължава тенденцията на намаляване на броя на сключените бракове. Тази тенденция се дължи на все по-предпочитаното съвместно съжителство без оформен граждански брак сред младите хора. През 2011 г. броят на регистрираните бракове е 21 448, а коефициентът на брачност (брой сключени бракове на 1 000 души от средногодишното население) - 2.9‰. Това е най-ниското ниво в развитието на брачността в страната.

Броят на регистрираните бракоразводи през 2011 г. е 10 581 и е с 431 по-малък от този през 2010 година.

Фиг. 6. Брачност и бракоразводност по области през 2011 г.
(На 1 000 души от населението)

7. Сключени бракове и бракоразводи през 2011 г. по статистически зони, статистически райони и по области

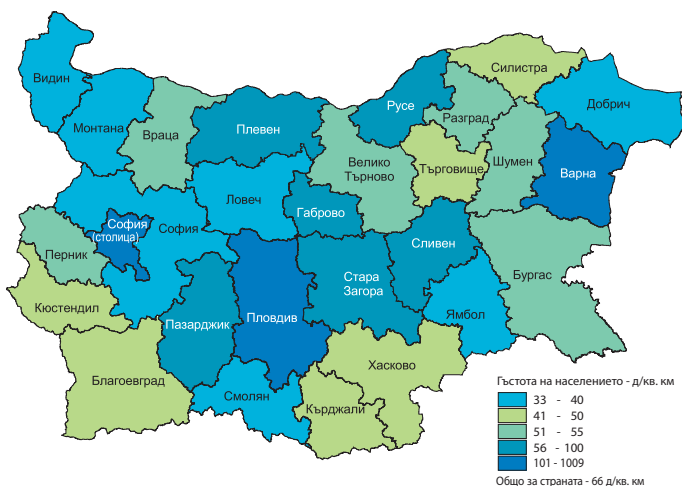
Статистически зони Статистически райони Области	Сключени бракове	Брако- разводи	Сключени бракове	Брако- разводи
	брой		на 1 000 души	
Общо	21448	10581	2.9	1.4
<i>Северна и Югоизточна България</i>				
Северозападен район	1644	1144	2.0	1.4
Видин	159	123	1.6	1.2
Враца	342	271	1.8	1.5
Ловеч	278	168	2.0	1.2
Монтана	280	161	1.9	1.1
Плевен	585	421	2.2	1.6
Северен централен район	2446	1248	2.9	1.5
Велико Търново	653	361	2.5	1.4
Габрово	270	183	2.2	1.5
Разград	440	178	3.5	1.4
Русе	717	369	3.1	1.6
Силистра	366	157	3.1	1.3
Североизточен район	2984	1356	3.1	1.4
Варна	1514	730	3.2	1.5
Добрич	505	282	2.7	1.5
Търговище	397	128	3.3	1.1
Шумен	568	216	3.2	1.2
Югоизточен район	3123	1653	2.9	1.5
Бургас	1411	664	3.4	1.6
Сливен	545	243	2.8	1.2
Стара Загора	828	575	2.5	1.7
Ямбол	339	171	2.6	1.3
<i>Югозападна и Южна централна България</i>				
Югозападен район	7111	3285	3.3	1.5
Благоевград	1166	328	3.6	1.0
Кюстендил	343	164	2.5	1.2
Перник	317	181	2.4	1.4
София	486	254	2.0	1.0
София (столица)	4799	2358	3.7	1.8
Южен централен район	4140	1895	2.8	1.3
Кърджали	608	124	4.0	0.8
Пазарджик	731	329	2.7	1.2
Пловдив	1977	1071	2.9	1.6
Смолян	210	95	1.7	0.8
Хасково	614	276	2.5	1.1

Население по области

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12.2011 година.

Най-малката по брой на населението е област Видин, в която живее 1.4% от населението на страната, а най-голямата е област София (столица) - 17.7%. В 16 области населението е под 200 хил. души. С брой на населението от 200 хил. до 300 хил. души са 6 области, които обхващат 21% от населението на страната. Шест са областите с население над 300 хил. души, като в две от тях - София (столица) и Пловдив, живее общо една четвърт от населението на страната. Трета по брой на населението е област Варна, а непосредствено след нея се нарежда област Бургас. Следващи са областите Стара Загора и Благоевград.

Фиг. 7. Гъстота на населението на 1 км² през 2011 г.

8. Население към 31.12.2011 г. по пол, местоживеене, статистически зони, статистически райони и по области

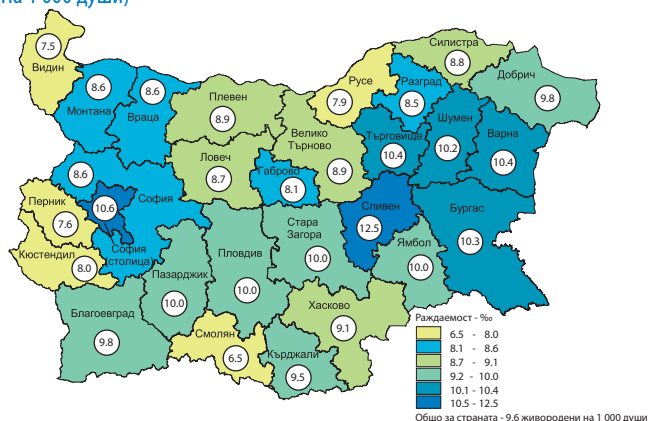
(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Общо			В т.ч. в градовете		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Общо за страната	7327224	3566767	3760457	5324900	2572980	2751920
<i>Северна и Югоизточна България</i>						
Северозападен район	836601	410804	425797	529030	259134	269896
Видин	99481	48568	50913	63054	30809	32245
Враца	184662	91072	93590	108506	53207	55299
Ловеч	139609	68387	71222	86775	42524	44251
Монтана	145984	71682	74302	93267	45701	47566
Плевен	266865	131095	135770	177428	86893	90535
Северен централен район	853468	415546	437922	568743	274656	294087
Велико Търново	256279	123763	132516	177892	85322	92570
Габрово	121389	58610	62779	99293	47921	51372
Разград	123600	60522	63078	58497	28075	30422
Русе	233767	113905	119862	179565	87246	92319
Силистра	118433	58746	59687	53496	26092	27404
Североизточен район	961965	471287	490678	703810	341812	361998
Варна	474344	232141	242203	396695	193235	203460
Добрич	188088	92342	95746	129668	63055	66613
Търговище	119865	58848	61017	64779	31227	33552
Шумен	179668	87956	91712	112668	54295	58373
Югоизточен район	1072850	524737	548113	768031	373558	394473
Бургас	414947	203139	211808	310571	151082	159489
Сливен	196712	96110	100602	130034	63029	67005
Стара Загора	331135	161652	169483	236789	115195	121594
Ямбол	130056	63836	66220	90637	44252	46385
<i>Югозападна и Южна централна България</i>						
Югозападен район	2131233	1027472	1103761	1773476	849656	923820
Благоевград	322025	157707	164318	190619	92112	98507
Кюстендил	134990	65968	69022	92711	45029	47682
Перник	131987	64622	67365	103945	50577	53368
София	245616	120898	124718	149595	73381	76214
София (столица)	1296615	618277	678338	1236606	588557	648049
Южен централен район	1471107	716921	754186	981810	474164	507646
Кърджали	152009	75526	76483	63158	30619	32539
Пазарджик	273803	134803	139000	170216	83210	87006
Пловдив	680884	328759	352125	506277	242798	263479
Смолян	120456	58717	61739	66060	32003	34057
Хасково	243955	119116	124839	176099	85534	90565

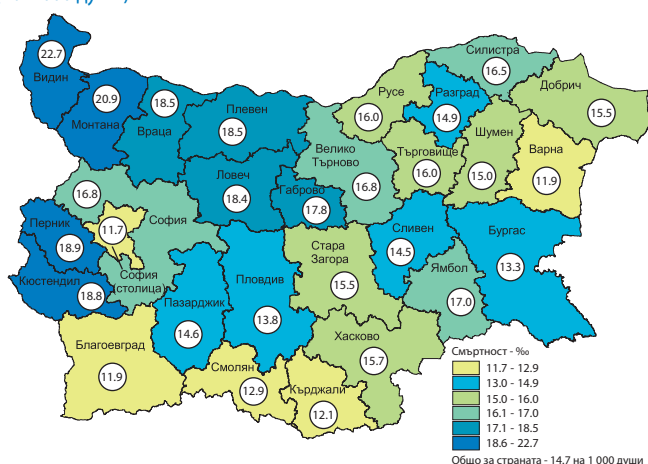
Раждаемост и смъртност по области

Най-висока е раждаемостта в областите Сливен, София (столица), Варна, Търговище и Бургас. С най-ниска раждаемост през 2011 г. се отличават областите Смолян и Видин. Сред всички административни области в страната с най-висока смъртност са областите Видин и Монтана, докато най-ниска стойност на този показател е регистрирана в областите София (столица), Варна и Благоевград. Под тези за страната са стойностите на коефициента на смъртност още и в областите Кърджали, Смолян, Бургас, Пловдив, Сливен и Пазарджик.

Фиг. 8. Раждаемост по области през 2011 г.
(На 1 000 души)

Фиг. 9. Смъртност по области през 2011 г.
(На 1 000 души)

9. Живородени, умрели и естествен прираст на населението през 2011 г. по статистически зони, статистически райони и по области

Статистически зони Статистически райони Области	Живо- родени	Умрели	Естествен прираст	Раждае- мост	Смърт- ност	Естествен прираст
	брой			на 1 000 души от населението		
Общо за страната	70846	108258	-37412	9.6	14.7	-5.1
<i>Северна и Югоизточна България</i>						
Северозападен район	7224	16352	-9128	8.6	19.4	-10.8
Видин	752	2279	-1527	7.5	22.7	-15.2
Враца	1594	3442	-1848	8.6	18.5	-9.9
Ловеч	1220	2586	-1366	8.7	18.4	-9.7
Монтана	1264	3075	-1811	8.6	20.9	-12.3
Плевен	2394	4970	-2576	8.9	18.5	-9.6
Северен централен район	7226	14077	-6851	8.4	16.4	-8.0
Велико Търново	2280	4326	-2046	8.9	16.8	-7.9
Габрово	993	2176	-1183	8.1	17.8	-9.7
Разград	1055	1849	-794	8.5	14.9	-6.4
Русе	1855	3758	-1903	7.9	16.0	-8.1
Силистра	1043	1968	-925	8.8	16.5	-7.7
Североизточен район	9871	13177	-3306	10.2	13.7	-3.5
Варна	4948	5636	-688	10.4	11.9	-1.5
Добрич	1843	2924	-1081	9.8	15.5	-5.7
Търговище	1248	1923	-675	10.4	16.0	-5.6
Шумен	1832	2694	-862	10.2	15.0	-4.8
Югоизточен район	11363	15738	-4375	10.6	14.6	-4.0
Бургас	4281	5520	-1239	10.3	13.3	-3.0
Сливен	2471	2857	-386	12.5	14.5	-2.0
Стара Загора	3308	5139	-1831	10.0	15.5	-5.5
Ямбол	1303	2222	-919	10.0	17.0	-7.0
<i>Югозападна и Южна централна България</i>						
Югозападен район	21120	28243	-7123	9.9	13.2	-3.3
Благоевград	3169	3856	-687	9.8	11.9	-2.1
Кюстендил	1085	2551	-1466	8.0	18.8	-10.8
Перник	1005	2509	-1504	7.6	18.9	-11.3
София	2119	4153	-2034	8.6	16.8	-8.2
София (столица)	13742	15174	-1432	10.6	11.7	-1.1
Южен централен район	14042	20671	-6629	9.5	14.0	-4.5
Кърджали	1446	1841	-395	9.5	12.1	-2.6
Пазарджик	2749	4018	-1269	10.0	14.6	-4.6
Пловдив	6827	9407	-2580	10.0	13.8	-3.8
Смолян	788	1565	-777	6.5	12.9	-6.4
Хасково	2232	3840	-1608	9.1	15.7	-6.6

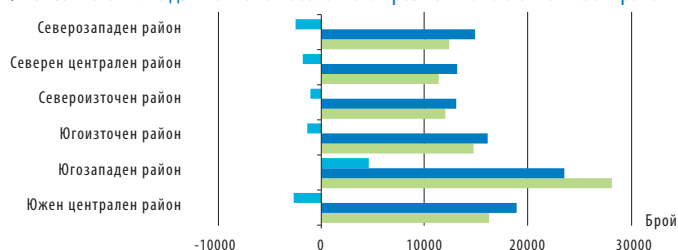
Миграция на населението

Миграцията на населението включва заселените и изселените лица за областите и официално регистрираната външна миграция за страната.

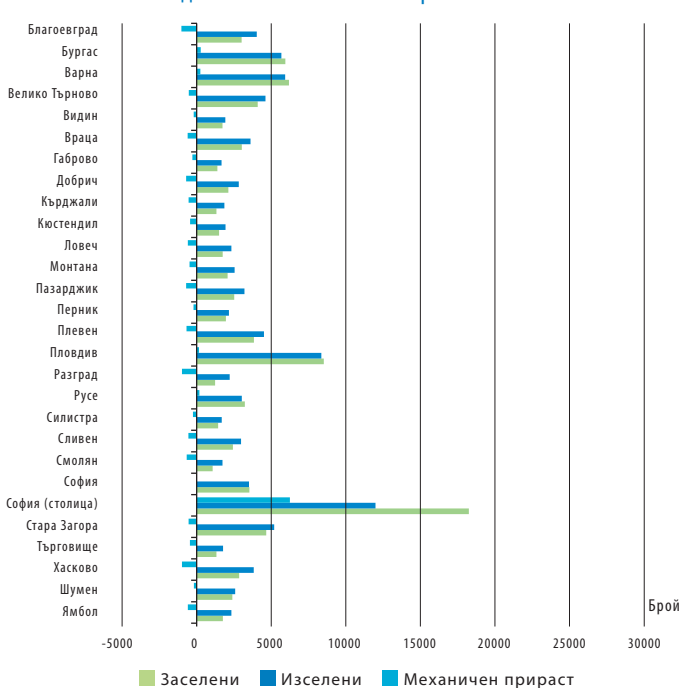
През 2011 г. с положителен механичен прираст (разликата между заселените и изселените лица) са шест области в страната: София (столица), Бургас, Варна, Русе, Пловдив и София.

В резултат на отрицателния механичен прираст най-много намалява населението в областите Благоевград, Разград и Хасково.

Фиг. 10. Механично движение на населението през 2011 г. по статистически райони

Фиг. 11. Механично движение на населението през 2011 г. по области

10. Механично движение на населението през 2011 г. по статистически зони, статистически райони и по области¹

(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Заселени	Изселени	Механичен прираст
Общо за страната	95368	100163	-4795
<i>Северна и Югоизточна България</i>			
Северозападен район	12449	14950	-2501
Видин	1734	1926	-192
Враца	3029	3618	-589
Ловеч	1755	2333	-578
Монтана	2082	2550	-468
Плевен	3849	4523	-674
Северен централен район	11426	13227	-1801
Велико Търново	4103	4616	-513
Габрово	1403	1673	-270
Разград	1241	2216	-975
Русе	3231	3038	193
Силистра	1448	1684	-236
Североизточен район	12067	13124	-1057
Варна	6192	5936	256
Добрич	2138	2831	-693
Търговище	1332	1772	-440
Шумен	2405	2585	-180
Югоизточен район	14821	16193	-1372
Бургас	5955	5678	277
Сливен	2439	2981	-542
Стара Загора	4667	5197	-530
Ямбол	1760	2337	-577
<i>Югозападна и Южна централна България</i>			
Югозападен район	28281	23656	4625
Благоевград	3022	4038	-1016
Кюстендил	1512	1943	-431
Перник	1968	2173	-205
София	3535	3510	25
София (столица)	18244	11992	6252
Южен централен район	16324	19013	-2689
Кърджали	1332	1866	-534
Пазарджик	2521	3217	-696
Пловдив	8528	8362	166
Смолян	1085	1739	-654
Хасково	2858	3829	-971

¹ Заселените и изселените лица в/от областите включват и движението към и от страната.

IV. ПАЗАР НА ТРУДА

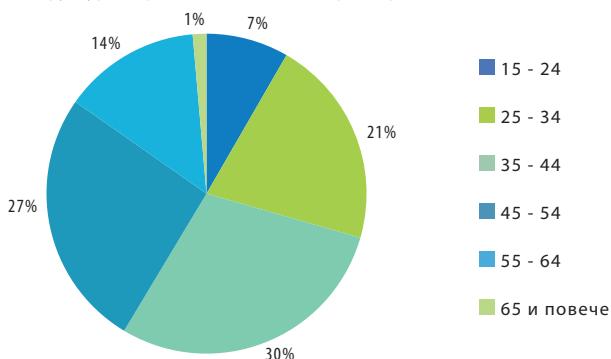

Работна сила

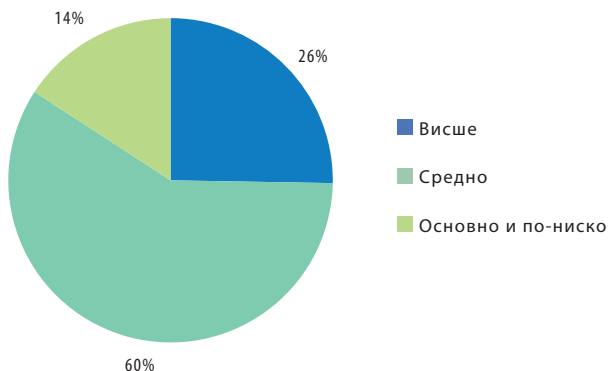
Работна сила (икономически активни лица) са лицата на 15 и повече навършени години, които влагат или предлагат своя труд за производство на стоки и услуги. Работната сила включва заетите и безработните лица.

Коефициентът на икономическа активност представлява относителният дял на икономически активните лица от населението на същата възраст.

Фиг. 1. Структура на работната сила по възраст през 2011 г.

Фиг. 2. Структура на работната сила по степени на образование през 2011 г.

1. Работна сила

(Хиляди)

	2007	2008	2009	2010	2011
Общо	3492.8	3560.4	3491.6	3400.9	3321.9
По местоживеене					
В градовете	2672.6	2713.6	2681.7	2624.2	2561.4
В селата	820.2	846.8	809.9	776.6	760.6
По пол					
Мъже	1852.2	1896.8	1862.4	1804.7	1752.0
Жени	1640.6	1663.6	1629.2	1596.2	1569.9
По възрастови групи					
15 - 64	3447.9	3504.7	3441.5	3356.3	3279.1
15 - 24	294.3	300.8	286.2	269.9	244.0
25 - 34	783.1	781.6	742.2	699.8	676.6
35 - 44	1006.3	1009.3	1021.8	1018.8	995.6
45 - 54	920.2	933.4	908.9	903.6	899.9
55 - 64	444.1	479.6	482.3	464.2	463.0
65 и повече	45.0	55.7	50.1	44.5	42.8
По степени на образование					
Висше	849.6	877.0	884.6	869.9	858.7
Средно	2071.4	2097.2	2051.1	2035.1	2002.5
в т.ч. с придобита професионална квалификация	1426.9	1420.2	1388.7	1354.3	1323.6
Основно и по-ниско	571.8	586.2	556.0	495.9	460.6

2. Коефициенти на икономическа активност (15 - 64 навършени години)

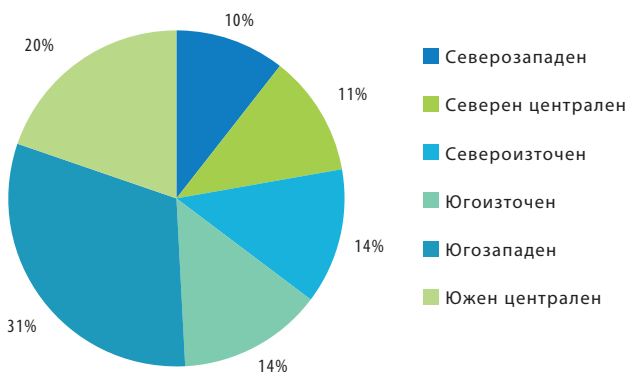
(Проценти)

	2007	2008	2009	2010	2011
Общо	66.3	67.8	67.2	66.5	66.0
По местоживеене					
В градовете	68.5	70.0	69.6	69.0	68.3
В селата	60.0	61.5	60.1	59.2	59.2
По пол					
Мъже	70.6	72.5	72.0	70.8	69.6
Жени	62.1	63.1	62.5	62.3	62.4
По възрастови групи					
15 - 24	28.9	30.1	29.5	28.9	27.4
25 - 34	81.7	82.9	80.7	79.8	78.7
35 - 44	87.9	88.4	87.5	86.3	85.1
45 - 54	83.3	84.8	83.8	83.1	82.6
55 - 64	45.7	48.7	49.2	47.9	48.3

Работна сила по области

Работната сила (икономически активните лица) на 15 - 64 навършени години и коефициентите на икономическа активност за същата възрастова група са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Фиг. 3. Структура на работната сила (15 - 64 навършени години) по статистически райони през 2011 г.

3. Работна сила на 15 - 64 навършени години и коефициенти на икономическа активност по статистически зони, статистически райони и по области през 2011 г.

Статистически зони Статистически райони Области	Работна сила - хил.	Коефициенти на икономическа активност - %
Общо	3279.1	66.0
<i>Северна и Югоизточна България</i>		
Северозападен район	339.3	60.6
Видин	39.0	59.4
Враца	73.2	58.9
Ловеч	58.4	62.6
Монтана	58.2	60.2
Плевен	110.5	61.4
Северен централен район	371.0	62.4
Велико Търново	110.3	61.9
Габрово	52.5	65.3
Разград	53.5	61.6
Русе	107.5	65.0
Силистра	47.2	56.2
Североизточен район	437.7	66.1
Варна	202.3	64.1
Добрич	86.2	65.2
Търговище	55.9	65.0
Шумен	93.3	72.7
Югоизточен район	462.1	64.7
Бургас	179.5	63.5
Сливен	80.7	63.0
Стара Загора	143.5	66.1
Ямбол	58.4	67.4
<i>Югозападна и Южна централна България</i>		
Югозападен район	1023.0	71.6
Благоевград	162.7	70.7
Кюстендил	62.4	68.6
Перник	58.9	67.1
София	106.4	66.1
София (столица)	632.6	73.6
Южен централен район	646.1	64.0
Кърджали	54.0	53.0
Пазарджик	129.2	67.1
Пловдив	301.3	64.6
Смолян	59.7	68.3
Хасково	101.9	63.3

Заетост

Заети са лицата на 15 и повече навършени години, които през наблюдавания период:

- извършват работа за производство на стоки и услуги поне 1 час, за което получават работна заплата или друг доход;
- не работят, но имат работа, от която временно отсъстват поради отпуск, болест, бременност, раждане и отглеждане на малко дете (за периода, през който получават пълния размер на възнаграждението си), родителски отпуск, неблагоприятни климатични условия, стачка или други причини.

Лицата, които са в неплатен отпуск по причини на работодателя, се считат за заети, ако продължителността на този отпуск е до три месеца.

Работодатели са лицата, които сами или в съдружие с други лица управляват собствени предприятия (фирми, стопанства), работят под аренда или извършват самостоятелно друга дейност, като наемат на работа поне едно лице.

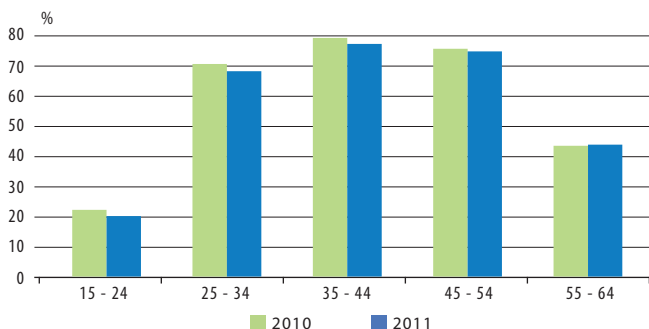
Самостоятелно заети са лицата, които сами или в съдружие с други лица извършват стопанска дейност, работят на свободна (частна) практика, работят под аренда или извършват самостоятелно друга дейност, като не наемат на работа други лица.

Наети са лицата, извършващи в общественния сектор или за частен работодател работа, за която получават възнаграждение в пари или в натура под формата на работна заплата, възнаграждение по граждански договор или друго възнаграждение.

Неплатени семейни работници са лицата, които работят без заплащане във фирма, предприятие или стопанство на родствено лице от същото домакинство.

Коефициентът на заетост представлява относителният дял на заетите лица от населението на същата възраст.

Фиг. 4. Коефициенти на заетост по възраст

4. Заети лица

(Хиляди)

	2007	2008	2009	2010	2011
Общо	3252.6	3360.7	3253.6	3052.8	2949.6
По местоживеене					
В градовете	2524.1	2591.0	2526.1	2390.8	2307.6
В селата	728.5	769.7	727.5	662.0	641.9
По пол					
Мъже	1731.5	1792.9	1732.3	1608.3	1536.3
Жени	1521.1	1567.8	1521.3	1444.5	1413.3
По възрастови групи					
15 - 64	3208.8	3306.2	3204.8	3010.4	2908.3
15 - 24	249.8	262.6	240.0	207.4	179.1
25 - 34	730.7	737.3	691.0	620.2	587.1
35 - 44	948.5	965.9	965.2	936.7	905.3
45 - 54	865.9	887.4	856.6	824.9	816.2
55 - 64	413.8	453.1	452.0	421.2	420.6
65 и повече	43.9	54.5	48.8	42.4	41.3
По степени на образование					
Висше	828.9	856.9	858.9	831.2	816.2
Средно	1952.1	2002.5	1924.7	1838.4	1795.2
в т.ч. с придобита професионална квалификация	1346.9	1358.6	1303.7	1226.5	1188.8
Основно и по-ниско	471.6	501.2	469.9	383.3	338.2
По статус в заетостта					
Работодатели	131.8	122.9	113.4	115.1	108.3
Самостоятелно заети, без наети лица	234.0	259.9	259.4	242.7	221.7
Наети в частния сектор	2010.1	2156.1	2078.4	1933.4	1873.5
Наети в общественния сектор	838.8	787.7	769.1	729.3	715.7
Неплатени семейни работници	37.9	34.0	33.3	32.2	30.4

5. Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години)

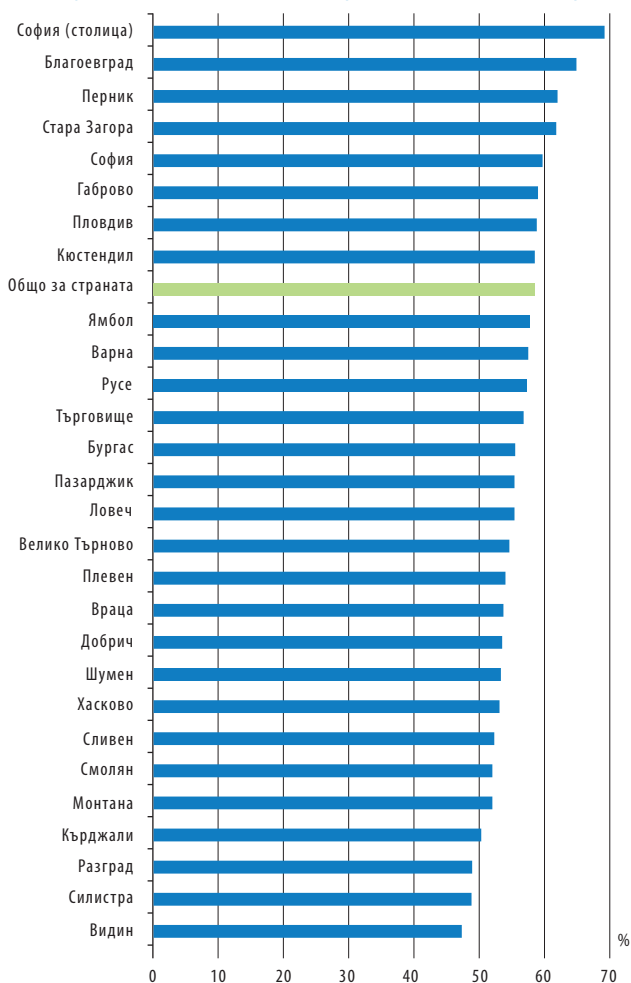
(Проценти)

	2007	2008	2009	2010	2011
Общо	61.7	64.0	62.6	59.7	58.5
По местоживеене					
В градовете	64.7	66.8	65.6	62.9	61.5
В селата	53.1	55.7	53.9	50.4	49.9
По пол					
Мъже	66.0	68.5	66.9	63.0	60.9
Жени	57.6	59.5	58.3	56.4	56.2
По възрастови групи					
15 - 24	24.5	26.3	24.8	22.2	20.1
25 - 34	76.2	78.2	75.1	70.7	68.3
35 - 44	82.8	84.6	82.6	79.4	77.4
45 - 54	78.4	80.6	79.0	75.8	74.9
55 - 64	42.6	46.0	46.1	43.5	43.9

Заетост по области

Заетите лица на 15 - 64 навършени години и коефициентите на заетост за същата възрастова група са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Фиг. 5. Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години) по области през 2011 г.

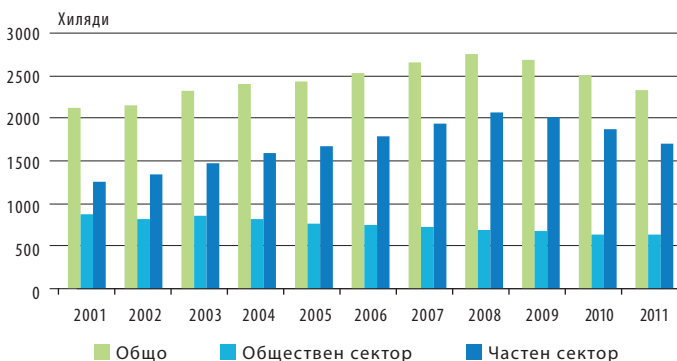
6. Заети лица на 15 - 64 навършени години и коефициенти на заетост по статистически зони, статистически райони и по области през 2011 г.

Статистически зони Статистически райони Области	Заети лица - хил.	Коефициенти на заетост - %
Общо	2908.3	58.5
<i>Северна и Югоизточна България</i>		
Северозападен район	296.7	53.0
Видин	31.1	47.3
Враца	66.7	53.7
Ловеч	51.7	55.4
Монтана	50.3	52.0
Плевен	97.0	54.0
Северен централен район	322.9	54.3
Велико Търново	97.4	54.6
Габрово	47.4	59.0
Разград	42.5	48.9
Русе	94.6	57.3
Силистра	41.0	48.8
Североизточен район	369.4	55.8
Варна	181.4	57.5
Добрич	70.7	53.5
Търговище	48.9	56.8
Шумен	68.4	53.3
Югоизточен район	408.0	57.1
Бургас	156.9	55.5
Сливен	67.0	52.3
Стара Загора	134.1	61.8
Ямбол	50.0	57.8
<i>Югозападна и Южна централна България</i>		
Югозападен район	947.9	66.3
Благоевград	149.3	64.9
Кюстендил	53.2	58.5
Перник	54.4	62.0
София	96.2	59.7
София (столица)	594.8	69.2
Южен централен район	563.4	55.8
Кърджали	51.2	50.3
Пазарджик	106.8	55.4
Пловдив	274.4	58.8
Смолян	45.5	52.0
Хасково	85.5	53.1

Наети лица

Наети са лицата, които са в трудово правоотношение с работодателя съгласно Кодекса на труда или в служебно правоотношение съгласно Закона за държавния служител и по силата на тези правоотношения получават възнаграждение в пари или в натура под формата на работна заплата за извършена в определен обем и качество работа. Средният годишен брой на наетите лица е средна аритметична от средния им списъчен брой през отделните месеци. Средният списъчен брой по месеци е средна аритметична от списъчния състав за всеки календарен ден.

Фиг. 6. Среден годишен брой на наетите лица по форми на собственост

7. Наети лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности

(Среден годишен брой)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Общо	2242607	2088138	565772	565212	1676835	1522926
Селско, горско и рибно стопанство	65390	60407	12927	12253	52463	48154
Добивна промишленост	24584	24931	7326	7256	17258	17675
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	99637	91256	2042	2073	97595	89183
Производство на текстил, кожи и изделия от тях	127426	121320	209	282	127217	121038
Производство на дървен материал, хартия и изделия от тях; печатна дейност	31130	30083	263	255	30867	29828
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	2961	2648	-	-	2961	2648

7. Наети лица по трудово и служебно правоотношение по икономически дейности

(Продължение и край)

(Среден годишен брой)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Производство на химични продукти	12880	12914	..	..	..	..
Производство на лекарствени вещества и продукти	7200	7299	..	..	..	..
Производство на изделия от каучук, пластмаси и минерални суровини	44159	40390	185	146	43974	40244
Производство на основни метали и метални изделия, без машини	62731	58115	4602	4458	58129	53657
Производство на компютърна техника, електронни и оптични продукти	7926	7875	..	..	..	..
Производство на електрически съоръжения	17744	18410	-	-	17744	18410
Производство на машини с общо и специално предназначение	28040	30238	10	3	28030	30235
Производство на превозни средства	15177	16135	-	-	15177	16135
Друго производство; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	41316	42060	1145	1146	40171	40914
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и газ	32428	30697	15765	14946	16663	15751
Дейности, свързани с води; управление на отпадъци и възстановяване	34749	33681	20703	20874	14046	12807
Строителство	159552	123398	4143	3892	155409	119506
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	396487	372720	521	410	395966	372310
Транспорт, складиране и пощи	136087	122128	58441	55826	77646	66302
Хотелиерство и ресторантьорство	110834	89659	5113	5014	105721	84645
Издателска дейност, филмопроизводство, радио и телевизия	15662	14943	3667	3624	11995	11319
Далекосъобщения	19509	19245	..	..	..	..
Дейности в областта на информационните технологии и услуги	27576	28045	1065	1004	26511	27041
Финансови и застрахователни дейности	56463	53619	2114	2114	54349	51505
Операции с недвижими имоти	24146	20091	2092	2260	22054	17831
Юридически, счетоводни, консултантски и инженерни дейности	40358	33116	1835	1578	38523	31538
Научноизследователска и развойна дейност	11060	10996	10117	10192	943	804
Рекламна и ветеринарномедицинска дейност; други професионални дейности	19204	16109	194	147	19010	15962
Административни и спомагателни дейности	95635	98440	18682	24169	76953	74271
Държавно управление, държавно обществено осигуряване	116996	114211	116996	114211	x	x
Образование	164093	163035	156172	156800	7921	6235
Хуманно здравеопазване	104244	96647	79642	77549	24602	19098
Медико-социални грижи с настаняване и социална работа без настаняване	26091	28075	25016	27212	1075	863
Култура, спорт и развлечения	30679	28016	13081	13615	17598	14401
Други дейности, н.д.	32453	27186	1320	1536	31133	25650

Безработица

Безработни са лицата на 15 - 74 навършени години, които нямат работа през наблюдавания период, като едновременно с това търсят активно работа през период от четири седмици, вкл. наблюдаваната, и са на разположение да започнат работа до две седмици след края на наблюдавания период.

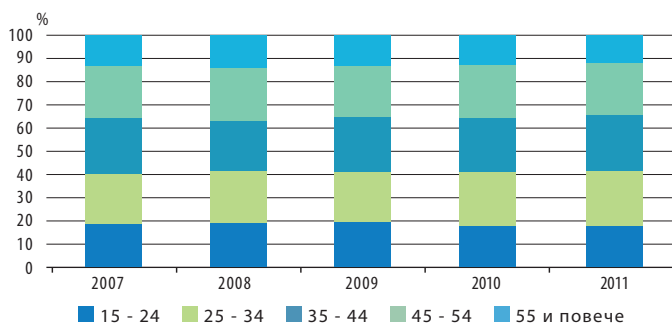
За безработни се считат и лицата, които не търсят активно, но са намерили работа, която очакват да започнат до три месеца след края на наблюдавания период.

Продължителността на безработицата се определя от по-краткия от следните два периода:

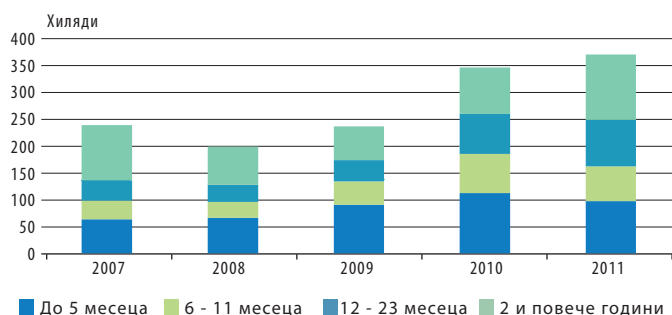
- продължителност на търсене на работа;
- продължителност на времето, през което лицето е било без работа.

Източник на данните за регистрираните безработни в бюрата по труда е Агенцията по заетостта.

Фиг. 7. Структура на безработните лица по възраст

Фиг. 8. Безработни лица по продължителност на безработицата

8. Безработни лица

(Хиляди)

	2007	2008	2009	2010	2011
Общо	240.2	199.7	238.0	348.0	372.3
По местоживеене					
В градовете	148.5	122.6	155.6	233.4	253.7
В селата	91.8	77.1	82.4	114.6	118.6
По пол					
Мъже	120.7	103.9	130.1	196.3	215.7
Жени	119.5	95.8	107.9	151.7	156.6
По възрастови групи					
15 - 64	239.1	198.5	236.7	345.9	370.8
15 - 24	44.5	38.3	46.2	62.5	64.9
25 - 34	52.3	44.4	51.2	79.7	89.5
35 - 44	57.8	43.4	56.6	82.1	90.3
45 - 54	54.3	46.0	52.3	78.7	83.7
55 и повече	31.4	27.7	31.7	45.1	43.9
По степени на образование					
Висше	20.6	20.1	25.7	38.7	42.5
Средно	119.3	94.7	126.3	196.7	207.4
в т.ч. с придобита професионална квалификация	80.0	61.6	85.1	127.7	134.8
Основно и по-ниско	100.3	85.0	86.0	112.6	122.4
По продължителност на безработицата					
До 5 месеца	63.5	66.7	91.0	112.9	97.8
6 - 11 месеца	35.1	29.7	43.5	73.4	65.2
12 - 23 месеца	37.8	32.2	39.9	74.9	86.9
2 и повече години	103.7	71.1	63.5	86.8	122.4
Регистрирани безработни в бюрата по труда към 31.12.	255.9	232.3	338.1	342.4	342.4

Безработица

Коефициентът на безработица представлява относителният дял на безработните лица от икономически активното население (работната сила).

Коефициентът на продължителна безработица представлява относителният дял на продължително безработните лица (безработни от една и повече години) от икономически активното население.

Обезкуражени са лицата извън работната сила (икономически неактивните лица), които желаят да работят, но не търсят активно работа, защото не вярват, че ще намерят.

През 2011 г. коефициентът на безработица в страната нараства с 1.0 пункт в сравнение с предходната година, като достига 11.2%. **Продължително безработни** (от една или повече години) са 56.2% от всички безработни лица.

Фиг. 9. Коефициенти на безработица и коефициенти на продължителна безработица

9. Коефициенти на безработица

(Проценти)

	2007	2008	2009	2010	2011
Общо	6.9	5.6	6.8	10.2	11.2
По местоживее					
В градовете	5.6	4.5	5.8	8.9	9.9
В селата	11.2	9.1	10.2	14.8	15.6
По пол					
Мъже	6.5	5.5	7.0	10.9	12.3
Жени	7.3	5.8	6.6	9.5	10.0
По възрастови групи					
15 - 64	6.9	5.7	6.9	10.3	11.3
15 - 24	15.1	12.7	16.2	23.2	26.6
25 - 34	6.7	5.7	6.9	11.4	13.2
35 - 44	5.7	4.3	5.5	8.1	9.1
45 - 54	5.9	4.9	5.8	8.7	9.3
55 и повече	6.4	5.2	5.9	8.9	8.7
Коефициент на продължителна безработица	4.1	2.9	3.0	4.8	6.3

10. Обезкуражени лица

(Хиляди)

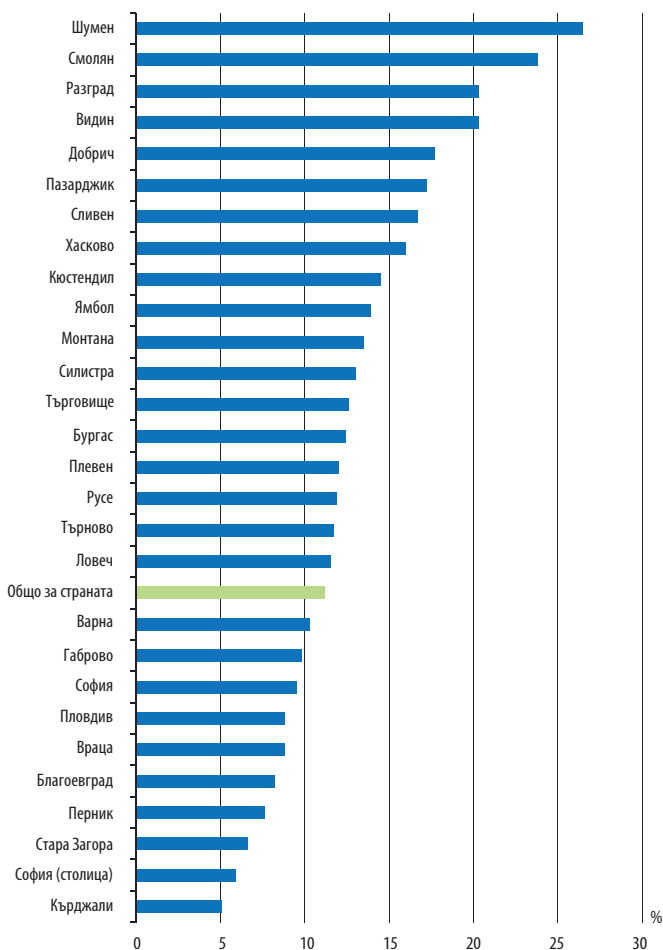
	2007	2008	2009	2010	2011
Общо	205.4	151.9	186.4	224.6	237.0
По местоживее					
В градовете	112.5	82.0	106.2	126.0	135.2
В селата	92.9	69.9	80.2	98.6	101.8
По пол					
Мъже	108.6	77.0	97.1	121.2	131.6
Жени	96.8	74.9	89.3	103.4	105.4
По възрастови групи					
15 - 64	201.1	149.9	184.2	222.3	235.2
15 - 24	44.7	33.6	41.9	47.7	47.0
25 - 34	34.6	27.3	33.1	37.1	43.0
35 - 44	40.4	34.2	42.3	49.4	52.8
45 - 54	44.4	30.8	40.6	50.4	53.9
55 и повече	41.3	26.0	28.4	40.0	40.4
По степени на образование					
Висше	10.9	5.3	8.3	10.9	12.3
Средно	83.1	57.1	72.5	102.8	114.5
в т.ч. с придобита професионална квалификация	48.8	33.9	44.5	61.5	67.1
Основно и по-ниско	111.4	89.5	105.5	110.9	110.2

Безработица по области

Безработните лица и коефициентите на безработица са представени по статистически райони съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България, влязла в сила от 14.02.2009 г., съответстваща на Европейската класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), и по области.

Източник на данните за регистрираните безработни в бюрата по труда е Агенцията по заетостта.

Фиг. 10. Коефициенти на безработица по области през 2011 г.

11. Безработица по статистически зони, статистически райони и по области през 2011 г.

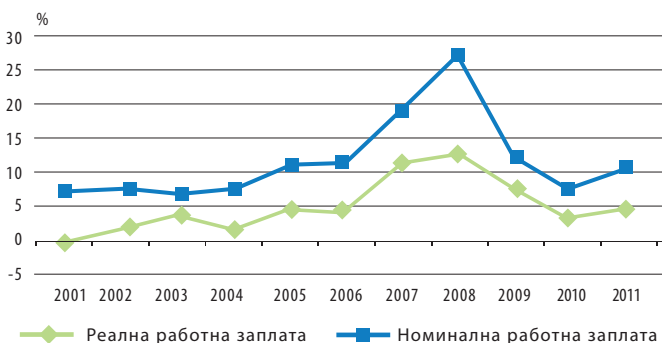
Статистически зони Статистически райони Области	Безработни лица - хил.	Коефициенти на безработица - %	Регистрирани безработни в бюрата по труда към 31.12. - хил.
Общо	372.3	11.2	342.4
<i>Северна и Югоизточна България</i>			
Северозападен район	42.6	12.5	55.1
Видин	8.0	20.3	6.8
Враца	6.5	8.8	13.0
Ловеч	6.8	11.5	8.6
Монтана	7.9	13.5	11.3
Плевен	13.4	12.0	15.4
Северен централен район	48.5	12.9	43.4
Велико Търново	13.0	11.7	11.8
Габрово	5.2	9.8	3.8
Разград	11.1	20.3	9.4
Русе	12.9	11.9	10.1
Силистра	6.3	13.0	8.3
Североизточен район	68.6	15.5	50.4
Варна	21.0	10.3	17.4
Добрич	15.4	17.7	10.3
Търговище	7.1	12.6	9.5
Шумен	25.0	26.5	13.3
Югоизточен район	54.2	11.6	49.7
Бургас	22.6	12.4	16.3
Сливен	13.8	16.7	12.4
Стара Загора	9.4	6.6	13.2
Ямбол	8.3	13.9	7.9
<i>Югозападна и Южна централна България</i>			
Югозападен район	75.7	7.3	67.4
Благоевград	13.5	8.2	18.7
Кюстендил	9.2	14.5	7.4
Перник	4.5	7.6	5.6
София	10.2	9.5	13.4
София (столица)	38.3	5.9	22.5
Южен централен район	82.8	12.7	76.4
Кърджали	(2.7)	(5.1)	8.8
Пазарджик	22.5	17.2	17.4
Пловдив	26.9	8.8	27.3
Смолян	14.2	23.8	11.2
Хасково	16.5	16.0	11.7

Средна годишна заплата

Брутната годишна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение е възнаграждението, заплащано на наетите лица обикновено на редовни интервали от време преди отчисляването на данъци (данък върху доходите на физическите лица) и на социални осигуровки за сметка на заетите.

Средната брутна годишна работна заплата се изчислява, като начислените средства за работна заплата за отчетната година се разделят на средния списъчен брой на наетите по трудово и служебно правоотношение, без лицата в отпуск по майчинство.

Фиг. 11. Изменение в номиналната и реалната работна заплата при база предшестващата година

12. Средна годишна заплата по икономически дейности

(Левове)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Общо	7777	8487	8983	9262	7366	8194
Селско, горско и рибно стопанство	5750	6318	6946	7913	5453	5906
Добивна промишленост	12335	13681	16778	18957	10448	11513
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	6888	7724	22899	24817	6551	7321
Производство на текстил, кожи и изделия от тях	4404	4873	3411	4144	4405	4875
Производство на дървен материал, хартия и изделия от тях; печатна дейност	5767	6510	5159	5434	5772	6519
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	23944	24943	-	-	23944	24943

12. Средна годишна заплата по икономически дейности

(Продължение и край)

(Левове)

Икономически дейности	Общо		Обществен сектор		Частен сектор	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Производство на химични продукти	8977	10041	..	..	8978	10041
Производство на лекарствени вещества и продукти	10089	10286	..	..	10090	10351
Производство на изделия от каучук, пластмаси и минерални суровини	6981	7776	6167	6861	6984	7779
Производство на основни метали и метални изделия, без машини	7298	7987	5855	6010	7412	8151
Производство на компютърна техника, електронни и оптични продукти	8826	9650	..	..	8832	9659
Производство на електрически съоръжения	8342	9189	-	-	8342	9189
Производство на машини с общо и специално предназначение	8291	9107	5440	13115	8293	9107
Производство на превозни средства	8065	8511	-	..	8065	8511
Друго производство; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	6253	7288	9494	9895	6160	7214
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и газ	16651	17624	18933	20109	14493	15258
Дейности, свързани с води; управление на отпадъци и възстановяване	7654	8143	7511	7942	7865	8472
Строителство	7042	7513	8409	7662	7005	7508
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	6523	7048	10789	12080	6517	7042
Транспорт, складиране и пощи	8222	9336	9730	10136	7083	8656
Хотелиерство и ресторантьорство	4562	5443	6242	6444	4480	5382
Издателска дейност, филмопроизводство, радио и телевизия	12343	11945	10443	10783	12932	12325
Далекосъобщения	14896	17454	..	..	14893	17454
Дейности в областта на информационните технологии и услуги	20508	23580	13430	12954	20793	23976
Финансови и застрахователни дейности	16206	16994	18710	20278	16107	16856
Операции с недвижими имоти	7875	7935	7015	6785	7957	8083
Юридически, счетоводни, консултантски и инженерни дейности	11300	13395	9382	10719	11394	13534
Научноизследователска и развойна дейност	8295	8555	7165	7328	20481	24037
Рекламна и ветеринарномедицинска дейност; други професионални дейности	10201	9614	7958	9116	10224	9619
Административни и спомагателни дейности	5080	5393	3710	3687	5414	5955
Държавно управление, държавно обществено осигуряване	10141	10604	10141	10604	x	x
Образование	8258	8574	8257	8498	8261	10535
Хуманно здравеопазване	8671	9359	8993	9349	7629	9402
Медико-социални грижи с настаняване и социална работа без настаняване	5135	5276	5126	5268	5334	5524
Култура, спорт и развлечения	6669	7435	6728	6792	6624	8061
Други дейности, н.д.	5417	5935	6085	6042	5389	5928

V. ОБРАЗОВАНИЕ

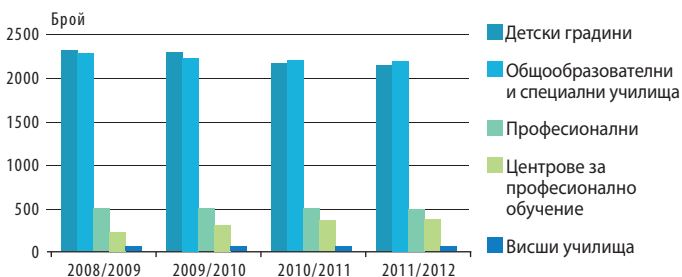
Видове образователни институции

Образователни институции са тези, които директно провеждат обучение по образователни програми с учащи в организирани класове (групи) на място или чрез дистанционна форма на обучение. Образователните програми в тези институции обхващат всички степени на образование и/или придобиване на степен на професионална квалификация. Самообучаващите се лица и фирмите, провеждащи курсове за квалификация, езиково обучение и др., не попадат в обхвата на дефиницията за образователни институции.

Видове образователни институции:

- Детски градини.
- Училища (I - XII клас) - начални (I - IV клас), основни (I - VIII клас), прогимназии (V - VIII клас), гимназии (IX - XII или VIII - XII клас), средни общообразователни (I - XII клас), професионални (по изкуствата, професионални гимназии, предоставящи обучение по програми за придобиване на III и II степен професионална квалификация, вкл. и духовни училища, професионални училища с програми за II и I степен професионална квалификация с прием след VIII клас, професионални училища с програми за I степен професионална квалификация с прием след VI и VII клас.
- Професионални колежи и професионални гимназии, провеждащи програми с прием след средно образование.
- Висши училища - колежи, университети и специализирани висши училища. Статистическото изследване на висшето образование обхваща всички акредитирани висши училища съгласно Закона за висшето образование и частните духовни висши училища, създадени по реда на Закона за вероизповеданията.

Фиг. 1. Учебни институции по вид

1. Учебни институции по вид и форми на собственост

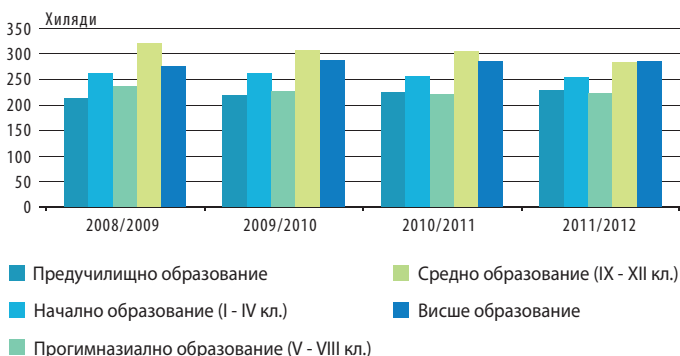
	2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012	
	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни
Общо	5303	372	5298	455	5200	513	5164	517
Детски градини	2291	42	2262	48	2138	49	2112	50
Общообразователни и специални училища	2254	66	2201	66	2175	68	2166	69
Начални (I - IV кл.)	169	3	156	3	156	5	156	7
Основни (I - VIII кл.)	1487	27	1453	29	1429	29	1431	28
Прогимназии (V - VIII кл.)	16	3	14	2	13	2	12	2
Гимназии (IX - XII кл.)	167	29	165	29	166	28	161	27
Средни общообразователни (I - XII кл.)	415	4	413	3	411	4	406	5
Професионални	487	53	487	63	484	60	477	58
Училища по изкуствата	21	1	21	1	21	1	22	1
Професионални гимназии	433	26	422	25	422	25	414	23
Професионални колежи	28	26	39	37	36	34	36	34
Професионални училища	5	-	5	-	5	-	5	-
Центрове за професионално обучение	218	195	295	262	350	320	356	324
Висши училища	53	16	53	16	53	16	53	16
Университети и специализирани висши училища	43	7	43	7	44	8	45	9
Колежи в структурата на университети и специализирани висши училища	28	-	23	-	22	-	21	-
Самостоятелни колежи	10	9	10	9	9	8	8	7

Записани учащи

Методологията на статистиката на образованието е изградена на основата на Международната стандартна класификация на образованието, ревизия 1997 г., и съпътстващите я методически ръководства:

- Предучилищно образование в детски градини (образователна степен МСКО - 0).
- Начален и прогимназиален етап на основното образование, средно образование във всички видове училища и професионално обучение след средно образование в професионални колежи (образователни степени МСКО - 1, 2А, 3А, 3С и 4С).
- Професионално обучение срещу заплащане за придобиване на степен на професионална квалификация в центрове за професионално обучение, професионални гимназии, професионални колежи и професионални училища (образователни степени МСКО - 2С, 3С и 4С). Статистическото изследване е въведено от 2005 г. в съответствие с изискването на Евростат за обхващане на обучението на лицата, навършили 16 години, в платени професионални програми, водещи до придобиване на степен на професионална квалификация според Закона за професионалното образование и обучение.
- Висше образование за придобиване на образователно-квалификационни степени „професионален бакалавър“, „бакалавър“ и „магистър“ в колежи, университети и специализирани висши училища (образователни степени МСКО - 5В и 5А).
- Висше образование за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в университети, специализирани висши училища и научни организации (образователна степен МСКО - 6).

Фиг. 2. Записани учащи по степени на образование

2. Записани учащи по степени на Международната стандартна класификация на образованието (МСКО '97)

	2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012	
	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни	общо	в т.ч. частни
Общо	1322952	85323	1314836	86963	1307705	84263	1293961	83145
Предучилищно образование (МСКО - 0)	212454	1620	217804	1777	223186	1784	227971	1821
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	261007	1925	260340	1991	255086	1882	252372	1905
Прогимназиално образование (V - VIII кл., МСКО - 2А)	235022	1242	225055	1326	219980	1464	221274	1517
Професионално обучение за възрастни - I степен професионална квалификация (МСКО - 2С) ¹	5992	5394	4640	3925	8403	7359	11219	10389
Средно образование (IX - XII кл., МСКО - 3А, 3С)	319813	4589	306925	4299	303375	3829	282512	3673
Професионално обучение за възрастни - II степен професионална квалификация (МСКО - 3С) ¹	6441	5963	4620	3943	4737	4160	4062	3420
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4С)	4368	3931	4716	4245	3224	3048	2804	2461
Професионално обучение за възрастни - III и IV степен професионална квалификация (МСКО - 4С) ¹	3608	2279	3650	2420	4449	3393	6752	5230
Висше образование (МСКО - 5В, 5А, 6)	274247	58380	287086	63037	285265	57344	284995	52729
Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ (МСКО - 5В)	27724	19273	28947	20113	25511	16962	16210	² 7727
Образователно-квалификационни степени „бакалавър“ и „магистър“ (МСКО - 5А)	242574	39052	254289	42863	255659	40342	264082	44859
Образователна и научна степен „доктор“ (МСКО - 6)	3949	55	3850	61	4095	40	4703	143

¹ Вкл. обучаваните в професионални гимназии и колежи.

² Броят на учащите намалява значително поради преобразуването на самостоятелен частен колеж в университет и презаписването на студентите от ОКС „професионален бакалавър“ в ОКС „бакалавър“.

Преподаватели по степени на преподаване

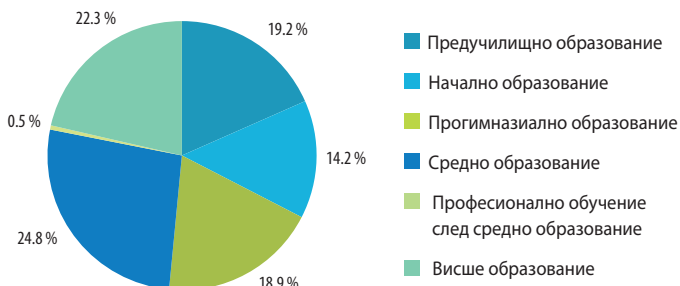
Учителите (преподавателите) са длъжностните лица, които непосредствено провеждат учебните занятия съгласно учебните планове, независимо дали са пълно, или непълно заети.

Управленският персонал включва длъжностни лица, изпълняващи управленски функции на равнище образователна институция - директори, помощник-директори с преподавателска заетост, ректори, декани и техни заместници, ръководители на катедри.

В броя на преподавателите са включени учители и управленски персонал с преподавателска дейност.

Учителите в основното и средното образование се групират по степени на преподаване и според вида на програмата (общообразователна или професионална). В случаите, при които един учител преподава в различни степени, той се отнася към съответната степен, в която има преобладаващ брой учебни часове.

Фиг. 3. Структура на преподавателите по степени на преподаване през учебната 2011/2012 г.

3. Преподаватели по степени на Международната стандартна класификация на образованието (МСКО '97)

	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Общо	108305	106024	104078	102925
Предучилищно образование (МСКО - 0)	19348	19466	19579	19729
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	15259	15054	14780	14666
Прогимназиално образование (V - VIII кл., МСКО - 2A)	21132	20122	19867	19504
Средно образование (IX - XII кл., МСКО - 3A, 3C)	29412	28169	26903	25539
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4C)	482	551	517	532
Висше образование (МСКО - 5B, 5A, 6)	22672	22662	22432	22955
Колежи (МСКО - 5B)	1566	1385	1375	1079
Университети и специализирани висши училища (МСКО - 5A)	21106	21277	21057	21876

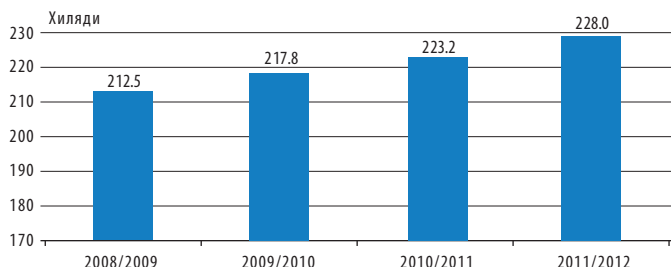
Детски градини

Детските градини са целодневни, полудневни и седмични и за деца със специални образователни потребности и с хронични заболявания. Възрастта на децата, обхванати в детските градини, е 3 - 6 години. Преди първи клас обучението в подготвителна група или подготвителен клас е задължително.

Постигнатият по-голям обхват на децата в детските градини при редуциран брой на тези институции е важен показател за усилията на общинските администрации за по-пълно обхващане на децата в предучилищното образование.

Средният брой деца на един учител за страната през учебната 2011/2012 г. е 12, а средният брой деца в една група - 24.

Фиг. 4. Деца в детските градини

4. Детски градини

(Брой)

	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
	Детски градини			
Общо	2291	2262	2138	2112
Постоянни	2288	2261	2138	2112
Целодневни	2279	2249	2130	2105
Полудневни	9	12	8	7
Сезонни	3	1	-	-
	Педагогически персонал			
Общо	19348	19466	19579	19729
в т.ч. детски учители	18147	18252	18340	18471
В постоянни детски градини	19338	19462	19577	19727
В целодневни	18323	18472	18522	18676
В полудневни	1015	990	1055	1051
В сезонни детски градини	10	4	2	2
	Деца			
Общо	212454	217804	223186	227971
В постоянни детски градини	212370	217759	223150	227942
В целодневни	195993	201049	204928	209562
В полудневни	16377	16710	18222	18380
В сезонни детски градини	84	45	36	29

Общообразователни училища

Общообразователните училища са непрофилирани и профилирани (чуждоезикови, природо-математически, спортни, технологични и по изкуствата). Данните за броя на учениците са предоставени по групи класове.

За завършили степен на образование се считат тези ученици, които са получили документ за завършена степен от легитимна образователна институция, съдържащ изискуващите се според закона записвания и печати.

На учащите в професионални училища и в самостоятелни професионални паралелки с прием след VI и VII клас се осигурява общообразователна подготовка за придобиване на основно образование и професионална подготовка за придобиване на I степен професионална квалификация.

Завършилите програми с прием след VI и VII клас получават свидетелство за завършено основно образование и свидетелство за придобита I степен професионална квалификация.

Фиг. 5. Завършили общообразователните училища

5. Ученици в общообразователните училища по групи класове и форми на обучение

	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Общо	644779	627163	615554	608805
I - IV кл.	258419	258340	253149	250352
в т.ч. вечерно и задочно обучение	146	124	246	658
V - VIII кл.	229382	220196	215457	217143
в т.ч. вечерно и задочно обучение	572	997	1315	2394
IX - XII кл. ¹	156978	148627	146948	141310
в т.ч. вечерно и задочно обучение	3242	3922	3959	4266

¹ Вкл. VIII кл. на езиковите и другите гимназии с прием след VII клас.

6. Завършили общообразователните училища

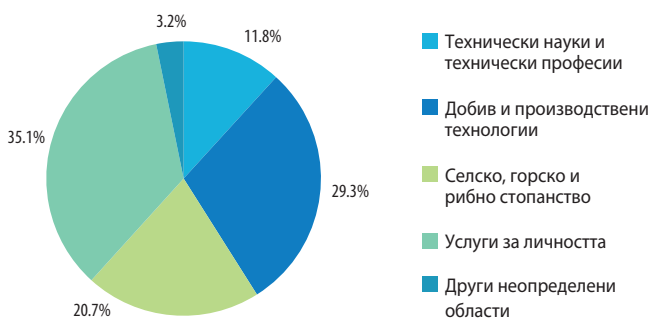
	2008	2009	2010	2011
Основно образование	58674	54364	51247	45407
Средно образование	36087	35789	32413	31999

Професионално обучение - I степен

Учащите в професионалните училища и паралелки с прием след VI, VII и VIII клас се обучават по професионални програми за придобиване на I степен професионална квалификация.

В броя на завършилите са посочени успешно издържалите изпитите и получили свидетелство за придобита I степен професионална квалификация.

Фиг. 6. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми с прием след VIII кл. за придобиване на I степен професионална квалификация през учебната 2011/2012 г.

7. Ученици в програми с прием след VI и VII кл. за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието¹

Тесни области на образованието	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Общо	1911	2087	2130	1902
Технически науки и технически професии	265	387	479	440
Добив и производствени технологии	1212	1174	1110	1011
Архитектура и строителство	74	29	28	23
Селско, горско и рибно стопанство	113	180	151	150
Услуги за личността	247	317	362	278

¹ Според Класификацията на областите на образование и обучение, утвърдена от председателя на НСИ и публикувана в ДВ, бр. 91 от 9.11.2007 г.

8. Завършили програми с прием след VI и VII кл. за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието¹

Тесни области на образованието	2008	2009	2010	2011
Общо	211	333	376	318
Технически науки и технически професии	28	44	59	36
Добив и производствени технологии	121	221	210	199
Архитектура и строителство	-	12	7	7
Селско, горско и рибно стопанство	6	7	26	26
Услуги за личността	56	49	74	50

9. Ученици в програми с прием след VIII кл. за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието¹

Тесни области на образованието	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Общо	817	785	691	841
Технически науки и технически професии	113	18	76	99
Добив и производствени технологии	355	411	254	246
Архитектура и строителство	12	-	-	-
Селско, горско и рибно стопанство	106	78	79	174
Услуги за личността	231	278	256	295
Други неопределени области	-	-	26	27

10. Завършили програми с прием след VIII кл. за придобиване на I степен професионална квалификация по тесни области на образованието¹

Тесни области на образованието	2008	2009	2010	2011
Общо	294	249	218	186
Технически науки и технически професии	63	15	7	14
Добив и производствени технологии	133	109	116	61
Селско, горско и рибно стопанство	39	39	30	27
Услуги за личността	59	86	65	76
Други неопределени тесни области	-	-	-	8

¹ Според Класификацията на областите на образование и обучение, утвърдена от председателя на НСИ и публикувана в ДВ, бр. 91 от 9.11.2007 г.

Професионално обучение - II степен

Обучението за придобиване на II степен професионална квалификация се осъществява в професионалните гимназии и професионалните училища и е с продължителност четири години.

Завършилите средно образование и придобили II степен професионална квалификация в професионалните гимназии и професионалните училища имат право да продължат образованието си във висшите училища или да започнат работа по придобитата професия (специалност).

Фиг. 7. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на II степен професионална квалификация през учебната 2011/2012 г.

11. Ученици в програми за придобиване на II степен професионална квалификация по тесни области на образованието¹

Тесни области на образованието	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Общо	42183	44430	43225	40285
Изкуства	7	47	102	94
Стопански науки и администрация	6227	8027	7611	6037
Физически и химически науки	20	19	19	19
Информатика	866	1058	1194	998
Технически науки и технически професии	14100	13824	13369	12528
Добив и производствени технологии	6227	5604	4648	4573
Архитектура и строителство	2169	1888	1530	1243
Селско, горско и рибно стопанство	4946	6045	6844	7026
Социални услуги	-	81	-	11
Услуги за личността	7621	7837	7908	7756

12. Завършили програми за придобиване на II степен професионална квалификация по тесни области на образованието¹

Тесни области на образованието	2008	2009	2010	2011
Завършили средно образование	7981	7677	7498	8288
Придобили професионална квалификация	15532	16816	14834	8271
Изкуства	5	-	-	13
Стопански науки и администрация	1830	3015	2775	1725
Физически и химически науки	4	-	-	..
Информатика	386	480	447	210
Технически науки и технически професии	6732	6436	5645	2334
Добив и производствени технологии	2274	2255	1982	959
Архитектура и строителство	815	1060	906	480
Селско, горско и рибно стопанство	1251	1270	1043	810
Социални услуги	10	..	-	-
Услуги за личността	2221	2268	2014	1732
Транспортни услуги	4	-	4	..
Други неопределени тесни области	-	..	18	-

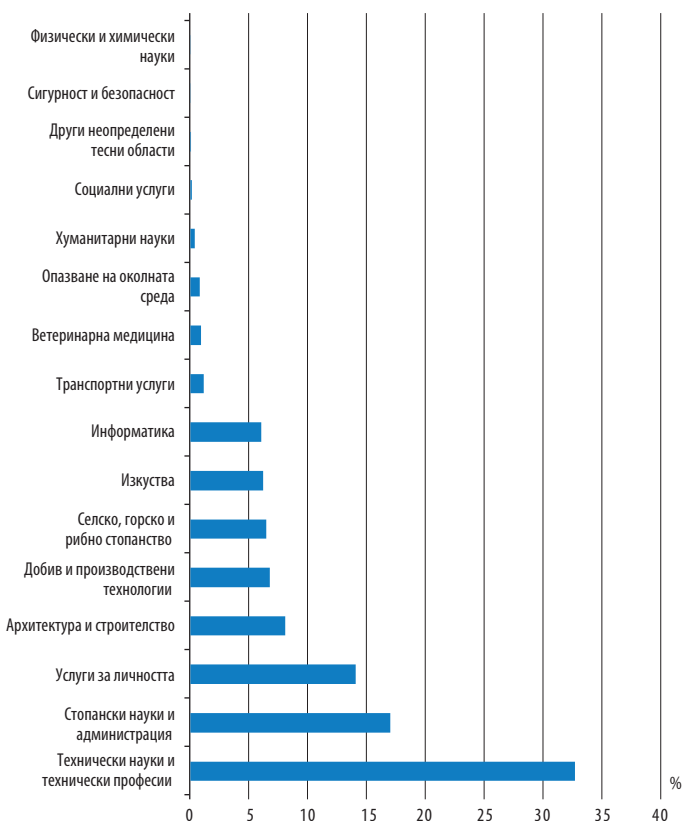
¹ Според Класификацията на областите на образование и обучение, утвърдена от председателя на НСИ и публикувана в ДВ, бр. 91 от 9.11.2007 г.

Професионално обучение - III степен

Професионалните гимназии и училищата по изкуствата осъществяват професионално образование с придобиване на III степен професионална квалификация с продължителност четири или пет години. В тях се приемат ученици със завършено основно образование или със завършен VII клас.

Завършилите средно образование и придобили III степен професионална квалификация в професионалните гимназии и училищата по изкуствата имат право да продължат образованието си във висшите училища или да започнат работа по придобитата професия (специалност).

Фиг. 8. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на III степен професионална квалификация през учебната 2011/2012 г.

13. Ученици в програми за придобиване на III степен професионална квалификация по тесни области на образованието¹

Тесни области на образованието	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Общо	119501	112821	112266	99896
Изкуства	5552	5836	6109	6147
Хуманитарни науки	475	383	360	380
Стопански науки и администрация	22239	20019	18896	16857
Физически и химически науки	17	-	..	..
Информатика	3982	4066	5405	5992
Технически науки и технически професии	40935	38088	37096	32442
Добив и производствени технологии	11868	10391	8813	6699
Архитектура и строителство	8957	8968	9367	8002
Селско, горско и рибно стопанство	8396	7533	7270	6397
Ветеринарна медицина	1709	1485	1504	903
Социални услуги	-	-	87	121
Услуги за личността	12550	13216	14701	13941
Транспортни услуги	1684	1730	1558	1137
Опазване на околната среда	1112	1079	1056	806
Сигурност и безопасност	25	27	20	..
Други неопределени тесни области	-	-	..	52

14. Завършили програми за придобиване на III степен професионална квалификация по тесни области на образованието¹

Тесни области на образованието	2008	2009	2010	2011
Завършили средно образование	25525	25772	23064	22142
Придобили професионална квалификация	8410	8332	9366	18628
Изкуства	741	724	784	1002
Хуманитарни науки	131	67	75	48
Стопански науки и администрация	702	1345	1686	2835
Физически и химически науки	-	6	-	-
Информатика	131	116	224	535
Технически науки и технически професии	3014	2824	2937	6399
Добив и производствени технологии	1318	1018	1065	1945
Архитектура и строителство	788	479	641	1591
Селско, горско и рибно стопанство	612	778	748	1154
Ветеринарна медицина	207	117	247	375
Социални услуги	5	12	-	-
Услуги за личността	617	725	826	2258
Транспортни услуги	63	63	74	273
Опазване на околната среда	68	58	59	205
Сигурност и безопасност	-	-	-	..
Други неопределени тесни области	13	-	-	..

¹ Според Класификацията на областите на образование и обучение, утвърдена от председателя на НСИ и публикувана в ДВ, бр. 91 от 9.11.2007 г.

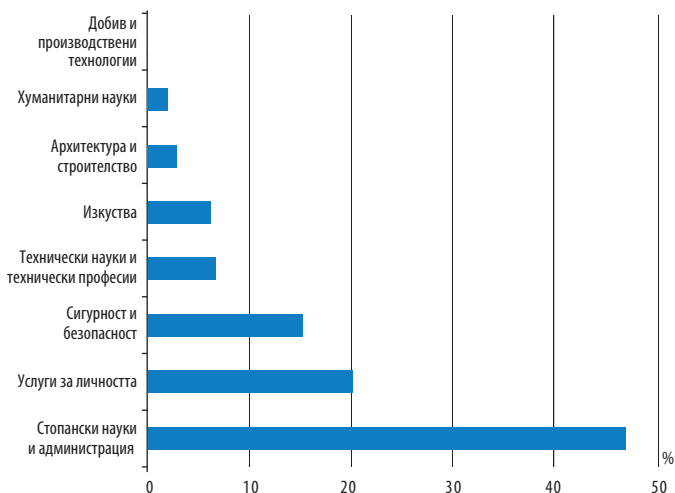
Професионално обучение - IV степен и центрове за професионално обучение

Професионалните колежи и професионалните гимназии осъществяват професионално обучение с придобиване на IV степен професионална квалификация с продължителност до две години. В тях се приемат лица със завършено средно образование.

Придобилите IV степен професионална квалификация в професионалните колежи и професионалните гимназии се реализират на пазара на труда по придобитата професия (специалност) и имат компетенцията за поемане на управленски отговорности за работата на други лица.

Центровете за професионално обучение могат да провеждат обучение на лица, навършили 16 години, по програми, водещи до придобиване на степен на професионална квалификация.

Фиг. 9. Структура на учащите по тесни области на образованието в програми за придобиване на IV степен професионална квалификация през учебната 2011/2012 г.

15. Ученици в програми след средно образование за придобиване на IV степен професионална квалификация по тесни области на образованието¹

Тесни области на образованието	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Общо	4368	4716	3224	2804
Изкуства	226	346	232	172
Хуманитарни науки	41	53	55	55
Стопански науки и администрация	2965	3179	2112	1318
Технически науки и технически професии	259	251	187	187
Добив и производствени технологии	-	-	-	..
Архитектура и строителство	406	258	39	80
Услуги за личността	184	186	289	565
Транспортни услуги	17	9	5	..
Сигурност и безопасност	270	434	305	426

16. Завършили програми след средно образование за придобиване на IV степен професионална квалификация по тесни области на образованието¹

Тесни области на образованието	2008	2009	2010	2011
Общо	1505	1651	1866	1547
Изкуства	69	92	225	134
Стопански науки и администрация	1044	1138	1306	1040
Технически науки и технически професии	80	74	106	77
Архитектура и строителство	76	93	..	..
Услуги за личността	106	69	-	48
Транспортни услуги	4	8	..	..
Сигурност и безопасност	126	177	203	207

¹ Според Класификацията на областите на образование и обучение, утвърдена от председателя на НСИ и публикувана в ДВ, бр. 91 от 9.11.2007 г.

Висше образование

За студент се счита всяко лице, включено в образователна програма на формалното висше образование според МСКО, независимо от формата на обучение. Формалното образование включва учебните програми, провеждани в легитимните образователни институции, създадени по установения законов ред.

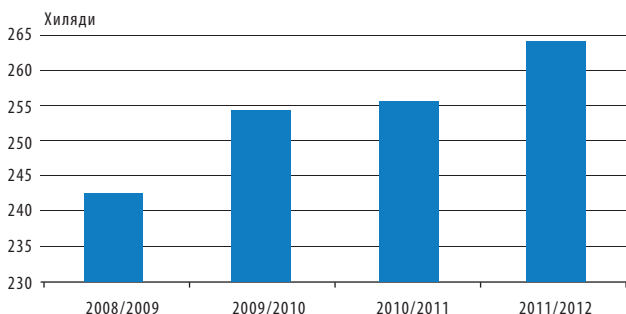
НСИ ежегодно установява броя на записаните студенти чрез броене на учащите, а не броя на записванията. В рамките на един университет например (институт или колеж) според действащата национална методология студентите се броят само веднъж в случаите на едновременно изучаване на две специалности. Двойно броене не се допуска освен при случаите на неправомерно едновременно следване в два университета.

На завършилите с минимален срок на обучение по учебен план четири години се присъжда образователно-квалификационна степен „бакалавър“, образователно-квалификационна степен „магистър“ се присъжда на завършилите с минимален срок на обучение пет години или не по-малко от една година след степен „бакалавър“.

Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ е степен на професионалното висше образование. Тя се присъжда след завършено обучение в колеж с минимален срок на обучение три години.

Образователна и научна степен „доктор“ се присъжда от научно жури според изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България след минимум тригодишно обучение и успешна защита на дисертационен труд.

Фиг. 10. Студенти в университетите и специализираните висши училища

17. Студенти, обучаващи се във висшите училища

	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Общо	270298	283236	281170	280292
В университети и специализирани висши училища	242574	254289	255659	264082
В колежи	27724	28947	25511	¹ 16210

¹ Броят на учащите намалява значително поради преобразуването на самостоятелен частен колеж в университет и презаписването на студентите от ОКС „професионален бакалавър“ в ОКС „бакалавър“.

18. Завършили висше образование¹

	2008	2009	2010	2011
Общо	54309	57167	59927	63405
Образователно-квалификационни степени „бакалавър“ и „магистър“	48760	50398	52998	55850
Образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“	5549	6769	6929	7555

¹ Без образователна и научна степен „доктор“.

19. Докторанти във висшите училища и научните организации

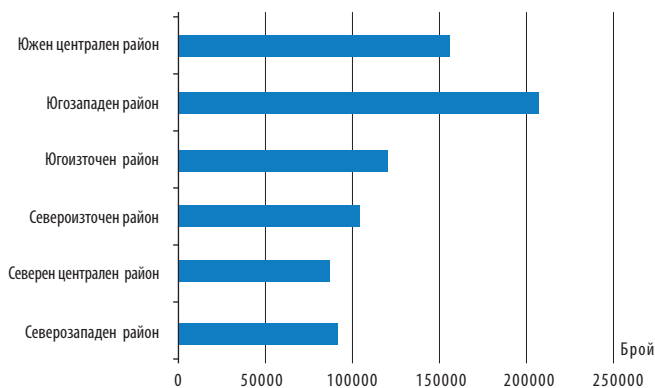
	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Обучаващи се	3949	3850	4095	4703
в т.ч. редовно обучение	1791	1774	1964	2384
Придобили образователна и научна степен „доктор“	601	636	596	638
в т.ч. редовно обучение	295	304	254	230

Училища, преподаватели и ученици по области

Административно-териториалните единици „области” са представени съгласно Закона за административно-териториалното устройство на Република България, влязъл в сила от 5.02.1999 г. (28 области), а териториалните единици за статистически цели - статистически зони и статистически райони, съгласно Класификацията на териториалните единици за статистически цели в България. Тази класификация кореспондира с Класификацията NUTS на Евростат и е утвърдена със заповед на председателя на Националния статистически институт на основание на Регламент (ЕО) № 176/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 20 февруари 2008 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1059/2003, както и на основание на чл. 9, т. 9, във връзка с чл. 7, ал. 1, т. 6 и 15, чл. 10 от Закона за статистиката и чл. 4, ал. 1 от Закона за регионалното развитие.

В териториален аспект най-голям е броят на учениците в Югозападния и Южния централен район, а най-малък - в Северния централен район.

Фиг. 11. Учащи през учебната 2011/2012 г. по статистически райони

20. Училища, преподаватели и ученици през учебната 2011/2012 г. по статистически зони, статистически райони и по области¹

Статистически зони Статистически райони Области	Училища	Преподаватели	Ученици
Общо за страната	2646	60241	758962
<i>Северна и Югоизточна България</i>	<i>1447</i>	<i>31410</i>	<i>399310</i>
Северозападен район	365	7366	90587
Видин	38	814	9946
Враца	78	1664	20622
Ловеч	61	1205	15094
Монтана	70	1312	15962
Плевен	118	2371	28963
Северен централен район	334	6942	86050
Велико Търново	103	2017	25235
Габрово	40	889	10991
Разград	65	1193	14336
Русе	76	1863	23194
Силистра	50	980	12294
Североизточен район	348	8205	103193
Варна	132	3707	49329
Добрич	86	1659	19882
Търговище	56	1131	13417
Шумен	74	1708	20565
Югоизточен район	400	8897	119480
Бургас	142	3337	44838
Сливен	78	1708	23747
Стара Загора	134	2804	36402
Ямбол	46	1048	14493
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	<i>1199</i>	<i>28831</i>	<i>359652</i>
Югозападен район	633	16550	205212
Благоевград	136	2906	35843
Кюстендил	49	1052	12792
Перник	45	984	12296
София	107	1974	25506
София (столица) ²	296	9634	118775
Южен централен район	566	12281	154440
Кърджали	82	1457	17065
Пазарджик	123	2415	29990
Пловдив	207	5319	70100
Смолян	67	1105	11358
Хасково	87	1985	25927

¹ Без висшите училища.

² Вкл. българските училища в чужбина, финансирани от държавата.

Степени на участие на населението в образователната система и разходи за образование

Международно възприетият показател „степен на участие на населението в образователната система“ (нетен коефициент) се изчислява като относителен дял на записаните ученици от определена възрастова група към броя на постоянното население на страната от същата възрастова група.

Преждевременно напуснали образованието - показателят се изчислява като относителен дял на лицата на възраст 18 - 24 години, преждевременно напуснали образователната система, от общия брой на населението в същата възрастова група. Преждевременно напуснали образователната система са лицата, които нямат завършено средно образование и не са участвали в образование или обучение през наблюдавания 4-седмичен период.

Общите разходи за образование (изчислени по методологията на ЮНЕСКО, ОИСР и Евростат) обхващат държавните, общинските и частните (на частни субекти и на домакинства) разходи за образование и разходите, осигурени със средства от международни източници. За 2008 г. относителните дялове на разходите за образование от БВП за някои европейски страни по данни на ОИСР са: Дания - 7.1%, Белгия - 6.6%, Швеция - 6.3%, Франция - 6.0%, Финландия - 5.9%, Естония - 5.8%, Великобритания и Полша - по 5.7%, Нидерландия и Ирландия - по 5.6%, Австрия и Словения - по 5.4%, Португалия - 5.2%, Испания - 5.1%; Германия, Италия и Унгария - по 4.8%, Чехия - 4.5%, Словакия - 4.0%. Този дял за България за 2008 и 2009 г. е съответно 4.8 и 5.0%..

Фиг. 12. Относителен дял на държавните и частните разходи за образование от БВП¹

¹ Изчисленията са направени по методологията на Евростат (УОЕ - финансови таблици).

² Изчисленията са на базата на предварителни данни за БВП.

21. Нетен коефициент на записване на населението по степени на образование

(Проценти)

	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Групови нетни коефициенти ¹ по степени на образование според МСКО '97				
Предучилищно образование (МСКО - 0)	73.8	74.3	74.9	81.5
Начално образование (I - IV кл., МСКО - 1)	94.6	93.4	91.5	95.8
Прогимназиално образование (V - VIII кл., МСКО - 2А)	82	82.4	80.6	81.8
Средно образование (IX - XII кл., МСКО - 3А, 3С)	78.3	78.6	80.3	81.3
Професионално обучение след средно образование (МСКО - 4С)	0.7	0.8	0.5	0.5
Колежи (МСКО - 5В)	4.1	3.9	3.4	2.3
Университети и специализирани висши училища (МСКО - 5А)	30.9	33.1	34.6	37.3
Нетни коефициенти ² на записване на населението в образователната система по възрастови групи				
3 - 6 г.	75.4	75.8	76.5	83.3
7 - 10 г.	96.4	95.2	93.2	97.6
11 - 14 г.	95.9	96.3	96.3	96.9
15 - 18 г.	83	83.5	84	85.8
19 - 23 г.	38.3	41.1	42.5	42.6

¹ Груповите коефициенти са изчислени в проценти като отношение на броя на учащите по степени във възрастовите групи 3 - 6, 7 - 10, 11 - 14, 15 - 18, 19 - 20, 19 - 21 и 19 - 23 години към броя на населението в същите възрастови групи.

² Коефициентът е изчислен в проценти като отношение на броя на учащите в съответните възрастови групи независимо от степента на образование към броя на населението в същите възрастови групи. Броят на учащите и на населението е изчислен към 31.12. на съответната година.

22. Рано напуснали образователната система¹

(Проценти)

	2008	2009	2010	2011
Общо	14.8	14.7	13.9	12.8
Мъже	14.1	13.7	13.2	12.0
Жени	15.5	15.8	14.5	13.7

¹ Източник: НСИ, Наблюдение на работната сила - годишни данни.

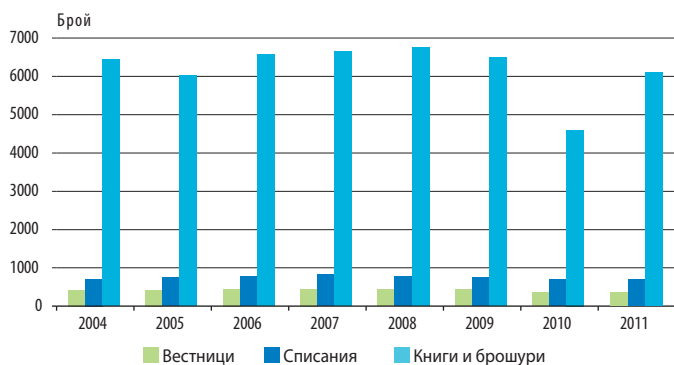
VI. КУЛТУРА И ИЗКУСТВО

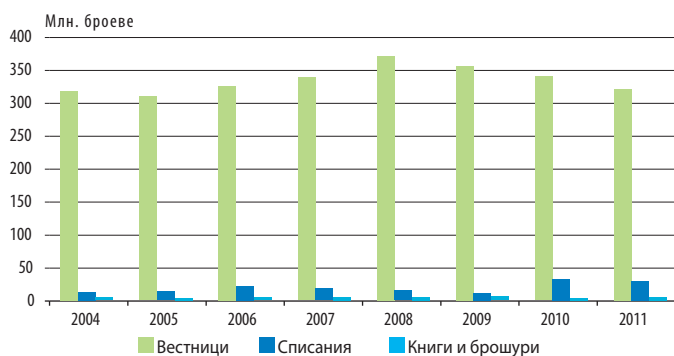
Издателска дейност

Националното писмено културно наследство придобива изражение в издадената в страната книжна продукция (книги, брошури, вестници, списания, бюлетини и периодични сборници). Статистическата отчетност за издадената продукция дава представа на широката общественост за броя на заглавията и тиража по различни класификационни групи.

Фиг. 1. Издадени заглавия

Фиг. 2. Тираж

1. Издателска дейност

	2007	2008	2009	2010	2011
	Книги ¹				
Заглавия - бр.	6648	6767	6491	² 4614	³ 6152
Тираж - млн. бр.	4.8	4.6	6.0	3.2	5.4
	Списания ⁴				
Заглавия - бр.	817	775	745	695	680
Годишен тираж - млн. бр.	17.9	14.7	11.4	32.1	29.8
	Вестници				
Заглавия - бр.	448	438	436	359	340
Годишен тираж - млн. бр.	338.6	370.8	355.6	340.8	320.5

¹ Вкл. брошури.² Данните са за деветмесечието на 2010 г.³ Данните са за последните 3 месеца на 2010 и за 2011 година.⁴ Вкл. бюлетини.2. Книги и брошури през 2011 г. по предназначение¹

Предназначение	Общо		Книги		Брошури	
	заглавия - бр.	тираж - хил.	заглавия - бр.	тираж - хил.	заглавия - бр.	тираж - хил.
Общо	6152	5367	5501	4515	651	852
Обществено-политическа	36	33	35	33	1	0
Научна литература	1104	498	1065	485	39	13
Популярна литература за възрастни	1017	858	955	818	63	40
Научнопопулярна за възрастни	1017	858	955	818	63	40
Професионална	51	35	45	30	5	5
Професионално-производствена	51	35	45	30	5	5
Учебна литература	1180	1257	1097	1045	83	212
Висши училища	636	245	617	237	19	7
Професионални гимназии и училища по изкуствата	17	18	17	18	-	-
Общообразователни и специализирани училища	347	733	309	660	37	73
Учебно-методична	180	260	153	128	27	132
Художествена литература за възрастни	1737	1128	1567	1057	171	72
Литература за деца и юноши	436	855	216	412	220	443
Художествена литература за деца и юноши	297	572	144	302	153	270
Научнопопулярна литература за деца и юноши	139	283	72	108	67	173
Официално-документална литература	105	80	104	80	1	0
Справочна литература	485	622	417	555	68	67

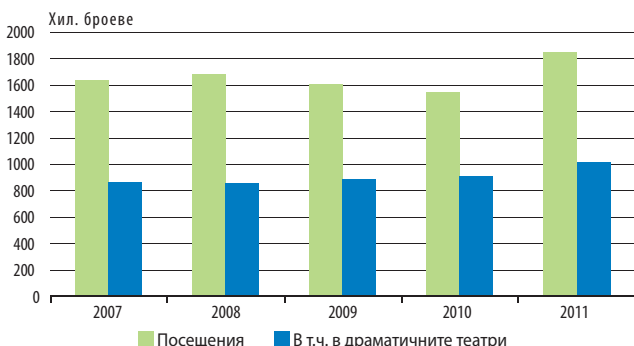
¹ Данните са за последните 3 месеца на 2010 и за 2011 година.

Сценични изкуства и кина

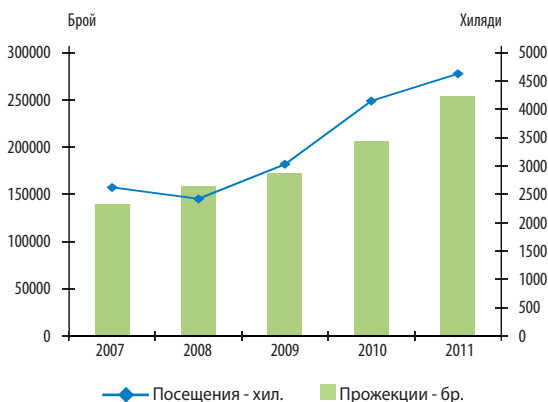
НСИ наблюдава дейността на театрите, оперите, оперетите и музикалните колективи (филхармонии, ансамбли за народни песни и танци и оркестри), местата, посетителите и изнесените представления. Броят на посещенията в театрите през последните четири години остава относително постоянен.

Броят на обикновените кина в страната (2008 г. - 57, 2011 г. - 43) намалява, но през последните години се наблюдава увеличение на броя на екраните, достигайки до 150 екрана през 2011 г., което е резултат от строителството на нови съвременни кина, обзаведени с модерна техника.

Фиг. 3. Посещения в театрите

Фиг. 4. Посещения и прожекции в кината

3. Театри

	2008	2009	2010	2011
Театри - бр.	78	80	73	73
Места - хил.	28.4	29.9	28.4	30.2
Представления - хил.	10.8	11.0	11.4	12.2
Посещения - млн.	1.7	1.6	1.7	1.8

4. Кина

	2008	2009	2010	2011
Кина - бр.	57	56	42	43
В градовете	50	52	42	42
В селата	7	4	-	1
Прожекции - бр.	159765	173140	207275	255190
В градовете	159544	172120	207275	254183
В селата	221	1020	-	1007
Посещения - хил.	2429	3041	4157	4649
В градовете	2427	3029	4157	4637
В селата	2	12	-	12

5. Произведени филми

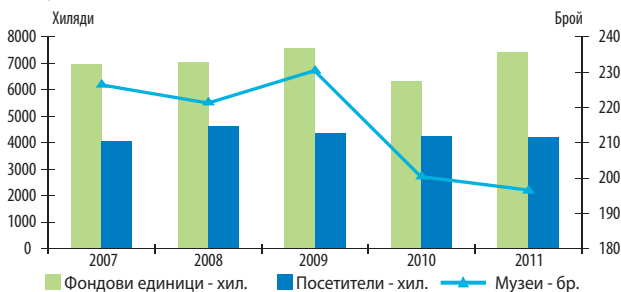
Видове филми	2008	2009	2010	(Брой) 2011
Произведени филми	91	110	144	91
в т.ч. телевизионни	72	94	100	72
Пълнометражни	14	38	21	21
Игрални (художествени)	8	11	14	14
Документални	6	27	7	7
Късометражни и среднометражни	77	72	123	70
Игрални	12	10	17	7
Документални и образователни	55	51	86	54
Анимационни	10	11	20	8
Други (кинолетописи и други)	-	-	-	1

Музеи и читалища

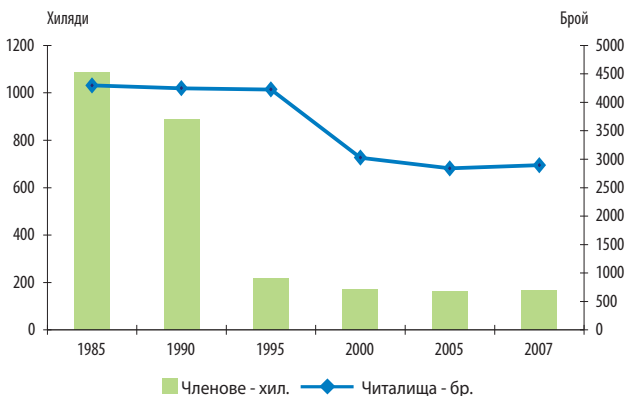
Музеят е културна и научна организация, която издирва, изучава, опазва и представя културни и природни ценности и образци с познавателна, образователна и естетическа цел. НСИ наблюдава всички открити за посещение музеи: историческите, природните, археологическите, етнографските, изложбените галерии и други. От 2010 г. НСИ отчита само музеите, чиито колекции са културни ценности. За последната година фондовите единици, които формират основен фонд, фонд за научнопомагателни материали и обменен фонд, се увеличават със 17.7%, а посетителите намаляват с 1.0%.

Народните читалища са „традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи” (чл. 2, ал. 1 от Закона за народните читалища). НСИ провежда изследването за дейността на читалищата на всеки пет години.

Фиг. 5. Музеи

Фиг. 6. Читалища и членове в читалищата

6. Музеи

	2008	2009	2010 ¹	2011
Музеи - бр.	222	231	201	197
Фондови единици - хил. бр.	7052	7592	6320	7439
Електронни единици - хил. бр.	-	-	-	144
Посетители - хил. бр.	4631	4373	4253	4211
Посетители в деня за свободен вход	-	-	-	725
Персонал - бр.	2398	2432	2500	2674
в т.ч. специалисти с научна степен или научно звание и уредници - бр.	897	918	895	957

¹ Само музеи, чиито колекции са културни ценности.

7. Музеи по статистически зони и статистически райони през 2011 г.

Статистически зони Статистически райони	Приходи - хил. лв.	Разходи - хил. лв.	Персонал - бр.	
			общо	в т.ч. щатен
Общо за страната	38987	33400	2674	2459
<i>Северна и Югоизточна България</i>				
Северозападен район	3491	2761	281	262
Северен централен район	6214	5968	451	420
Североизточен район	3919	3697	320	298
Югоизточен район	4682	4353	351	305
<i>Югозападна и Южна централна България</i>				
Югозападен район	16878	13218	917	847
Южен централен район	3803	3402	354	327

8. Читалища¹

	2000	2005	2007
Читалища - бр.	3027	2838	2895
В градовете	511	539	548
В селата	2516	2299	2347
Членове - хил.	170	164	168
В градовете	74	68	67
В селата	96	96	101

9. Читалища по статистически зони и статистически райони през 2007 г.¹

Статистически зони Статистически райони	Читалища - бр.	Членове - хил.	Приходи - хил. лв.	Разходи - хил. лв.
Общо за страната	2895	168	49818	47466
<i>Северна и Югоизточна България</i>				
Северозападен район	453	26	7546	7274
Северен централен район	455	26	6904	6525
Североизточен район	457	23	7387	7144
Югоизточен район	473	28	7551	7015
<i>Югозападна и Южна централна България</i>				
Югозападен район	512	32	12338	11833
Южен централен район	545	33	8092	7675

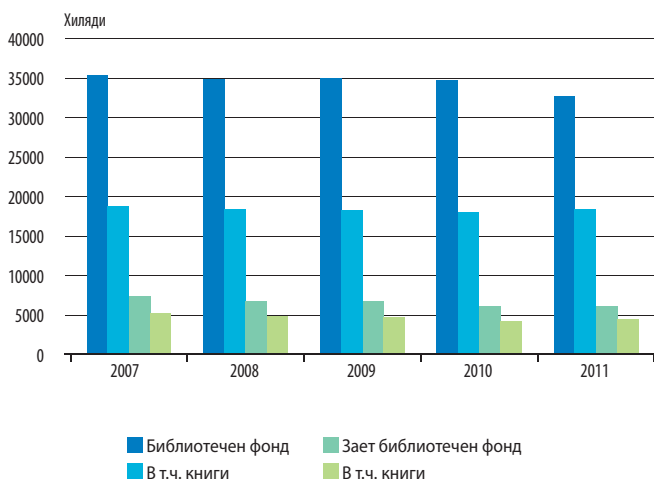
¹ Новите данни ще бъдат на разположение веднъж на пет години.

Библиотеки

От 2002 г. НСИ наблюдава библиотеките с библиотечен фонд над 200 хил. броя. Това са най-големите библиотеки в страната: Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, регионалните библиотеки и някои по-големи читалищни, специални библиотеки и библиотеки към висши училища. В края на 2011 г. 47-те библиотеки имат 32 758 хил. библиотечен фонд. Читателите са 218 хил., което е с 13.8% по-малко в сравнение с 2008 година.

През периода 2008 - 2011 г. се наблюдава незначително намаление на библиотечния фонд (книги, продължаващи издания и други библиотечни документи) с 2 хиляди (6.4%). В същото време посещенията в тези библиотеки се увеличават с 4.4% (2008 г. - 3 005 хил., 2011 г. - 3 138 хил.).

Фиг. 7. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя

10. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя

	2008	2009	2010	2011
Библиотеки - бр.	47	47	47	47
Библиотечен фонд - хил.	34987	35040	34781	32758
в т.ч. книги	18411	18395	18096	18427
Зает библиотечен фонд - хил.	6842	6725	6156	6201
в т.ч. книги	4868	4776	4334	4558
Читатели - хил.	253	233	220	218

11. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя през 2011 г.

Библиотеки по вид	Библио-теки - бр.	Библиотечен фонд - хил.		Читатели - хил.	Зает библиотечен фонд - хил.	
		общо	в т.ч. книги		хил.	в т.ч. книги
Общо за страната	47	32758	18427	218	6201	4558
Национална библиотека „Св.св. Кирил и Методий“	1	7809	1730	13	476	75
Регионални библиотеки	27	11778	10028	127	3857	3031
Читалищни общински библиотеки	4	1039	977	9	335	261
Библиотеки към висши училища	11	5762	4296	66	1496	1182
Специални библиотеки	4	6369	1396	3	36	9

12. Библиотеки с библиотечен фонд над 200 000 броя по статистически зони и статистически райони през 2011 г.

Статистически зони Статистически райони	Библио-теки - бр.	Библио-течен фонд - хил.	Читатели - хил.	Посеще-ния - хил.	Зает библиотечен фонд - хил.
Общо за страната	47	32758	218	3138	6201
<i>Северна и Югоизточна България</i>					
Северозападен район	6	1725	19	302	586
Северен централен район	8	3184	32	575	1095
Североизточен район	6	2765	32	399	1021
Югоизточен район	7	2477	28	408	1014
<i>Югозападна и Южна централна България</i>					
Югозападен район	12	19258	64	1086	1566
Южен централен район	8	3349	42	367	919

Радиопрограмна и телевизионна дейност

За периода 2008 - 2011 г. броят на радиостанциите в страната намалява с 22.8% (от 114 през 2007 г. на 88 през 2011 г.). През 2011 г. делът на излъчените реклами е 4.3% от всички предавания, или с 0.8 процентни пункта повече от 2010 година.

В сравнение с 2010 г. общата продължителност на телевизионните предавания през 2011 г. се увеличава с 2.1%. Делът на телевизионните реклами е 6.0% от всички предавания и в сравнение с 2010 г. този дял се увеличава с 0.8 процентни пункта (6.6 хил. часа).

Фиг. 8. Структура на радиопредаванията

Фиг. 9. Структура на телевизионните предавания

13. Радио- и телевизионни станции

	2008	2009	2010	2011
Радиостанции - бр.	114	104	86	88
Програми - часове	797683	726766	674375	631438
Телевизионни станции - бр.	119	113	100	102
Програми - часове	747036	694778	660775	674367

14. Радиопрограми по вид

(Часове)

	2008	2009	2010	2011
Общо предавания	797683	726766	674375	631438
Новини, бюлетини, коментари, спортни новини, времето	92070	75958	79844	76729
Информационно-тематични	78394	56478	72009	86928
Актуални	58380	46213	50597	37038
Информационно-забавни	69520	50622	49110	42995
Изкуство и култура	23577	24481	21714	18769
Образователни	12708	15234	9930	9766
Научни	3241	4121	3219	2538
Религиозни	2446	3248	2262	1596
Драматични	1140	662	706	895
Спортни	16765	17427	14927	12891
Забавни	30296	22365	21301	19506
Музикални	309121	307379	270952	237906
Сериозна музика (класическа)	24812	23940	18319	17689
Лека забавна музика	200392	209175	175916	135065
Други музикални програми	83917	74264	76717	85152
Детско-младежки	28316	31076	16622	10147
Регионални	21142	24229	21282	28551
Рекламни	34663	34705	23769	27701
Анонси (промоции)	5172	5526	4474	5701
Некласифицирани	10732	7042	11657	11781

15. Телевизионни програми по вид

(Часове)

	2008	2009	2010	2011
Общо предавания	747036	694778	660775	674367
Новини, бюлетини, коментари, спортни новини, времето	53841	40240	46933	43697
Информационни предавания	22873	26942	30575	38186
Преки включения от Парламента	851	2179	1473	756
Информационно-забавни	22712	26130	24521	30731
Актуални предавания	25796	21616	19047	33194
Човешки истории	6074	6570	4823	5368
Изкуство, хуманитарни науки, естествени науки	9746	8629	5616	14910
Образователни предавания	17651	8555	9894	10462
Религиозни предавания	2657	1165	1565	1418
Спортни предавания	28742	22910	24456	31801
Художествени предавания	230497	237559	226582	197020
Игрални филми	124900	118648	133902	108134
Телевизионни или видеофилми	105597	118911	92680	88886
Забавни предавания	30798	25870	21755	37926
Музикални предавания	145089	123433	128567	93843
Детски предавания	14886	16892	15025	15246
Младежки предавания	6801	4571	4263	2640
Документални предавания	25070	24676	16322	19160
Регионални предавания	9520	7008	6848	5413
Реклами	36361	36947	34239	40794
Телевизионен пазар	33475	17012	5948	9721
Некласифицирани	23596	35874	32323	42081

VII. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Лечебни и здравни заведения и медицински персонал

Здравната мрежа включва болничната и извънболничната помощ и други здравни заведения. Данните са по състояние в края на годината. Данните за легловия фонд включват броя на действително разкритите и временно закритите легла за срок, по-малък от шест месеца, но не включват временно разкритите легла.

При анализиране на данните за здравната мрежа трябва да се има предвид, че броят на заведенията и легловият фонд се променят не само в резултат на разкриване и закриване на заведения, но и поради промени, свързани с преобразуване на заведенията от един вид в друг или обединяване на заведения.

В края на 2011 г. здравната мрежа в страната разполага с 53 535 легла във всички видове заведения. Лечебни заведения за болнична помощ са болниците, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, центровете за психично здраве¹. Към 31.12.2011 г. лечебните заведения за болнична помощ са 344 с 47 391 легла.

Общата осигуреност на населението с легла в лечебните и здравните заведения през 2011 г. е 731 легла на 100 хил. души от населението. Осигуреността с легла за болнична помощ е 647 легла на 100 хил. души от населението.

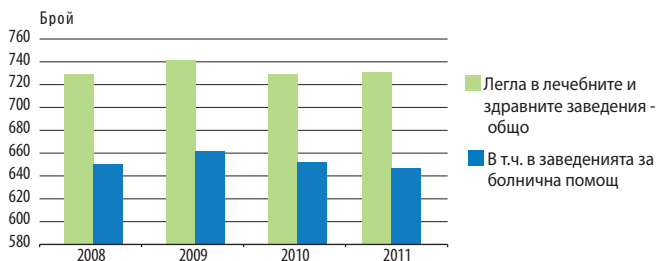
В броя на медицинския персонал (физически лица на основен трудов договор) се включват практикуващите в лечебните и здравните заведения независимо от ведомствената подчиненост на заведенията. Не се включват данни за работещите извън страната медицински специалисти и за тези, които не работят в здравни заведения - напр. лекарите във фармацевтичната промишленост.

Показателите за осигуреност на населението са изчислени с броя на населението в края на годината.

Практикуващите лекари към края на 2011 г. са 28 411, лекарите по дентална медицина - 6 655. Показателите за страната за осигуреността на населението с лекари и с лекари по дентална медицина към 31.12.2011 г. са съответно 38.8 и 9.1 на 10 000 души.

¹ До 2009 г. - кожно-венерически, онкологични и психиатрични диспансери. От 2010 г. диспансерите за белодробни болести са преобразувани в специализирани болници.

Фиг. 1. Легла на 100 000 души от населението

1. Лечебни и здравни заведения към 31.12.

(Брой)

	2009		2010		2011	
	заведе-ния	легла	заведе-ния	легла	заведе-ния	легла
Лечебни заведения за болнич-на помощ	352	50041	346	48934	344	47391
Болници	306	45906	312	45832	315	44811
Многопрофилни болници	159	32802	164	32576	167	31546
Специализирани болници	147	13104	148	13256	148	13265
Центрове за кожно-венери-чески заболявания ¹	10	218	10	163	10	100
Комплексни онкологични центрове ²	12	1625	9	1334	7	1152
Центрове за психично здраве ³	12	1530	12	1450	12	1328
Други заведения за болнич-на помощ ⁴	.	.	3	155	.	.
Диспансери за белодробни болести ⁵	12	762	.	.	.	.
Лечебни заведения за извън-болнична помощ	1715	856	1613	938	1770	924
Диагностично-консултативни центрове	115	283	113	287	121	263
Медицински центрове	590	541	520	624	559	617
Дентални центрове	49	8	49	4	49	6
Медико-дентални центрове	33	24	29	23	35	38
Самостоятелни медико-диаг-ностични и медико-техниче-ски лаборатории	928	-	902	-	1006	-
Други лечебни и здравни заведения	189	4518	183	4570	150	4546
в това число:						
Центрове за спешна медицинска помощ	28	-	28	-	28	-
Центрове за трансфузион-на хематология	4	-	4	-	4	-
Хосписи	59	659	54	716	49	790
Домове за медико-социал-ни грижи за деца	32	3859	32	3854	31	3756

¹ До 2009 г. - кожно-венерически диспансери.² До 2009 г. - онкологични диспансери.³ До 2009 г. - психиатрични диспансери.⁴ Непреобразувани диспансери съгласно измененията в Закона за лечебните заведения.⁵ До 2009 г. От 2010 г. диспансерите за белодробни болести са преобразувани в специализирани болници.2. Медицински персонал в лечебните и здравните заведения към 31.12.¹

(Брой)

	2008	2009	2010	2011
Лекари	27480	27988	27997	28411
На 10 000 души от населението	36.1	37.0	37.3	38.8
Лекари по дентална медицина	6288	6493	6355	6655
На 10 000 души от населението	8.3	8.6	8.5	9.1
Медицински специалисти по здравни грижи	48378	48099	47468	47427
На 10 000 души от населението	63.6	63.6	63.2	64.7
В т.ч. медицински сестри	32314	31961	31786	31609
На 10 000 души от населението	42.5	42.3	42.4	43.1

¹ По основно трудово правоотношение.

Медицински персонал по области

При анализа на данните за здравната мрежа и медицинския персонал трябва да се имат предвид специфичните особености на дейностите по медицинското обслужване в териториален аспект. В зависимост от специализацията на медицинските дейности лечебните заведения обслужват населението на една или няколко общини, области или на цялата страна.

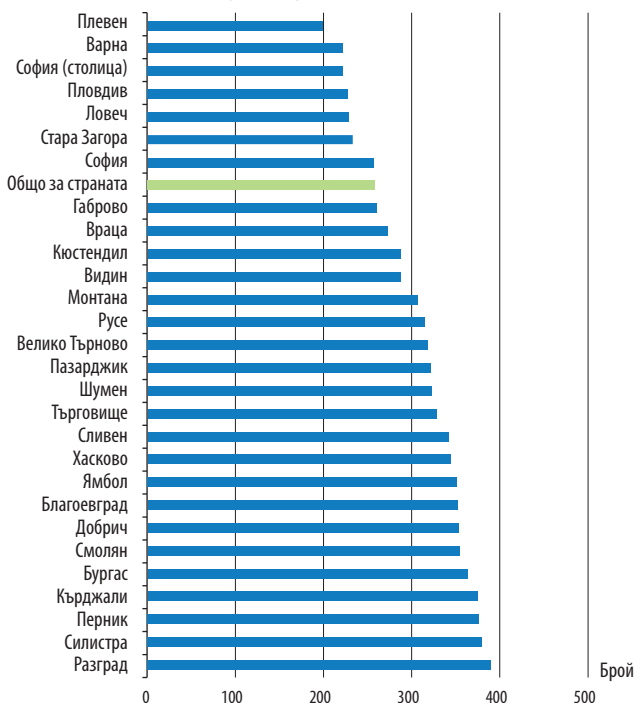
Показателите за населението на един лекар и на един лекар по дентална медицина са изчислени с броя на населението в края на годината.

Населението на един лекар общо за страната за 2011 г. е 259 души.

С показател, по-благоприятен от този за страната, са областите Плевен, Варна, София (столица), Пловдив, Ловеч, Стара Загора и София.

Най-голям е броят на подлежащото за обслужване от един лекар население в областите Разград (390 души) и Силистра (380).

Фиг. 2. Население на един лекар към края на 2011 г. по области

3. Обслужване на населението от лекари и лекари по дентална медицина по статистически зони, статистически райони и по области

(Брой)

Статистически зони Статистически райони Области	Население на един					
	лекар			лекар по дентална медицина		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Общо за страната	270	268	258	1 165	1181	1101
<i>Северна и Югоизточна България</i>	296	290	282	1 436	1473	1373
Северозападен район	264	256	243	1 463	1501	1413
Видин	297	281	288	1 001	1028	921
Враца	282	277	273	1 712	1760	1606
Ловеч	262	246	229	1 260	1223	1214
Монтана	331	326	307	1 695	1682	1678
Плевен	223	217	199	1 597	1726	1598
Северен централен район	344	336	323	1 490	1498	1411
Велико Търново	331	330	319	1 318	1364	1370
Габрово	281	271	260	1 193	1205	1134
Разград	423	403	390	2 042	2067	1902
Русе	339	328	315	1 538	1495	1299
Силистра	400	398	380	1 850	1824	1794
Североизточен район	267	267	268	1 403	1424	1320
Варна	211	212	222	1 093	1118	1071
Добрич	370	368	353	1 783	1717	1554
Търговище	329	350	328	2 092	2096	1873
Шумен	338	328	323	1 848	1961	1779
Югоизточен район	321	311	306	1 404	1475	1365
Бургас	384	382	363	1 553	1633	1514
Сливен	353	343	342	1 496	1578	1446
Стара Загора	246	228	233	1 240	1287	1195
Ямбол	373	399	351	1 344	1445	1314
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	269	268	261	977	984	927
Югозападен район	254	254	250	992	991	950
Благоевград	376	370	352	1 301	1283	1234
Кюстендил	295	293	287	1 155	1266	1174
Перник	366	362	377	1 002	1020	857
София	273	262	257	1 847	2070	1949
София (столица)	221	224	222	845	832	817
Южен централен район	293	290	278	958	974	895
Кърджали	385	381	375	1 345	1396	1299
Пазарджик	357	348	321	1 297	1321	1190
Пловдив	241	238	228	750	761	699
Смолян	349	340	354	1 058	1048	987
Хасково	358	359	344	1 269	1305	1220

Заболявания от злокачествени новообразувания и активна туберкулоза

Данните за заболяванията от новообразувания и туберкулоза се събират въз основа на годишните статистически отчети, изготвяни по известията за тези заболявания от специализираните здравни заведения. Изчисляват се два показателя - за болестност и заболяемост.

Коефициентът за болестност представлява отношение между общо регистрираните заболявания (вкл. и за предходни години) и средногодишното население за съответната година.

Показателят за заболяемост представлява отношение между новооткритите за годината заболявания и средногодишното население за същия период.

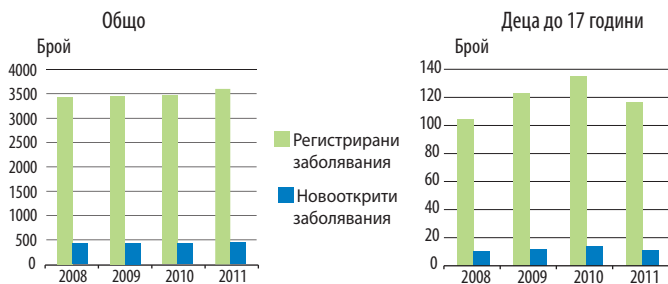
През 2011 г. продължава трайната тенденция на увеличение на болестността от злокачествени новообразувания. Броят на регистрираните заболявания на 100 000 души от населението се увеличава от 3 438 през 2008 г. на 3 603 през 2011 година. Заболеваемостта е 449 на 100 000 души от населението.

При децата до 17 навършени години болестността от злокачествени новообразувания е 115 регистрирани заболявания на 100 000 деца. Заболеваемостта е 11 на 100 000 деца от съответната възрастова група.

През 2011 г. продължава тенденцията на намаляване както на коефициента на болестност от активна туберкулоза (74 на 100 000 души от населението), така и на коефициента на заболяемост (28 на 100 000).

При децата на възраст до 17 навършени години коефициентът на болестност е 52 на 100 000, а заболяемостта е 18 на 100 000 деца.

Фиг. 3. Регистрирани и новооткрити заболявания от злокачествени новообразувания (На 100 000 души от населението)

4. Регистрирани заболявания¹

	2008	2009	2010	2011
	От злокачествени новообразувания Общо			
Общо	262059	261974	261382	264739
в т.ч. новооткрити	32478	33246	32067	32969
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години				
Общо	1336	1554	1691	1366
в т.ч. новооткрити	132	157	179	125
	На 100 000 души от населението			
Общо	3438	3454	3469	3603
в т.ч. новооткрити	426	438	426	449
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години ²				
Общо	104	123	135	115
в т.ч. новооткрити	10	12	14	11
	От активна туберкулоза Общо			
Общо	9128	8301	6822	5460
в т.ч. новооткрити	2932	2546	2285	2049
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години				
Общо	884	740	710	622
в т.ч. новооткрити	292	266	274	215
	На 100 000 души от населението			
Общо	120	109	91	74
в т.ч. новооткрити	38	34	30	28
От общия брой: деца от 0 до 17 навършени години ²				
Общо	69	59	57	52
в т.ч. новооткрити	23	21	22	18

¹ Данни на Националния център по обществено здраве и анализи.² Данните са изчислени с броя на населението в съответната възрастова група.

**VIII. ДОХОДИ, РАЗХОДИ
И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВАТА**

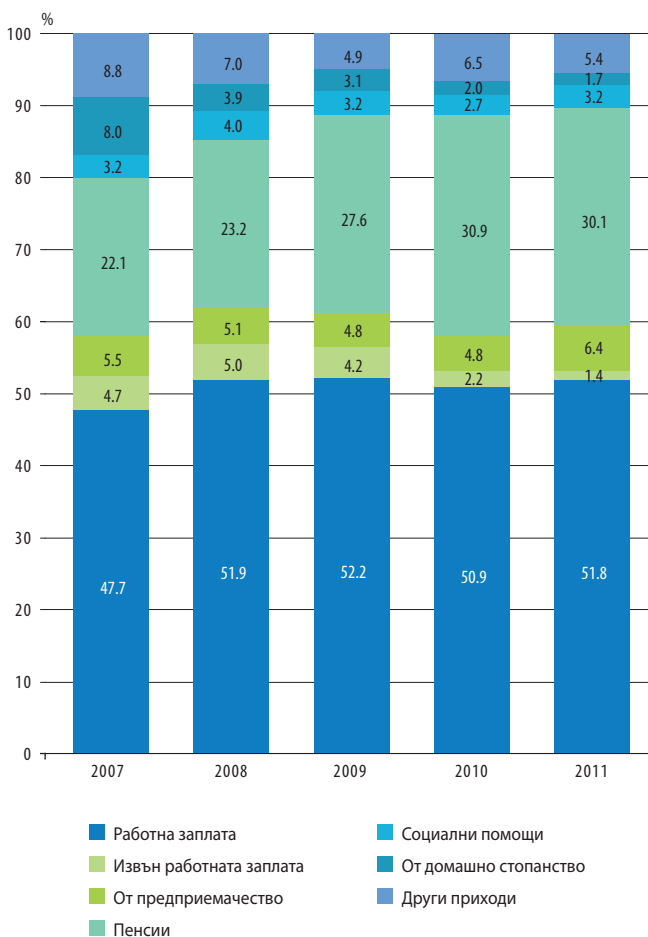

Общ доход на домакинствата

Данните за общия доход, общия разход, потреблението на основни хранителни продукти и покупателната способност на домакинствата са резултат от провежданото от НСИ тримесечно репрезентативно наблюдение на домакинските бюджети върху случайна извадка от 3 060 домакинства в страната.

Общият доход включва всички парични и остойнотени натурални доходи независимо от източниците на постъпление.

Фиг. 1. Структура на общия доход на домакинствата по източници на доход

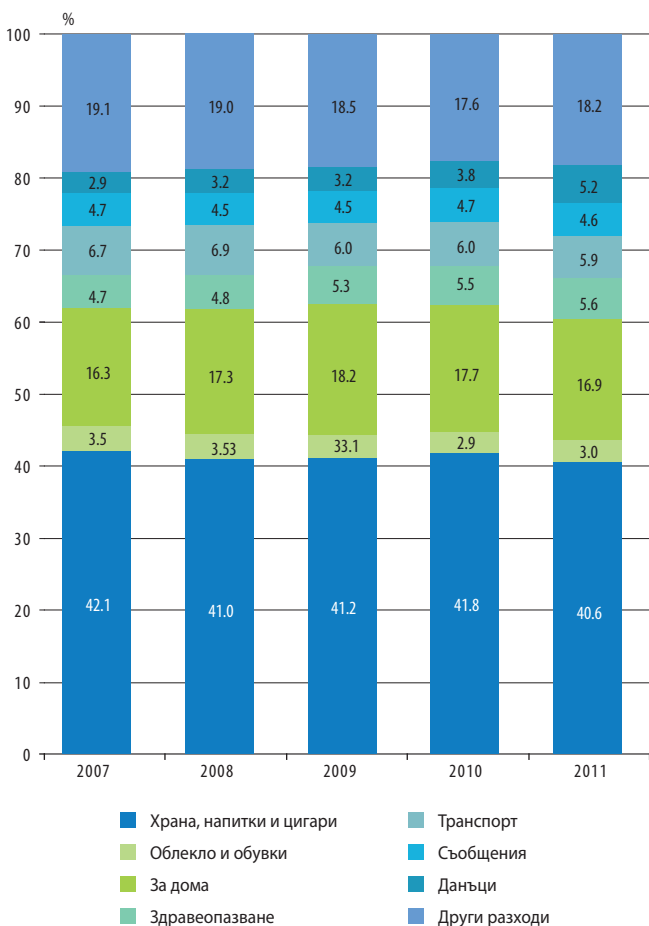
1. Общ доход по източници на доход на домакинствата

Източници на доходи	2007	2008	2009	2010	2011
	Средно на лице - левове				
Общо	3347	3748	3867	3812	3937
Общ доход	3105	3502	3693	3648	3782
Работна заплата	1482	1816	1928	1857	1960
Извън работната заплата	144	176	156	82	52
От предприемачество	170	178	176	174	241
От собственост	30	31	24	28	25
Обезщетения за безработни	9	7	20	23	27
Пенсии	685	811	1020	1128	1140
Семейни добавки за деца	17	23	34	33	32
Други социални помощи	76	107	66	66	65
От домашно стопанство	248	136	115	75	66
От продажба на имущество	50	36	5	15	4
Други приходи	194	182	149	169	171
Приходи от спестявания	127	129	112	125	113
Взети заеми и кредити	109	111	57	35	38
Върнати заеми	6	6	4	3	3
	Структура - %				
Общ доход	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Работна заплата	47.7	51.9	52.2	50.9	51.8
Извън работната заплата	4.7	5.0	4.2	2.2	1.4
От предприемачество	5.5	5.1	4.8	4.8	6.4
От собственост	1.0	0.9	0.6	0.8	0.7
Обезщетения за безработни	0.3	0.2	0.5	0.6	0.7
Пенсии	22.1	23.2	27.6	30.9	30.1
Семейни добавки за деца	0.5	0.7	0.9	0.9	0.8
Други социални помощи	2.4	3.1	1.8	1.8	1.7
От домашно стопанство	8.0	3.9	3.1	2.0	1.7
От продажба на имущество	1.6	1.0	0.1	0.4	0.1
Други приходи	6.2	5.2	4.0	4.6	4.5

Общ разход на домакинствата

Общият разход включва всички парични разходи за хранителни и нехранителни стоки и услуги и остойностените натурални разходи, групирани в съответствие с приетата от Евростат Международна класификация на потребителските разходи (COICOP).

Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинствата

2. Общ разход на домакинствата по групи разходи на домакинствата

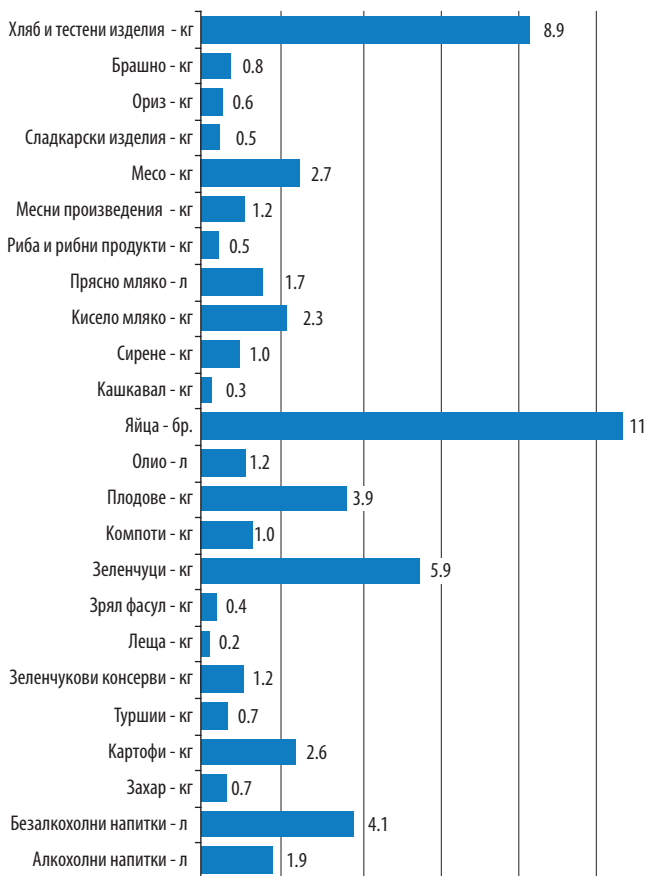
Групи разходи	2007	2008	2009	2010	2011
	Средно на лице - левове				
Общо	3088	3521	3668	3481	3672
Общ разход	2857	3264	3335	3278	3494
Потребителски общ разход	2431	2780	2857	2811	2934
Храна и безалкохолни напитки	1071	1194	1216	1219	1265
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	132	142	157	150	155
Облекло и обувки	100	113	103	93	104
Жилища, вода, електроенергия и горива за битови нужди	357	443	484	470	493
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	108	122	123	111	96
Здравеопазване	134	155	177	181	196
Транспорт	191	225	199	197	205
Съобщения	133	145	150	153	162
Свободно време, културен отдих и образование	103	120	129	114	121
Разнообразни стоки и услуги	102	120	120	121	136
Данъци	83	105	108	124	182
Домашно стопанство	55	53	44	34	30
Други разходи	288	326	326	309	347
Влог	107	133	167	78	46
Покупка на валута, ценни книжа	1	0	0	0	0
Изплатен дълг и даден заем	123	124	166	125	132
	Структура - %				
Общ разход	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Потребителски общ разход	85.1	85.2	85.7	85.7	84.0
Храна и безалкохолни напитки	37.5	36.6	36.5	37.2	36.2
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.6	4.4	4.7	4.6	4.4
Облекло и обувки	3.5	3.5	3.1	2.9	3.0
Жилища, вода, електроенергия и горива за битови нужди	12.5	13.6	14.5	14.3	14.1
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	3.8	3.7	3.7	3.4	2.8
Здравеопазване	4.7	4.8	5.3	5.5	5.6
Транспорт	6.7	6.9	6.0	6.0	5.9
Съобщения	4.7	4.5	4.5	4.7	4.6
Свободно време, културен отдих и образование	3.6	3.7	3.9	3.5	3.5
Разнообразни стоки и услуги	3.5	3.7	3.6	3.7	3.9
Данъци	2.9	3.2	3.2	3.8	5.2
Домашно стопанство	1.9	1.6	1.3	1.0	0.9
Други разходи	10.1	10.0	9.8	9.4	9.9

Потребление на основни хранителни продукти

Потреблението на основни хранителни продукти включва количествата храни, консумирани в дома. Не е включена консумацията в заведения за обществено хранене.

Фиг. 3. Средномесечно потребление средно на лице по основни хранителни продукти и напитки от домакинствата през 2011 г.

3. Потребление на основни хранителни продукти и напитки от домакинствата

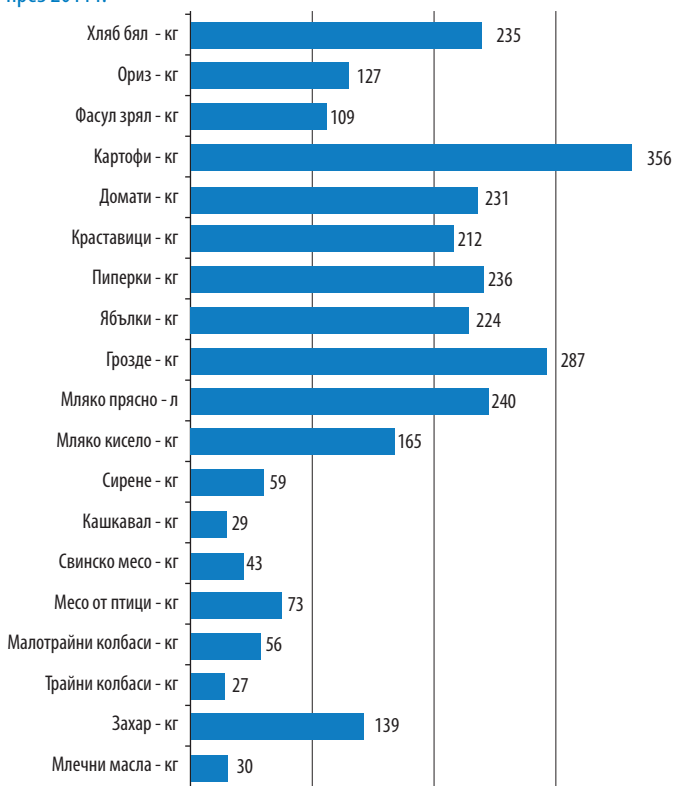
(Средно на лице)

Продукти и напитки	2007	2008	2009	2010	2011
Хляб и тестени изделия - кг	111.5	109.5	105.9	108.0	106.7
Брашно - кг	7.9	7.7	8.3	9.1	9.4
Ориз - кг	6.1	6.0	5.9	7.0	7.0
Други зърнени продукти и храни - кг	0.7	0.8	0.8	0.8	0.7
Сладкарски изделия от брашно - кг	6.4	6.5	6.3	6.1	5.9
Месо - кг	27.4	28.3	30.7	32.0	32.1
Месни произведения - кг	14.8	15	14.3	13.8	14.0
Риба и рибни продукти - кг	4.3	4.6	4.8	5.3	5.4
Прясно мляко - л	19.6	19.1	19.9	20.9	19.9
Кисело мляко - кг	27.3	26.6	26.8	28.9	27.7
Сирене - кг	10.6	10.7	11.0	12.0	12.2
Кашкавал - кг	3.0	2.9	3.3	3.6	3.3
Яйца - бр.	128	127	131	137	137
Олио - л	12.9	12.7	13.2	14.1	14.3
Маргарин и други растителни мазнини - кг	1.9	2.0	1.8	1.9	1.9
Млечни масла - кг	0.5	0.5	0.6	0.7	0.7
Плодове (пресни и замразени) - кг	38.8	39.9	44.3	43.5	47.2
Компоти - кг	14.0	11.5	12.0	15.4	12.4
Зеленчуци (пресни и замразени) - кг	63.3	65.2	68.4	69.1	71.0
Зрял фасул - кг	3.9	3.9	3.9	4.9	4.9
Леща - кг	1.9	1.9	1.9	2.6	2.7
Зеленчукови консерви - кг	11.3	11.5	11.8	12.9	13.8
Зеленчукови нектари и сокове - л	0.9	1.1	1.2	1.2	1.0
Туршии - кг	9.7	8.6	9.5	8.9	8.5
Картофи - кг	27.4	27.2	27.9	31.2	30.8
Захар - кг	8.0	8.0	8.1	8.5	8.1
Захарни изделия - кг	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4
Шоколадови изделия - кг	1.0	1.0	1.1	1.1	1.1
Сол - кг	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0
Оцет - л	1.4	1.4	1.4	1.6	1.7
Безалкохолни напитки - л	56.7	55.2	52.2	50.9	49.5
Алкохолни напитки - л	24.8	24.9	25.5	23.6	23.2
Цигари - бр.	854	860	778	591	547

Покупателна способност на домакинствата

Покупателната способност е количеството стоки от един вид, което може да се купи с годишния паричен доход средно на лице от домакинство, ако той се използва само за покупката на тази стока.

Фиг. 4. Средномесечна покупателна способност на лице от домакинството през 2011 г.

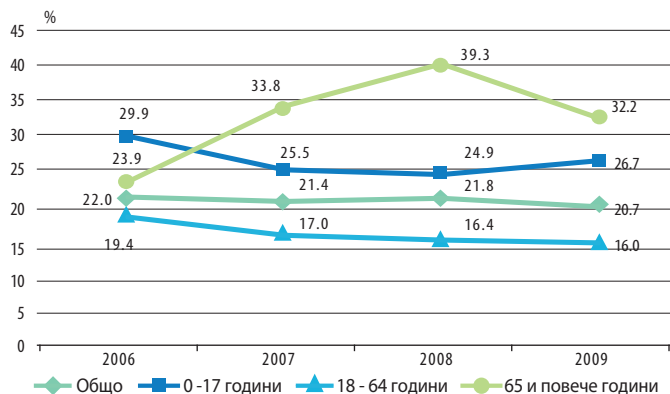
4. Покупателна способност на домакинствата на лице

Стоки	2007	2008	2009	2010	2011
Хранителни стоки					
Хляб бял - кг	2528	2513	2997	3103	2814
Ориз - кг	1966	1538	1372	1518	1522
Фасул зрял - кг	1270	1178	1217	1307	1312
Картофи - кг	3539	4432	4458	4516	4269
Домати - кг	1826	2307	2584	2230	2772
Краставици - кг	1758	2187	2257	2149	2544
Пиперки - кг	2145	2201	2641	2530	2835
Ябълки - кг	2161	2159	2764	2925	2691
Грозде - кг	2597	2783	3876	3304	3439
Мляко прясно - л	2949	2879	2972	2901	2879
Мляко кисело - кг	1803	1861	1959	1993	1976
Сирене - кг	631	671	752	746	703
Кашкавал - кг	340	338	377	379	345
Свинско месо - кг	392	421	457	492	512
Месо от птици - кг	710	757	820	894	876
Малотрайни колбаси - кг	628	679	650	653	673
Трайни колбаси - кг	292	316	309	313	327
Яйца - бр.	14900	16038	16981	16990	18570
Захар - кг	1716	2054	2286	2411	1673
Млечни масла - кг	409	413	413	386	357
Нехранителни стоки					
Мъжки обувки - чф.	85	92	99	107	101
Дамски обувки - чф.	91	104	114	125	118
Детски обувки - чф.	156	171	178	184	173
Мъжки костюми - бр.	24	23	23	22	23
Дамски костюми - бр.	44	54	53	46	52
Въглища - кг	15728	15309	20976	16889	16148
Телевизори - бр.	9	7	7	6	8

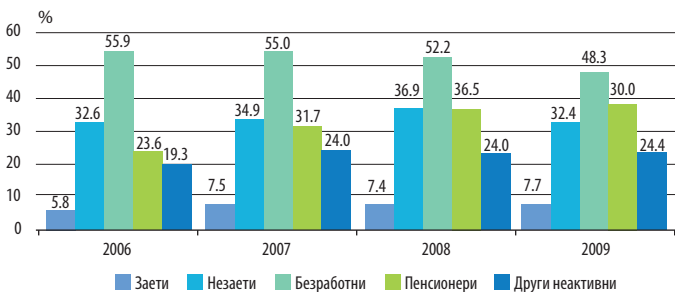
Индикатори за бедност

Изследването на доходите и условията на живот е основен източник на статистически данни за доходите и социалното включване и съпътстващите ги общи индикатори. За пресмятане на индикаторите за бедност и социално включване се използва общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица. Поради различния състав и брой лица в домакинствата се прилагат еквивалентни скали. Използва се модифицираната ОЕСД скала, според която първият възрастен на 14 и повече години получава тегло 1.0, вторият възрастен на 14 и повече години получава тегло 0.5 и всяко дете под 14 години получава тегло 0.3. Теглата се присъждат на всеки член на домакинството и се сумират, за да се получи еквивалентен размер на домакинството. Общият разполагаем нетен доход за всяко домакинство се разделя на неговия еквивалентен размер и се формира общ разполагаем нетен доход на еквивалентна единица. Данните за равнището на бедност показват относителния дял на бедните под линията на бедност, определена като 60% от медианния еквивалентен разполагаем доход.

Фиг. 5. Относителен дял на бедните по възрастови групи

Фиг. 6. Относителен дял на бедните по икономическа активност

5. Относителен дял на бедните по възрастови групи

Възрастови групи	2006	2007	2008	2009
Общо	22.0	21.4	21.8	20.7
0 - 17	29.9	25.5	24.9	26.7
18 - 64	19.4	17.0	16.4	16.0
65 и повече	23.9	33.8	39.3	32.2

6. Относителен дял на бедните по типове домакинства

Тип домакинство	2006	2007	2008	2009
Общо	22.1	21.3	21.7	20.7
Домакинства без деца	18.4	21.9	23.0	19.4
Едно лице в домакинство на възраст под 64 години	29.9	32.7	32.5	30.7
Едно лице в домакинство на възраст над 65 години	56.0	67.8	72.1	61.6
Едно лице в домакинството - жена	55.2	66.3	67.7	58.7
Едно лице в домакинството - мъж	28.7	34.5	39.4	34.5
Двама възрастни под 65 години	17.2	16.5	13.3	12.0
Двама възрастни, поне един от тях на 65 и повече години	15.1	28.7	35.4	26.9
Трима или повече възрастни	9.8	10.6	9.3	7.9
Домакинства със зависими деца	24.7	20.7	20.8	21.7
Един родител със зависими деца	33.5	38.3	30.9	42.3
Двама възрастни с едно зависимо дете	11.6	11.8	12.9	13.7
Двама възрастни с две зависими деца	21.3	14.6	15.5	16.3
Двама възрастни с три или повече зависими деца	71.0	74.2	67.9	65.2
Три или повече възрастни със зависими деца	26.2	21.9	22.0	21.9

7. Относителен дял на бедните по икономическа активност

Икономическа активност	2006	2007	2008	2009
Заети	5.8	7.5	7.4	7.7
Незаети	32.6	34.9	36.9	32.4
Безработни	55.9	55.0	52.2	48.3
Пенсионери	23.6	31.7	36.5	30.0
Други неактивни	19.3	24.0	24.0	24.4

8. Неравенство в разпределението на дохода

	2006	2007	2008	2009
S80/S20 ¹	7.0	6.5	5.9	5.9
Коефициент на Джини	35.3	35.9	33.5	33.2

¹Отношение между доходите на най-бедните и най-богатите 20% от домакинствата.

IX. ПРЕСТЪПНОСТ И ПРАВОСЪДИЕ

Престъпления, завършили с осъждане

Статистическите данни за наказаната престъпност са на основата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища. В броя на престъпленията за дадена отчетна година се включват тези, за които присъдата е влязла в сила през същата година. Престъпленията, завършили с осъждане, включват всички престъпления, завършили с осъждане, независимо дали са извършени от едно или повече лица. При съучастие престъплението се счита за завършило с осъждане в случаите, когато само едно от обвиняемите лица е осъдено или условно осъдено. Когато няколко лица извършват едно престъпление, то се отчита само един път. Извършените престъпления от български граждани в чужбина са подсъдни на съдилищата в Република България.

През периода 2008 - 2011 г. се наблюдава тенденция на плавно нарастване на броя на престъпленията, завършили с осъждане. По данни на НСИ през 2011 г. броят на престъпленията, завършили с осъждане, е 36 928.

Данните за престъпленията, завършили с осъждане, са получени от наблюдения на НСИ и Националната следствена служба.

Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица

1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица

(Брой)

Вид на престъплението	2008		2009		2010		2011	
	пре- стъп- ления	осъ- дени лица ¹	пре- стъп- ления	осъ- дени лица ¹	пре- стъп- ления	осъ- дени лица ¹	пре- стъп- ления	осъ- дени лица ¹
Общо	32766	36137	37409	40872	35397	39070	36928	40141
в това число:								
Престъпления против личността	2075	2049	2256	2227	2072	2056	2108	2086
от тях:								
Умишлени убийства (довършени и опити)	173	188	134	150	149	162	152	166
Причинени телесни повреди	1050	1109	1113	1196	1034	1099	1105	1129
Разврат	451	395	438	403	352	336	378	367
в т.ч. изнасилване (довършено и опит)	186	193	158	173	135	149	146	153
Престъпления против брака, семейството и младежта	428	417	646	649	641	616	648	651
Престъпления против собствеността	12248	15642	12910	16440	12012	15614	12089	15205
от тях:								
Кражби	9015	12179	9108	12328	8719	12042	8806	12372
Грабежи	929	1126	1123	1409	1061	1331	1089	1367
Присвоявания	219	218	224	233	207	209	209	215
Престъпления против стопанството	855	935	1046	1229	1632	1793	1675	1788
Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система	105	84	133	113	144	127	153	136
Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции	1480	1730	1544	1705	2162	2684	2186	2258
Документни престъпления	861	692	1210	1050	1525	1249	1594	1486
Престъпления против реда и общественото спокойствие	679	714	936	964	934	939	946	957
в т.ч. хулиганство	565	559	749	704	723	684	733	725
Общопасни престъпления	13769	13622	16386	16129	14021	13741	14925	14869
от тях:								
Престъпления по транспорта и съобщенията	11970	11804	14016	13818	11522	11326	12001	11636
Противозаконно отнемане на МПС	255	300	321	365	273	316	304	325
Престъпления, свързани с наркотици	933	949	1329	1297	1522	1490	1526	1531
Военни престъпления	81	81	104	102	44	40	45	45

¹ Според влезлите в сила присъди.

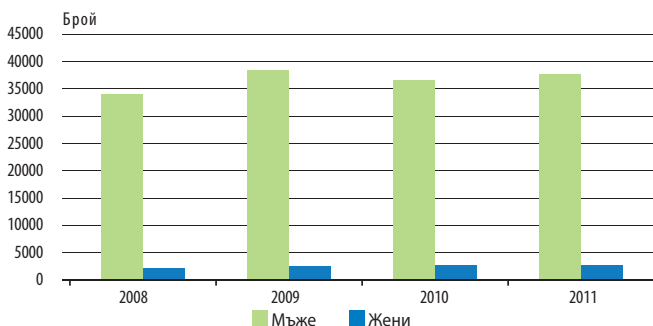
Осъдени лица

Осъдените лица през дадена отчетна година включват тези, на които присъдата е влязла в сила през същата година. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отнася към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление. Броят на осъдените не съвпада с физическия брой на лицата, тъй като едно лице през една календарна година може да се яви няколко пъти като осъдено лице. Възрастта на осъдените е посочена в навършени години. Непълнолетни лица са лицата, навършили 14, но ненавършили 18 години. Наказателноотговорни са лицата, навършили 14 години.

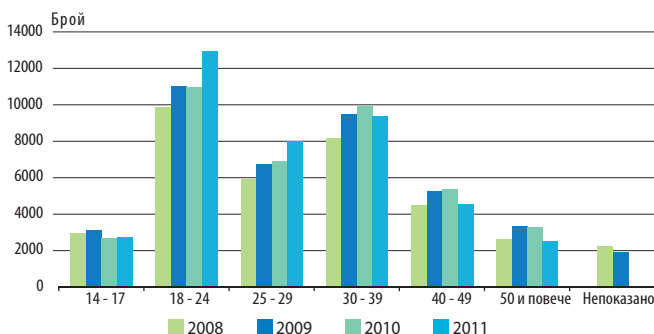
През периода 2008 - 2011 г. се наблюдава постепенно увеличение на осъдените лица с влезли в сила присъди. През 2011 г. броят на осъдените лица е 40 141.

Данните за осъдените лица с влезли в сила присъди са получени от наблюдения на НСИ и Националната следствена служба.

Фиг. 2. Осъдени лица по пол

Фиг. 3. Осъдени лица по възраст

2. Осъдени лица по пол¹

Пол	2008	2009	2010	2011
	Брой			
Общо	36137	40872	39070	40141
Мъже	34004	38405	36481	37526
Жени	2133	2467	2589	2615
	Структура - %			
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Мъже	94.1	94.0	93.4	93.5
Жени	5.9	6.0	6.6	6.5

3. Осъдени лица по възраст¹

Възраст	2008	2009	2010	2011
	Брой			
Общо	36137	40872	39070	40141
14 - 17	2964	3123	2694	2735
18 - 24	9880	11035	10949	12966
25 - 29	5868	6731	6901	8004
30 - 39	8159	9470	9906	9371
40 - 49	4455	5282	5327	4536
50 и повече	2565	3321	3293	2529
Непоказано	2246	1910	-	-
	Структура - %			
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
14 - 17	8.2	7.6	6.9	6.8
18 - 24	27.4	27.0	28.0	32.4
25 - 29	16.2	16.5	17.7	19.9
30 - 39	22.6	23.2	25.4	23.3
40 - 49	12.3	12.9	13.6	11.3
50 и повече	7.1	8.1	8.4	6.3
Непоказано	6.2	4.7	-	-

¹ Според влезлите в сила присъди.

Х. НАЦИОНАЛНИ СМЕТКИ

Брутен вътрешен продукт

Националните сметки на България са разработени в съответствие с възприетите методологически принципи на „Европейската система за сметки, 1995“ (ЕСС '95) - издание на Евростат и на „Системата на националните сметки, 1993“ - съвместно издание на ООН, ОИСР, Евростат, МВФ и Световната банка. Основен макроикономически показател на Системата на националните сметки е брутният вътрешен продукт.

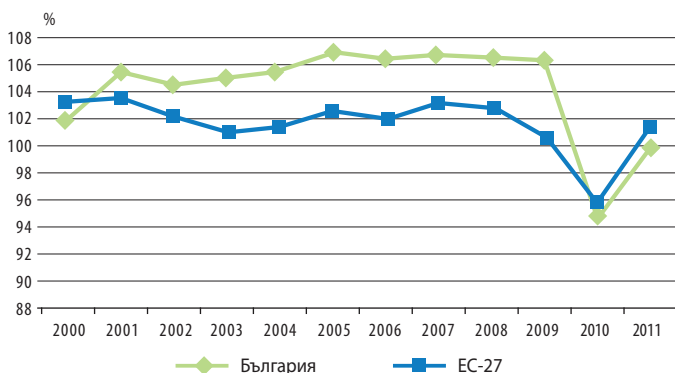
Оценките за БВП представят състоянието и тенденциите в развитието на икономиката и са индикатор за определяне на икономическата политика на макроравнище.

Брутният вътрешен продукт представлява балансирана оценка на данните, направена по следните три метода:

- производствен метод;
- метод на разходите за крайно използване (потребление);
- стойностен метод (метод на доходите).

Всеки от изброените методи се базира на различни икономически агрегати, които, взети заедно, представляват обобщение на логическите взаимовръзки в Системата на националните сметки. Основно изискване на системата е независимост на трите оценки, т.е. всеки компонент на БВП при различните подходи да бъде оценен самостоятелно и независимо.

Фиг. 1. Индекси на физическия обем на БВП - България и ЕС-27

1. Брутен вътрешен продукт на човек от населението

	2008	2009	2010	2011
В левове	9090	9007	9367	10109
В евро	4648	4605	4789	5169
В щатски долари	6800	6408	6338	7188
Валутен курс - левове за 1 щ.д.	1.337	1.406	1.478	1.406

2. Брутен вътрешен продукт и брутна добавена стойност по икономически сектори и групировки по икономически дейности по цени на съответната година

(Млн. левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2008	2009	2010	2011
Селско, горско и рибно стопанство	4132	2841	2976	3637
Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	12601	12983	13540	15979
Строителство	5386	5411	4341	4210
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	11982	11740	12757	12832
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	3464	3375	3445	3608
Финансови и застрахователни дейности	3721	4169	4889	5243
Операции с недвижими имоти	5181	5520	5936	6083
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	2653	3256	3294	3573
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	7136	7724	7885	8111
Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	1477	1676	1653	1556
Брутна добавена стойност по базисни цени	57733	58695	60716	64831
Корективи	11562	9626	9795	10434
Мита върху вноса	168	103	82	95
Нето данъци върху продуктите, вкл. ДДС	11394	9523	9713	10339
БВП по пазарни цени	69295	68322	70511	75265

Брутна добавена стойност

БВП по производствения метод се изчислява като сума от брутната добавена стойност по базисни цени общо за икономиката и корективите, които включват нето данъци върху продуктите (данъци минус субсидии), данък добавена стойност и мита върху вноса. От своя страна брутната добавена стойност представлява балансираща статия в сметка „Производство” и характеризира резултата от производствения процес - брутна продукция, и изразходваните в този процес стоки и услуги - междинно потребление.

Брутната продукция (базисни цени) е стойността на произведените стоки и услуги в резултат на производствената дейност на единиците резиденти през съответния период.

Междинното потребление включва стойността на всички стоки и услуги, трансформирани или изцяло изразходвани в процеса на производство през съответния период, с изключение на потреблението на дълготрайните активи, отчетено като потребление на основен капитал (амортизация).

Фиг. 2. Структура на брутната добавена стойност по икономически сектори и групировки по икономически дейности за 2011 г.

3. Индекси на физическия обем на brutния вътрешен продукт по икономически сектори и групировки по икономически дейности и на brutната добавена стойност

(Предшестващата година = 100)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2008	2009	2010	2011
Селско, горско и рибно стопанство	132.4	90.5	93.8	98.9
Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	102.2	92.0	98.5	109.1
Строителство	117.4	99.7	82.1	98.9
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	97.1	91.8	114.1	98.9
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	179.7	98.9	102.3	101.9
Финансови и застрахователни дейности	108.5	113.9	100.7	99.9
Операции с недвижими имоти	96.1	95.5	103.4	99.4
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	89.9	107.9	95.6	108.1
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	96.7	99.7	98.8	99.0
Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	145.4	105.6	96.2	91.9
Брутна добавена стойност по базисни цени	106.3	96.7	100.5	101.8
БВП по пазарни цени	106.2	94.5	100.4	101.7

Компенсация на наетите и брутен опериращ излишък/брутен смесен доход

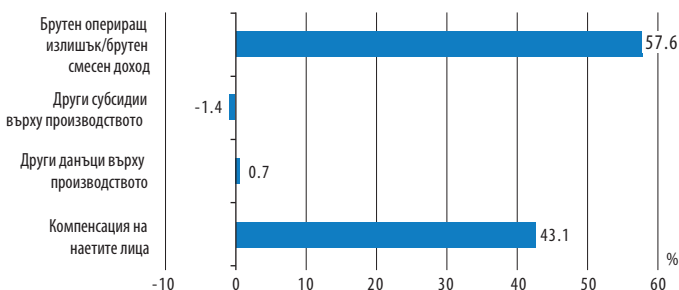
Методът на доходите се съставя паралелно с производствения метод за оценка на БВП и характеризира създаването на първичните доходи на участниците в производствения процес. БВП по метода на доходите се състои от компенсация на наетите лица, нето данъци върху производството и вноса, брутен опериращ излишък/брутен смесен доход и корективи.

Компенсацията на наетите лица се състои от всички начисления на работодателя в полза на наетите лица - работна заплата в стойност и в натура, всички доплащания съгласно националното законодателство и социалноосигурителни и здравни вноски за сметка на работодателя.

Нето други данъци (данъци минус субсидии) върху производството и вноса са включени като компонент на добавената стойност по отрасли и представляват свързани с производството като цяло некомпенсируеми плащания на работодателя към държавния бюджет, намалени със субсидиите върху производството, предоставени на стопанските единици.

Брутен опериращ излишък/брутен смесен доход е балансираща статия в стойностния метод. Тя е измерител на резултата от производствената дейност на стопанските единици и се изчислява като разлика между брутната добавена стойност, компенсацията на наетите лица и нето данъците върху производството и вноса.

Фиг. 3. Структура на компонентите на брутната добавена стойност по метода на доходите за 2011 г.

4. Брутен вътрешен продукт по компоненти на брутната добавена стойност по цени на съответната година

(Млн. левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	2008	2009	2010	2011
Компенсация на наетите лица	24396	25810	27130	27966
Нето данъци върху производството (данъци минус субсидии)	-539	-539	-599	-456
Операщ излишък и смесен доход, бруто	33875	33424	34185	37320
Потребление на основен капитал	8300	9446	10347	x
Операщ излишък, нето	25575	23977	23838	x
Смесен доход, нето	.	.	.	.
Брутна добавена стойност по базисни цени	57733	58695	60716	64831
Корективи	11562	9626	9795	10435
БВП по пазарни цени	69295	68322	70511	75265

Инвестиции и потребление

БВП по метода на разходите за крайно използване се изчислява като сума от индивидуалното потребление, колективното потребление, бруто образуването на основен капитал, изменението на запасите и външнотърговското салдо на стоки и услуги.

Индивидуалното потребление на домакинствата се състои от крайни потребителски разходи на домакинствата, крайни потребителски разходи на правителството за предоставени индивидуални услуги на домакинствата и крайни потребителски разходи на НТООД.

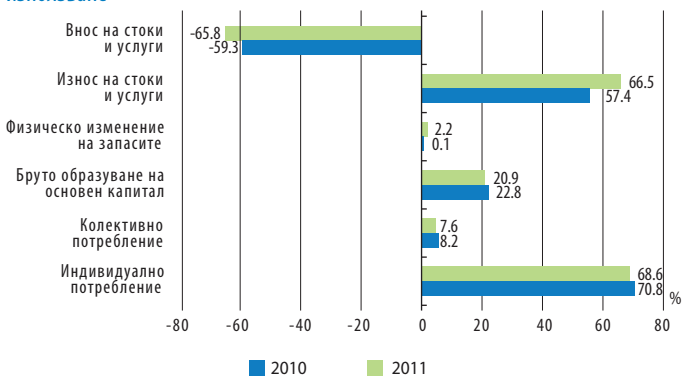
Колективното потребление се измерва с крайните разходи на правителството за колективни услуги, предоставени на обществото като цяло.

Бруто образуването на основен капитал включва разходите за придобиване на дълготрайни нефинансови активи, включително увеличението на незавършеното строителство, намалени с приходите от продажба на съществуващи дълготрайни материални активи.

Изменението на запасите включва изменение на запасите от суровини и материали, незавършено производство, готова продукция и стоки за препродажба в предприятията и изменение на запасите на домакинствата, резултат от некорпорираните им дейности.

Външнотърговското салдо (износ минус внос на стоки и услуги) като компонент на крайно използвания БВП представлява разликата между стойността на изнесените и внесените стоки и услуги. Износът и вносът на стоки се отчитат по цени FOB.

Фиг. 4. Структура на brutния вътрешен продукт по компоненти на крайното използване

5. Брутен вътрешен продукт по компоненти на крайното използване, текущи цени

(Млн. левове)

	2008	2009	2010	2011
Брутен вътрешен продукт	69295	68322	70511	75265
Крайно потребление	57496	54293	55709	57392
Индивидуално потребление	51277	48264	49918	51636
Колективно потребление	6219	6030	5791	5756
Бруто капиталообразуване	26015	20063	16138	17364
Бруто образуване на основен капитал	23283	19724	16077	15743
Физическо изменение на запасите	2732	339	61	1621
Външнотърговско салдо (износ - внос)	-14216	-6035	-1336	509
Износ на стоки и услуги	40342	32458	40481	50061
Внос на стоки и услуги	54557	38493	41817	49552
Статистическа разлика	0	0	0	0

6. Индекси на физическия обем на брутния вътрешен продукт по компоненти на крайното използване

(Предшестващата година = 100)

	2008	2009	2010	2011
Брутен вътрешен продукт	106.2	94.5	100.4	101.7
Крайно потребление	102.6	92.7	100.5	99.7
Индивидуално потребление	103	92.4	100.6	99.8
Колективно потребление	98.5	95.1	99.5	98.2
Бруто капиталообразуване	.	.	.	.
Бруто образуване на основен капитал	121.9	82.4	81.7	90.3
Физическо изменение на запасите	.	.	.	.
Външнотърговско салдо (износ - внос)	.	.	.	.
Износ на стоки и услуги	103	88.8	114.7	112.8
Внос на стоки и услуги	104.2	79	102.4	108.5
Статистическа разлика	.	.	.	.

Производителност на труда

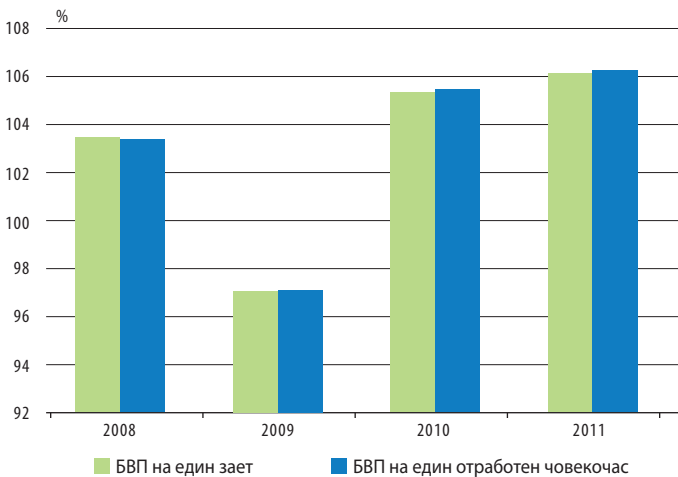
Производителността на труда е съставен икономически показател, който съпоставя постигнатия резултат (новосъздадения продукт) с вложения трудов фактор при осъществяването на определена икономическа активност на определена икономическа територия за определен период. Основните съставни елементи на производителността на труда са показателите, измерващи резултата от осъществяваната производствена активност (числител), и показателите за вложения труд в производствения процес (знаменател).

За целите на международните сравнения на производителността на труда на националните икономики е възприето използването на БВП.

БДС е показател, който е приложим за изчисляване на производителността на труда както на национално ниво, така и на ниво производствени дейности.

Фиг. 5. Индекси на физическия обем на БВП на един зает и един отработен човекочас

(Предшестващата година = 100)

7. Брутен вътрешен продукт на един зает и един отработен човекочас по цени на съответната година

(Левове)

	2008	2009	2010	2011
БВП на един зает	18115	18341	19858	22127
БВП на един отработен човекочас	10.9	11.1	12.0	13.4

8. Брутна добавена стойност на един зает и един отработен човекочас по икономически сектори по цени на съответната година¹

(Левове)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	На един зает			На един отработен човекочас		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Аграрен сектор	3888.1	4228.9	5364.3	2.6	2.8	3.6
Индустрия	17607.1	19096.2	22499.0	10.3	11.2	13.5
Услуги	16954.3	18581.1	19986.1	10.0	11.0	11.8
Общо за икономиката	18341.4	19858.2	22126.8	10.6	11.7	12.8

9. Индекси на физическия обем на брутната добавена стойност на един зает и един отработен човекочас¹

(Предшестващата година = 100)

Икономически сектори и групировки по икономически дейности	На един зает			На един отработен човекочас		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Аграрен сектор	91.3	97.4	102.6	91.2	97.2	102.5
Индустрия	101.9	104.5	111.3	101.5	104.9	113.4
Услуги	99.1	95.3	104.1	99.4	95.4	103.4
Общо за икономиката	97.1	105.3	106.1	97.1	105.5	106.2

¹ За изчисленията на производителността на труда данните за брутната добавена стойност не включват условно начисления наем на лицата, живеещи в собствени жилища.

XI. ФИНАНСИ

Парични агрегати

Паричната маса е показател, характеризиращ състоянието на паричното обращение и финансовата система. Тя се измерва с парични агрегати. Използват се паричните агрегати М1, М2 и М3.

Паричният агрегат М1 - „тесни пари“ - включва най-бързо-ликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън парично-финансовите институции и овърнайт депозити в левове и в чуждестранна валута).

Показателят „пари извън парично-финансовите институции“ включва парите в обращение, намалени с парите в касите на други парично-финансови институции.

Овърнайт депозитите съдържат депозити, които нямат определен срок и могат незабавно да се конвертират в пари в брой или да се преведат чрез банково нареждане или чек без ограничения или санкции. Тук се включват и депозитите до един ден.

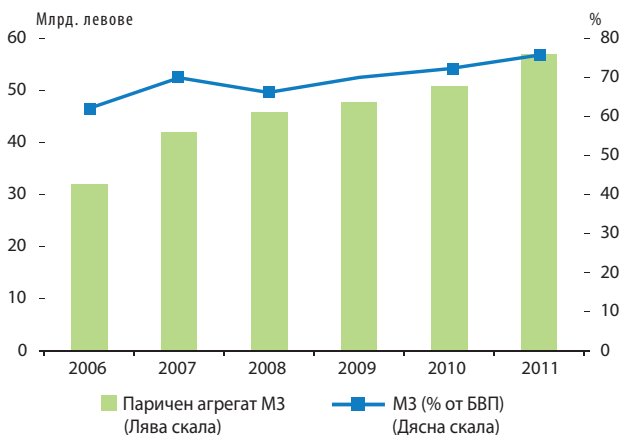
Паричният агрегат М2 включва паричния агрегат М1 и квазипарите.

Квазипарите са пасиви на паричната система, които не се използват като директно средство за разплащане в даден момент, но са паричен потенциал, който в бъдеще при определени условия може да се окаже в сферата на паричното обращение. Те се състоят от депозити с договорен матуритет до две години и депозити, договорени за ползване след предизвестие (вкл. спестовни депозити) до три месеца.

Най-широкият паричен агрегат е М3 (широки пари) и включва паричния агрегат М2 и търгуемите инструменти.

Търгуемите инструменти обхващат най-нисколиквидните финансови инструменти, включени в паричната маса - репо сделки, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и издадени дългови ценни книжа до две години.

Фиг. 1. Паричен агрегат М3

1. Парична маса^{1,2}

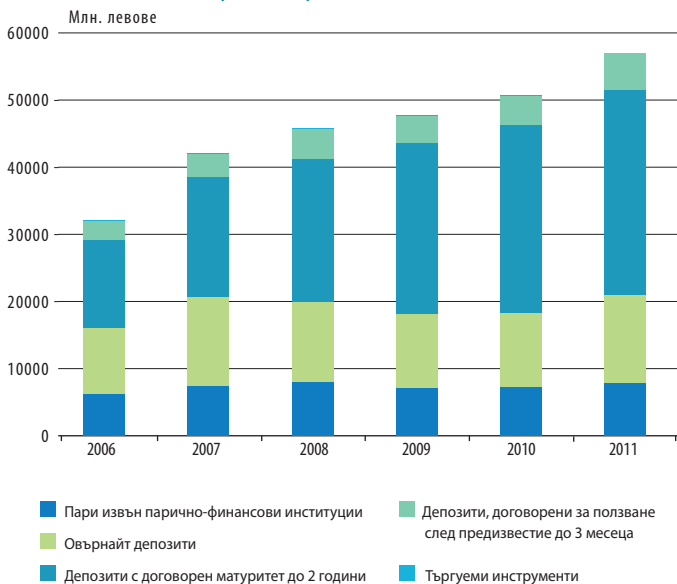
(Млн. левове)

	2008	2009	2010	2011*
Широки пари М3	45777.8	47690.1	50740.9	56957.7
Пари М1	19866.6	18125.0	18387.1	21026.9
Пари извън парично-финансови институции	8029.2	7114.9	7356.7	7793.4
Овърнайт депозити	11837.5	11010.1	11030.4	13233.5
Пари М2 (М1 + квазипари)	45687.9	47633.5	50668.6	56838.8
Квазипари	25821.3	29508.5	32281.6	35811.9
Депозити с договорен матуритет до 2 години	21394.4	25421.7	27840.4	30445.7
Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	4426.9	4086.9	4441.2	5366.2
Търгуеми инструменти	89.9	56.6	72.3	118.9

¹ Източник: БНБ.

² Дефиницията на паричните агрегати е в съответствие с изискванията на Европейската централна банка.

Фиг. 2. Компоненти на паричния агрегат М3

Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор

Вземанията на парично-финансовите институции от сектор „Държавно управление“ и неправителствения сектор формират вътрешния кредит, който е част от нетните вътрешни активи, включени в Паричния отчет. Паричният отчет е част от месечната парична статистика, която се публикува от БНБ.

Вътрешният кредит обхваща кредита на консолидирания сектор „Държавно управление“ (нетни вземания от сектор „Централно държавно управление“ и брутни вземания от сектори „Местно държавно управление“ и „Социалноосигурителните фондове“) и кредита на неправителствения сектор (брутни вземания от нефинансови предприятия, финансови предприятия, домакинства и НТООД).

Фиг. 3. Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор

2. Вземания на парично-финансовите институции от правителствения и неправителствения сектор¹

(Млн. левове)

	2008	2009	2010	2011*
Вземания от сектор „Държавно управление“	-5175.2	-4011.0	-2258.7	-520.7
Централно държавно управление (нето)	-5403.6	-4267.8	-2552.8	-850.0
Вземания	2949.4	2812.0	3598.1	4261.8
ДЦК	2949.4	2812.0	3320.7	3926.7
Репо сделки	-	-	-	-
Кредити	0.0	0.0	277.4	335.0
Минус задължения (депозити и репо сделки)	8353.0	7079.8	6150.9	5111.7
Местно държавно управление и СОФ	228.4	256.8	294.2	329.3
Ценни книжа, различни от акции	56.2	64.6	65.1	66.9
Репо сделки	2.3	-	-	-
Кредити	170.0	192.2	229.1	262.4
Вземания от неправителствения сектор	49708.3	51585.0	52280.4	54259.6
Нефинансови предприятия	30651.5	31319.1	32087.3	34085.6
Репо сделки	13.5	12.2	27.1	33.4
Кредити	30242.3	30928.6	31677.8	33427.8
Ценни книжа, различни от акции	274.4	252.5	225.6	414.8
Акции и други капиталови инструменти	121.2	125.9	156.8	209.5
Финансови предприятия	958.8	1120.4	1206.0	1271.9
Репо сделки	32.0	24.7	22.5	38.5
Кредити	749.7	905.1	881.0	872.4
Ценни книжа, различни от акции	79.8	48.3	90.2	79.2
Акции и други капиталови инструменти	97.3	142.3	212.3	281.7
Домакинства и НТООД	18098.0	19145.5	18987.1	18902.2
Репо сделки	6.5	6.7	3.2	2.7
Кредити	18091.5	19138.8	18983.9	18899.5

¹ Източник: БНБ.

Лихвени проценти

Лихвените проценти са по левови инструменти. Изчисляват се чрез претегляне със съответните обеми, с изключение на основния лихвен процент и дългосрочния лихвен процент за оценка на степента на конвергенция, които се изчисляват като средноаритметични величини.

Постигнатата доходност на дългосрочни ДЦК е средно претеглена ефективна доходност от индивидуалните сделки с лихвоносни ДЦК на вторичния пазар през отчетния период.

Дългосрочният лихвен процент за оценка на степента на конвергенция се определя на основата на доходността до падеж на вторичния пазар по дългосрочна ценна книга (бенчмарк), емитирана от Министерството на финансите и деноминирана в национална валута.

Ефективните годишни лихвени проценти са средно претеглени съответно с обемите по нов бизнес през отчетния период или със салдата към края на отчетния период. Това са лихвените проценти, прилагани от банките по отношение на кредитите и депозитите на резидентните сектори „Нефинансови предприятия“ и „Домакинства и НТООД“.

Годишният процент на разходите включва всички лихвени плащания по кредита, както и всички такси, комисиони и други разходи за сметка на клиента, извършването на които е условие за отпускането на кредита. Изчислява се само за кредити за потребление и за жилищни кредити.

Фиг. 4. Динамика на лихвените проценти

3. Лихвени проценти^{1,2}

	2008	2009	2010	(Проценти) 2011
Основен лихвен процент	5.12	2.40	0.20	0.20
Междубанков паричен пазар	5.29	2.43	0.30	0.24
Доходност на дългосрочни ДЦК	4.99	5.50	4.72	4.43
Дългосрочен лихвен процент за оценка на степента на конвергенция	5.38	7.21	6.01	5.36
Нов бизнес ³				
Депозити с договорен матуритет	5.58	6.97	5.36	4.75
Краткосрочни кредити, различни от овърдрафт	10.69	10.15	8.47	7.29
Дългосрочни кредити, различни от овърдрафт	10.55	11.82	11.28	10.72
Годишен процент на разходите	11.46	13.84	13.31	12.83
Салда ³				
Овърнайт депозити ⁴	0.79	0.69	0.55	0.53
Депозити с договорен матуритет	6.01	6.80	5.53	5.27
Овърдрафт ⁴	11.39	11.31	10.86	10.41
Краткосрочни кредити, различни от овърдрафт	11.27	9.91	9.89	8.98
Дългосрочни кредити, различни от овърдрафт	11.54	11.06	10.89	10.69

¹ Източник: БНБ.

² Лихвените проценти са по левови инструменти.

³ Данните за 2011 г. са предварителни. Ефективни годишни лихвени проценти, прилагани от банките, по отношение на кредити и депозити на сектори „Нефинансови предприятия“ и „Домакинства и нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)“.

⁴ Лихвените проценти по нов бизнес и по салда съвпадат.

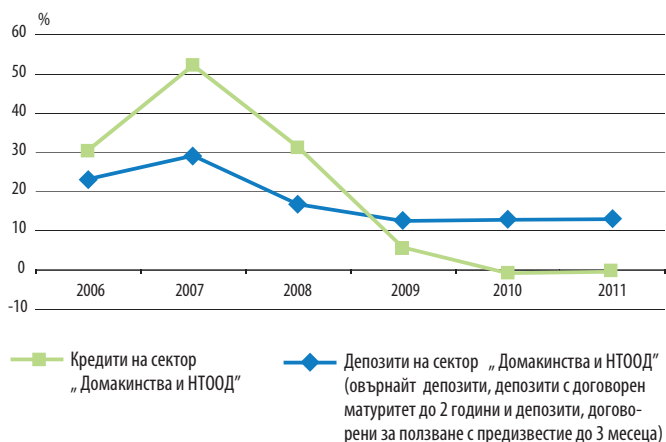
Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД“

Депозитите са средствата, приети от ПФИ, които могат да бъдат платими на виждане, платими без срок на предизвестие, със срок на предизвестие или при други предварително договорени условия на плащане. Депозитите се приемат по договореност между страните, като се уговорят условията по воденето на депозитните сметки, размерът на лихвата, сроковете на изплащане и санкции за страните при неизпълнение на договореностите. Те са задължение (пасив) на финансовите институции.

Депозитите с договорен матуритет не са незабавно на разположение, тъй като имат договорен срок преди тегленето им. Тези депозити не могат да се използват за извършване на плащания и не са конвертируеми в пари в брой, без какъвто и да е вид значимо ограничение или глоба.

Депозитите, договорени за ползване след предизвестие, включват спестовни депозити и други депозити, договорени за ползване след предизвестие. Спестовните депозити са непрехвърляеми депозити без определен матуритет, които служат за съхранение на пари на домакинствата срещу издаване на лична спестовна книжка или аналогичен документ. Такива депозити са жилищните влогове, детските влогове и други. Другите депозити, договорени за ползване след предизвестие, са непрехвърляеми депозити без определен матуритет, които не могат да бъдат конвертирани в пари в брой без период на предизвестие. При тях конвертирането в пари в брой не е възможно или е възможно преди срока на предизвестията, но с някаква санкция. Тук се отнасят и непрехвърляеми депозити, които са с фиксиран матуритет, но конвертирането им в пари в брой преди настъпването на матуритета им е възможно само срещу предизвестие.

Фиг. 5. Годишен ръст на депозитите и кредитите на сектор „Домакинства и НТООД“

Кредитите са финансови активи, възникнали с цел осигуряване на парични средства, стоки или услуги на кредитополучателя. Условиата по кредитите (фиксиращи от кредитора или договорени) обикновено се оформят с непрехвърляем документ. Кредитът е безусловен дълг, който трябва да бъде изплатен при падежа му и да носи доход под формата на лихва.

Овърдрафтът е кредит, отпуснат от кредитните институции в случаите, когато средствата по разплащателните сметки на клиентите не са достатъчни да покрият наредените плащания. Погасяването се извършва автоматично при постъпване на суми по разплащателните сметки. Включват се кредити както с предварително договорени лихвени условия и размер, така и без уговорка.

Потребителски кредити - кредити, предоставени за покупка на стоки и услуги, които се употребяват лично от домакинствата.

Жилищни кредити - кредити, предоставени на домакинствата с цел инвестиране в жилища за собствено ползване или наем, вкл. за строителство и за подобрения на жилища.

Други кредити - всички останали видове кредити, предоставени на домакинствата, вкл. кредити за обучение и лечение. В показателя се включват всички кредити с търговска или производствена цел, както и кредитите за НТООД.

4. Депозити и кредити на сектор „Домакинства и НТООД“¹

(Млн. левове)

	2008	2009	2010	2011*
Депозити на сектор „Домакинства и НТООД“	21004.1	23635.9	26661.9	30118.7
В левове	9409.4	10549.2	12602.4	15245.1
Депозити с договорен матуритет до 2 години	4665.3	6059.4	7646.5	9392.4
Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	2088.5	2004.6	2265.9	2809.2
Овърнайт депозити	2655.7	2485.2	2690.0	3043.5
В чуждестранна валута ²	11594.8	13086.6	14059.5	14873.6
Кредити на сектор „Домакинства и НТООД“	18091.5	19138.8	18983.9	18899.5
В левове	12800.4	13107.3	12211.9	11406.6
Овърдрафт	1719.1	1766.1	1578.1	1433.1
Потребителски кредити	6360.8	6634.0	6175.7	5766.5
Жилищни кредити	3975.0	4099.4	3932.1	3694.5
Други кредити	745.5	607.9	526.1	512.5
В чуждестранна валута ³	5291.1	6031.4	6772.0	7492.9

¹ Източник: БНБ.

² Показателят включва данни за овърнайт депозити, депозити с договорен матуритет до 2 години и депозити, договорени за ползване с предизвестие до 3 месеца.

³ Показателят включва овърдрафт, потребителски кредити, жилищни кредити и други кредити.

XII. ЦЕНИ

Индекс на потребителските цени - годишна инфлация

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t-1$. От 1999 г. НСИ прилага усъвършенствана методика за конструиране и изчисляване на индекса на потребителските цени в съответствие с изискванията на Евростат и препоръките на МВФ. За осигуряване на съпоставими серии с индекси на потребителските цени е извършена ревизия на месечните индекси за периода януари 1995 - декември 2000 година.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на месечната инфлация.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на годишната инфлация.

Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерител на натрупаната инфлация от началото на годината. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Фиг. 1. Индекси на потребителските цени по месеци на 2011 г.
(Годишна и месечна инфлация)

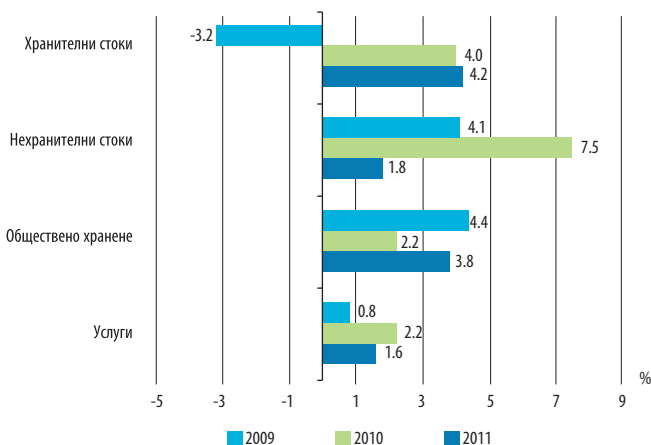

1. Годишни индекси на потребителските цени по основни групи стоки (Годишна инфлация - %)

(Декември спрямо декември на предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2008	2009	2010	2011
Общ ИПЦ	7.8	0.6	4.5	2.8
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	6.0	-3.4	4.0	4.3
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	14.7	18.0	26.4	0.0
Облекло и обувки	9.3	-1.4	0.1	3.1
Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	15.5	-2.0	3.8	2.2
Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	6.1	1.2	-0.6	-0.2
Здравеопазване	4.5	5.8	1.0	3.0
Транспорт	1.8	2.5	10.1	4.0
Съобщения	-6.0	-0.8	-1.2	-0.6
Свободно време, развлечения и културен отдих	8.9	3.3	-0.9	-2.3
Образование	18.0	8.8	1.6	4.5
Ресторанти и хотели	13.9	4.0	1.5	3.3
Разнообразни стоки и услуги	10.2	6.6	4.0	2.6

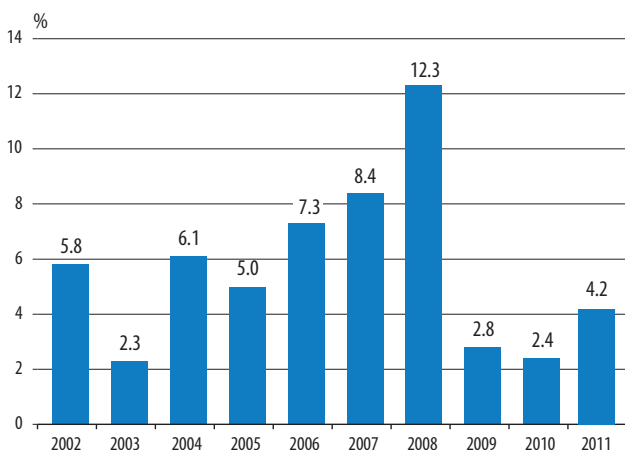
Фиг. 2. Индекси на потребителските цени по групи стоки
(Годишна инфлация)

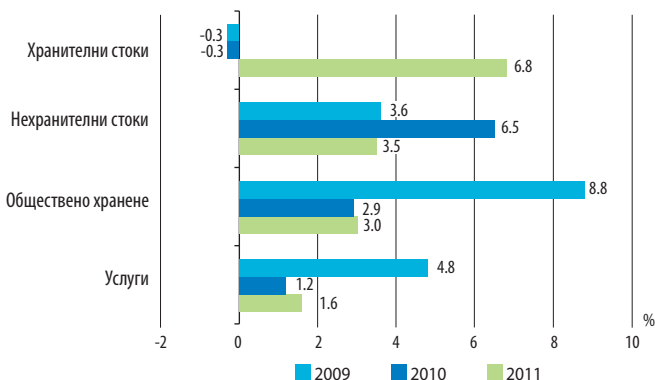
Индекс на потребителските цени - средногодишна инфлация

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на средногодишната инфлация.

Фиг. 3. Индекси на потребителските цени
(Средногодишна инфлация)

Фиг. 4. Индекси на потребителските цени по групи стоки
(Средногодишна инфлация)

2. Средногодишни индекси на потребителските цени

(1995 = 100)

	2008	2009	2010	2011
Общ ИПЦ	5837.42	5998.13	6144.43	6403.71

3. Средногодишни индекси на потребителските цени по основни групи стоки (Средногодишна инфлация - %)

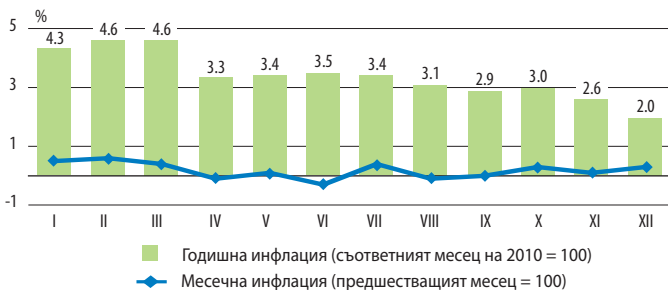
(Предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2008	2009	2010	2011
Общ ИПЦ	12.3	2.8	2.4	4.2
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	16.7	-0.6	-0.4	6.9
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	10.3	18.9	25.1	5.2
Облекло и обувки	10.3	3.9	-1.6	2.0
Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	12.0	6.4	0.5	2.2
Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	5.5	4.2	-0.7	-0.1
Здравеопазване	4.6	3.6	3.2	2.3
Транспорт	14.6	-4.9	8.1	8.2
Съобщения	-1.9	-5.2	-0.8	-0.9
Свободно време, развлечения и културен отдих	4.6	5.8	2.0	-1.9
Образование	13.6	15.0	5.7	2.6
Ресторанти и хотели	18.3	8.2	1.8	2.7
Разнообразни стоки и услуги	10.7	8.3	4.5	3.0

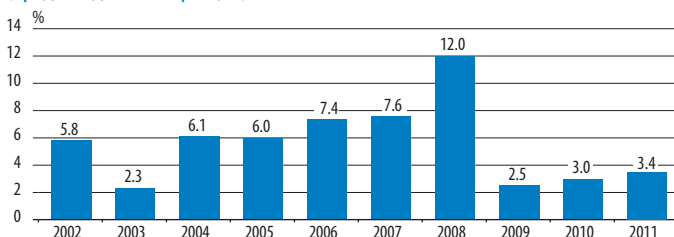
Хармонизиран индекс на потребителските цени

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 3$. С приложението на вътрешната концепция от януари 2007 г. беше постигната пълна хармонизация с изискванията на Евростат. За осигуряването на съпоставими серии от индекси ХИПЦ беше ревизиран за периода януари 2005 - декември 2006 година.

Фиг. 5. Хармонизирани индекси на потребителските цени по месеци на 2011 г. (Годишна и месечна инфлация)

Фиг. 6. Хармонизирани индекси на потребителските цени (Средногодишна инфлация)

4. Средногодишни хармонизирани индекси на потребителските цени

(2005 = 100)

	2008	2009	2010	2011
Общ ХИПЦ	129.36	132.56	136.58	141.21

5. Средногодишни хармонизирани индекси на потребителските цени по основни групи стоки (Средногодишна инфлация - %)

(Предшестващата година = 100)

Потребителски групи	2008	2009	2010	2011
Общ ХИПЦ	12.0	2.5	3.0	3.4
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	16.2	-0.9	-0.5	6.5
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	10.0	17.9	23.9	5.2
Облекло и обувки	10.5	4.4	-1.1	2.0
Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	10.8	7.2	0.9	2.2
Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	5.2	3.8	-0.1	-0.2
Здравеопазване	6.7	4.4	2.7	6.0
Транспорт	15.0	-4.7	6.0	6.0
Съобщения	-1.7	-5.1	-1.0	-1.4
Свободно време, развлечения и културен отдих	3.4	5.3	1.9	-3.7
Образование	13.6	15.1	5.9	2.7
Ресторанти и хотели	17.2	7.6	0.5	1.0
Разнообразни стоки и услуги	11.8	10.9	9.9	4.4

Фиг. 7. Хармонизирани индекси на потребителските цени по избрани групи стоки (Средногодишна инфлация)

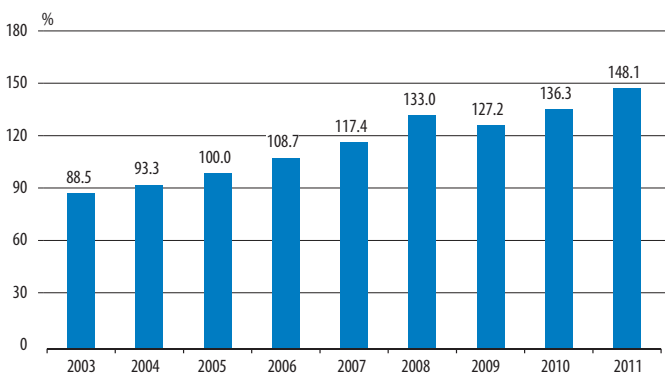

Индекс на цените на производител

Индексите на цените на производител на вътрешния пазар в промишлеността измерват изменението на цените на промишлените продукти, произвеждани от промишлените предприятия и продавани на вътрешния пазар, на основата на постоянна извадка от предприятия и продукти. Наблюдаваните цени не включват данък добавена стойност, акцизи и субсидии.

Индексите на цените се изчисляват при фиксирана база по формулата на Ласпер. След получаване на информацията от предприятията за цените на представителните продукти се изчисляват единични индекси на всеки един от тях (ценовото съотношение на цената за текущия месец към средногодишната цена през базисната година), след което се претеглят със структурата на оборота на различни нива на агрегация през базисната 2005 година.

Фиг. 8. Индекси на цените на производител на вътрешния пазар в промишлеността (2005 = 100)

6. Индекси на цените на производител на вътрешния пазар по подсектори на промишлеността

Подсектори, КИД - 2008	Код	2009	2010	2011	2009	2010	2011
		2005 = 100			предшестващата година = 100		
Общо		127.2	136.3	148.1	95.6	107.2	108.6
Добивна промишленост	B	153.4	182.4	194.5	91.8	118.9	106.6
Преработваща промишленост	C	117.0	126.8	139.5	90.8	108.4	110.0
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	CA	128.0	131.6	142.8	98.3	102.8	108.5
Производство на текстил, облекло, обувки и други изделия от обработени кожи без косъм; обработка на кожи	CB	119.4	122.6	129.9	105.0	102.7	106.0
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	CC	118.0	117.5	123.0	99.7	99.6	104.6
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	CD	..	..	..	..	..	..
Производство на химични продукти	CE	127.5	131.2	144.1	103.7	102.9	109.8
Производство на лекарствени вещества и продукти	CF	106.4	108.8	109.3	101.8	102.3	100.4
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	CG	123.8	119.7	119.5	102.0	96.7	99.9
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	CH	110.9	125.5	133.7	87.9	113.2	106.5
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	CI	111.2	112.1	112.1	98.6	100.8	100.0
Производство на електрически съоръжения	CJ	127.3	131.2	136.3	100.6	103.1	103.9
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	CK	123.5	124.5	129.7	103.1	100.8	104.1
Производство на превозни средства	CL	115.1	117.1	117.2	103.2	101.7	100.1
Производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	CM	121.6	124.1	129.9	103.7	102.1	104.6
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	D	150.5	154.1	163.8	108.2	102.4	106.3

Цени на производител в селското стопанство

Изследването за цените на производител в селското стопанство се провежда в съответствие с основните изисквания на Методологията на Евростат за статистиката на селскостопанските цени (Handbook of Agricultural Price Statistics).

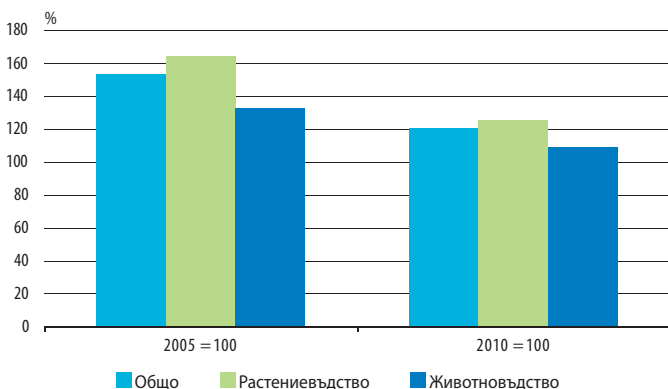
Наблюдението е извадково и се провежда тримесечно.

Обект на наблюдение е цената на производител на дефиниран конкретен продукт. Това е цената на най-голямата по количество покупка/продажба в съответния месец от отчетния период. При ежедневни сделки се отбелязва цената към средата на месеца.

Цената на производител е цената на изхода на земеделското стопанство, т.е. тя не включва разходи за доставка, съхранение, транспорт и други разходи, възникнали при продажбата или закупуването на селскостопански продукти. Цената не включва получените субсидии върху продуктите (ако има такива), ДДС и други платени данъци.

На основата на събраната информация за цените на производител в селското стопанство се изчисляват индекси на цените на производител при база 2005 = 100 и предшестващата година = 100.

Фиг. 9. Индекси на цените на производител в селското стопанство за 2011 г.

7. Индекси на цените на производител на селскостопанските продукти и животни за 2011 г.

	2011 в % към	
	2005	2010
Общо	153.2	120.2
Растениевъдство	164.3	125.3
Зърнени култури	215.6	134.4
Технически култури	169.0	129.9
Фуражни култури	151.0	112.1
Картофи	134.8	88.3
Зеленчуци	134.0	83.8
Плодове	104.3	110.5
Други растителни продукти	101.3	90.0
Животновъдство	132.9	109.0
Живи животни	112.2	103.1
Живи животни от рода на едрия рогат добитък	135.5	105.3
Живи животни от рода на свинете	97.2	100.7
Живи животни от рода на овцете и козите	126.7	109.2
Домашни птици	106.5	102.1
Животински продукти	144.0	113.9
Сурово мляко	146.8	118.2
Краве мляко	146.2	117.1
Други видове мляко	151.9	134.9
Яйца	121.1	90.8
Други животински продукти	139.2	141.1

Цени на продуктите и услугите за текущо потребление в селското стопанство

Изследването за цените на продуктите и услугите за текущо потребление в селското стопанство, се провежда в съответствие с основните изисквания на Методологията на Евростат за статистиката на селскостопанските цени (Handbook of Agricultural Price Statistics). Провеждат се пет наблюдения за цените на минералните торове, фуражите, препаратите за растителна защита, ветеринарномедицинските продукти и семената.

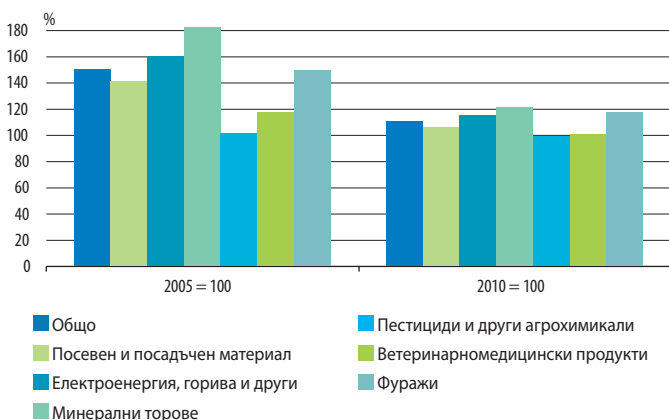
Наблюденията са извадкови и се провеждат тримесечно.

Обект на наблюдение са покупните/продажните цени на продуктите и услугите за текущо потребление в селското стопанство.

Наблюдаваната единична цена е цената на входа на земеделското стопанство, т.е. цената, която купувачът действително е платил за продуктите и услугите за текущо потребление в селското стопанство. Тя включва данъците и таксите и изключва субсидиите и приспадаемия ДДС.

На основата на информацията от петте наблюдения, както и от други наблюдения, провеждани от НСИ, се изчислява общ индекс на продуктите и услугите за текущо потребление в селското стопанство (междинното потребление) при база 2005 = 100 и предшестващата година = 100.

Фиг. 10. Индекси на цените на продуктите и услугите за текущо потребление в селското стопанство за 2011 г.

8. Индекси на цените на продуктите и услугите за текущо потребление в селското стопанство за 2011 г.

	2011 в % към	
	2005	2010
Общо	148.3	109.3
Посевен и посадъчен материал	139.5	104.5
Електроенергия, горива и други	158.4	113.5
Минерални торове	181.4	120.0
Преки торове	182.2	120.4
Азотни торове	178.9	121.4
Фосфорни торове	239.4	107.2
Калиеви торове	210.3	107.6
Смесени торове	155.2	106.7
Пестициди и други агрохимикали	100.3	97.8
Фунгициди	100.6	99.2
Инсектициди	102.8	98.4
Хербициди	99.9	97.3
Ветеринарномедицински продукти	115.5	99.3
Фуражи	147.4	115.5
Преки фуражи	169.5	117.1
Смесени фуражи	132.6	114.2
Поддръжка и ремонт на превозни средства, машини и дребно оборудване	159.4	101.2
Поддръжка и ремонт на селскостопански сгради	134.3	101.1
Други стоки и услуги	141.0	102.3

XIII. ИЗНОС И ВНОС НА СТОКИ

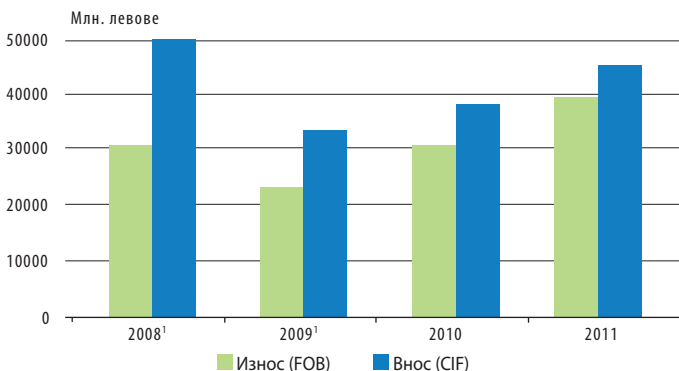

Външнотърговски стокообмен

Показателите, характеризиращи стокообмена на Република България, се базират на данни за износа и вноса от Единния административен документ за търговията с трети страни, месечните Интрастат декларации за изпращания и пристигания на стоки на задължените фирми при търговията със страни - членки на Европейския съюз, статистически оценки на необхванатите стокови потоци при вътрешнообщностната търговия със стоки и допълнителна информация от други административни източници.

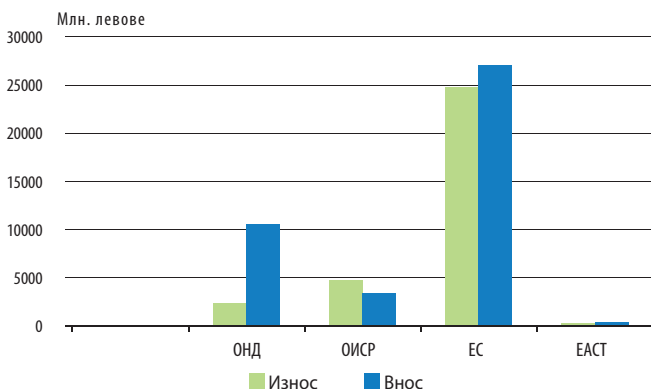
Основен търговски партньор на България през последните години е ЕС, като над половината от износа и вноса на страната се осъществява със страните членки.

Фиг. 1. Износ и внос

¹ Данните са ревизирани по проект „Намаляване на асиметриите в Интрастат“ на Евростат.

Фиг. 2. Износ и внос по икономически зони за 2011 г.

1. Външнотърговски стокообмен

	2008 ¹	2009 ¹	2010	2011
Стокообмен - млн. лв.	78816.3	55887.0	68074.5	85220.9
Износ (FOB)	29736.4	22881.6	30435.0	39560.0
Внос (CIF)	49079.9	33005.4	37639.5	45660.9

2. Брой на страните, търговски партньори на България

	2008 ¹	2009 ¹	2010	2011
Стокообмен	208	204	200	201
Износ	204	201	195	198
Внос	168	161	168	166

3. Износ и внос по групи страни

(Млн. левове)

	2008 ¹	2009 ¹	2010	2011
Износ	29736.4	22881.6	30435.0	39560.0
от него:				
ОНД	1663.9	1176.5	1819.7	2347.0
ОИСР	3541.8	2414.4	3560.2	4702.9
ЕС	17833.5	14857.7	18520.1	24737.2
ЕАСТ	232.1	214.4	246.1	324.3
Внос	49079.9	33005.4	37639.5	45660.9
от него:				
ОНД	11455.9	6600.9	8125.9	10573.8
ОИСР	4330.2	2809.5	3035.1	3401.6
ЕС	27820.9	19789.1	22015.2	27035.2
ЕАСТ	450.9	362.6	365.4	384.8

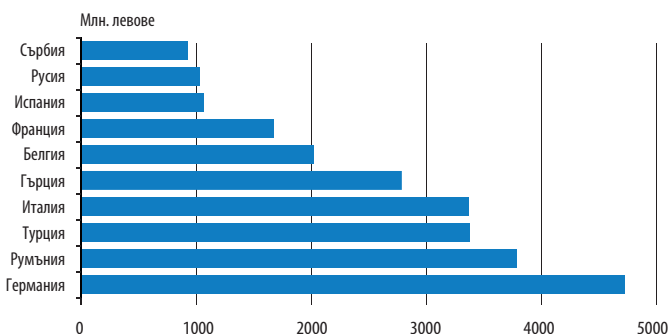
¹ Данните са ревизирани по проект „Намаляване на асиметриите в Интрастат“ на Евростат.

Износ по страни - основни търговски партньори

Географското разпределение на данните за износа е по страни, за които са изпратени стоките. На графиката са показани топ 10 страни в износната листа на страната.

Износът на България, разпределен според Стандартната външнотърговска класификация, отбелязва най-голям относителен дял на групата на артикулите, класифицирани главно според вида на материала, следвани от групата на машини, оборудване и превозни средства.

Фиг. 3. Износ - топ 10 страни за 2011 г.

Фиг. 4. Структура на износа по раздели на SITC, рев. 4, за 2011 г.

4. Износ по страни - основни търговски партньори

(Млн. левове)

Страни	2008 ¹	2009 ¹	2010	2011
Общо	29736.4	22881.6	30435.0	39560.0
в това число:				
Австрия	611.9	448.9	574.6	762.3
Алжир	82.4	59.9	99.2	93.0
Белгия	1755.0	1298.3	1148.7	2022.3
Великобритания	624.2	449.4	592.6	739.6
Германия	2705.4	2582.5	3244.1	4719.4
Гърция	2950.4	2186.2	2419.0	2787.8
Египет	90.9	204.5	201.9	330.9
Иран	90.6	49.7	101.7	107.4
Италия	2487.7	2137.0	2955.6	3365.5
Китай	214.4	187.7	366.5	571.5
Либия	28.0	13.8	60.9	11.8
Ливан	137.9	63.5	123.1	64.3
Република Македония	670.1	467.8	650.1	876.6
Нидерландия	422.8	362.0	458.6	703.3
Полша	567.8	359.5	523.2	706.2
Румъния	2157.1	1975.2	2772.2	3780.1
Русия	807.0	571.1	863.2	1028.4
САЩ	463.8	357.7	414.7	514.2
Сирия	341.1	126.8	155.0	58.4
Словакия	201.3	185.2	204.6	216.9
Сърбия	1297.6	727.1	1075.4	928.7
Тунис	129.2	89.6	65.4	156.2
Турция	2618.2	1655.6	2576.2	3371.3
Украйна	345.2	196.0	387.3	554.3
Унгария	278.6	264.4	387.4	499.5
Франция	1231.4	1025.1	1229.0	1676.8
Чехия	264.3	183.8	286.4	425.7
Швейцария	156.2	163.9	193.8	244.4
Швеция	137.5	128.1	152.7	191.3
Япония	35.1	28.1	31.6	44.8

5. Износ по раздели на SITC, рев. 4

(Млн. левове)

	2008 ¹	2009 ¹	2010	2011
Общо	29736.4	22881.6	30435.0	39560.0
Храни и живи животни	2424.2	2373.9	3261.2	3787.1
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	584.1	676.9	679.1	795.8
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	1934.4	1650.5	2647.9	3959.1
Минерални горива, масла и подобни продукти	4889.5	2956.8	4111.5	5421.2
Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход	146.0	154.8	203.0	294.3
Химични вещества и продукти	2386.1	1759.4	2424.1	3122.1
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	7871.9	5263.8	7062.4	9850.5
Машини, оборудване и превозни средства	4680.1	3853.3	5094.5	6683.7
Разнообразни готови продукти, н.д.	4800.3	4166.1	4921.6	5595.4
Стоки и сделки, н.д.	19.8	26.1	29.7	50.8

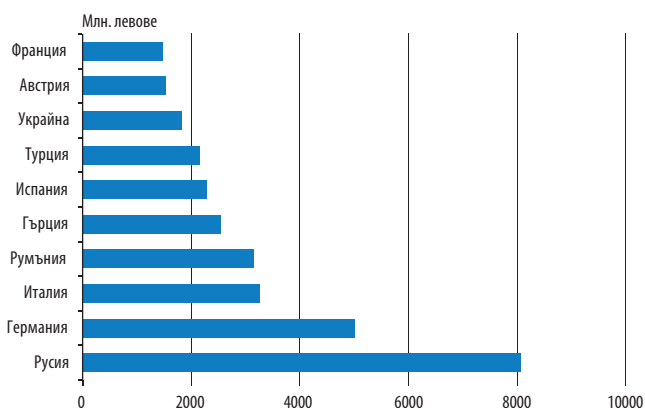
¹ Данните са ревизирани по проект „Намаляване на асиметриите в Интрастат“ на Евростат.

Внос по страни - основни търговски партньори

Географското разпределение на данните за вноса е по страни, от които са изпратени стоките. На графиката са показани топ 10 страни, от които внасяме стоки.

Разпределението на вноса по Стандартната външно-търговска класификация показва най-голям дял на групата на минерални горива, масла и подобни продукти, следвана от групата на машини, оборудване и превозни средства.

Фиг. 5. Внос - топ 10 страни за 2011 г.

Фиг. 6. Структура на вноса по раздели на SITC, рев. 4, за 2011 г.

6. Внос по страни - основни търговски партньори

(Млн. левове)

Страни	2008 ¹	2009 ¹	2010	2011
Общо	49079.9	33005.4	37639.5	45660.9
в това число:				
Австрия	2021.4	1335.5	1307.2	1532.1
Алжир	1.6	2.3	9.5	43.4
Белгия	888.0	557.8	712.1	776.5
Великобритания	659.9	451.2	593.2	710.6
Германия	5844.0	4057.4	4374.5	5016.2
Гърция	2597.2	2015.3	2232.7	2555.3
Египет	51.1	44.0	153.8	149.8
Италия	3901.5	2544.1	2773.7	3260.6
Китай	1478.5	891.7	965.1	1328.1
Либия	14.8	11.0	4.7	2.0
Ливан	20.6	11.3	13.9	12.3
Република Македония	555.8	345.7	501.9	499.0
Нидерландия	1229.3	914.6	1052.2	1159.4
Полша	1046.8	728.9	788.0	873.9
Румъния	2756.4	1868.7	2622.4	3152.8
Русия	7054.2	4424.0	6115.0	8067.2
САЩ	527.4	280.4	260.9	388.6
Сирия	117.5	80.6	58.7	72.4
Словакия	424.1	379.4	407.5	549.6
Сърбия	356.8	281.6	394.6	495.7
Тунис	124.1	11.5	30.2	18.2
Турция	2729.9	1798.3	2047.0	2170.3
Украйна	3596.6	1583.5	1571.6	1833.4
Унгария	1481.2	1137.0	1168.6	1383.6
Франция	1652.5	1162.2	1231.7	1483.3
Чехия	1070.1	898.7	711.5	790.0
Швейцария	417.1	304.3	340.8	355.0
Швеция	361.6	190.7	196.8	286.8
Япония	275.1	148.5	136.5	133.9

7. Внос по раздели на SITC, рев. 4

(Млн. левове)

	2008 ¹	2009 ¹	2010	2011
Общо	49079.9	33005.4	37639.5	45660.9
Храни и живи животни	2645.7	2625.3	2857.4	3446.9
Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн	475.0	476.0	495.3	553.1
Необработени (сурови) материали, негодни за консумация (изкл. горивата)	3290.9	2253.1	3220.0	4485.1
Минерални горива, масла и подобни продукти	10723.8	6599.5	8487.3	10519.5
Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход	187.2	136.2	171.0	211.8
Химични вещества и продукти	4316.3	3692.8	4407.6	5190.0
Артикули, класифицирани главно според вида на материала	9512.3	5684.1	6356.0	7720.6
Машини, оборудване и превозни средства	14485.5	8845.3	8750.4	10470.1
Разнообразни готови продукти, н.д.	3393.0	2613.2	2776.0	2932.6
Стоки и сделки, н.д.	50.2	79.9	118.5	131.2

¹ Данните са ревизирани по проект „Намаляване на асиметриите в Интрастат“ на Евростат.

ИЗНОС И ВНОС ПО СТОКИ

При отчитането на външнотърговските стокови потоци НСИ прилага Специалната система на търговия.

Отчитането по видове стоки се извършва съгласно Комбинираната номенклатура.

8. ИЗНОС НА НЯКОИ СТОКИ

Стоки	2008 ¹	2009 ¹	2010	2011
Свинско месо (прясно, охладено или замразено) - хил. т	1.1	1.2	1.7	4.7
Месо от домашни птици (прясно, охладено или замразено) - хил. т	9.8	24.0	38.2	41.4
Бяло саламурено сирене и кашкавал - хил. т	15.0	14.5	14.3	14.5
Домати (пресни или охладени) - хил. т	5.9	10.7	4.8	2.3
Краставици и корнишони (пресни или охладени) - хил. т	10.1	10.3	10.9	14.7
Царевица - хил. т	225.9	585.5	654.0	939.0
Консервирани домати - хил. т	2.6	4.0	4.3	3.1
Други консервирани зеленчуци - хил. т	31.9	26.1	23.7	22.4
Суров или необработен тютюн - хил. т	56.7	59.1	40.2	47.3
Цигари - хил. т	5.2	8.1	13.3	16.2
Паста за зъби - хил. т	2.9	3.0	3.6	2.3
Пневматични гуми от каучук (нови) - хил. т	1.5	1.4	1.7	2.1
Мъжки костюми, ансамбли, сака, панталони и други за мъже или момчета - млн. лв.	462.5	340.8	361.0	442.6
Мъжки ризи - млн. лв.	124.2	92.6	96.7	102.4
Кожени обувки - хил. чф.	6699.6	6335.1	7128.9	6321.6
Помпи за течности - млн. лв.	40.6	27.0	59.9	135.8
Стругове - хил. т	7.5	2.8	3.8	4.5
Електрически акумулатори - млн. лв.	219.1	172.4	244.1	305.4
Мебели - млн. лв.	184.3	129.9	146.8	168.9

¹ Данните са ревизирани по проект „Намаляване на асиметриите в Интрастат“ на Евростат.

9. Внос на някои стоки

Стоки	2008 ¹	2009 ¹	2010	2011
Банани - хил. т	40.7	37.6	42.0	49.7
Портокали - хил. т	13.3	18.5	22.1	27.4
Лимони - хил. т	11.5	22.1	12.1	13.8
Грейпфрути - хил. т	8.5	12.3	11.3	11.3
Маслини - хил. т	28.4	29.0	19.2	18.9
Кафе на зърна - хил. т	26.1	26.0	26.7	24.6
Пипер (черен или бял) - т	844.4	1313.6	1342.7	972.7
Ориз - хил. т	15.4	29.9	22.6	25.1
Маргарин - хил. т	11.2	10.7	10.9	9.1
Шоколад - хил. т	10.0	9.4	15.2	16.0
Плодови и зеленчукови сокове - хил. т	17.9	15.2	16.7	14.3
Захар - хил. т	321.7	226.8	311.5	296.1
Соев шрот - хил. т	115.0	112.8	101.5	121.8
Сол - хил. т	104.1	97.9	215.4	214.7
Каменни въглища (без антрацит) - хил. т	2141.2	1140.7	1128.7	1032.2
Антрацит - хил. т	2843.9	1908.4	1858.4	2203.8
Кокс - хил. т	107.3	72.4	68.8	63.7
Целулоза - хил. т	12.5	13.0	10.0	21.7
Вестникарска хартия - хил. т	44.2	45.5	47.2	50.0
Цигарена хартия - хил. т	1.9	2.0	2.1	2.6
Памук (вкл. линтер) - хил. т	10.7	6.5	6.3	2.4
Обувки (кожени) - хил. чф.	3989.2	2604.7	4369.0	2753.0
Тръби от чугун и стомана - хил. т	92.8	47.9	53.0	57.3
Хладилници - хил. бр.	168.0	99.2	97.6	104.1
Перални машини - хил. бр.	246.9	164.3	170.0	137.5
Прахосмукачки - хил. бр.	367.7	249.3	330.1	238.3
Телевизори - хил. бр.	641.0	737.7	748.6	695.8
Битови шевни машини - хил. бр.	12.1	5.1	4.7	9.9
Зърнокомбайни - бр.	734	588	431	674
Пътнически автомобили - хил. бр.	142.2	55.9	55.2	65.8
Товарни автомобили - хил. бр.	18.5	5.0	4.9	6.6
Автобуси и тролейбуси - бр.	2180	438	451	298
Велосипеди - хил. бр.	27.3	45.5	30.3	39.4
Мотоциклети - хил. бр.	12.0	5.7	2.3	3.3
Трактори - хил. бр.	8.4	4.1	5.4	7.0
Мотокултиватори - бр.	402	154	512	324
Фотоапарати - млн. лв.	0.4	0.2	0.1	0.1
Битови часовници - хил. бр.	1506.9	729.8	997.9	1077.9

¹ Данните са ревизирани по проект „Намаляване на асиметриите в Интрастат“ на Евростат.

XIV. ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС

Платежен баланс

Платежният баланс на България (аналитично представяне) е в съответствие с петото издание на „Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993) и Ръководните правила на Европейската централна банка. Компонентите на аналитичното представяне са класифицирани в следните основни категории:

Текуща сметка - обхваща получаването и предоставянето на стоки и услуги, доход и текущи трансфери между страната и останалия свят.

Капиталова сметка - включва капиталови трансфери и придобиване или предоставяне на нематериални, нефинансови активи.

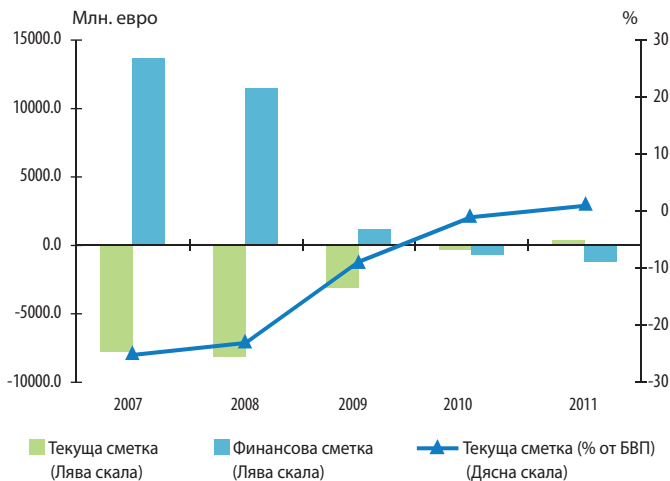
Финансова сметка - обхваща всички трансакции във външните финансови активи и пасиви на една икономика:

Грешки и пропуски - компенсаторна статия.

Резерви и друго финансиране - включва тези външни активи, които са на разположение и се използват за пряко финансиране на дефицити на платежния баланс.

Платежният баланс се съставя от Българската народна банка.

Фиг. 1. Текуща и финансова сметка

1. Платежен баланс на България^{1,2}

(Млн. евро)

	2008	2009	2010	2011
Текуща сметка	-8182.5	-3116.2	-375.8	361.4
Стоки: кредит (FOB)	15204.0	11699.2	15561.2	20226.7
Стоки: дебит (FOB)	-23801.7	-15873.1	-18324.8	-22201.3
Търговски баланс	-8597.7	-4173.9	-2763.7	-1974.6
Услуги: кредит	5355.4	4916.3	5163.7	5408.2
Транспорт	1210.6	1007.6	986.5	1094.5
Пътувания	2873.8	2681.2	2747.1	2852.4
Други услуги	1271.0	1227.5	1430.1	1461.3
Услуги: дебит	-4045.7	-3616.5	-3147.0	-3121.0
Транспорт	-987.2	-801.5	-699.0	-910.2
Пътувания	-1566.6	-1258.7	-931.2	-958.7
Други услуги	-1491.9	-1556.2	-1516.8	-1252.1
Услуги, нето	1309.6	1299.9	2016.7	2287.2
Доход, нето	-1755.7	-1198.3	-1134.3	-1644.0
Стоки, нефакторни услуги и доход, нето	-9043.8	-4072.3	-1881.3	-1331.4
Текущи трансфери, нето	861.3	956.1	1505.5	1692.8
Капиталова сметка³	277.4	477.1	290.9	493.9
Капиталови трансфери, нето	277.4	478.7	256.3	461.5
Финансова сметка³	11463.3	1163.4	-698.5	-1194.3
Преки инвестиции, нето	6205.7	2505.3	1035.4	1204.8
Преки инвестиции в чужбина	-522.1	68.3	-173.1	-136.5
Преки инвестиции в България	6727.8	2436.9	1208.5	1341.2
Сливания и придобивания, нето ⁴	0.0	0.0	0.0	0.0
Портфейлни инвестиции, нето	-730.9	-619.1	-661.2	-661.2
Финансови деривати, нето	-43.5	-18.3	-24.7	-24.7
Други инвестиции, нето	6032.0	-704.5	-1048.0	-1976.5
Други инвестиции - активи	104.9	-632.3	-35.3	-790.8
Търговски кредити, нето	-155.1	-121.1	-87.5	-119.7
Заеми	-265.8	-1.9	-118.3	-72.6
Валута и депозити	322.0	-504.1	147.9	-541.0
Други активи	203.8	-5.2	22.6	-57.5
Други инвестиции - пасиви	5927.1	-72.2	-1012.6	-1185.7
Търговски кредити, нето	172.3	23.2	-44.2	-13.1
Заеми	3714.8	525.1	-423.3	-93.9
Валута и депозити	2047.4	-590.6	-642.0	-1117.9
Други пасиви	-7.4	-29.9	96.8	39.1
Грешки и пропуски	-2884.1	825.9	399.5	497.6
Общ баланс	674.2	-649.8	-383.9	158.7
Резерви и друго финансиране	-674.2	649.8	383.9	-158.7
Резервни активи на БНБ	-674.2	649.8	383.9	-158.7
Ползвани кредити от МВФ, нето	0.0	0.0	0.0	0.0
Извънредно финансиране	0.0	0.0	0.0	0.0

¹ Аналитично представяне на платежния баланс в съответствие с 5-ото издание на „Ръководството по платежен баланс“ на МВФ.

² Източник: БНБ.

³ Отрицателният знак (-) показва изтичане на капитал (нарастване на активи или намаление на пасиви).

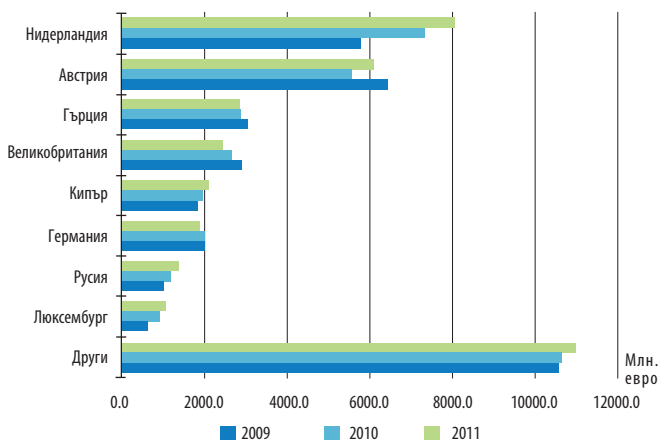
⁴ В статията се отразяват всички сделки, които представляват придобивания или сливания.

Преки чуждестранни инвестиции

Пряка чуждестранна инвестиция в страната е международна инвестиция, при която прекия инвеститор - резидент на чуждестранна икономика, придобива дълготраен интерес в предприятие - резидент на българската икономика (пряко инвестиционно предприятие). Наличието на дълготраен интерес предполага дългосрочно взаимоотношение между прекия инвеститор и прякото инвестиционно предприятие и значителна степен на влияние от страна на инвеститора при управлението на прякото инвестиционно предприятие. Поради необходимостта от международна съпоставимост на данни на отделните страни в „Ръководството по платежен баланс” е възприет принципът, че придобиването на 10 или повече процента от правото на глас при управление на инвестиционното предприятие се счита за установяване на отношение между пряк инвеститор и пряко инвестиционно предприятие.

Пряката чуждестранна инвестиция включва както първоначалната трансакция, чрез която се установява отношението между прекия инвеститор и прякото инвестиционно предприятие, така и всички последващи трансакции между тях. Трансакциите могат да бъдат както в посока на увеличение/намаление на задълженията на инвестиционното предприятие към прекия инвеститор, така и в посока на увеличение/намаление на вземанията на инвестиционното предприятие от прекия инвеститор.

Фиг. 2. Размер на преките чуждестранни инвестиции в България по страни

2. Приток на преки чуждестранни инвестиции в България по икономически дейности¹

(Млн. евро)

Икономически дейности	2009	2010	2011
Общо	2436.9	1208.5	1341.2
Добивна промишленост	45.6	34.0	8.9
Други дейности, обслужващи обществото и личността	-23.0	-27.0	46.0
Здравеопазване и социални дейности	0.8	-10.5	0.1
Образование	0.3	0.6	0.1
Операции с недвижими имоти, наемодателна дейност и бизнес услуги	527.6	-75.4	42.4
Преработваща промишленост	-219.8	583.1	-69.5
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода	304.2	322.3	153.5
Рибно стопанство	1.1	0.1	-0.2
Селско, ловно и горско стопанство	23.5	1.0	9.5
Строителство	278.1	88.7	44.4
Транспорт, складиране и съобщения	271.4	57.6	498.4
Търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили и мотоциклети, на лични вещи и стоки за домакинството	402.1	-164.1	223.2
Финансово посредничество	681.2	236.2	152.2
Хотели и ресторанти	57.7	53.5	56.4
Некласифицирани	86.1	108.3	175.9

¹ Източник: Българска народна банка. Данните са класифицирани според икономическата дейност на местното предприятие съгласно споразумението между Евростат и страните - членки на ЕС, 2006 г.

XV. ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

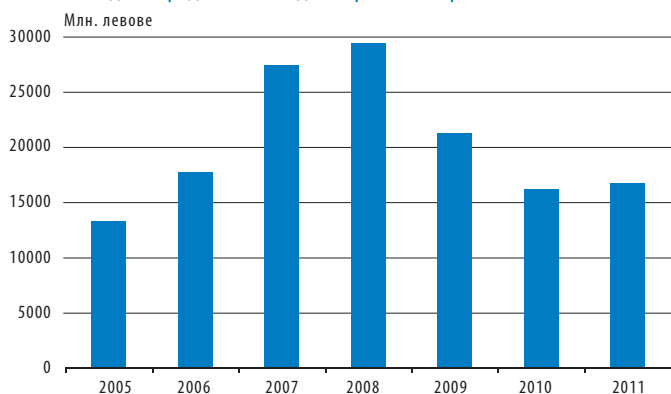

Разходи за придобиване на ДМА

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи са фактически извършените разходи за придобиване на земя, сгради, строителни съоръжения и конструкции, машини, оборудване, транспортни средства и др. чрез строителство и закупуване, включително и употребяваните ДМА.

Данните за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи са по цени на съответната година.

Фиг. 1. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи

1. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи по видове

	2008	2009	2010	(Хил. левове) 2011
Общо	29424189	21274280	16218269	16749383
Земя	3525990	1989006	1091585	1004962
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	12887776	10499733	7697177	8241545
Машини, оборудване и транспортни средства	11417454	7553609	5945227	6610080
Други разходи	1592969	1231932	1484280	892796

2. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи по икономически дейности

(Хил. левове)

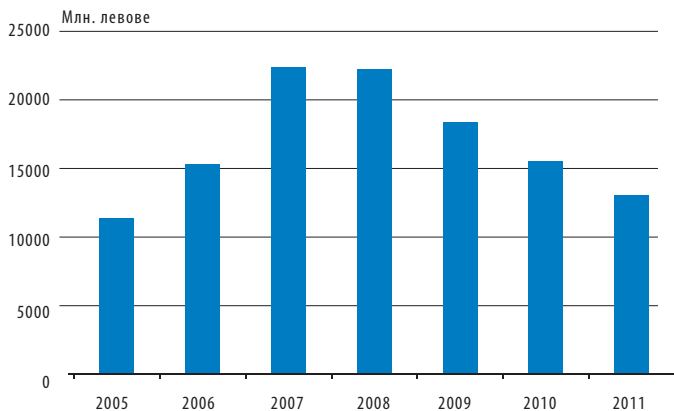
Икономически дейности	2009	2010	2011
Общо	21274280	16218269	16749383
Селско, горско и рибно стопанство	840774	914565	966503
Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	6581361	5103531	5171147
Строителство	2174458	1369398	1050913
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	4431078	3887223	3470997
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	574915	733488	1239660
Финансови и застрахователни дейности	463848	319539	592410
Операции с недвижими имоти	3458665	1592460	1478709
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	1290566	775105	584598
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална дейност	1129341	1254608	2000325
Други услуги	329274	268352	194121

Придобити дълготрайни материални активи

В обема на придобитите дълготрайни материални активи се включва стойността на всички придобити дълготрайни материални активи независимо от начина на придобиването им (строителство или закупуване). Придобитите чрез строителство дълготрайни материални активи се отчитат след въвеждането им в експлоатация по реда, установен от Министерството на регионалното развитие и благоустройството с Наредба № 2 от 31.07.2003 г. за разрешаване на ползването на строежите в Република България.

Данните за придобитите дълготрайни материални активи са по цени на съответната година.

Фиг. 2. Придобити дълготрайни материални активи

3. Придобити дълготрайни материални активи по видове

(Хил. левове)

	2008	2009	2010	2011
Общо	22261128	18439801	15525551	13092614
Земя	3525990	1989006	1091585	851019
Сгради, строителни съоръжения и конструкции	7140559	7745397	6583429	4938675
Машини, оборудване и транспортни средства	10835539	7758524	6948651	6585985
Други разходи	759040	946874	928886	716935

4. Придобити дълготрайни материални активи по икономически дейности

(Хил. левове)

Икономически дейности	2009	2010	2011
Общо	18439801	15552551	13092614
Селско, горско и рибно стопанство	798074	851382	920463
Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	5531432	5423969	3735346
Строителство	1611136	1010721	831068
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	4426850	3287101	2961702
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	550119	701421	984164
Финансови и застрахователни дейности	463606	321649	524157
Операции с недвижими имоти	2519930	2081793	1247897
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	1253745	683645	663067
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална дейност	976362	993869	1047161
Други услуги	308547	197001	177589

**XVI. ТЪРГОВИЯ;
ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЪОРСТВО**

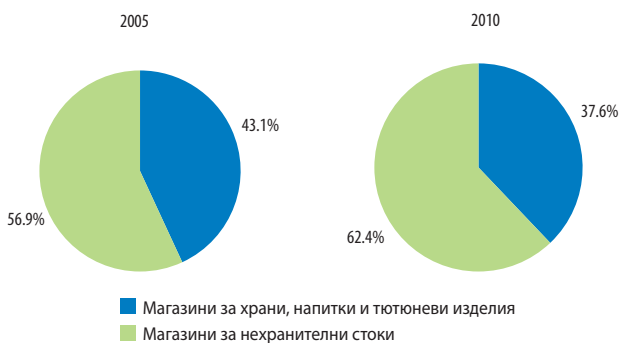

Обекти за продажби на дребно

В броя на обектите за продажби на дребно са включени магазините и павилионите от стационарната търговска мрежа, притежаващи търговска зала за обслужване на клиентите. В броя на магазините не са включени бензиностанции и газостанциите. Стоковата специализация на обектите е определена съобразно преобладаващия асортимент на продажбите.

Общият брой на обектите за продажби на дребно нараства непрекъснато за периода 2005 - 2010 година. Магазините за хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия бележат ръст от 6.5% спрямо 2005 година. С по-висок темп се увеличава броят на магазините за нехранителни потребителски стоки, като техният относителен дял в структурата на магазините за продажба на дребно нараства с 5.5 пункта в сравнение с 2005 г. и достига 62.4% през 2010 година.

Фиг. 1. Структура на магазините за продажби на дребно

1. Обекти за продажби на дребно към 31.12.

Вид и стокова специализация	Брой			Изменение - % (предшестващата година = 100)	
	2008	2009	2010	2009	2010
Магазини	111370	121039	130102	8.7	7.5
За храни, напитки и тютюневи изделия	43784	45930	48877	4.9	6.4
в това число:					
Неспециализирани с разнообразни хранителни стоки	30835	31986	32841	3.7	2.7
Плодове и зеленчуци	2143	2518	2930	17.5	16.4
Месо и месни продукти	979	1113	1340	13.7	20.4
Риба и рибни продукти	352	424	460	20.5	8.5
Хляб и хлебни изделия	1833	1961	2260	7.0	15.2
Захар и захарни сладкарски изделия	2023	1793	2118	-11.4	18.1
Алкохолни и безалкохолни напитки	2090	2148	2576	2.8	19.9
За нехранителни стоки	67586	75109	81225	11.1	8.1
в това число:					
Неспециализирани с разнообразни нехранителни стоки	10490	12604	14469	20.2	14.8
Текстилни изделия	2415	2808	2879	16.3	2.5
Облекло	15317	17604	18076	14.9	2.7
Обувки и кожени изделия	3174	3637	3835	14.6	5.4
Мебели, осветителни тела и стоки за домакинството	3273	3400	3530	3.9	3.8
Електродомакински уреди, радио- и телевизионни стоки	2059	1908	2047	-7.3	7.3
Железария, бои и стъкла	2760	2825	2960	2.4	4.8
Книги, вестници и книжарски стоки	2955	2701	2875	-8.6	6.4
Строителни и отоплителни материали	1860	1598	1883	-14.1	17.8
Парфюмерия и козметика	2725	3044	3178	11.7	4.4
Автомобили, мотоциклети и резервни части за тях	4842	4820	5676	-0.5	17.8
Аптеки, оптики и санитарни магазини	4825	5268	5281	9.2	0.2
Бензиностанции	2882	2804	2766	-2.7	-1.4
Газостанции	804	672	607	-16.4	-9.7

Продажби на дребно

Продажбите на дребно включват стойността на продадената собствена продукция, готови стоки и материали на краен потребител по цени на реализация (вкл. ДДС и акцизи), без тези в общественото хранене. Продажбите на дребно са представени по стокови групи, съдържанието на които съответства на изискванията на приетата от Евростат Класификация на индивидуалното потребление по цели.

Индексите на продажбите на дребно отразяват изменението на продажбите между две последователни години по съпоставими цени и се изчисляват при база средногодишни цени на 2005 г., като са верижно обвързани и съпоставими по обхват. Влиянието на цените се елиминира чрез дефлиране на продажбите по отделни групи стоки, като се използват индексите на потребителските цени, прегрупирани според съдържанието на съответните стокови групи.

През 2011 г. продажбите на дребно в страната по съпоставими цени намаляват с 1.6% в сравнение с предшестващата година. Групата „Храни, напитки и тютюневи изделия“ намалява с 2.8%, а групата „Нехранителни стоки“ - с 1.1%.

Фиг. 2. Индекси на продажбите на дребно
(2005 = 100)

2. Индекси на продажбите на дребно

	(Предшестващата година = 100)		
	2009	2010	2011
Общо	87.5	96.0	98.4
Храни, напитки и тютюневи изделия	106.0	103.4	97.2
Нехранителни стоки	81.2	92.9	98.9

3. Индекси на продажбите на дребно по групи стоки

	(Предшестващата година = 100)		
Групи стоки	2008	2009	2010
	Храни, напитки и тютюневи изделия		
Плодове	112.1	96.5	98.9
Зеленчуци	107.5	98.4	97.4
Мляко, млечни продукти и яйца	100.9	98.8	98.5
Месо и месни продукти	103.0	97.0	102.6
Риба и рибни продукти, ракообразни и мекотели	110.6	112.5	98.3
Хляб и хлебни изделия, продукти на мелничарската промишленост	99.5	95.6	99.5
Захар и захарни сладкарски изделия	100.0	101.0	108.3
Хранителни масла и мазнини	99.4	95.9	100.3
Спиртни напитки	101.6	98.7	89.7
Вина	113.1	103.7	94.8
Бира	102.9	100.7	102.2
Безалкохолни напитки	104.4	114.8	101.3
Тютюневи изделия	102.6	99.5	88.3
Кафе, чай и какао	114.8	127.6	116.6
	Нехранителни стоки		
Облекла и кожухарски изделия	102.2	92.8	108.6
Обувки	96.4	92.2	83.4
Мебели	151.6	73.4	88.2
Килими и други подови настилки	186.3	94.3	83.6
Домакински уреди	94.2	76.4	88.0
Стоки за домакинството	116.2	105.1	88.8
Фармацевтични, медицински и ортопедични стоки	103.1	113.4	108.2
Автомобили	109.8	58.9	66.4
Мотоциклети и велосипеди	141.9	77.1	98.4
Резервни части, материали и принадлежности за МПС	100.6	79.5	102.4
Горива и смазочни материали за МПС	92.2	88.6	102.5
Съобщителна техника	331.8	75.0	77.5
Радио- и телевизионни стоки	157.9	76.3	77.2
Оптика и фотопринадлежности	190.8	94.8	97.4
Компютърна и канцеларска техника	120.2	80.4	79.3
Строителни материали	88.6	73.0	93.1

Оборот в търговията, хотелиерството и ресторантьорството

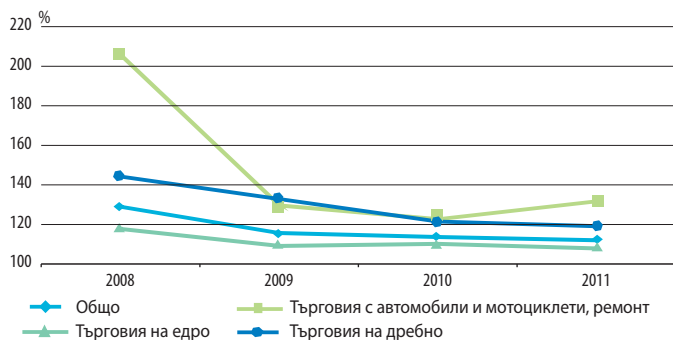
Показателят включва реализирания оборот от стопанските субекти, класифицирани към сектор G „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ и сектор I „Хотелиерство и ресторантьорство“ по КИД - 2008. Тук се посочват всички приходи, фактурирани през отчетния период за извършени доставки на продукцията, стоки или услуги, включително начислените акцизи.

Индексите на оборота се изчисляват за всички групи търговски дейности, дефинирани в Регламент (ЕС) № 1893/2006. Те отразяват изменението на оборота между две последователни години по съпоставими цени и се изчисляват при база средногодишни цени на 2005 г., като са верижно обвързани и съпоставими по обхват. Влиянието на цените се елиминира чрез дефлиране на оборота, като се използват индексите на потребителските цени и индексите на цените на производител, прегрупирани според съдържанието на съответните групи дейности.

През 2011 г. оборотът в сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ по предварителни данни реално намалява с 1.4% спрямо предшестващата година. В търговията на дребно общият спад е 1.9%. В търговията на едро намалението от 2.0% до голяма степен определя величината на общия индекс, тъй като дейността формира около 70% от обема на оборота за търговския сектор. Ръст се наблюдава в търговията с автомобили и мотоциклети - 7.2%.

В сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“ оборотът през 2011 г. по съпоставими цени нараства с 1.5% в сравнение с 2010 г., което се дължи изцяло на ръста в дейност „Хотелиерство“ - 9.0%. В дейност „Ресторантьорство“ се наблюдава намаление от 5.1%.

Фиг. 3. Индекси на оборота за основните търговски дейности (2005 = 100)

4. Оборот в сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ и сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“

(Млн. левове)

Икономически дейности	2008	2009	2010	2011
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	89373	76772	80625	84681
Търговия с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт	7830	4880	4503	4764
Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	60153	52295	57211	60396
в това число:				
Търговия на едро със селскостопански суровини и живи животни	3635	4070	5336	5930
Търговия на едро с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия	12228	13989	13854	12656
Търговия на едро с нехранителни потребителски стоки	6739	7025	7115	7904
Търговия на едро с компютърна и комуникационна техника	2520	2059	1795	1730
Търговия на едро с машини и оборудване със стопанско предназначение и части за тях	4150	3132	2552	3128
Търговия на едро с неселскостопански междинни продукти, отпадъци и скрап	27935	20103	23722	26156
Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети	21390	19597	18911	19521
в това число:				
Търговия на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия	5275	5829	6137	6447
Търговия на дребно в неспециализирани магазини с разнообразни стоки	425	704	851	899
Търговия на дребно с автомобилни горива и смазочни материали	5490	4266	3518	3979
Търговия на дребно с фармацевтични и медицински стоки, козметика и тоалетни принадлежности	1312	1544	1707	1812
Търговия на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия	915	865	913	893
Търговия на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита	4142	3289	2747	2549
Търговия на дребно с компютърна и комуникационна техника и други потребителски стоки	3434	2702	2648	2576
Хотелиерство и ресторантьорство	2916	2826	2831	2887
Хотелиерство	1186	1073	1083	1178
Ресторантьорство	1730	1753	1748	1709

XVII. ПРОМИШЛЕННОСТ

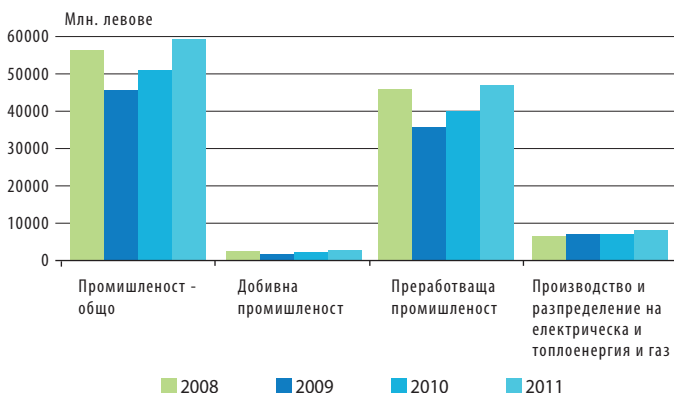
Продукция на промишлените предприятия

В информацията за промишлеността се включва дейността на предприятията за добив на суровини и природни ресурси (добивна промишленост), за производство на промишлени продукти и услуги (преработваща промишленост), за производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива и за доставяне на води, канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване.

Показателят „продукция на промишлените предприятия“ отразява цялостната дейност на предприятията, т.е. включени са приходите и от непромишлените дейности. Продукцията включва: приходите от продажби на продукция и услуги, разходите за придобиване и ликвидация на дълготрайни активи по стопански начин, други приходи, изменението на запасите от готова продукция и изменението на запасите от незавършено производство.

Продукцията в стойностно изражение е публикувана по цени на съответната година.

Фиг. 1. Продукция на промишлените предприятия

1. Продукция на промишлените предприятия

(Хил. левове)

	2009	2010	2011
Общо	45603576	50774416	59047833
Добивна промишленост	1925157	2286017	2773542
Преработваща промишленост	35505091	40013037	46874129
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	6974341	7085141	8030789
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	1198987	1390221	1369373

2. Продукция на промишлените предприятия по подсектори

(Хил. левове)

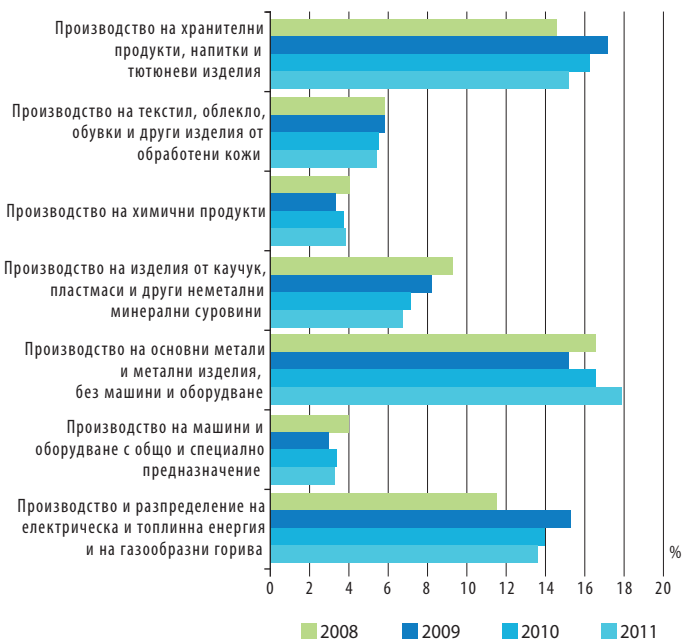
Подсектори	2009	2010	2011
Общо	45603576	50774416	59047833
Добивна промишленост	1925157	2286017	2773542
Преработваща промишленост	35505091	40013037	46874129
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	7847423	8275496	9001379
Производство на текстил, облекло, обувки и други изделия от обработени кожи без косъм; обработка на кожи	2632092	2812822	3189638
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	1683891	1863131	2095383
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	..	..	..
Производство на химични продукти	1507003	1878524	2266455
Производство на лекарствени вещества и продукти	..	..	..
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	3721797	3581396	3970556
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	7037732	8447866	10572727
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	451083	573974	666135
Производство на електрически съоръжения	1352070	1601629	1789755
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	1331062	1731042	1969759
Производство на превозни средства	1025230	1163920	1360000
Производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	1830615	1687344	1929496
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	6974341	7085141	8030789
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	1198987	1390221	1369373

Структура на продукцията на промишлените предприятия

Структурите (относителните дялове) са изчислени по цени на съответната година. Наблюдава се промяна в приноса на основните подсектори в обема на продукцията. Намалява относителният дял на производството на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини и на производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия и газообразни горива, докато делът на производството на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване, нараства.

Фиг. 2. Относителен дял на произведената продукция в някои основни подсектори

3. Структура на продукцията на промишлените предприятия по подсектори

(Проценти)

Подсектори	2009	2010	2011
Общо	100	100	100
Добивна промишленост	4.2	4.5	4.7
Преработваща промишленост	77.9	78.8	79.4
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	17.2	16.3	15.2
Производство на текстил, облекло, обувки и други изделия от обработени кожи без косъм; обработка на кожи	5.8	5.5	5.4
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	3.7	3.7	3.5
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	..	..	..
Производство на химични продукти	3.3	3.7	3.8
Производство на лекарствени вещества и продукти	..	..	..
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	8.2	7.1	6.7
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	15.4	16.6	17.9
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	1.0	1.1	1.1
Производство на електрически съоръжения	3.0	3.2	3.0
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	2.9	3.4	3.3
Производство на превозни средства	2.3	2.3	2.3
Производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	4.0	3.3	3.3
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	15.3	14.0	13.6
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	2.6	2.7	2.3

Индекси на продукцията на промишлените предприятия

Индексите на продукцията на промишлените предприятия са изчислени от съпоставимите цени на 2005 година.

За изчисляване на произведената продукция по съпоставими цени за дефлатор е използван общият индекс на цени на производител, получен като средна претеглена от индексите на цени на производител на вътрешния пазар и индексите на цени на международния пазар.

4. Индекси на продукцията на промишлените предприятия

(Предшестващата година = 100)

	2009	2010	2011
Общо	84.7	102.8	107.4
Добивна промишленост	84.8	99.1	109.4
Преработваща промишленост	82.7	102.9	107.6
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	103.6	101.9	107.8
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	72.7	108.9	95.3

5. Индекси на продукцията на промишлените предприятия по подсектори

(Предшестващата година = 100)

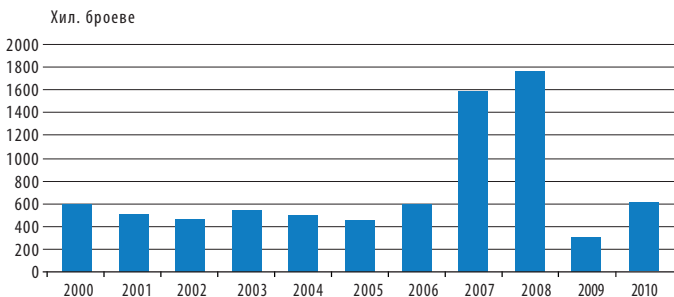
Подсектори	2009	2010	2011
Общо	84.7	102.8	107.4
Добивна промишленост	84.8	99.1	109.4
Преработваща промишленост	82.7	102.9	107.6
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	95.6	103.5	100.6
Производство на текстил, облекло, обувки и други изделия от обработени кожи без косъм; обработка на кожи	77.2	103.4	106.2
Производство на дървен материал, хартия, картон и изделия от тях (без мебели); печатна дейност	80.5	109.4	107.6
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	..	..	..
Производство на химични продукти	66.6	118.7	114.8
Производство на лекарствени вещества и продукти	92.5	113.3	112.5
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	70.7	99.2	109.5
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	85.4	96.5	111.3
Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	77.1	121.5	114.7
Производство на електрически съоръжения	80.5	110.8	108.1
Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение	58.2	130.4	110.4
Производство на превозни средства	83.9	105.6	112.8
Производство, н.д.; ремонт и инсталиране на машини и оборудване	80.8	90.7	111.0
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	103.6	101.9	107.8
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	72.7	108.9	95.3

Промислени продукти в натурално изражение

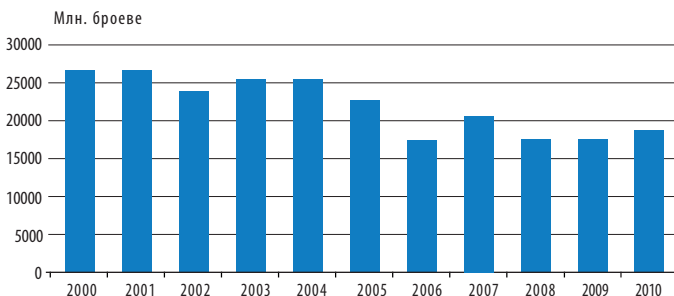
Годишното статистическо наблюдение на промишлените продукти в натурално изражение се провежда на основата на Националната номенклатура на промишлената продукция (ПРОДПРОМ), която е пряко приложение на Европейската номенклатура на промишлените продукти (PRODCOM list) и отразява последните ѝ изменения, като осигурява сравнимост с промишлените продукти на ЕС. Информация се събира за всички ПРОДПРОМ кодове, за които има производство, на основата на представителна извадка от промишлени и непромишлени предприятия в съответствие с изискванията на методиката на статистическото изследване.

В данните за произведените промишлени продукти в натурално изражение (табл. 6) са включени общо произведените изделия през съответната отчетна година (вкл. произведените на ишлема), както и преработените и употребените за собствени производствени нужди (вътрешен оборот) на предприятията.

Фиг. 3. Електрически двигатели и генератори

Фиг. 4. Тютюневи изделия (цигари)

6. Производство на основни видове промишлени изделия

Промислени изделия	2007	2008	2009	2010
Варовиков флюс; варовици за производство на вар или цимент (без смлените и ломените варовици) - хил. т	5833	5436	3155	4543
Огнеупорни глинени - хил. т	14	9	18	18
Прокат - хил. т	1955	1594	897	899
Тръби и кухи профили от стомана - хил. т	153	167	118	102
Рафинирана мед и медни сплави, недеформирани (необработени); лигатури от мед - хил. т	149	207	245	286
Олово и цинк (недеформирани) - хил. т	197	197	171	169
Недеформиран (необработен) алуминий - т	17330	12607	4132	12257
Машины за обработка на метал - бр.	4687	4427	1677	1559
в това число:				
Стругове	2079	1837	546	629
Машины, пробивни, разстъргващи или фрезови, работещи чрез отнемане на метал	522	521	155	217
Полиспасты с електрически двигател (без специално предназначения за повдигане на превозни средства) - бр.	14446	19312	7087	12159
Електрокари, височина на подема ≥ 1 м - бр.	466	205	95	145
Мотокари - бр.	904	507	136	226
Кранове - бр.	180	138	127	163
Велосипеди - бр.	527424	535537	443025	534008
Счетоводни машини; автоматични регистриращи касови апарати и подобни машини, съдържащи сметачно устройство - бр.	215344	234257	195595	294865
Електрически двигатели и генератори - хил. бр.	1587	1767	309	614
Оловни акумулатори за задействане на бутални двигатели - хил. бр.	1869	1996	1786	2371
Асансьори и товароподемници - бр.	3075	2865	2283	1479
Телефонни апарати; видеофони; автоматични телефонни секретари, домофони и други апарати за комуникация - хил. бр.	28.0	22.6	6.0	1.0
Електрически бойлери - хил. бр.	497.4	480.0	368.7	350.6
Броячи за електричество - бр.	367989	224264	323864	341415

6. Производство на основни видове промишлени изделия

(Продължение)

Промислени изделия	2007	2008	2009	2010
Амонячна вода (амоняк във воден разтвор) - т N	2714	2372	1224	1233
Минерални торове - хил. т хранително вещество	286	337	177	256
Сярна киселина - хил. т SO ₂	947.1	..	..	..
Инсектициди - т активно вещество	0.6	0.9	0.6	..
Парфюми - хил. л	33	40	47	60
Бои и лакове на основата на синтетични полимери или модифицирани естествени полимери - хил. т	67.7	80.2	63.7	52.9
Перилни и почистващи препарати - т	58986	57125	53887	62306
Паста за зъби - хил. бр.	34827	30426	31212	35958
Портланд цимент и други видове хидравличен цимент - хил. т	4413	4903	2662	1966
Негасена, гасена и хидратна вар - хил. т	1443	1423	967	1308
Строителни тухли от неогнеупорна керамика - хил. м ³	880	1090	529	454
Шперплат, фурнировани плочи и подобна слоеста дървесина - хил. м ³	54.1	48.2	26.7	29.2
Плочи от частици и подобни от дървесина или други лигноцелулозни материали - хил. м ³	736.6	697.2	650.9	771.8
Хартия и картон - хил. т	235	194	120	154
Вълнообразен картон (велпапе) - хил. т	130	130	97	94
Тоалетна хартия - хил. т	16.1	17.4	19.4	20.4
Санитарна керамика - хил. бр.	3726	3297	2377	2882
Памучни преди - хил. т	14.8	10.1	7.8	6.4
Вълнени преди - хил. т	7.4	6.4	4.1	4.1
Памучни тъкани - млн. м ²	52.1	31.1	22.3	14.1
Вълнени тъкани - млн. м ²	7.3	6.3	3.1	3.4
Тъкани от коприна - млн. м ²	17.7	14.7	4.2	0.7
Килими и килимени изделия - хил. м ²	2044	1721	1051	1302
Мъжки горни шивашки облекла - хил. бр.	16443	13990	11620	12649
Дамски горни шивашки облекла - хил. бр.	35044	29179	25848	24761
Чорапогачи - млн. бр.	5.5	6.3	5.2	4.5
Чорапи - млн. чф.	66.9	76.7	62.3	58.0
Обувки (без спортните обувки и обувките със защитно метално бомбе) - млн. чф.	14.2	11.8	11.5	12.5

6. Производство на основни видове промишлени изделия

(Продължение и край)

Промислени изделия	2007	2008	2009	2010
Тетрадки - т	3886	3259	4011	3653
Месо (без субпродуктите) ¹ - хил. т	145.9	146.2	152.8	146.8
Колбаси - хил. т	105.2	113.4	104.3	106.0
Свинска мас и други видове мазнини (вкл. костни) от свине, топени - хил. т	0.7	1.0	0.1	0.2
Риби и рибни продукти, преработени и консервирани - хил. т	8.7	9.8	10.0	10.7
Зеленчуци, преработени и консервирани ¹ - хил. т	102.2	106.4	83.4	70.8
Плодове, преработени и консервирани ¹ - хил. т	87.5	82.1	37.4	47.3
Масло, мазнини и пасти за мазане ¹ - хил. т	2.1	1.3	1.2	1.1
Бяло саламурено сирене ¹ - хил. т	43.7	44.9	45.2	42.9
Кашкавал ¹ - хил. т	28.4	23.2	20.3	19.9
Обработено мляко, прясно, течнo ¹ - хил. л	46786	54307	55950	60144
Кисело мляко ¹ - хил. т	137.8	146.6	154.8	160.4
Слънчогледово масло и неговите фракции, рафинирани, но не химически модифицирани - хил. т	81.9	79.6	113.0	98.1
Майонеза и други препарати за сосове и готови сосове; комбинирани подправки и пикантни подправки - хил. т	11.1	11.5	12.2	12.8
Брашно пшенично и смес от пшеница и ръж - хил. т	509	532	512	578
Тестени храни (вкл. макаронени изделия) - хил. т	4.8	6.5	8.7	11.9
Рафинирана захар - хил. т	199	214	157	115
Шоколад, шоколадови и захарни изделия - хил. т	36.1	33.3	29.4	37.1
Спиртни напитки от вино или гроздови джибри - млн. л алкохол 100%	7.0	9.1	4.7	6.6
Вина (от грозде), вкл. гроздова мъст - млн. л	222.6	198.5	164.5	151.1
Пиво - млн. л	556.6	553.5	498.9	491.8
Тютюн, стрипсиран, манипулиран и ферментирал, без тютюн за пушене - хил. т	40.2	48.6	52.0	44.4
Тютюневи изделия (цигари) - млн. бр.	20648	17614	17574	18739

¹ Източник: Министерство на земеделието и храните.

XVIII. СТРОИТЕЛСТВО И ЖИЛИЩЕН ФОНД

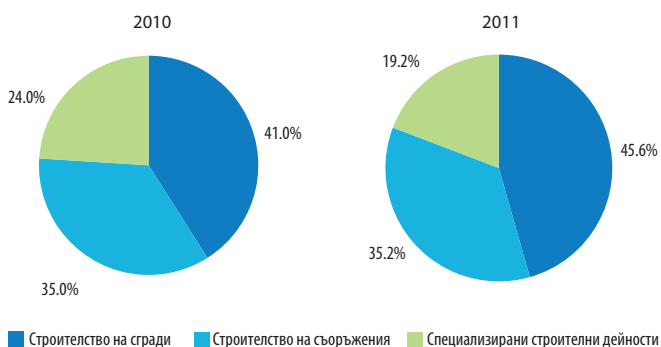

Продукция на строителните предприятия

Публикуваните данни за продукцията на строителните предприятия са по цени на съответната година.

Предприятията в сектор „Строителство” се класифицират съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД - 2008), според която те се разделят на: „Строителство на сгради”, „Строителство на съоръжения” и „Специализирани строителни дейности”.

Фиг. 1. Структура на продукцията на строителните предприятия

1. Продукция на строителните предприятия по видове

(Хиляди левове)

	2008	2009	2010	2011
Общо	21581606	19296182	13250164	11830394
Сградно строителство	12389950	10012464	5426805	5399578
Гражданско/инженерно строителство	4527795	4571249	4642620	4160155
Гражданско/инженерно строителство	4663861	4712469	3180739	2270661

Жилищен фонд

Данните за жилищния фонд към края на 2011 г. са получени на основата на резултатите от преброяването на жилищния фонд към 1.02.2011 г., като са прибавени данните за новопостроения и са извадени данните за разрушения жилищен фонд през 2011 година.

Жилищни сгради са постройките, които по първоначално изграждане или чрез преустрояване са предназначени за постоянно обитаване от едно или повече домакинства. В обхвата на наблюдението са включени обитаваните и необитаваните жилищни сгради, летните кухни (когато са самостоятелни постройки), общежитията, пансионите, манастирите и домовете за стари хора, в които живеят колективни домакинства.

Стоманобетонни сгради са тези, на които носещият скелет и подовите конструкции са изградени от стоманобетон, а стените са от панели, тухлена зидария или други материали.

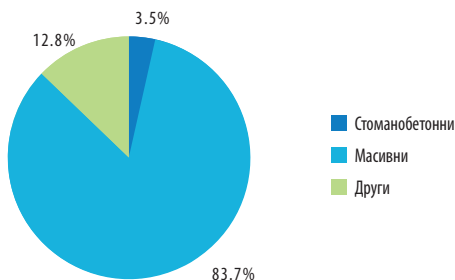
Масивни сгради са тези, на които носещите стени са от тухлена и каменна зидария, а поясите, гредите и подовата конструкция са изградени от стоманобетон, но нямат стоманобетонни колони. Към масивните сгради спадат тези, на които само подовите елементи са сглобяеми.

В групата „други сгради“ са включени построените от камък, кирпич (сурови тухли), дърво и други материали.

Фиг. 2. Жилища

Фиг. 3. Структура на жилищните сгради по вида на конструкцията през 2011 г.

2. Жилищен фонд

	2008	2009	2010	2011
	Общо			
Жилища - хил. бр.	3767	3789	3804	3901
Полезна площ - хил. м ²	240717	242291	243458	283808
в т.ч. жилищна площ	154795	155811	156540	215179
	В градовете			
Жилища - хил. бр.	2391	2418	2432	2579
Полезна площ - хил. м ²	154932	156328	157833	189684
в т.ч. жилищна площ	96622	97530	98486	143035
	В селата			
Жилища - хил. бр.	1376	1371	1372	1322
Полезна площ - хил. м ²	85785	85963	85625	94124
в т.ч. жилищна площ	58173	58281	58054	72144

3. Жилищни сгради

(Хил. броеве)

	2008	2009	2010	2011
	Общо			
Общо	2134	2136	2138	2064
Стоманобетонни	103	105	107	73
Масивни	1578	1578	1578	1728
Други	453	453	453	263
	В градовете			
Общо	761	767	769	769
Стоманобетонни	67	69	71	49
Масивни	610	613	613	670
Други	84	85	85	50
	В селата			
Общо	1373	1369	1369	1295
Стоманобетонни	36	36	36	24
Масивни	968	965	965	1058
Други	369	368	368	213

Разрешителни за строеж и жилища в експлоатация

Данните за издадените разрешителни за строеж са от провежданите от НСИ тримесечни статистически наблюдения, които осигуряват информация за издадените от местните администрации разрешителни за строеж на нови сгради според техния вид и разгънатата застроена площ.

Видовете сгради се посочват в съответствие с КСС - 2001 и се подразделят на:

Жилищни - сгради, полезната площ на които в голямата си част е предназначена за жилищни цели за постоянно обитаване.

Нежилищни - сгради за различни нежилищни нужди, които включват:

- административни - офиси и сгради за административна дейност на ведомства и други организации и сдружения (представителни сгради - банки, пощи, правителствени сгради, сгради за конференции, конгреси, съдилища, общини).

- други сгради - всички останали видове сгради, предназначени за различни дейности: производствена, търговска, транспортна, просветна, културна, спортна, селскостопанска, здравеопазване, бази за почивка и краткосрочно пребиваване (хотели, мотели, почивни домове, хижи и др.).

Разгънатата (обща) застроена площ на сградите е сумата от застроените площи на всички етажи по външни измерения.

В обхвата на наблюдението се включват новопостроените жилищни сгради с одобрен приемателен протокол образец 16 или издадено разрешение за ползване съгласно Наредба № 2/31.07.2003 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

В състава на жилищната площ се включва площта на стаите за живеене, спалните, нишите за спане, столовите, стаите за дневно престояване, стаите, ползвани като работни кабинети и библиотеки на научни работници, гостните, холовете, но не се включва площта на кухните. В състава на спомагателната площ се включва площта на спомагателните помещения, стаите и кухните с площ, по-малка от 4 кв. м, вестибюлите с портал и друга преграда, коридорите, антретата, баните, тоалетните, килерите, дрешниците, другите спомагателни помещения (сушилни, перални, балкони и лоджии) независимо от големината на площта им. Площта на кухните над 4 кв. м е посочена отделно.

Полезната площ на жилището представлява сума от жилищната и спомагателната площ и площта на кухните.

4. Издадени разрешителни за строеж на нови сгради

Видове сгради	2008	2009	2010	2011
Жилищни сгради - бр.	10157	6428	4891	4799
в тях жилища - бр.	49407	20166	12832	10973
Разгъната застроена площ - хил. м ²	6620	2720	1689	1607
Административни сгради - бр.	412	305	215	221
Разгъната застроена площ - хил. м ²	512	306	151	150
Други сгради - бр.	5680	4569	4360	5325
Разгъната застроена площ - хил. м ²	4272	2736	2181	2401

5. Въведени в експлоатация жилища

	2008	2009	2010	2011
Общо				
Жилища - бр.	20924	22058	15771	13953
Полезна площ - хил. м ²	1635	1612	1190	1115
в т.ч. жилищна площ	1029	1034	744	723
В градовете				
Жилища - бр.	19485	19968	14858	12352
Полезна площ - хил. м ²	1480	1431	1086	944
в т.ч. жилищна площ	933	923	681	614
В селата				
Жилища - бр.	1439	2090	913	1601
Полезна площ - хил. м ²	155	181	104	171
в т.ч. жилищна площ	96	111	63	109

Фиг. 4. Въведени в експлоатация жилища

XIX. ЕНЕРГЕТИКА

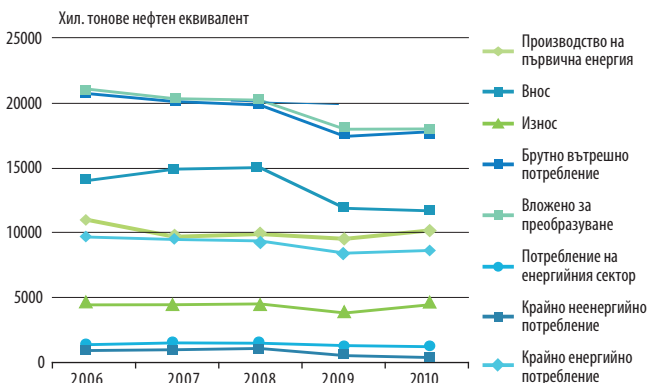
Общ енергиен баланс

Общият енергиен баланс обхваща всички първични и вторични енергоизточници, тяхното преобразуване и крайното им използване в отраслите на икономиката. Той е разработен по схемата и методологията на Евростат. Първична енергия е енергията във вида, в който е добита от природата - въглища, нефт, природен газ, дърва за горене, ядрена енергия, водна енергия и други първични енергийни ресурси (геотермална енергия, слънчева енергия, вятърна енергия и други възобновяеми енергийни източници). Изменението на запасите представлява разликата между запасите в началото и в края на годината в производителите, големите външнотърговски фирми и потребителите. Увеличението на запасите се показва със знак „-“, а намалението - със знак „+“. Морска бункеровка са заредените в страната горива на корабите за далечно плаване независимо от националността им. Брутно вътрешно потребление е показател, който се изчислява като производство на първична енергия + възстановени продукти + внос - износ - морска бункеровка + изменение на запасите.

Вложено за преобразуване включва количествата горива и енергия, които се използват като суровина за производство на други енергоресурси. Получено от преобразуване са вторичните енергоресурси, които са резултат на отделните енергопреобразуващи процеси (производство на електроенергия и топлоенергия, нефтени продукти, брикети, кокс и др.).

Потребление на енергийния сектор е крайното потребление на енергия и горива за осъществяване и поддържане на основната дейност на предприятията, добиващи и произвеждащи енергоресурси. Това са горивата/енергията, необходими за задвижване на съоръженията за добив и преобразуване на енергийни продукти. Крайно неенергийно потребление - количествата горива, използвани като суровина за производството на негоривни продукти. Крайно енергийно потребление е разходът на горива, при чието изгаряне не се получават други енергийни продукти. Тук се включва и разходът на горива за произведената от заводските централи топлоенергия, която не се продава, а се използва за дейността на предприятията.

Фиг. 1. Енергийни потоци

1. Общ енергиен баланс за 2010 г.

(Хил. тонове нефтен еквивалент)

	Общо	Въглища	Горива от въглища	Природен газ	Нефт и нефтени дестилати за рафинериите	Нефтопродукти
Производство на първична енергия	10234	4931	-	59	23	-
Възстановени продукти	201	13	1	-	-	-
Внос	11743	1700	47	2131	6072	1686
Изменение на запасите	255	230	9	110	-	-101
Износ	4507	46	-	-	-	3572
Морска бункеровка	97	-	-	-	-	97
Брутно вътрешно потребление	17829	6828	57	2300	6095	-2084
Вложено за преобразуване	18048	6403	391	992	6161	234
Получено от преобразуване	11257	-	413	-	-	6021
Размени и трансфери, постъпления	1	-	-	-	72	-71
Потребление на енергийния сектор	1275	1	1	167	-	288
Загуби при разпределение	547	10	-	13	-	-
Налично за крайно потребление	9217	414	78	1128	6	3344
Крайно неенергийно потребление	443	-	-	269	-	174
Крайно енергийно потребление	8691	410	75	839	-	3134
Статистическа разлика	83	4	3	20	6	36

1. Общ енергиен баланс за 2010 г.

(Продължение и край)

(Хил. тонове нефтен еквивалент)

	Възобновяеми горива и отпадъци	Топлинна енергия от ВЕИ	Електрическа енергия (без ПАВЕЦ) от ВЕИ	Ядрена енергия	Топлинна енергия	Електрическа енергия
Производство на първична енергия	779	43	495	3849	55	-
Възстановени продукти	187	-	-	-	-	-
Внос	7	-	-	-	-	100
Изменение на запасите	7	-	-	-	-	-
Износ	63	-	-	-	-	826
Морска бункеровка	-	-	-	-	-	-
Брутно вътрешно потребление	917	43	495	3849	55	-726
Вложено за преобразуване	17	-	-	3849	1	-
Получено от преобразуване	-	-	-	-	1362	3461
Размени и трансфери, постъпления	-	-	-495	-	-	495
Потребление на енергийния сектор	-	-	-	-	310	508
Загуби при разпределение	-	-	-	-	139	385
Налично за крайно потребление	900	43	-	-	967	2337
Крайно неенергийно потребление	-	-	-	-	-	-
Крайно енергийно потребление	900	43	-	-	962	2328
Статистическа разлика	-	-	-	-	5	9

2. Структура на производството на първична енергия

(Проценти)

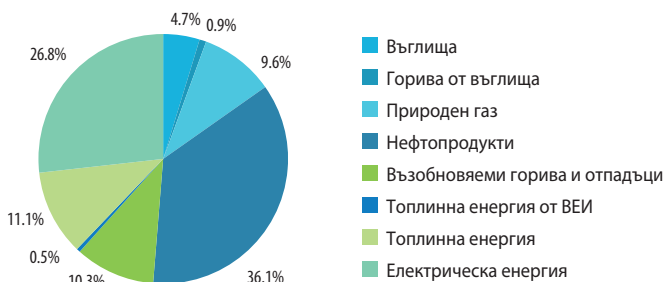
	2007	2008	2009	2010
Общо	100.0	100.0	100.0	100.0
Въглища	49.0	48.4	47.6	48.2
Нефт	0.3	0.2	0.3	0.2
Природен газ	2.4	1.6	0.1	0.6
Други твърди горива	7.1	7.0	7.5	7.6
Ядрена енергия, хидроенергия и други ВЕИ	41.2	42.8	44.1	42.9
Топлинна енергия от химични процеси	-	-	0.4	0.5

Крайно енергийно потребление

Крайно потребление на енергия е потреблението, при което не се получават други енергийни продукти. Крайното потребление се дели на неенергийно и енергийно. В крайното енергийно потребление се включва и разходът на горива за произведената от заводските централи топлоенергия, която не се продава и се използва в основната и спомагателната дейност на предприятията. Количествата на коксов и доменен газ и на електроенергия, използвани в доменните пещи за осъществяване на процеса за производство на желязо, са включени в „Потребление на енергийния сектор“.

Крайното енергийно потребление обхваща потреблението в секторите „Индустрия“, „Транспорт“ и „Други“ (включващи домакинствата, селското и горското стопанство, търговията, обществените организации, финансовите институции, органите на управление, здравеопазването, науката, културата и др.).

Фиг. 2. Структура на енергийните ресурси в крайното енергийно потребление през 2010 г.

3. Крайно енергийно потребление в икономиката

	2008	2009	2010	2010 в % към 2009
	хил. т н.е.			
Общо	9419	8475	8692	102.6
Индустрия	3320	2428	2531	104.3
Добив, без добива на енергийни суровини	117	87	78	89.7
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	286	261	252	96.6
Производство на текстил и облекло	98	79	66	83.5
Производство на обработени кожи без косъм и изделия от тях	4	3	2	66.7
Производство на дървен материал и изделия от него, без мебели	48	57	58	101.8
Производство на хартия и картон; издателска дейност	171	76	190	249.2
Производство на химични вещества, продукти и влакна (вкл. продукти на нефтохимическата промишленост)	891	607	648	106.8
Производство на изделия от каучук и пластмаси	133	138	126	91.3
Производство на продукти от други неметални минерални суровини	706	524	606	115.6
Металургия и производство на метални изделия, без машини	697	420	354	84.3
Производство на машини и оборудване, без електро-, оптично	34	26	34	130.8
Производство на електро-, оптично и друго оборудване	27	27	29	107.4
Производство на превозни средства	11	12	12	100.0
Преработваща промишленост, н.д.	17	16	12	75.0
Строителство	80	95	64	67.4
Транспорт	2830	2774	2727	98.3
Домакинства, търговия, обществени организации и други	3269	3273	3433	104.9
в това число:				
Домакинства	2125	2149	2262	105.3
Селско, горско и рибно стопанство	186	183	184	100.5

Електроенергия и топлоенергия

Производството на електрическа енергия представлява брутното производство. Това е сума на произведената от всички електроцентрали електрическа енергия, измерена на изходните клеми на генераторите. Брутната електрическа енергия включва и собствените нужди на централата.

Собствените нужди са количествата електрическа енергия, изразходвани от производствените съоръжения в електроцентралата, те включват и загубите в трансформаторите на главния генератор.

Потреблението на електроенергия по икономически дейности не включва собствените нужди на електрическите централи.

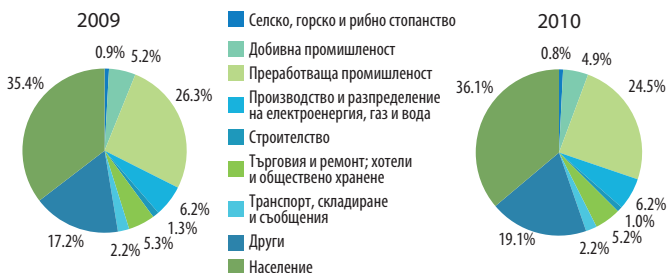
Производството на топлоенергия представлява брутно произведената от обществените централи топлоенергия и само продадената топлоенергия от заводските централи.

Централите за обществено ползване отчитат брутното производство на топлинна енергия. Това е топлинната енергия, произведена от инсталациите, включваща и собствените нужди на централата.

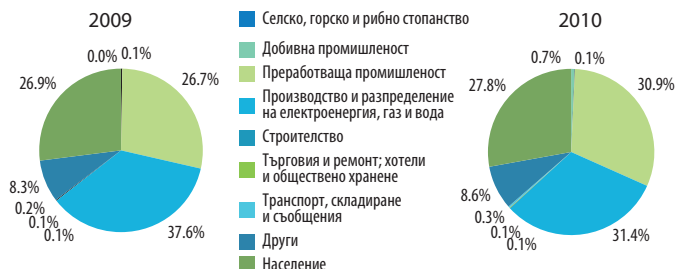
Заводските централи отчитат само продадените количества топлинна енергия. Произведената топлинна енергия от заводските централи и потребена в основната дейност на предприятието не се отчита.

В дейност „Производство и разпределение на електроенергия, газ и вода“ са включени собствените нужди на обществените централи за производство на електро- и топлоенергия.

Фиг. 3. Структура на потреблението на електрическа енергия по икономически сектори

Фиг. 4. Структура на потреблението на топлинна енергия по икономически сектори

4. Баланс на електроенергията

	(Млн. киловатчасове)			
	2007	2008	2009	2010
Ресурси	46355	48134	45626	47819
Производство	43297	45037	42964	46651
Внос	3058	3097	2662	1168
Потребление	46355	48134	45626	47819
Селско, горско и рибно стопанство	214	286	252	227
Добивна промишленост	1561	1604	1528	1431
Преработваща промишленост	9408	9691	7656	7167
Производство и разпределение на електроенергия, газ и вода	1286	1840	1807	1820
Строителство	280	410	368	303
Търговия и ремонт; хотели и обществено хранене	1354	1606	1528	1477
Транспорт, складиране и съобщения	898	753	650	634
Други	5222	4428	5004	5591
Население	9376	10027	10302	10559
Износ	7533	8441	7735	9613
Загуби при пренос и разпределение	4692	4669	4512	4480
За собствени нужди на електроцентрали	4230	4342	4220	4434
Статистическа разлика	301	37	64	83

5. Баланс на топлоенергията

	(Млн. киловатчасове)			
	2007	2008	2009	2010
Ресурси	14496	16841	17072	16486
Производство	14496	16841	16588	15852
От химични процеси	-	-	484	634
Потребление	14496	16841	17072	16486
Селско, горско и рибно стопанство	7	5	3	103
Добивна промишленост	23	22	12	8
Преработваща промишленост	3617	4311	4163	4579
Производство и разпределение на електроенергия, газ и вода	3441	5443	5865	4659
Строителство	9	14	10	10
Търговия и ремонт; хотели и обществено хранене	31	13	14	15
Транспорт, складиране и съобщения	37	27	37	44
Други	1374	1241	1282	1269
Население	4387	4088	4199	4122
Загуби при пренос и разпределение	1615	1698	1533	1622
Статистическа разлика	-45	-21	-46	55

XX. ТРАНСПОРТ И СЪОБЩЕНИЯ

Транспорт - основни данни за развитието

Транспортът е отрасъл на националната икономика, който обхваща транспортните предприятия, извършващи услуги срещу заплащане. В съответствие с Националната класификация на икономическите дейности разделът включва всички видове транспорт (железопътен, автомобилен, морски, речен, въздушен, тръбопроводен и градски електротранспорт).

Разделът съдържа основни данни, характеризирани състоянието и настъпилите промени в обществения и частния сектор. Общественият сектор обхваща държавните и общинските транспортни фирми.

Общата дължина на железопътните линии включва текущия път и гаровите коловози. В текущия път влизат дължината на железопътните линии между осите на гарите и разстоянието от граничните гари до държавната граница. Дължината на удвоените и електрифицираните линии е измерена в една посока.

В междуселищните автобусни линии до 2010 г. се включват и крайградските, и международните редовни автобусни линии, а от 2011 г. - само международните, без крайградските.

Маршрутната дължина на тролейбусните линии, трамвайната мрежа и метрото е сбор от общата еднопосочна експлоатационна дължина на линиите. Дължината на покриващите се линии се отчита еднократно.

Източник на данните за регистрираните товарни превозни средства и автобуси е Главна дирекция „Охранителна полиция“ към Министерството на вътрешните работи.

Броят на тролейбусите, трамваите и мотрисите на метрото се отнася за наличните превозни средства, собственост на предприятията от градския електротранспорт.

1. Основни данни за развитието на транспорта

	2008	2009	2010	2011
Дължина на железопътните линии - км	5923	5888	5831	5660
в т.ч. текущ път - км	4144	4150	4098	4072
Относителен дял на електрифицираните жп линии от общата дължина на жп линии в текущ път - %	68.2	68.3	68.0	70.3
Междуселищни автобусни линии - бр.	2683	2773	3464	¹ 2935
Обща дължина на междуселищните автобусни линии - хил. км	354.1	322.7	371.3	365.1
Градове с тролейбусен транспорт - бр.	15	15	14	14
Маршрутна дължина на тролейбусните линии към 31.12. - км	555	558	525	524
Маршрутна дължина на трамвайната мрежа към 31.12. - км	153	146	135	149
Маршрутна дължина на метрото към 31.12. - км	10	18	18	18

¹ До 2010 г. са включени крайградските и международните редовни автобусни линии, а от 2011 г. само международните, без крайградските.

2. Транспортни средства към 31.12. по видове

	2008	2009	2010	2011
Регистрирани товарни превозни средства - бр.	328729	348421	364786	379340
Товарни автомобили	273570	290784	304436	315505
Специални автомобили	29568	30613	31329	31779
Влекачи	25591	27024	29021	32056
Регистрирани автобуси - бр.	24622	24448	23857	23101
Тролейбуси - бр.	627	643	600	550
Пътнически места - бр.	78834	79900	75083	68815
Трамваи - бр.	303	303	305	317
Пътнически места - бр.	58306	58546	62219	66073
Мотриси за подземен електротранспорт - бр.	72	84	88	88
Пътнически места - бр.	15060	17570	18410	18410
Морски товарни кораби - бр.	66	28	23	12
Пълна товароподемност - хил. т	1402	579	545	322
Морски пътнически кораби - бр.	3	3	6	3
Пътнически места - бр.	80	50	264	198
Речни несамоходни товарни кораби - бр.	159	158	151	149
Товароподемност - хил. т	250	254	247	247
Речни пътнически кораби - бр.	4	2	2	2
Пътнически места - бр.	791	371	393	393

Превозени товари и пътници и извършена работа от транспорта

Основните показатели, характеризиращи превозната дейност на транспорта, са свързани с осъществяването на превоз на товари и пътници със сухопътен, воден, въздушен и градски електротранспорт.

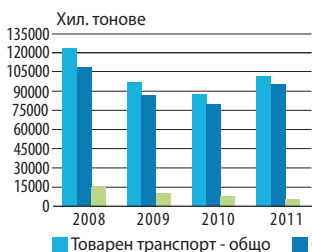
Сухопътният транспорт включва превоза на пътници и товари с превозни средства на железопътния и автомобилния транспорт с българска регистрация, както и преноса на продукти с тръбопроводен транспорт.

Данните за товарния сухопътен транспорт включват превозените товари и извършената работа от железопътния, автомобилния и тръбопроводния транспорт. Пътническите превози със сухопътен транспорт се отнасят за превозените пътници и извършената работа от железопътния и автобусния транспорт.

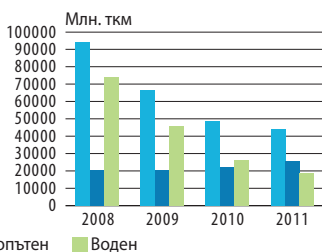
Данните за градския електротранспорт включват превозените пътници и извършената работа от тролейбусния транспорт в страната, трамвайния транспорт и метрото в гр. София.

Товарен транспорт

Фиг. 1. Превозени товари

Фиг. 2. Извършена работа

Пътнически транспорт

Фиг. 3. Превозени пътници

Фиг. 4. Извършена работа

3. Превозени товари и извършена работа от транспорта

Видове транспорт	2008	2009	2010	2011
Превозени товари - хил. т				
Общо	123671	97045	87416	101338
Сухопътен транспорт ¹	108372	87079	79441	95431
Воден транспорт ²	15294	9947	7964	5899
Въздушен транспорт	5	19	11	8
Извършена работа - млн. ткм				
Общо	94785	66672	48983	44485
Сухопътен транспорт ¹	20688	20777	22440	25794
Воден транспорт ²	74094	45885	26535	18684
Въздушен транспорт	3	10	8	7

¹ Включва железопътен, автомобилен и тръбопроводен транспорт.

² Данните са обобщени за речния и морския транспорт.

4. Превозени пътници и извършена работа от транспорта

Видове транспорт	2008	2009	2010	2011
Превозени пътници - хиляди				
Общо	925534	856484	840196	800303
Сухопътен транспорт ¹	623545	567808	546536	517254
Воден транспорт ²	253	240	166	175
Въздушен транспорт	2636	2184	2327	2693
Градски електротранспорт	299100	286252	291167	280181
Извършена работа - млн. пкм				
Общо	21718	17480	18345	18684
Сухопътен транспорт ¹	16174	12594	12713	12910
Воден транспорт ²	1	0	2	2
Въздушен транспорт	4467	3713	4275	4496
Градски електротранспорт	1076	1173	1355	1276

¹ Данните се отнасят само за платените пътувания от железопътния и автобусния транспорт.

² Данните са обобщени за речния и морския транспорт.

Съобщения

Разделът съдържа основни данни, характеризиращи състоянието и настъпилите промени на универсалните пощенски услуги, и специфични данни за съобщителната инфраструктура. Данните обхващат дейността и инфраструктурата както на държавните, така и на частните пощенски оператори.

Пощенската мрежа обхваща пощенските телеграфни и телефонни станции в градовете и селата и пощенските агентства, които се намират само в селата.

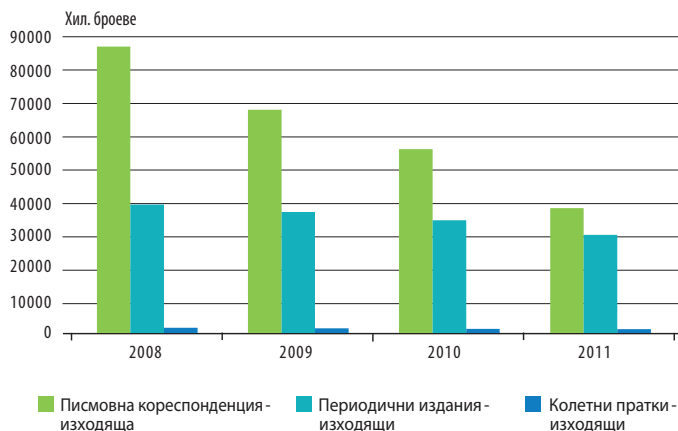
Изходящият трафик на универсалните пощенски услуги включва:

Писмовна кореспонденция - отнася се за изходящите вътрешни и международни писмовни пратки (писма, пощенски картички, илюстрирани картички, печатни произведения до 5 кг, малки пакети до 2 кг и пряка пощенска реклама до 2 кг).

Периодични издания - включва абонамента за периодични и ежедневни издания, както и свободната продажба на вестници и списания.

Колетни пратки - включва изходящите вътрешни и международни колетни пратки, съдържащи стоки със или без търговска стойност.

Фиг. 5. Универсални пощенски услуги

5. Пощенска мрежа към 31.12.

(Брой)

	2008	2009	2010	2011
ПТТ станции	2981	3009	2981	2981
Пощенски агентства	1104	1496	2135	2705

6. Универсални пощенски услуги

(Хил. броеве)

	2008	2009	2010	2011
Писмовна кореспонденция - изходяща	86926	67781	55791	37943
в т.ч. платена	80806	64827	53032	35473
Периодични издания - изходящи	38982	36714	34240	29819
в т.ч. вестници	37707	35499	31264	28856
Колетни пратки - изходящи	1596	1461	1280	1212
в т.ч. платени	945	821	661	654

XXI. ТУРИЗЪМ

Средства за подслон и места за настаняване

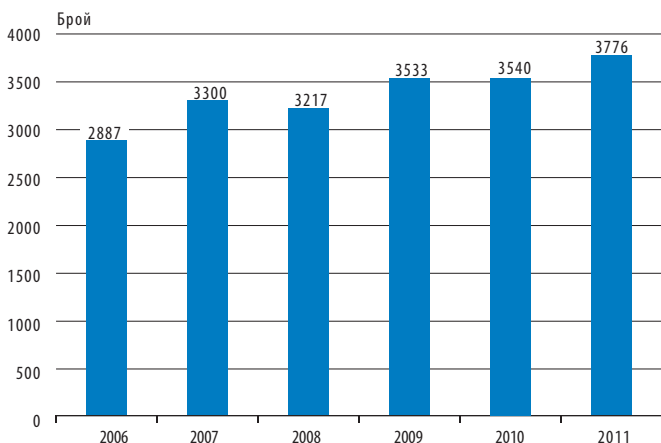
Обект на изучаване (в съответствие с Директива 95/57 на ЕК) са всички категоризирани средства за подслон и места за настаняване с над 10 легла, функционирали през съответния период - хотели, хижи, къмпинги, други места за краткосрочно настаняване (туристически селища, вили, апартаменти, частни квартири, почивни станции, ваканционни бунгала и други места за краткосрочно настаняване). В показателя „други места за краткосрочно настаняване” до 2002 г. са наблюдавани само квартирните бюра, през 2003 г. са добавени частни квартири, ваканционни селища, бунгала и други места за краткосрочно настаняване, а от 2006 г. - и частни апартаменти и почивни домове.

До края на 2006 г. са наблюдавани категоризираните средства за подслон и места за настаняване с над 30 легла.

При наблюдението на материалната база на туризма се събират данни за средствата за подслон и местата за настаняване по видове, реализираните нощувки в тях, пренощуващите лица, приходите от нощувки и други.

През 2011 г. в страната са функционирали 3 776 държавни и частни средства за подслон и места за настаняване - хотели, мотели, хижи, къмпинги и други места за краткосрочно настаняване с над 10 легла.

Фиг. 1. Средства за подслон и места за настаняване

1. Средства за подслон и места за настаняване¹

	2008	2009	2010	2011
Средства за подслон и места за настаняване - бр.	3217	3533	3540	3776
Легла - хил. бр.	276.6	287.4	283.6	283.3
Легладенонощия - хил. бр.	60765	61801	61997	58855
Използваемост на легладенонощията - %	30.1	24.9	26.2	32.0
Реализирани нощувки - хил. бр.	18295	15372	16261	18855
в т.ч. от чужденци	11802	9472	10565	12461
Приходи от нощувки - млн. лв.	741	626.5	653.7	733.1
Хотели - бр.	1646	1784	1823	1862
Легла - хил. бр.	239.7	249.2	245.4	241.7
Легладенонощия - хил. бр.	53051	53399	53466	50399
Използваемост на легладенонощията - %	32.1	26.3	28.1	34.6
Реализирани нощувки - хил. бр.	17011	14053	15002	17454
в т.ч. от чужденци	11641	9378	10455	12287
Приходи от нощувки - млн. лв.	723.5	608.6	634.4	708.3
Къмпинги - бр.	13	12	10	13
Легла - хил. бр.	2.2	1.4	1.2	2.4
Легладенонощия - хил. бр.	368	258	226	352
Използваемост на легладенонощията - %	18.5	8.5	9	14.2
Реализирани нощувки - хил. бр.	68	22	20	50
в т.ч. от чужденци	11	3	3	17
Приходи от нощувки - млн. лв.	0.7	0.4	0.6	1.1
Хижи - бр.	130	132	125	120
Легла - хил. бр.	7.1	7.2	6.7	6.3
Легладенонощия - хил. бр.	2345	2427	2228	1994
Използваемост на легладенонощията - %	7.7	7	6	6.3
Реализирани нощувки - хил. бр.	181	164	133	126
в т.ч. от чужденци	4	3	2	3
Приходи от нощувки - млн. лв.	1.6	1.6	1.4	1.5
Други места за краткосрочно настаняване - бр.	1428	1605	1582	1781
Легла - хил. бр.	27.6	29.6	30.3	32.9
Легладенонощия - хил. бр.	5001	5717	6077	6110
Използваемост на легладенонощията - %	20.7	19.8	18.2	20.1
Реализирани нощувки - хил. бр.	1035	1133	1106	1225
в т.ч. от чужденци	146	88	105	154
Приходи от нощувки - млн. лв.	15.2	15.9	17.3	22.2

¹ Функционирали през съответната година.

Реализирани нощувки

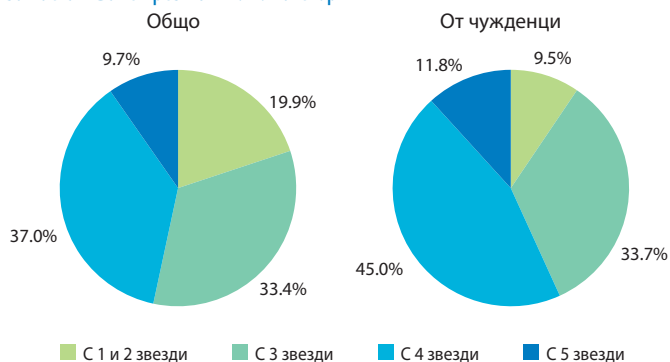
Общият брой на реализираните нощувки в средствата за подслон и местата за настаняване през 2011 г. се увеличава с 2 594 хил. (16.0%) до 18 855 хил. в сравнение с 2010 година.

Броят на реализираните нощувки от чужденци (12 461 хил.) във всички средства за подслон и места за настаняване през 2011 г. се увеличава със 17.9% спрямо предходната година.

Почти всички чужденци - 98.6%, предпочитат да нощуват в хотели, докато в останалите средства за подслон (къмпинги, хижи и други места за краткосрочно настаняване) са нощували само 1.4%.

Структурата на реализираните нощувки от чужденци през 2011 г. показва, че най-висок е относителният дял на нощувките в средства за подслон и места за настаняване с четири и три звезди (78.8%), следвани от тези с пет звезди (11.8%) и с една и две звезди (9.5%).

Фиг. 2. Структура на реализираните нощувки в средствата за подслон и местата за настаняване през 2011 г. по категории

2. Реализирани нощувки от чужденци в средствата за подслон и местата за настаняване през 2011 г. по страни и категории

(Брой)

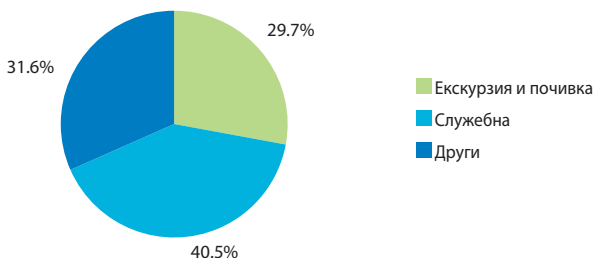
Страни	Общо	Категория на средствата за подслон и местата за настаняване			
		с 1 и 2 звезди	с 3 звезди	с 4 звезди	с 5 звезди
Общо	12461275	1178709	4205236	5610685	1466645
ЕС	8053444	596477	2686917	3861547	908503
Австрия	117062	4342	35103	55762	21855
Белгия	187027	3456	42401	99538	41632
Великобритания	878937	65409	220079	484976	108473
Германия	2528594	66508	866366	1318895	276825
Гърция	243808	21706	49779	109343	62980
Дания	181296	14948	66002	95348	4998
Естония	35653	3894	10849	18736	2174
Ирландия	59827	5706	21529	25063	7529
Испания	53598	4009	16806	21224	11559
Италия	131836	13763	39676	51228	27169
Кипър	16713	1130	2822	7273	5488
Латвия	27395	7754	11180	6450	2011
Литва	39563	8896	14506	12775	3386
Люксембург	15226	87	6080	6650	2409
Малта	6202	513	1937	3015	737
Нидерландия	197970	31625	64522	86455	15368
Полша	742170	120635	316685	274613	30237
Португалия	19213	782	9142	5839	3450
Румъния	1352372	64669	383538	703032	201133
Словакия	197981	52161	81172	61357	3291
Словения	48258	7269	16782	19134	5073
Унгария	155692	17681	72939	56453	8619
Финландия	158391	19210	62142	67500	9539
Франция	224861	12722	79001	99887	33251
Чехия	275231	33763	134669	95342	11457
Швеция	158568	13839	61210	75659	7860
Други европейски страни	3147346	471119	1146647	1210043	319537
Норвегия	301560	24363	106484	162874	7839
Република Македония	106001	9675	30019	48055	18252
Русия	2083019	291810	799347	765938	225924
Сърбия	98667	18058	34256	35758	10595
Турция	104066	17194	34601	38188	14083
Украйна	405570	107253	131452	137736	29129
Швейцария	48463	2766	10488	21494	13715
Други страни	515790	12678	128403	260870	113839
Израел	415573	6634	102668	229656	76615
Канада	14642	860	2938	5432	5412
САЩ	85575	5184	22797	25782	31812
Останал свят	744695	98435	243269	278225	124766

Пътувания на български граждани в чужбина и посещения на чужденци в България

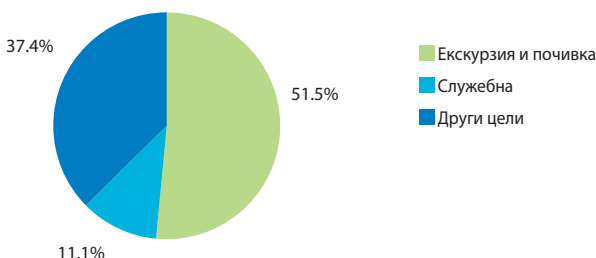
Статистическите данни за пътуванията на българи в чужбина и посещенията на чужденци в България са разработени на основата на месечна информация, получавана от Министерството на вътрешните работи, и извадково изследване на Националния статистически институт сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Данните за броя на пътуванията на граждани от Европейския съюз представляват оценки на основата на информация от МВР и летищните власти. Данните за влезлите в страната граждани на „трети страни“ са получени директно от МВР. Данните за целите на пътуванията са разработени на основата на регулярно провежданото от НСИ извадково изследване сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на България.

Фиг. 3. Структура на пътуванията на български граждани в чужбина по цел на посещението през 2011 г.

Фиг. 4. Структура на посещенията на чужденци в България по цел на посещението през 2011 г.

3. Пътувания на българи в чужбина и посещения на чужденци в България по страни (Брой)

Страни	Пътувания на българи в чужбина		Посещения на чужденци в България	
	2010	2011	2010	2011
Общо	3675936	3803240	8374034	8712821
ЕС	1781132	1935405	5425737	5540949
Австрия	52895	54461	181577	186438
Белгия	27278	28022	91183	91947
Великобритания	77239	77675	309482	306939
Германия	157724	163314	853430	836845
Гърция	899357	1000660	1017914	1120640
Дания	3310	2803	84172	81860
Ирландия	1242	1186	33089	29941
Испания	76199	77496	58499	60026
Италия	68484	70272	125683	130259
Кипър	13902	12896	22050	21157
Малта	1231	1118	6370	4178
Нидерландия	23011	23082	156436	149449
Полша	17342	17584	294131	289742
Португалия	2220	2004	9381	9099
Румъния	288187	327555	1445342	1499415
Словакия	1389	1260	95380	94355
Словения	2414	2313	22550	22140
Унгария	15929	17304	124438	123735
Финландия	536	380	45527	43570
Франция	29234	31010	181317	182407
Чехия	18848	20022	184440	176135
Швеция	1871	1851	48992	49492
Други страни от ЕС	1290	1137	34354	31180
Други европейски страни	1847890	1813398	2344871	2474735
Норвегия	2183	1742	55414	48707
Република Македония	293467	305536	409970	439679
Русия	12691	14157	389864	469772
Сърбия	294666	295135	307838	365644
Турция	1226543	1178547	943137	860654
Украйна	8917	8892	199080	251803
Швейцария	9423	9389	39568	38476
Други страни	14217	13063	208186	229519
Израел	5551	5655	131144	138951
Канада	1882	1477	14260	14849
САЩ	6784	5931	62782	65483
Останал свят	32697	41374	395240	467618

XXII. ГОРСКО СТОПАНСТВО

Обща горска площ

Общата горска площ включва залесени площи, земи за залесяване и недървопроизводителни земи.

Широколистните високостеблени гори включват дървесни видове, които се стопанисват по начин, запазващ семенния им произход, със съчетаване на естествено и изкуствено възобновяване.

Широколистните нискостеблени гори включват същите дървесни видове като широколистните високостеблени, но имат издънков произход (израстват от издънки) и се стопанисват по начин, запазващ тяхното биологично разнообразие и издънково възпроизводство (в т.ч. насажденията от бяла акация).

Залесена горска площ е тази, която е обрасла или засадена с горски дървета и храсти. Включва естествени насаждения, редини и склопени, несклопени и изредени култури.

Данните за извършеното залесяване са установени при инвентаризацията на горските култури.

Реконструкцията на малоценни насаждения включва изсичането на нископроизводителни дървесни видове и залесяване с нови подходящи видове.

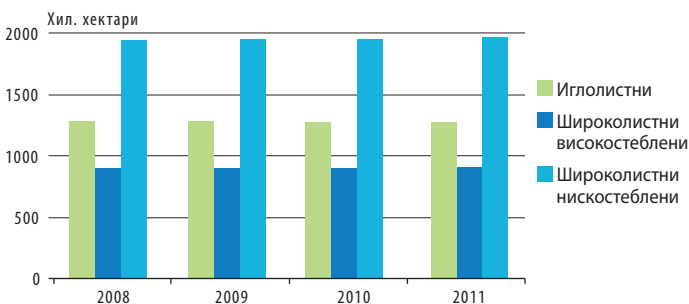
Залесяване в зрели невъзобновени гори е извършване на залесителни мероприятия в зрели гори (на възраст за главна сеч), при които естественото възобновяване е незадоволително.

Попълване на редини е залесяването на площи с малък брой дървета на единица площ (редини).

Попълване на култури е залесяване в изкуствено създадени гори до 3-годишна възраст за възстановяване на изсъхналите (загубените) фиданки.

Под отглеждане на културите се разбира извършване на мероприятия при култури до 3-годишна възраст, подобряващи растежа и устойчивостта на културата (изсичане на издънки, окопаване, премахване на конкурентна растителност и други).

Фиг. 1. Обща горска площ по видове гори

1. Горска площ¹

	2008	2009	2010	(Хил. хектари) 2011
Площ по видове гори	4115	4131	4138	4148
Иглолистни	1280	1281	1279	1271
Широколистни	2835	2850	2859	2877
Високостеблени	901	896	904	908
Нискостеблени	1934	1954	1955	1969
В т.ч. залесена горска площ²	3721	3749	3761	3775
Иглолистни	1142	1146	1146	1141
Широколистни	2579	2603	2615	2634
Високостеблени	838	838	846	850
Нискостеблени	1741	1765	1769	1784

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.² Вкл. площта на клека.2. Лесокултурни дейности¹

	2008	2009	2010	(Хектари) 2011
Подготовка на почвата за залесяване	4577	2445	764	1603
Залесяване	4043	3817	1727	1498
Ново залесяване	2384	2608	1118	735
Реконструкция на малоценни насаждения	194	5	-	-
В зрели невъзобновени насаждения	1375	1098	559	745
Попълване на редини	90	106	50	18
Създаване на интензивни култури	1011	566	432	666
Попълване на култури	1834	1533	1062	634
Отглеждане на култури	18684	16916	12426	9281

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

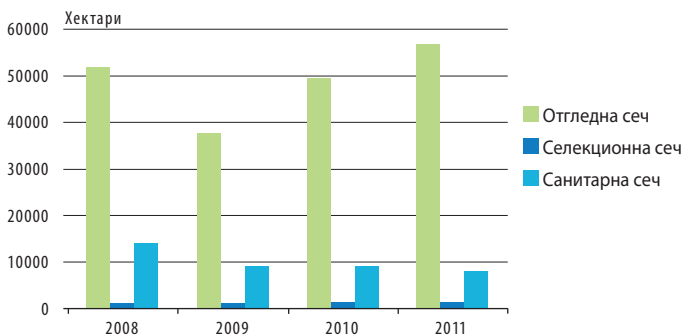
Стопанисване на горите

Отгледна сеч е сечта в млади и средновъзрастни насаждения с оглед регулиране на техния видов състав, подобряване на растежните условия и качествата на произвежданата дървесина.

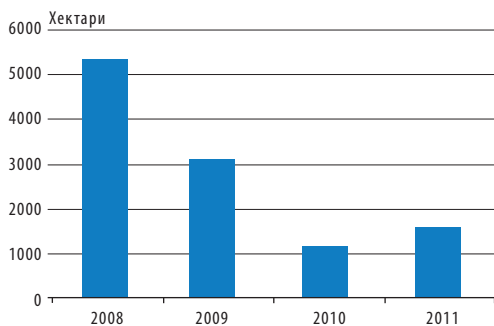
Санитарна сеч е изсичане на сухи, ветроломни или снеголомни дървета и храсти с цел предпазване на насажденията от каламитети и заболявания.

Подпомагане на естественото възобновяване е провеждане на мероприятия, улесняващи естественото възпроизводство на горите - семенно или издънково.

Фиг. 2. Площ с проведена сеч по видове

Фиг. 3. Подпомагане на естественото възобновяване на гори

3. Стопанисване на горите¹

(Хектари)

	2008	2009	2010	2011
Отгледна сеч	51833	37724	49429	56855
Иглолистни	25696	14394	26683	32825
Широколистни високостеблени	14454	12697	12478	13600
Издънкови	11683	10633	10268	10430
Селекционна сеч	1228	1187	1311	1361
Иглолистни	468	475	482	563
Широколистни високостеблени	636	581	686	415
Издънкови	124	131	143	383
Санитарна сеч	14094	9151	9148	7915
Иглолистни	6323	3009	3586	2105
Широколистни високостеблени	2721	2541	1861	1733
Издънкови	5050	3601	3701	4077
Изоравање на междуредия	1268	673	4	186
Кастрене	2076	1404	1442	1261
в т.ч. тополи	2063	1393	1442	1196
Подпомагане на естественото възобновяване	5350	3089	1177	1622
в т.ч. изсичане на подлес	4899	2971	1158	1620
Маркиран лесосечен фонд	107747	83246	103761	111807
Иглолистни	38018	21902	39942	41580
Широколистни високостеблени	28592	20635	23990	26834
Издънкови	41137	40709	39829	43393

4. Горско семепроизводство¹

(Килограми)

	2008	2009	2010	2011
Бране на иглолистни шишарки	30156	24519	4023	5869
Събиране и добив на семена	212566	103411	16285	23705
Иглолистни видове	3305	2585	297	429
Широколистни видове	209261	100826	15988	23276
от тях дъбов жълъд	192407	89886	12346	18484

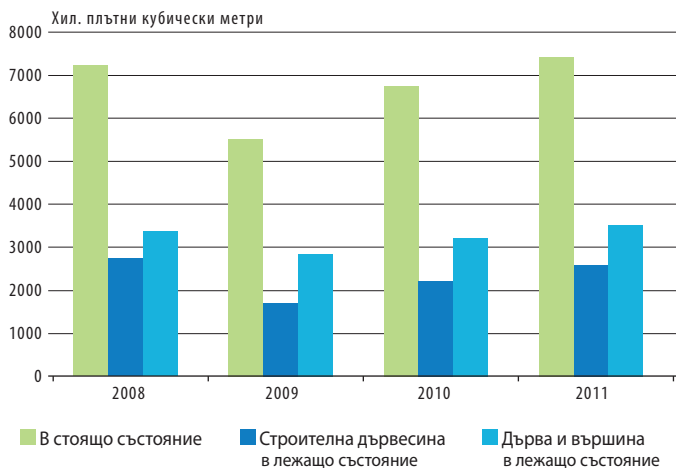
¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

Добита дървесина

Данните включват общо добитата дървесина: от промишлен дърводобив, за местното население, суха и паднала маса и дървесина от изведени санитарни сечи в държавни общински и частни гори.

Фиг. 4. Добита дървесина

5. Добита дървесина по видове гори¹

(Хил. плътни кубически метри)

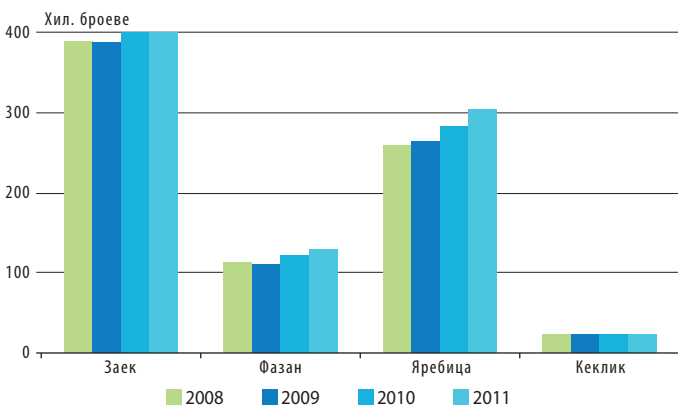
	2008	2009	2010	2011
	Общо			
В стоящо (на корен) състояние	7317	5465	6726	7414
В лежащо (отсечено) състояние	6071	4599	5669	6206
Строителна дървесина	2710	1662	2363	2667
Дърва и вършина	3361	2937	3306	3539
	Иглолистни			
В стоящо (на корен) състояние	2953	1679	2515	2969
В лежащо (отсечено) състояние	2281	1300	1961	2310
Строителна дървесина	1733	894	1454	1756
Дърва и вършина	548	406	507	554
	Широколистни			
В стоящо (на корен) състояние	4364	3786	4211	4445
В лежащо (отсечено) състояние	3790	3299	3708	3896
Строителна дървесина	977	768	909	911
Дърва и вършина	2813	2531	2799	2985
Високостеблен бук				
В стоящо (на корен) състояние	856	687	771	898
В лежащо (отсечено) състояние	745	598	675	792
Строителна дървесина	221	135	166	186
Дърва и вършина	524	463	509	606
Високостеблен дъб				
В стоящо (на корен) състояние	216	180	205	219
В лежащо (отсечено) състояние	181	152	174	189
Строителна дървесина	52	36	47	46
Дърва и вършина	129	116	127	143
Други широколистни високостеблени				
В стоящо (на корен) състояние	580	478	582	610
В лежащо (отсечено) състояние	510	423	511	532
Строителна дървесина	243	205	244	248
Дърва и вършина	267	218	267	284
Нискостеблени				
В стоящо (на корен) състояние	2712	2441	2653	2718
В лежащо (отсечено) състояние	2354	2126	2348	2383
Строителна дървесина	461	392	452	431
Дърва и вършина	1893	1734	1896	1952

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

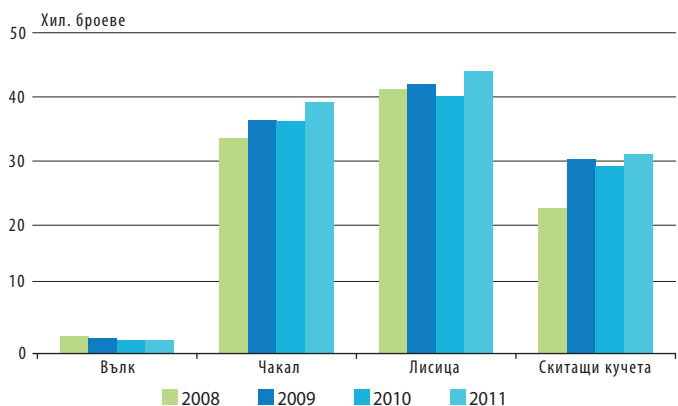
Дивеч

Броят на видовете дивеч в България се установява ежегодно чрез таксация, която се извършва в държавните ловностопански райони, стопанисвани от държавните горски и ловни стопанства, и в предоставените ловностопански райони, стопанисвани от ловните сдружения. Таксацията представлява преброяване на дивеча по вид, пол, възраст и брой на определена територия на дивечопригодната площ. Тя се извършва с помощта на таксационни формуляри, които се попълват за съответния район от стопанисващите дивеча. В Изпълнителната агенция по горите се води регистър на национално ниво за извършената пролетна таксация по години.

Фиг. 5. Дребен дивеч

Фиг. 6. Хищници

6. Дивеч¹

(Брой)

	2008	2009	2010	2011
	Едър дивеч			
Благороден елен	19067	18653	19590	21140
Елен лопатар	5545	5243	5843	6247
Сърна	73295	74002	79264	85648
Дива свиня	63963	64852	71204	76402
Дива коза	2018	1465	1524	1488
Муфлон	4372	4235	4430	4763
Мечка	1099	906	898	905
Алпийски кози	25	-	-	-
Тибетски як	12	18	18	18
Зубър	20	19	19	19
Глухар	3359	2742	2824	2624
	Дребен дивеч			
Заек	388541	386952	400262	402886
Фазан	112004	108620	120680	127730
Яребица	258209	262991	281611	303054
Кеклик	22586	21402	21811	22259
	Хищници			
Вълк	2561	2282	2026	2073
Чакал	33401	36304	36075	39343
Лисица	41163	41896	40303	43899
Скитащи кучета	22517	30169	29169	31435

¹ Източник: Изпълнителна агенция по горите.

XXIII. СЕЛСКО СТОПАНСТВО

Преброяване на земеделските стопанства

През 2010 г. Министерството на земеделието и храните проведе преброяване на земеделските стопанства, което е първото преброяване на България като страна - членка на ЕС. Преброяването е реализирано в изпълнение на изискванията на Регламент (ЕО) № 1166/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно изследванията на структурата на земеделските стопанства и изследването на земеделските производствени методи и на Закона за преброяване на земеделските стопанства в Република България през 2010 година. Преброяването на земеделските стопанства е основен източник на информация за състоянието и тенденциите в развитието на земеделието. Целта е да се получи актуална картина на аграрния сектор, необходима за вземането на решения при провеждането на Общата селскостопанска политика. Събрана е информация за структурата на земеделските стопанства, използваните земеделски площи, броя на отглежданите животни, работната сила в земеделието и за първи път са наблюдавани използваните земеделски производствени методи и приложението на мерки за развитие на селските райони.

1. Използване на земята по категории земеделска площ¹

Категории използвана земеделска площ	Земеделски стопанства - бр.		Площ - ха	
	2003	2010*	2003	2010*
Използвана земеделска площ (ИЗП)	654808	357074	2904479.6	3616964.7
Обработваема земя	533251	250728	2674906.5	3124928
Зърнени култури	369436	119640	1626666.9	1796147.9
Технически култури	88354	57694	785227.8	1077023.6
Фуражни култури	189871	75332	103168.7	106133.5
Картофи	209523	88750	17156.2	13553
Ягоди, пресни зеленчуци и цветя	188687	72107	29871.6	24708.2
Семена и посадъчен материал	1751	1399	875.5	533.2
Други култури в обработваема земя		236		342.7
Угари	28521	12491	111939.8	106485.9
Семейни градини	534033	227926	21045.6	10364.6
Постоянно затревени площи	198129	107267	107393	382023
Трайни насаждения - общо	260747	118610	101134.5	99649.1
Овощни видове - общо	58511	42827	31575.5	45504.8
Разсадници	497	489	951.7	1334.4
Лозя - общо	223580	87002	68486.8	52335.7
Други трайни насаждения	267	204	120.5	474.2

¹ Източник: Министерство на земеделието и храните, отдел „Агростатистика“, преброяване на земеделските стопанства в Република България през 2010 г.

2. Структура на земеделските стопанства по статистически райони¹

Статистически райони	Земеделски стопанства - бр.		Стопанства - бр.			
	2003	2010*	с ИЗП		без ИЗП	
	2003	2010*	2003	2010*	2003	2010*
Общо за страната	665548	370222	654808	357074	10740	13148
Северозападен район	119650	51290	118076	48642	1574	2648
Северен централен район	88305	43281	87574	42001	731	1280
Североизточен район	79134	43746	78035	41675	1099	2071
Югоизточен район	100451	56945	97084	54481	3367	2464
Югозападен район	112879	65510	111518	64221	1361	1289
Южен централен район	165129	109450	162521	106054	2608	3396

3. Използвана земеделска площ¹

(Хектари)

Статистически райони	Общо		Средна	
	2003	2010*	2003	2010*
Общо за страната	2904479.6	3616964.7	4.4	10.1
Северозападен район	560026.9	749522	4.7	15.4
Северен централен район	600306.1	718168.2	6.8	17.1
Североизточен район	702623.8	738437.2	8.9	17.7
Югоизточен район	581548.1	731361.1	5.8	13.4
Югозападен район	141279.8	235240.2	1.3	3.7
Южен централен район	318694.9	444236	1.9	4.2

4. Стопанства и отглежданите в тях селскостопански животни, видове и категории на животните^{1,2}

(Брой)

Видове и категории животни	Земеделски стопанства		Селскостопански животни	
	2003	2010*	2003	2010*
Говеда - общо	211968	95357	682985	576339
Крави	194699	86210	377593	347291
в това число:				
Млечни крави	193684	85454	371008	327462
Други крави	1754	1113	6585	19829
Други говеда	140209	57818	305392	229048
Биволи - общо	2379	1028	8731	10038
Биволици	2023	817	4571	6323
Други биволи	1543	672	4160	3715
Общо еднокопитни	254196	92806	269972	112632
Кози - общо	269044	84581	856854	388864
Кози-майки и женски за разплод над 1 г.	265571	84120	772963	344300
Други кози	40499	14391	83891	44564
Овце - общо	237742	91792	1635223	1415179
Овце-майки и женски за разплод	234617	91132	1528795	1272475
Други овце	43751	19999	106428	142704
Свине - общо	278844	82265	1278933	670469
Свине-майки и свине, заплодени за първи път	54545	15235	208222	73547
Прасенца до 20 кг	26837	3963	334804	140881
Други свине	236957	75478	735907	456041
Птици - общо	494298	185455	21796380	17491187
Кокошки-носачки, ярки и петли	476242	180253	8981103	7875278
Пилета за уговяване	164427	19457	9755288	7564578
Пуйки	87951	15869	930017	172794
Патици	44936	7907	1432267	1543763
Гъски	43632	7779	454453	68131
Други птици	7710	5398	243252	266643
Зайкини	62866	23704	220248	144873
Продуктивни пчелни семейства	37636	23982	409656	588694

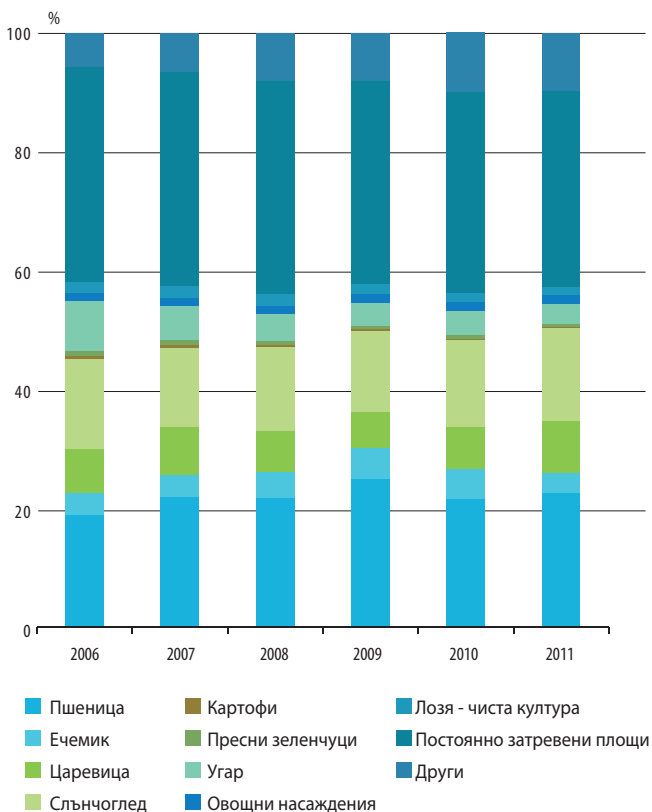
¹ Източник: Министерство на земледелието и храните, отдел „Агрозистатистика“, преброяване на земеделските стопанства в Република България през 2010 г.

² С изключение на пчелите, които са в брой пчелни семейства.

Използвана земеделска площ и обработваема земя

Данните за площите, заети със земеделски култури, както и за използваната земеделска площ и обработваемата земя, са резултат от наблюдението за заетостта и използването на територията на България на базата на териториална извадка. Наблюдението се провежда в периода май - юли и се реализира върху цялата територия на България. Изследва се заетостта и използването на земята върху около 110 хил. точки, групирани в 3 123 сегмента. При всяко минаване на терена се наблюдават едни и същи точки в едни и същи сегменти.

Фиг. 1. Структура на използваната земеделска площ

5. Обработваема земя и използвана земеделска площ^{1,2}

(Хектари)

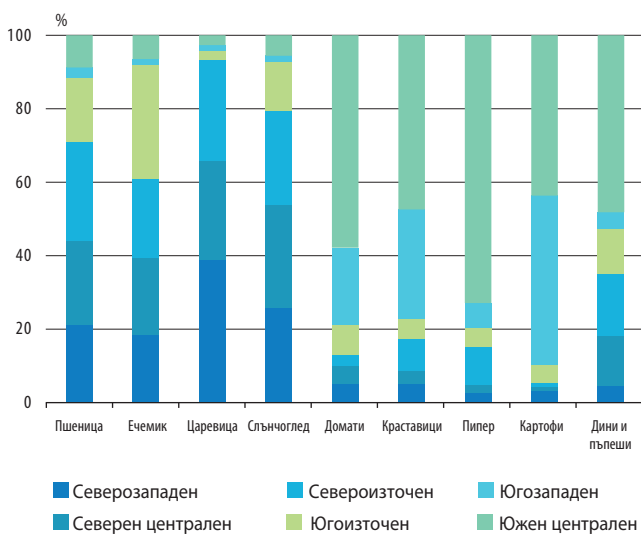
	2008	2009	2010	2011
Обработваема земя	3059358	3121804	3161625	3227237
Пшеница	1114427	1254151	1095703	1152999
Ечемик	223004	264689	250640	174010
Ръж и тритикале	15296	17034	16116	17841
Овес	40230	28894	24627	17163
Царевица	348402	303881	360046	430914
Други житни	13217	9809	9259	12006
Слънчоглед	723962	687209	734314	795319
Тютюн	26742	27865	31652	21710
Индустриални маслодайни култури	102899	115013	209347	233934
Други индустриални култури	49023	60731	74738	54458
Картофи	21648	14068	13824	16852
Боб, грах и други варива	9725	9557	5839	8076
Пресни зеленчуци	30001	28715	29420	27227
Цветя, оранжерии и други	2129	2094	2113	2010
Фуражни култури, окопни	0	0	96	0
Други фуражни едногодишни култури	7352	6349	7366	3804
Ливади засети с бобови	99362	94226	87718	83503
Ливади засети с житни	2468	1183	1191	1301
Угар	229471	196336	207616	174110
Използвана земеделска площ	5100825	5029585	5051866	5087948
Семейни градини	25763	21411	21629	22517
Овощни насаждения	69893	71995	72913	69478
Лозя - чиста култура	100873	84438	82675	78468
Смесени трайни насаждения	12759	8103	8020	8629
Разсадници	3314	2806	3014	3311
Общо трайни насаждения	186839	167342	166622	159886
Постоянно затревени площи и ливади - овощни градини	1828865	1719028	1701990	1678308
Площ със селскостопанско предназначение	5648206	5490113	5492891	5486572

¹ Източник: Министерство на земеделието и храните.² Данните са от наблюдението за заетостта и използването на територията на България (БАНСИК).

Производство от земеделски култури

Данните за производството от земеделски култури са резултат от наблюдението за определяне на добивите от земеделски култури през 2011 година. Анкетите се провеждат през ноември чрез интервюиране на земеделските стопани. В общото производство на зеленчуците се включва производството от открити площи и оранжерии.

Фиг. 2. Структура на производството на основни селскостопански култури по статистически райони през 2011 г.

6. Реколтирани площи, производство и средни добиви от основни земеделски култури¹

Култури	Реколтирани площи - ха		Производство - хил. т		Средни добиви - кг/ха	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Пшеница	1131565	1137462	4095	4458	3619	3920
Ечемик	245328	178993	833	707	3397	3950
Царевица за зърно	327525	399421	2047	2209	6251	5531
Слънчоглед	729889	747131	1536	1440	2105	1927

7. Площи, производство и средни добиви от зеленчукови култури, картофи, дини и пъпеши¹

Култури	Площи - ха		Производство - т		Средни добиви - кг/ха	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Домати	2924	3860	114605	103145	28545	17576
Краставици	853	786	65668	58852	24177	21116
Пипер	4703	4620	69080	66298	14014	13717
Картофи	13805	16219	251205	232314	18193	14320
Дини и пъпеши	4293	5298	70808	83163	16485	15696

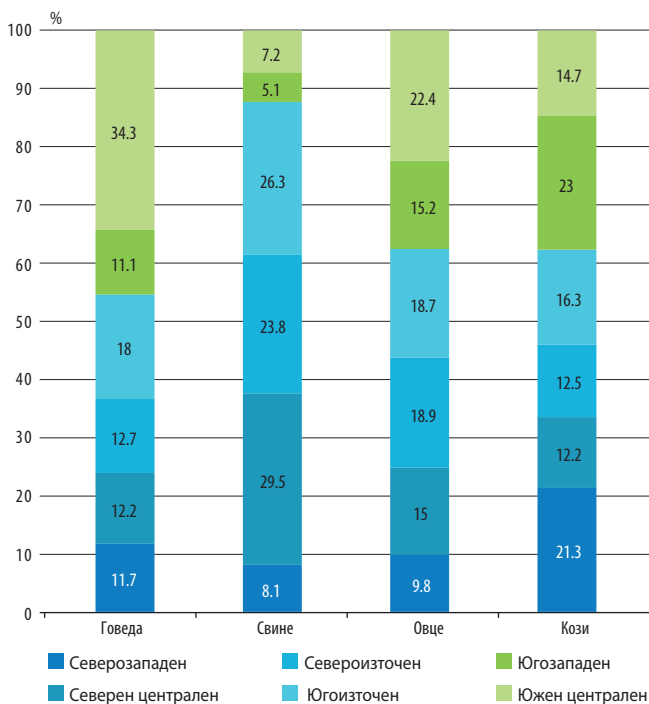
¹ Източник: Министерство на земеделието и храните.

Селскостопански животни и птици

Информацията за броя на селскостопанските животни и птици в България е в резултат на проведена специализирана анкета. Получени са статистически данни за броя на селскостопанските животни по видове и категории, количеството произведено мляко и реализацията му по направления, продадените и закланите животни в стопанствата и основна информация за структурата на животновъдството. Анкетата е осъществена чрез интервю с ръководителите на животновъдните стопанства.

Информацията за броя на птиците и за производството на продукти от тях е получена от специализирана анкета за птицевъдството. Изчерпателно се анкетира всички големи птицевъдни стопанства. Получените резултати се допълват с информация за малките птицевъдни структури, получена от дребните животновъдни стопанства, определени чрез извадка.

Фиг. 3. Структура на основни селскостопански животни по статистически райони на 1.11.2011 г.

8. Селскостопански животни по вид към 1.11.¹

(Хил. броеве)

Видове животни	2008	2009	2010	2011
Говеда	564.9	539.6	544.5	557.6
в т.ч. крави	330.4	312.7	326.8	330.0
Биволи	9.2	8.3	9.2	9.9
в т.ч. биволици	5.3	5.0	5.4	6.3
Свине	783.6	729.8	664.0	608.3
в т.ч. основни свине-майки	62.0	56.5	54.2	53.4
Овце	1474.8	1400.3	1368.0	1454.6
в т.ч. овце-майки	1198.1	1135.5	1093.0	1173.2
Кози	429.8	360.8	356.3	341.4
в т.ч. кози-майки	355.2	303.1	278.0	272.9
Птици - общо	17549.0	17400.0	15934.0	14656.0
в т.ч. кокошки носачки и ярки	8798.0	8778.0	7800.0	6627.0

9. Стопанства и селскостопански животни по вид на 1.11.2011 г.¹

	Стопанства - хил. бр.	Селскостопански животни	
		хил. бр.	средно на едно стопанство - бр.
Говеда	83.8	557.6	6.7
в това число:			
Крави	75.9	330	4.3
Телета до 1 година	50.9	139.8	2.7
Биволи	0.8	9.9	12.8
в т.ч. биволици	0.7	6.3	8.7
Свине	61.2	608.3	9.9
в т.ч. свине-майки	6.6	53.4	8.1
Овце	74.3	1454.6	19.6
в т.ч. овце-майки	73.1	1173.2	16
Кози	65.8	341.4	5.2
в т.ч. кози-майки	64.8	272.9	4.2

¹ Източник: Министерство на земеделието и храните.

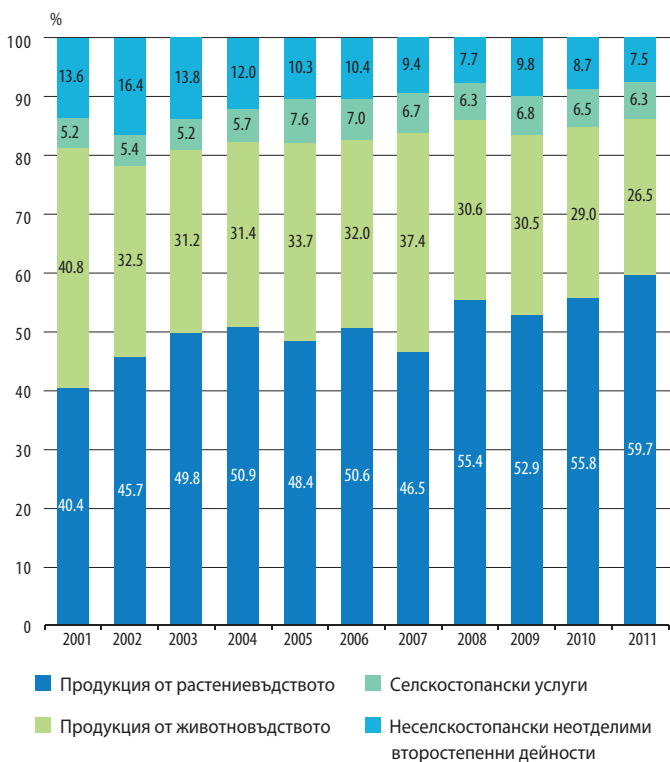
Икономически сметки за селското стопанство

Икономическите сметки за селското стопанство (данни на НСИ) са сателитни на националните сметки.

Продукцията на отрасъл „Селско стопанство“ представлява стойността на всички произведени стоки и услуги от единиците с основна селскостопанска дейност, в т.ч. и от домакинствата. Данните се отнасят за крайната продукция, която не включва вътрешния оборот (стоките и услугите, произведени и потребени в самото стопанство през отчетния период). Информацията от 2007 г. включва и субсидиите от националния бюджет и бюджета на ЕС.

Основна цел на разработването на икономическите сметки е изчисляването на предприемаческия доход, който дава представа за състоянието и тенденциите в развитието на отрасъл „Селско стопанство“.

Фиг. 4. Структура на крайната продукция по текущи цени

10. Икономически сметки за селското стопанство - крайна продукция по текущи цени

(Млн. левове)

	2008	2009	2010	2011
Зърнени култури	2005.5	1321.5	1648.4	2298.4
Технически култури	1150.4	1045.2	1496.1	1762.1
Фуражни култури	170.2	571.9	376.5	445.4
Зеленчуци	1057.3	475.0	360.6	206.4
Картофи	155.5	205.0	118.9	59.2
Плодове	317.7	310.2	238.7	257.8
Вино	.	.	.	.
Други растениевъдни култури	12.3	15.6	6.8	10.7
Продукция от растениевъдството	4868.9	3944.4	4246.0	5040.0
Селскостопански животни	1317.5	1255.8	1158.8	1122.3
Продукти от животновъдството	1372.2	1016.9	1040.1	1117.4
Продукция от животновъдството	2689.7	2272.7	2198.9	2239.7
Селскостопански стоки	7558.6	6217.1	6444.9	7279.7
Селскостопански услуги	554.1	505.1	491.8	527.3
Продукция от селското стопанство	8112.7	6722.2	6936.7	7807.0
Неселскостопански неотделими второстепенни дейности	676.8	732.1	657.3	633.8
Продукция от отрасъл „Селско стопанство“	8789.5	7454.3	7594.0	8440.8
Междинно потребление	5101.4	4919.4	4823.5	5482.6
Брутна добавена стойност по базисни цени	3688.1	2534.9	2770.5	2958.2
Потребление на основен капитал	242.7	348.4	293.1	255.0
Нетна добавена стойност по базисни цени	3445.4	2186.5	2477.4	2703.2
Доход по фактори	4381.1	2995.0	3384.6	3808.3
Операщ излишък (смесен доход)	4010.7	2548.4	2975.7	3421.7
Предприемачески доход	3666.4	2194.4	2499.8	2771.5

XXIV. ОКОЛНА СРЕДА

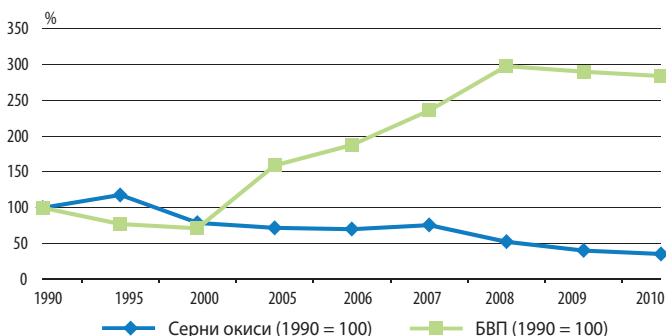
Емисии на вредни вещества

За събиране на първичната информация и изчисляване на емисиите на вредни вещества е използвана методика на НСИ и МОСВ, хармонизирана с методиката CORINAIR, която е разработка на Европейския съюз. Използван е последният актуализиран през 2007 г. вариант на методиката.

Емисиите в атмосферата са пряк резултат от стопанската активност в страната. Размерът на емитираните вредни вещества зависи както от количеството на употребените горива и произведената продукция, така и от равнището на използваните технологии. Най-общата характеристика на връзката „икономика - околна среда“ се съдържа в показателя „емисия на единица БВП“.

След 1999 г. съществува тенденция за намаляване на емисиите в атмосферата. Тази тенденция може да се илюстрира с емисията на серни окиси през 2010 г., която намалява в сравнение с 1990 г. близо три пъти. Намаляват и емисиите на повечето от останалите замърсители. На фиг. 1 е показана тенденцията към намаляване на емисиите от серни окиси на фона на нарастващия БВП.

Фиг. 1. Емисии на серни окиси и БВП

1. Емисии на вредни вещества в атмосферата^{1,2}

(Хил. тонове)

	Серни окси	Азот- ни окси	Немета- нови лет- ливи ор- ганични съедине- ния	Метан	Въгле- роден окис	Въглеро- ден дву- окис	Двуа- зотен окис	Амо- няк
	2008							
Общо	575	141	267	830	323	54828	41	64
Индустриални горивни процеси	537	62	0	0	2	34811	6	0
Производствени процеси	30	32	16	458	46	6531	0	3
Други източници ³	8	47	250	372	275	13486	34	61
	2009							
Общо	440	119	275	702	271	48384	49	52
Индустриални горивни процеси	404	52	0	0	1	30653	6	-
Производствени процеси	30	23	17	371	21	4377	0	2
Други източници ³	7	44	258	330	249	13354	43	50
	2010							
Общо	387	116	277	722	321	49857	47	51
Индустриални горивни процеси	345	50	0	0	1	30988	6	-
Производствени процеси	33	26	18	394	32	4998	0	3
Други източници ³	9	39	259	327	288	13871	40	47

¹ Поради извършени закръглени някои числа превишават или не изчерпват съставните им.² Съгласно последното издание на CORINAIR; използвани са и нови емисионни фактори.³ Включени са данни за емисиите от автотранспорта, селското стопанство и бита.

Водоползване

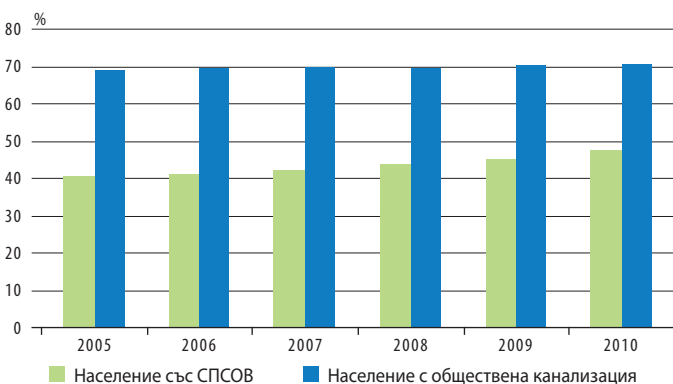
Информацията е резултат от статистическите наблюдения, обхващащи изчерпателно доставчиците на вода (ВиК и хидромелиоративните системи) и икономическите единици, ползвали над 36 хил. м³ вода годишно. Не се включва водоползването за хидроенергетика и водовземането от физически лица.

Водоснабдяването се осъществява чрез доставчиците на вода и чрез самостоятелно водовземане. Основните потребители на вода са селското стопанство, индустрията и битовия сектор (домакинства и услуги). Равнището на водоползване в страната се определя главно от енергийното водоползване, за което са необходими значителни обеми за охлаждащи процеси. За изчисление на потреблението на питейна вода от домакинствата (доставена от ВиК, средно на човек) е използвано средногодишното население.

След употреба, водите се отвеждат в обществената канализационна мрежа и водните обекти. Разграничени са две категории - отпадъчни води и води от охлаждащи процеси. Отведените отпадъчни води във водни обекти се формират от обществената канализационна мрежа (вкл. от неточкови източници), стопанските единици и домакинствата. Пречистването на отпадъчните води се извършва на място или в селищни пречиствателни станции за отпадъчни води.

Оценката на населението с услуги по отвеждане и пречистване на отпадъчни води се основава на информация от ВиК операторите и общините с организирано отвеждане на водите в селищна пречиствателна станция (СПСОВ). Възможно е делът на населението да бъде надценен поради наличието на селища с частично изградена канализационна мрежа. Не е включено населението, чиито води се извозват с цистерни в канализационна система или СПСОВ.

Фиг. 2. Основни показатели за водните услуги на населението

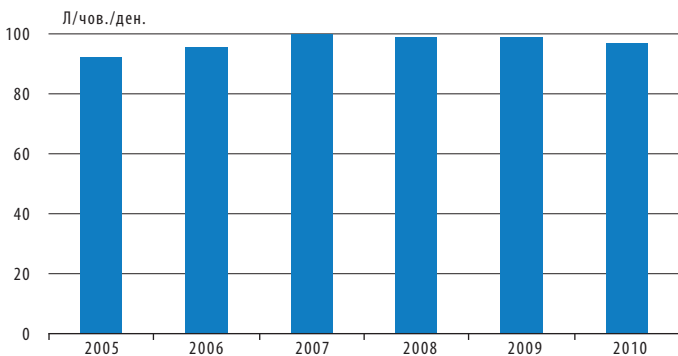

2. Иззета, използвана и отпадъчна вода

(Млн. куб. м/г.)

	2006	2007	2008	2009	2010
Иззета прясна вода - бруто	6577	6202	6425	6121	5960
Повърхностни водоизточници	5930	5560	5810	5536	5403
в т.ч. от р. Дунав	3399	2382	2689	2648	2621
Подземни водоизточници	647	642	616	584	557
Иззета непрясна вода - бруто	2	2	1	0	0
Използвана вода - общо	5343	4933	5168	4911	4821
Селско и горско стопанство	178	258	291	326	309
в т.ч. за напояване	166	242	272	296	283
Индустрия	4822	4323	4530	4245	4180
в т.ч. за охлаждане в енергетиката	4287	3612	3848	3624	3560
Други дейности (услуги)	75	74	76	68	68
Домакинства	268	277	271	271	264
Общо отведени отпадъчни води във водни обекти	776	799	793	757	811
в т.ч. от пречиствателни станции (селищни и други)	508	499	516	494	544
Отведени във водни обекти води от охлаждане	3724	3332	3550	3308	3241

Фиг. 3. Използвана питейна вода от домакинствата средно на човек

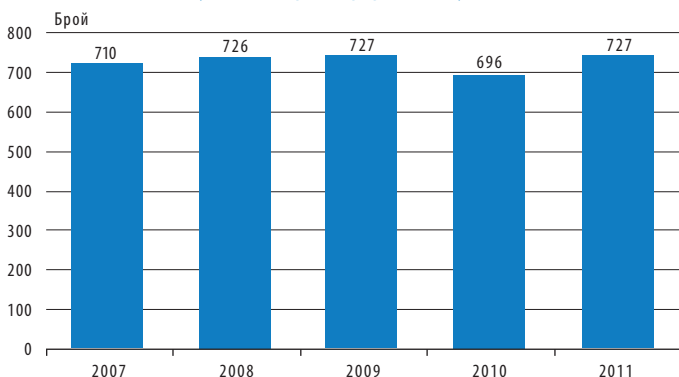
Шум

Източник на данни за шумовите нива е Националният център по общественото здраве и анализи.

През 2011 г. са наблюдавани 727 пункта за измерване на нивото на шума, разпределени в 36 населени места.

През 2011 г. продължава тенденцията измереното ниво на шума да надхвърля допустимите хигиенни норми от 55 - 60 dB. С най-неблагоприятна акустична среда през 2011 г. остават големите градове с ниво на измерен шум от 68 до 77 dB: София, Бургас, Пловдив, Русе, Варна, Стара Загора и други. През 2011 г. не са регистрирани шумови нива над 77 децибела.

Фиг. 4. Наблюдавани пунктове за регистриране на шума

3. Наблюдавани пунктове за регистриране на шумовите нива по области през 2011 г.

(Брой)

Области	Общо	По регистрираните шумови нива в децибели					
		под 58	58 - 62	63 - 67	68 - 72	73 - 77	над 77
Общо за страната	727	153	117	235	175	47	-
Благоевград	17	7	10	-	-	-	-
Бургас	37	13	1	-	11	12	-
Варна	45	29	1	2	11	2	-
Велико Търново	48	2	10	17	18	1	-
Видин	15	4	1	9	1	-	-
Враца	15	3	6	2	4	-	-
Габрово	20	1	3	11	5	-	-
Добрич	15	3	2	8	2	-	-
Кърджали	15	4	2	4	5	-	-
Кюстендил	36	5	3	21	7	-	-
Ловеч	20	8	6	6	-	-	-
Монтана	15	-	6	9	-	-	-
Пазарджик	15	1	3	4	7	-	-
Перник	24	1	2	8	2	11	-
Плевен	21	5	5	6	5	-	-
Пловдив	45	-	5	6	28	6	-
Разград	15	3	2	8	2	-	-
Русе	30	2	1	11	14	2	-
Силистра	15	1	4	9	1	-	-
Сливен	20	9	-	2	4	5	-
Смолян	15	2	3	2	7	1	-
София	35	9	11	15	-	-	-
София (столица)	49	6	11	17	13	2	-
Стара Загора	45	3	7	15	16	4	-
Търговище	51	19	7	20	5	-	-
Хасково	19	4	2	7	5	1	-
Шумен	15	5	-	10	-	-	-
Ямбол	15	4	3	6	2	-	-

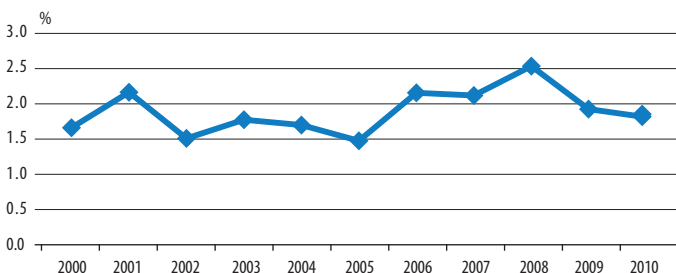
Разходи за опазване и възстановяване на околната среда

Необходимостта от опазване на околната среда изисква допълнителни средства. Ефективното им използване ще допринесе за намаляване на замърсяването, което е следствие от социално-икономическите процеси.

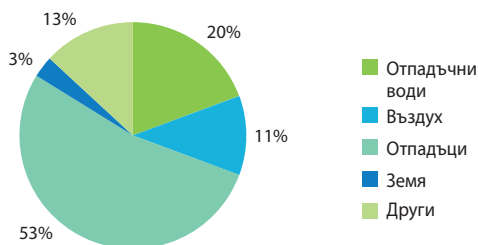
През 2010 г. за опазване и възстановяване на околната среда са изразходвани 1 273 777 хил. лева. Делът на разходите за околната среда през 2010 г. е 1.8% от БВП.

За 2010 г. общите разходи за опазване и възстановяване на околната среда са разпределени по съответните направления, както следва: с най-голям дял са разходите за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците - 53% (42% за 2009 г.), за пречистване на отпадъчните води - 20% (21% за 2009 г.), за опазване на чистотата на въздуха - 11% (16% за 2009 г.), и за опазване на почвата и подпочвените води - 3%. Със значително по-малък дял са разходите за защита от шума, опазване на биологичното разнообразие, защитените територии и обекти и други.

Фиг. 5. Екоразходи (% от БВП)

Фиг. 6. Структура на разходите за опазване и възстановяване на околната среда по направления през 2010 г.

4. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда

	2006	2007	2008	2009	2010
Общо - млн. лв.	1039	1197	1700	1281	1274
За придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи - млн. лв.	609	633	836	545	546
За поддържане на дълготрайни материални активи - млн. лв.	430	564	865	735	728
Дял на разходите от БВП - %	2.0	2.0	2.5	1.9	1.8

5. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда по направления¹

(Хил. левове)

Направления	2009	2010
Общо	1280563	1273777
За отпадъчните води	270881	246233
Специализирани съоръжения	263895	232434
в това число:		
Производствени пречиствателни станции	80164	69772
Селищни пречиствателни станции	76960	63096
Интегрирани технологии	6986	13799
За обратно водоснабдяване	86826	62444
За въздуха	209557	144271
Специализирани съоръжения	189802	122347
Интегрирани технологии	19755	21924
За опазване и възстановяване на почвата, подпочвените и повърхностните води	53573	38763
Специализирани съоръжения	53454	38685
Интегрирани технологии	119	78
За горите	7758	9076
За опазване на биологичното разнообразие и защитените територии и обекти	1105	2039
Специализирани съоръжения	1105	2037
Интегрирани технологии	.	2
За ловно- и рибностопански мероприятия	2642	2969
За отпадъците	540974	677371
Специализирани съоръжения	540091	674083
Интегрирани технологии	883	3288
За шума	45	117
Специализирани съоръжения	36	92
Интегрирани технологии	9	25
За научноизследователска дейност	2852	7488
За просветна, образователна и друга подобна дейност	111	1309
За административна дейност	18661	19469
За апаратура за мониторинг и контрол	85422	60918
Оценка на въздействието върху околната среда	156	1310

¹ Без разходите за амортизация.

Битови отпадъци

Битови са отпадъците, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората в домовете, в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъците от търговски обекти и съпътстващи производството занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, когато нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество или състав няма да попречи на третирането им съвместно с битовите.

Източник на данни за битовите отпадъци са общинските администрации.

Продължава изграждането на регионални депа за битови отпадъци, като в края на 2010 г. са отчетени 30 броя. Закриват се сметищата, които не отговарят на екологичните изисквания, в резултат на което намалява общият брой на депата - от 435 през 2007 г. на 172 през 2010 година.

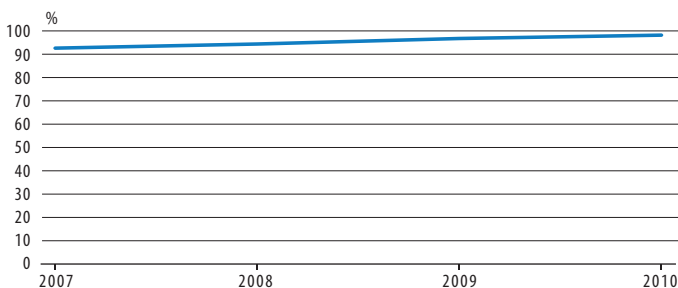
Обслужените населени места от системи за организирано сметосъбиране през 2010 г. са 4 238. Въвеждането на организирани системи за сметоизвозване в нови населени места води до увеличаване на населението, обхванато с услуги по сметосъбиране - от 92.5% през 2007 г. на 98.2% през 2010 г. (фиг. 7).

По данни на общинските администрации през 2010 г. на депа с организирано сметосъбиране са приети общо 3 725 хил. т отпадъци (в т.ч. битови, строителни и други).

Събраните на депата и временно съхранени битови отпадъци са 3 067 хил. тона. От тях 3 041 хил. т са депонирани и 26 хил. т - предадени за рециклиране.

Събраните строителни отпадъци на депа за битови отпадъци са 380 хил. тона. През 2010 г. събраните битови отпадъци на човек от обслужваното население са 404 кг.

Фиг. 7. Дял на обслужваното население от системи за организирано сметосъбиране

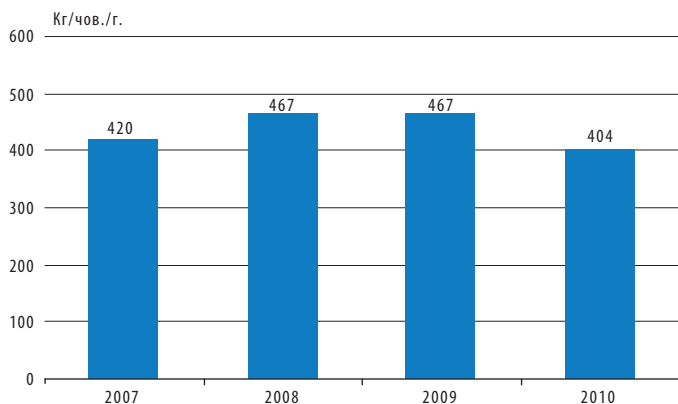

6. Битови отпадъци

	Мярка	2007	2008	2009	2010
Общо образувани битови отпадъци ¹	хил. т	3314	3615	3561	3091
Обслужвани населени места от системи за организирано сметосъбиране на битови отпадъци	бр.	3128	3445	3988	4238
Дял на обслужваното население от системи за организирано сметосъбиране	%	92.5	94.4	96.6	98.2
Събрани битови отпадъци на човек от обслужваното население	кг/чов./г.	420	467	467	404
Депа за битови отпадъци	бр.	435	349	278	172
Общо приети отпадъци на депата	хил. т	3738	3987	3948	3725
Депонирани битови отпадъци	хил. т	2980	3359	3421	3067
Временно съхранени битови отпадъци	хил. т	344	11	265	.
Събрани строителни отпадъци на депа за битови отпадъци	хил. т	.	410	396	380

¹ Данните са резултат от статистическа оценка на количествата образувани битови отпадъци от обслужваните и необслужваните населени места.

Фиг. 8. Събрани битови отпадъци на човек от обслужваното население

Защитени територии

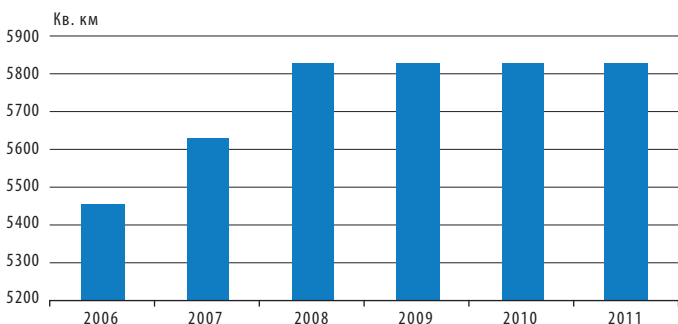
Данните за защитените територии и обекти се осигуряват от Министерството на околната среда и водите.

Защитените територии са предназначени за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях, както и на характерни или забележителни обекти на неживата природа и пейзажи.

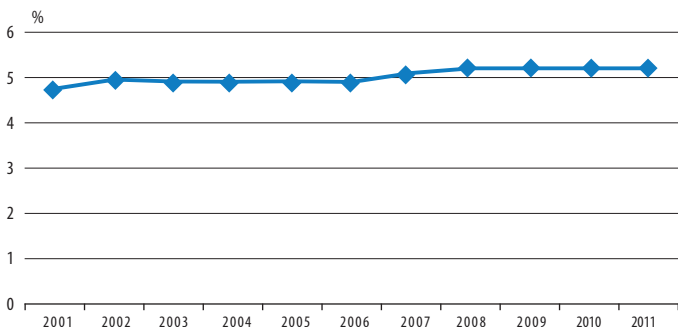
През последните няколко години опазването на околната среда и биологичното разнообразие са едни от най-важните приоритети на България.

През 2011 г. площта на защитените територии в България е 582 122 ха, или 5.2% от територията на страната, и спрямо 2010 г. има намаление с 336 хектара. Към края на 2011 г. в България съществуват 954 защитени територии и в сравнение с 2010 г. те са с 1 повече.

Фиг. 9. Площ на защитените територии

Фиг. 10. Дял на защитените територии от общата територия на страната

7. Защитени територии и обекти през 2011 година¹

	Брой			Площ ² - ха		
	наличност към 31.12. 2011 г.	включени през 2011 г.	изключени през 2011 г.	наличност към 31.12. 2011 г.	включени през 2011 г.	изключени през 2011 г.
Защитени територии	954	3	2	582122	39	375
Резервати	55	-	-	77035	13	-
Природни забележителности	346	-	-	16875	-	1
Защитени местности	504	3	2	76883	26	374
Национални паркове	3	-	-	150362	-	-
Природни паркове	11	-	-	256456	-	-
Поддържани резервати	35	-	-	4511	-	-
Защитени видове растения	574	-	-	x	x	x
Защитени видове животни	483	-	-	x	x	x
Защитени вековни дървета	1767	11	18	x	x	x

¹ Източник: Министерство на околната среда и водите.² Поради извършени закръгления някои числа превишават или не изчерпват съставните им.8. Защитени територии¹

Година	Площ - ха	Дял на защитените територии от общата територия на страната - %
2006	546785	4.9
2007	566701	5.1
2008	581736	5.2
2009	582076	5.2
2010	582458	5.2
2011	582122	5.2

9. Защитени зони от „Натура 2000“ през 2011 г.¹

	Брой	Площ - ха			Дял на защитените зони от общата територия на страната - %
		общо	територия	акватория	
По Директива за птиците					
Одобрени с решение на МС ² в т.ч. обявени със заповед на министъра на околната среда и водите	118	2566588	2512559	54029	22.6
По Директива за местообитанията					
Одобрени с решение на МС в т.ч. обявени със заповед на министъра на околната среда и водите	102	1631267	1584094	47173	14.3
Одобрени с решение на МС в т.ч. обявени със заповед на министъра на околната среда и водите	231	3391225	3330115	61110	30.0
	-	-	-	-	-
Общо по двете директиви					
Одобрени с решение на МС ³ в т.ч. обявени със заповед на министъра на околната среда и водите	336	3905989	3808430	97559	34.3
	102	1631267	1584094	47173	14.3

¹ Източник: Министерство на околната среда и водите.² РМС № 335 от 26.05.2011 г. (ДВ.,бр. 41/2011 г.).³ За 13 от зоните границите по двете директиви съвпадат.

XXV. НИРД

Научноизследователска и развойна дейност

Научноизследователската и развойна дейност включва всяка творческа работа, която се провежда систематично с цел да се увеличи обемът на знанията, включително познанието за човека, културата и обществото, както и използването на този обем от знания за нови приложения. Научноизследователската и развойна дейност обхваща фундаментални и приложни изследвания и експериментални разработки.

Разходите за научноизследователска и развойна дейност обхващат текущите разходи и разходите за придобиване на дълготрайни материални активи, предназначени за НИРД.

Относителният дял на разходите за НИРД от брутния вътрешен продукт е международно съпоставим измерител на интензивността на НИРД.

Персоналът, зает с научноизследователска и развойна дейност, включва три категории - изследователи, технически и помощен персонал. Той се измерва в абсолютен брой и в еквивалент на пълна заетост. Персоналът в еквивалент на пълна заетост се изчислява на основата на използваното работно време за научноизследователска и развойна дейност през отчетната година.

Разходите и кадровият потенциал на научноизследователската и развойна дейност са разпределени в четири институционални сектора: сектор на предприятията, държавен сектор, сектор „Висше образование” и сектор на нетърговските организации.

Фиг. 1. Структура на разходите за НИРД по институционални сектори през 2010 г.

1. Разходи за научноизследователска и развойна дейност по видове

	2007	2008	2009	2010
Общо - хил. лв.	273047	325855	361060	421612
Текущи разходи	244841	284126	320588	390369
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи	28206	41729	40472	31243
Относителен дял на разходите за НИРД от БВП - %	0.45	0.47	0.53	0.60

2. Персонал, зает с научноизследователска и развойна дейност, по категории

Категории персонал	2007	2008	2009	2010
	Брой			
Общо	19933	20097	21971	20823
Изследователи	13090	13416	14699	14138
Технически персонал	4472	4406	4706	4482
Помощен персонал	2371	2275	2566	2203
	В еквивалент на пълна заетост			
Общо	16940	17219	18230	16574
Изследователи	11203	11384	11968	10979
Технически персонал	3638	3738	4023	3704
Помощен персонал	2099	2097	2239	1891

МЕЖДУНАРОДЕН ПРЕГЛЕД

Територия и население по континенти

1. Територия и население¹

Континенти	2010	
	територия - млн. кв. км	население - млн.
Общо за света	136.1	6974
Азия ²	31.9	4207
Европа ³	23.0	739
Америка	42.3	945
Северна Америка	21.8	348
Средна и Южна Америка	20.5	597
Африка	30.3	1046
Австралия и Океания	8.6	37

¹ Източник: Demographisches Jahrbuch, Statistik Austria, 2011 (UN-World Population Prospects, Rev. 2010).

² Вкл. европейската част на Турция, без азиатската част на Русия.

³ Без европейската част на Турция, вкл. азиатската част на Русия.

2. Територия, гъстота на населението и столици¹

Континенти и страни	2010		Столици	Население	
	територия - хил. кв. км	гъстота - население на 1 кв. км		дата	хиляди
ЕВРОПА					
ЕС-27					
Австрия	84	99	Виена	1.01.2010	1699
Белгия	31	345	Брюксел	1.01.2007	147
България	111	69	София	1.02.2011	1203
Великобритания	243	249	Лондон	29.04.2001	8278
Германия	357	231	Берлин	1.07.1999	3387
Гърция	132	84	Атина	18.03.2001	789
Дания	43	126	Копенхаген	1.01.2010	531
Естония	45	30	Талин	1.01.2009	399
Ирландия	70	60	Дъблин	23.04.2006	506
Испания	506	87	Мадрид	1.07.2008	3213
Италия	301	196	Рим	1.07.2009	2734
Кипър	9	77	Никозия	1.07.2006	224
Латвия	65	35	Рига	1.07.2009	710
Литва	65	52	Вилнюс	1.07.2009	548
Люксембург	3	183	Люксембург	1.07.2009	90
Малта	0.3	1286	Валета	1.07.2009	6
Нидерландия	41	393	Амстердам	1.07.2010	767
Полша	313	122	Варшава	1.07.2009	1711
Португалия	92	115	Лисабон	1.07.2009	485

2. Територия, гъстота на населението и столици¹

(Продължение и край)

Континенти и страни	2010		Столици	Население	
	територия - хил. кв. км	гъстота - население на 1 кв. км		дата	хиляди
Румъния	238	91	Букурещ	1.07.2007	1932
Словакия	49	110	Братислава	1.07.2009	430
Словения	20	99	Любляна	1.07.2009	271
Унгария	93	108	Будапеща	1.07.2009	1717
Финландия	338	16	Хелзинки	1.07.2009	580
Франция	552	111	Париж	8.03.1999	2125
Чехия	79	130	Прага	31.12.2009	1249
Швеция	441	20	Стокхолм	1.07.2007	789
Република Македония	26	79	Скопие	1.07.2007	524
Турция	784	91	Анкара	1.07.2007	3953
Хърватия	57	78	Загреб	1.07.2001	692
Исландия	103	3	Рейкявик	1.07.2009	119
Норвегия	324	14	Осло	1.07.2009	581
Швейцария	41	176	Берн	1.01.2009	1123
Босна и Херцеговина	51	86	Сараево	31.03.1991	527
Русия	17098	8	Москва	1.07.2009	10536
Сърбия	.	.	Белград	1.07.2009	1331
Украйна	604	80	Киев	1.01.2009	2724
АЗИЯ					
Индия	3287	340	Делхи ²	1.03.2001	9817
Индонезия	1860	128	Джакарта	1.05.2010	9608
Казахстан	2725	6	Астана	1.01.2009	639
Китай	9597	137	Пекин	1.11.2000	11510
Япония	378	338	Токио	1.10.2005	8490
АФРИКА					
Египет	1002	73	Кайро	11.12.2010	7249
Мароко	447	68	Рабат	1.07.2007	642
Тунис	164	63	Тунис	1.07.2000	691
ЮАР	1221	39	Претория	2003	1209
СЕВЕРНА И СРЕДНА АМЕРИКА					
Канада	9985	3	Отава	1.07.2010	1239
Куба	111	102	Хавана	31.12.2010	2142
Мексико	1964	53	Мексико	12.06.2010	8851
САЩ	9629	31	Вашингтон	1.07.2009	560
ЮЖНА АМЕРИКА					
			Буенос		
Аржентина	2780	14	Айрес	1.07.2010	13047
Боливия	1099	9	Ла Пас	1.07.2009	835
Бразилия	8547	22	Бразилия	1.08.2010	2482
АВСТРАЛИЯ И ОКЕАНИЯ					
Австралия	7692	3	Канбера	1.07.2009	352
Нова Зеландия	270	16	Уелингтън	1.07.2010	198

¹ Източници: Сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.² Ню Делхи.

3. Население към средата на годината¹

(Милиони)

Страни	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Европа						
ЕС-27						
Австрия	8.23	8.27	8.3	8.34	8.37	8.39
Белгия	10.48	10.54	10.62	10.67	10.8	10.88*
България²	7.74	7.7	7.66	7.62	7.59	7.53
Великобритания	60.21	60.59	60.98	61.38	61.79*	62.22*
Германия	82.47	82.37	82.26	82.11	81.9	81.78*
Гърция	11.1	11.15	11.19	11.24	11.28	.
Дания ³	5.42	5.43	5.46	5.49	5.52	5.55
Естония	1.35	1.34	1.34	1.34	1.34	1.34
Ирландия	4.13	4.23	4.34	4.42*	4.46	4.47*
Испания	43.4	44.07	44.87	45.59	45.93	46.07
Италия	58.61	58.94	59.38	59.83	60.19	60.48*
Кипър ⁴	0.76	0.77	0.78	0.79*	0.80*	0.80*
Латвия	2.3	2.29	2.28	2.27	2.26	2.24
Литва	3.41	3.39	3.38	3.36	3.34	3.29
Люксембург	0.46	0.47	0.48	0.49	0.5	0.51
Малта	0.4	0.41	0.41	0.41	0.41	0.42
Нидерландия	16.32	16.35	16.38	16.45	16.53	16.62*
Полша ⁵	38.16	38.13	38.12	38.12	38.15	38.18
Португалия	10.55	10.58	10.61	10.62	10.63	10.64
Румъния	21.62	21.58	21.54	21.5	21.47	21.44
Словакия	5.39	5.39	5.4	5.41	5.42*	5.43
Словения	2	2.01	2.02	2.02	2.04	2.05
Унгария	10.09	10.07	10.06	10.04	10.02	10.00*
Финландия	5.25	5.27	5.29	5.31	5.31	.
Франция	61.18	61.59*	61.96*	62.30*	62.62*	62.97*
Чехия	10.23	10.27	10.32	10.43	10.49	10.52
Швеция	9.03	9.08	9.15	9.22	9.3	9.38
Турция	72.07	72.97	73.88	71.08	71.9	72.7
Хърватия	4.44	4.44	4.44	4.44	4.43	4.43
Исландия	0.3	0.31	0.31	0.32	0.32	0.32
Норвегия	4.62	4.66	4.71	4.77	4.83	4.89
Швейцария	7.46	7.48	7.55	7.65	7.74	7.83

3. Население към средата на годината¹

(Продължение и край)

(Милиони)

Страни	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Останал свят						
Австралия	20.39	20.7	21.07	21.5	21.96*	22.34*
Нова Зеландия	4.1	4.18	4.23	4.27	4.32	4.37
Русия	143.11	142.49	142.11	141.96	141.91	142.94
САЩ	295.56	298.36	301.29	304.38	307	309.05*
Япония ⁶	127.77	127.76	127.77	127.7	127.56	127.45

¹ Източник: UN, Monthly Bulletin of Statistics, No. 9, September 2011.² Средногодишно население.³ Без Гренландия и Ферьорските острови.⁴ Данните се отнасят за районите, контролирани от правителството.⁵ Без цивилните чужденци в страната, но вкл. временно отсъстващите полски граждани.⁶ Без дипломатическия персонал извън страната и чуждестранния военен и цивилен персонал и техните семейства.

4. Раждаемост¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Европа						
ЕС-27						
Австрия	9.5	9.4	9.2	9.3	9.1	9.4
Белгия	11.4	11.6	11.7	11.9	11.8	11.7
България	9.2	9.6	9.8	10.2	10.7	10.0
Великобритания	12.0	12.4	12.7	12.9	12.8	13.0
Германия	8.3	8.2	8.3	8.3	8.1	8.3
Гърция	9.7	10.0	10.0	10.5	10.5	10.1
Дания	11.9	12.0	11.7	11.8	11.4	11.4
Естония	10.7	11.1	11.8	12.0	11.8	11.8
Ирландия	14.8	15.4	16.2	16.7	16.7	16.5
Испания	10.7	10.9	11.0	11.4	10.8	10.5
Италия	9.5	9.5	9.5	9.6	9.5	9.3
Кипър	10.9	11.3	10.9	11.6	12.0	12.4
Латвия	9.3	9.7	10.2	10.6	9.6	8.6
Литва	8.9	9.2	9.6	10.4	11.0	10.8
Люксембург	11.5	11.7	11.4	11.5	11.3	11.6
Малта	9.6	9.6	9.5	10.0	10.0	9.6
Нидерландия	11.5	11.3	11.1	11.2	11.2	11.1
Полша	9.5	9.8	10.2	10.9	10.9	10.8
Португалия	10.4	10.0	9.7	9.8	9.4	9.5
Румъния	10.2	10.2	10.0	10.3	10.4	9.9
Словакия	10.1	10.0	10.1	10.6	11.3	11.1
Словения	9.1	9.4	9.8	10.8	10.7	10.9
Унгария	9.7	9.9	9.7	9.9	9.6*	.
Финландия	11.0	11.2	11.1	11.2	11.3	11.4
Франция	12.8	13.1	12.8	12.9	12.8	12.8
Чехия	10.0	10.3	11.1	11.5	11.3	11.1
Швеция	11.2	11.7	11.7	11.9	12.0	12.3
Турция	18.9	18.7	18.1	17.8	17.4	16.9
Хърватия	9.6	9.3	9.4	9.9	10.1	9.8
Исландия	14.4	14.5	14.6	15.2	15.8	15.4
Норвегия	12.3	12.6	12.4	12.7	12.8	12.6
Швейцария	9.8	9.8	9.9	10.0	10.1	10.3
Останал свят						
Австралия	12.7	12.8	13.5	13.8	13.5	13.4
Нова Зеландия	14.0	14.1	15.1	15.1	14.5	14.8
Русия	10.2	10.4	11.3	12.1	12.4	12.5
САЩ	14.0	14.3	14.3	.	.	.
Япония	8.4	8.7	8.6	8.7	8.4	8.4

¹ Източник: UN, Monthly Bulletin of Statistics, No. 9, September 2011;
сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

5. Смъртност¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Европа						
ЕС-27						
Австрия	9.1	9.0	9.0	9.0	9.3	9.2
Белгия	9.9	9.6	9.5	9.8	9.7	9.6
България	14.6	14.7	14.8	14.5	14.2	14.6
Великобритания	9.7	9.4	9.4	9.4	9.1	9.0
Германия	10.1	10.0	10.1	10.3	10.4	10.5
Гърция	9.5	9.5	9.8	9.6	9.6	9.4
Дания	10.1	10.2	10.2	9.9	9.9	9.8
Естония	12.9	12.9	13.0	12.4	12.0	11.8
Ирландия	6.6	6.4	6.4	6.4	6.5	6.1
Испания	8.9	8.4	8.6	8.5	8.4	8.3
Италия	9.7	9.5	9.6	9.7	9.8	9.7
Кипър	7.2	6.6	6.9	6.5	6.5	6.7
Латвия	14.2	14.5	14.5	13.7	13.3	13.4
Литва	12.8	13.2	13.5	13.1	12.6	12.8
Люксембург	7.8	8.0	8.1	7.4	7.3	7.4
Малта	7.8	7.9	7.6	7.9	7.8	7.2
Нидерландия	8.4	8.3	8.1	8.2	8.1	8.2
Полша	9.6	9.7	9.9	10.0	10.1	9.9
Португалия	10.2	9.6	9.8	9.8	9.8	10.0
Румъния	12.1	12.0	11.7	11.8	12.0	12.1
Словакия	9.9	9.9	10.0	9.8	9.8	9.8
Словения	9.4	9.1	9.2	9.1	9.2	9.1
Унгария	13.5	13.1	13.2	13.0	13.0	13.0
Финландия	9.1	9.1	9.3	9.2	9.3	9.5
Франция	8.5	8.3	8.3	8.5	8.5	8.4
Чехия	10.5	10.2	10.1	10.1	10.2	10.2
Швеция	10.2	10.0	10.0	9.9	9.7	9.6
Турция	6.2	6.2	6.6	6.4	6.4	6.3
Хърватия	11.7	11.3	11.8	11.8	11.8	11.8
Исландия	6.2	6.3	6.2	6.3	6.3	6.4
Норвегия	8.9	8.9	8.9	8.7	8.6	8.5
Швейцария	8.2	8.1	8.1	8.0	8.1	8.0
Останал свят						
Австралия	6.4	6.4	6.5	6.7	6.4	6.5
Нова Зеландия	6.5	6.7	6.7	6.7	6.8	6.6
Русия	16.1	15.2	14.6	14.6	14.2	14.2
САЩ	8.3	8.1	8.0	8.1	7.9	.
Япония	8.6	8.6	8.8	9.1	9.0	9.4

¹ Източници: Сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>;
сайт на ООН - <http://www.unstats.un.org/>.

6. Детска смъртност¹

(Умрели деца на възраст до 1 година на 1 000 живородени)

Страни	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Европа						
ЕС-27						
Австрия	4.2	3.6	3.7	3.7	3.8	3.9
Белгия	3.7	4.0	3.9	3.7	3.3	3.5
България	10.4	9.7	9.2	8.6	9.0	9.4
Великобритания	5.1	4.9	4.8	4.6	4.7	4.3
Германия	3.9	3.8	3.9	3.5	3.5	3.4
Гърция	3.8	3.7	3.5	2.7*	3.1	2.8
Дания	4.4	3.8	4.0	4.0	3.1	3.4
Естония	5.4	4.4	5.0	5.0	3.6	3.3
Ирландия	4.0	3.7	3.1	3.9	.	3.8
Испания	3.8	3.8	3.5	3.4*	3.4	3.2
Италия	3.8	3.6	3.5	3.6*	3.7	3.4
Кипър	4.6	3.1	3.7	3.5	3.3	.
Латвия	7.8	7.6	8.7	6.7	7.8	5.7
Литва	6.8	6.8	5.9	4.9	4.9	4.3
Люксембург	2.6	2.5	1.8	1.8	2.5	3.4
Малта	5.4	3.6	6.5	8.2	5.3	5.5
Нидерландия	4.9	4.4	4.1	3.8*	3.8	3.8
Полша	6.4	6.0	6.0	5.6	5.6	5.0
Португалия	3.5	3.3	3.4	3.3	3.6	2.4
Румъния	15.9	13.9	12.0	11.0	10.1	9.8
Словакия	7.2	6.6	6.1	5.9	5.7	5.7
Словения	4.1	3.4	2.8	2.4	2.4	2.5*
Унгария	6.2	5.7	5.9	5.6	5.1	5.3
Финландия	3.0	2.8	2.7	2.6	2.6	2.3
Франция	3.6	3.6	3.6	3.6	.	.
Чехия	3.4	3.3	3.1	2.8	2.9	2.7
Швеция	2.4	2.8	2.5	2.5	2.5	2.5
Турция	23.6	22.6	16.8	16.1	15.3	13.2
Хърватия	5.7	5.2	5.6	4.5	5.3	4.4
Исландия	2.3	1.4	2.0	2.5	1.8	2.2
Норвегия	3.1	3.2	3.1	2.7	3.1	2.8
Швейцария	4.2	4.4	3.9	4.0*	4.3	3.8*
Останал свят						
Австралия	5.0	4.7	4.7	4.1	4.3	.
Канада	5.4	5.0	5.1	5.1	.	.
Нова Зеландия	5.1	5.1	4.9	5.0	4.9	5.1
САЩ	6.9	6.7	6.6	6.5	6.3	.
Япония	2.8	2.6	2.6	2.6	2.4	2.3

¹ Източници: Demographisches Jahrbuch, Statistik Austria, 2012;
сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

7. Естествен прираст¹

(На 1 000 души от населението)

Страни	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Европа						
ЕС-27						
Австрия	0.4	0.4	0.2	0.3	-0.1	0.2
Белгия	1.6	2.0	2.2	2.2	2.1	2.1
България	-5.5	-5.1	-4.9	-4.3	-3.6	-4.6
Великобритания	2.3	2.9	3.2	3.5	3.7	3.9
Германия	-1.8	-1.8	-1.7	-2.0	-2.3	-2.2
Гърция	0.2	0.6	0.2	0.9	0.9	0.3
Дания	1.7	1.7	1.6	1.9	1.4	1.6
Естония	-2.2	-1.8	-1.2	-0.5	-0.2	0.0
Ирландия	8.2	8.9	9.8	10.3	10.2	10.4
Испания	1.8	2.5	2.4	2.9	2.4	2.3
Италия	-0.2	0.0	-0.2	0.0	-0.4	-0.4
Кипър	3.7	4.7	4.1	5.1	5.5	5.7
Латвия	-4.9	-4.7	-4.3	-3.1	-3.6	-4.8
Литва	-3.9	-4.0	-3.9	-2.6	-1.6	-2.0
Люксембург	3.8	3.7	3.4	4.1	4.0	4.2
Малта	1.8	1.6	1.9	2.1	2.2	2.4
Нидерландия	3.2	3.0	2.9	3.0	3.1	2.9
Полша	-0.1	0.1	0.3	0.9	0.9	0.9
Португалия	0.2	0.3	-0.1	0.0	-0.5	-0.4
Румъния	-1.9	-1.8	-1.7	-1.5	-1.6	-2.2
Словакия	0.2	0.1	0.1	0.8	1.5	1.3
Словения	-0.3	0.4	0.6	1.7	1.5	1.8
Унгария	-3.8	-3.2	-3.5	-3.1	-3.4	-4.0
Финландия	1.9	2.0	1.8	2.0	2.0	1.9
Франция	4.3	4.8	4.5	4.5	4.3	4.4
Чехия	-0.6	0.1	1.0	1.4	1.0	1.0
Швеция	1.1	1.6	1.7	1.9	2.3	2.7
Турция	12.6	12.4	11.4	11.4	10.8	11.2
Хърватия	-2.1	-2.0	-2.4	-1.9	-1.8	-2.0
Исландия	8.2	8.3	8.4	9.0	9.5	9.1
Норвегия	3.4	3.7	3.5	3.9	4.2	4.1
Швейцария	1.6	1.7	1.8	2.0	2.0	2.3
Останал свят						
Австралия	6.3	6.4	7.0	7.1	7.4	6.9
Нова Зеландия	7.5	7.4	8.4	8.3	7.7	8.2
Русия	-5.9	-4.8	-3.3	-2.6	-1.8	-1.7
САЩ	5.7	6.2	.	.	.	.
Япония	-0.2	0.1	-0.2	-0.4	-0.6	-1.0

¹Източници: UN, Monthly Bulletin of Statistics, No. 9, September 2011;
сайт на Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Пазар на труда

1. Коефициенти на заетост за възрастовата група 15 - 64 навършени години¹

(Проценти)

Страни	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ЕС-27						
Австрия	68.6	70.2	71.4	72.1	71.6	71.7
Белгия	61.1	61.0	62.0	62.4	61.6	62.0
България	55.8	58.6	61.7	64.0	62.6	59.7
Великобритания ²	71.7	71.6	71.5	71.5	69.9	69.5
Германия ³	65.5	67.2	69.0	70.1	70.3	71.1
Гърция	60.1	61.0	61.4	61.9	61.2	59.6
Дания	75.9	77.4	77.1	77.9	75.7	73.4
Естония	64.4	68.1	69.4	69.8	63.5	61.0
Ирландия	67.6	68.7	69.2	67.6	61.8	60.0
Испания ^{2,3}	63.3	64.8	65.6	64.3	59.8	58.6
Италия ⁴	57.6	58.4	58.7	58.7	57.5	56.9
Кипър	68.5	69.6	71.0	70.9	69.9	69.7
Латвия	63.3	66.3	68.3	68.6	60.9	59.3
Литва	62.6	63.6	64.9	64.3	60.1	57.8
Люксембург	63.6	63.6	64.2	63.4	65.2	65.2
Малта	53.9	53.6	54.6	55.3	55.0	56.1
Нидерландия ⁵	73.2	74.3	76.0	77.2	77.0	74.7
Полша	52.8	54.5	57.0	59.2	59.3	59.3
Португалия	67.5	67.9	67.8	68.2	66.3	65.6
Румъния	57.6	58.8	58.8	59.0	58.6	58.8
Словакия	57.7	59.4	60.7	62.3	60.2	58.8
Словения	66.0	66.6	67.8	68.6	67.5	66.2
Унгария	56.9	57.3	57.3	56.7	55.4	55.4
Финландия	68.4	69.3	70.3	71.1	68.7	68.1
Франция	63.7	63.6	64.3	64.8	64.0	63.8
Чехия	64.8	65.3	66.1	66.6	65.4	65.0
Швеция ³	72.5	73.1	74.2	74.3	72.2	72.7
Турция ¹	46.0	44.6	44.6	44.9	44.3	46.3
Хърватия	55.0	55.6	57.1	57.8	56.6	54.0
Исландия ²	83.8	84.6	85.1	83.6	78.3	78.2
Норвегия	74.8	75.4	76.8	78.0	76.4	75.3
Швейцария ⁵	77.2	77.9	78.6	79.5	79.0	78.6
Останал свят						
САЩ ⁶	71.5	72.0	71.8	70.9	67.6	66.7
Япония ⁶	69.3	70.0	70.7	70.7	70.0	70.1

¹ Източник: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>. Наблюдение на работната сила на ЕС.

За Турция за 2005 вкл. източник на данните: Икономическа комисия на ООН за Европа, Статистически отдел; База данни. UNECE website - <http://www.unece.org/>.

² Коефициент на заетост за възрастовата група 16 - 64 години.

³ Прекъсване на динамичния ред през 2005 година.

⁴ От 2008 г. коефициент на заетост за възрастовата група 16 - 64 години.

⁵ Прекъсване на динамичния ред през 2010 година.

⁶ Национални данни. Източник: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

2. Коефициенти на безработица¹

(Проценти)

Страни	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ЕС-27						
Австрия	5.2	4.8	4.4	3.8	4.8	4.4
Белгия	8.5	8.3	7.5	7.0	7.9	8.3
България	10.1	9.0	6.9	5.6	6.8	10.2
Великобритания	4.8	5.4	5.3	5.6	7.6	7.8
Германия	11.3	10.3	8.7	7.5	7.8	7.1
Гърция	9.9	8.9	8.3	7.7	9.5	12.6
Дания	4.8	3.9	3.8	3.3	6.0	7.4
Естония	7.9	5.9	4.7	5.5	13.8	16.9
Ирландия	4.4	4.5	4.6	6.3	11.9	13.7
Испания	9.2	8.5	8.3	11.3	18.0	20.1
Италия	7.7	6.8	6.1	6.7	7.8	8.4
Кипър	5.3	4.6	3.9	3.7	5.3	6.2
Латвия	8.9	6.8	6.0	7.5	17.1	18.7
Литва	8.3	5.6	4.3	5.8	13.7	17.8
Люксембург	4.6	4.6	4.2	4.9	5.1	4.6
Малта	7.3	6.9	6.5	6.0	6.9	6.9
Нидерландия	5.3	4.4	3.6	3.1	3.7	4.5
Полша	17.8	13.9	9.6	7.1	8.2	9.6
Португалия ²	8.6	8.6	8.9	8.5	10.6	12.0
Румъния	7.2	7.3	6.4	5.8	6.9	7.3
Словакия	16.3	13.4	11.1	9.5	12.0	14.4
Словения	6.5	6.0	4.9	4.4	5.9	7.3
Унгария	7.2	7.5	7.4	7.8	10.0	11.2
Финландия	8.4	7.7	6.9	6.4	8.2	8.4
Франция	9.3	9.2	8.4	7.8	9.5	9.8
Чехия	7.9	7.2	5.3	4.4	6.7	7.3
Швеция	7.7	7.1	6.1	6.2	8.3	8.4
Турция ³	9.2	8.7	8.8	9.7	12.5	10.7
Хърватия	12.7	11.2	9.0	8.4	9.1	11.8
Исландия ¹	2.6	2.9	2.3	3.0	7.2	7.5
Норвегия	4.5	3.4	2.5	2.5	3.1	3.5
Швейцария ^{1,4}	4.4	4.0	3.6	3.5	4.4	..
Останал свят						
САЩ	5.1	4.6	4.6	5.8	9.3	9.6
Япония	4.4	4.1	3.9	4.0	5.1	5.1

¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>. Наблюдение на работната сила на ЕС, за Швейцария и Исландия - Икономическа комисия на ООН за Европа, Статистически отдел, База данни; UNECE website - <http://www.unece.org/>.

² Оценки.

³ Прекъсване на динамичния ред през 2007 година.

⁴ Не са налични данни за 2010 година.

Образование

1. Участие на населението в образователния процес през 2009 г.¹

(Проценти)

Страни	Учащи от 5 - 14 г. като дял от населението на възраст 5 - 14 г.	Учащи от 15 - 19 г. като дял от населението на възраст 15 - 19 г.	Учащи от 20 - 29 г. като дял от населението на възраст 20 - 29 г.
ЕС			
Австрия	98.4	79.4	23.2
Белгия	98.9	93.2	29.5
Великобритания	102.6	73.7	17.3
Германия	99.4	88.5	30.0
Гърция	100.1	.	.
Дания	97.6	83.6	36.9
Ирландия	101.7	92.1	18.7
Испания	100.1	81.4	21.8
Италия	99.8	81.8	21.3
Люксембург	95.6	.	.
Нидерландия	99.5	89.7	29.1
Полша	94.1	92.7	31.3
Португалия	103.1	84.6	23.9
Словакия	96.1	85.1	20.1
Унгария	98.9	89.9	24.9
Финландия	95.5	86.9	41.4
Франция	99.8	84.0	19.2
Чехия	98.7	89.2	22.5
Швеция	98.7	87.0	34.0
България (2009)	92.9	76.2	21.9
България (2010)	92.5	78.2	23.2

¹ Източници: Education at a Glance 2011: OECD indicators и НСИ.

Култура

1. Посещения в кината¹

	2008	2009	2010
ЕС-27	922403	977667	954533
Австрия	15634	18424	17323
Белгия	21923	22600	23700
България²	2823	3176	3898
Великобритания	164222	173461	169250
Германия ³	129396	146346	126610
Гърция	11833	12290	11660
Дания	13246	14082	12900
Естония	1631	1784	2131
Ирландия	18229	17654	16487
Испания	107813	109987	97164
Италия ⁴	108666	107149	⁵ 119000
Кипър	842	884	853
Латвия	2355	1944	2106
Литва	3376	2815	2622
Люксембург	1135	1286	1214
Малта	⁵ 990	⁵ 970	⁵ 940
Нидерландия ⁶	23515	27305	28178
Полша	33754	39185	34234
Португалия	15979	15705	16560
Румъния	3798	5280	6800
Словакия	3362	4141	3911
Словения	2418	2793	2840
Унгария	10352	10601	10810
Финландия	6863	6800	7500
Франция	190034	201140	206490
Чехия	12897	12469	13537
Швеция	15317	17396	15815
Турция	38465	36479	41534
Хърватия	3283	3200	3200
Исландия	1561	1664	⁵ 1600
Лихтенщайн	27	.	.
Норвегия	11869	12702	11020
Швейцария	14302	15251	14692

¹ Източник: MEDIA Salles.

² Данните са от Националния филмов център.

³ Вкл. общинските кина.

⁴ Екрани, активни повече от 60 дни през годината.

⁵ Експертна оценка.

⁶ Не са включени данните на малките дистрибутори.

Здравеопазване

1. Лекари на 100 000 души от населението¹

Страни	2005	2006	2007	2008	2009
ЕС-27	326.18	331.05	335.02	341.39	346.06
Австрия	431.39	444.24	452.69	459.58	467.81
Белгия	287.07	288.59	290.50	292.07	292.48
България	364.31	365.12	364.38	360.47	368.99
Великобритания	239.32	244.92	248.71	256.83	266.85
Германия	341.13	345.32	350.32	355.74	363.77
Гърция	500.33	534.59	555.77	603.32	611.82
Дания	331.09	338.63	340.40	342.96	.
Естония	316.54	319.01	325.71	333.34	326.65
Ирландия	.	274.00	283.73	294.48	306.39
Испания	376.74	362.85	365.03	349.83	354.02
Италия	.	.	.	.	337.03
Кипър	260.69	252.94	254.71	287.01	.
Латвия	288.11	293.67	303.85	310.67	299.49
Литва	362.04	365.25	371.81	369.64	365.06
Люксембург	255.83	257.70	269.38	272.38	271.20
Малта	.	.	.	.	303.63
Нидерландия	268.60	272.97	280.46	286.63	.
Полша	213.83	217.97	219.12	216.17	217.05
Португалия	342.56	348.85	357.30	366.51	377.10
Румъния	217.22	215.60	212.22	221.43	225.82
Словакия	.	.	300.14	.	.
Словения	234.47	236.00	238.39	238.01	240.66
Унгария	278.13	303.58	280.33	309.06	302.08
Финландия	263.40	268.20	268.87	272.05	.
Франция	344.80	343.07	341.37	341.99	338.01
Чехия	355.49	356.45	356.64	354.00	356.01
Швеция	350.30	359.48	366.05	372.93	.
Исландия	361.65	359.14	361.92	362.61	365.55
Норвегия	362.25	379.39	390.11	400.32	402.34
Швейцария	.	.	.	388.63	392.20

¹ Източник: „Здраве за всички“ - статистическа база данни на Регионалното бюро на Световната здравна организация за Европа, януари 2012 година.

Цени

1. Индекси на потребителските цени¹

(2005 = 100)

Страни	2007	2008	2009	2010
ЕС-27				
Австрия	103.7	107.0	107.5	109.5
Белгия	103.6	108.3	108.2	110.6
България	116.3	130.6	134.2	137.5
Великобритания	107.6	111.9	111.3	116.4
Германия	103.9	106.6	107.0	108.2
Гърция	106.2	110.6	111.9	117.2
Дания	103.6	107.2	108.6	111.1
Естония	111.3	122.9	122.8	126.4
Ирландия	109.1	113.5	108.4	107.4
Испания ²	121.0	125.9	125.5	127.7
Италия ²	116.9	120.7	121.6	123.3
Кипър ²	120.2	125.8	126.2	129.2
Латвия	117.3	135.4	140.1	138.6
Литва	109.7	121.7	127.1	128.8
Люксембург	105.0	108.6	109.0	111.5
Малта ²	117.4	122.3	124.9	126.8
Нидерландия ³	101.6	104.1	105.4	106.7
Полша	103.5	107.8	111.6	114.5
Португалия ²	123.3	126.4	125.2	127.1
Румъния	111.7	120.5	127.2	135.0
Словакия	107.4	112.3	114.1	115.2
Словения	106.2	112.2	113.1	115.2
Унгария	112.2	119.0	124.0	130.0
Финландия	104.1	108.3	108.3	109.7
Франция	103.2	106.1	106.2	107.8
Чехия	105.4	112.1	113.3	114.9
Швеция	103.6	107.2	106.9	108.2
Република Македония	105.6	114.3	113.4	115.2
Турция ⁴	140.0	154.7	164.3	178.4
Хърватия	106.2	112.6	115.3	116.5
Исландия	111.9	126.1	141.2	148.8
Норвегия	103.0	107.0	109.2	111.9
Швейцария	101.8	104.2	103.7	104.4

1. Индекси на потребителските цени¹

(Продължение и край)

(2005 = 100)

Страни	2007	2008	2009	2010
Останал свят				
Австралия	106.0	110.6	112.6	115.8
Алжир ²	123.5	128.9	.	145.9
Боливия ⁵	100.0	111.9	115.6	118.5
Египет	117.8	139.4	155.8	173.1
Индия ²	136.0	147.5	163.1	182.7
Индонезия ²	187.8	207.2	216.1	227.2
Канада	104.2	106.6	106.9	108.9
Колумбия ⁶	.	.	100.0	102.3
Мароко ³	102.5	106.3	107.4	108.4
Мексико	107.7	113.3	119.3	124.2
Нова Зеландия	105.8	110.0	112.3	114.9
Република Корея	104.8	109.7	112.8	116.1
Русия	119.6	136.4	152.3	162.8
САЩ	106.2	110.2	109.8	111.7
Тунис	107.7	113.0	117.0	122.2
ЮАР ⁷	.	100.0	107.1	111.7
Япония ⁸	100.7	102.1	100.7	100.0

¹ Източник: UN, Monthly Bulletin of Statistics, No.10, October 2011.

² База: 2000 = 100.

³ База: 2006 = 100.

⁴ База: 2003 = 100.

⁵ База: 2007 = 100.

⁶ База: 2009 = 100.

⁷ База: 2008 = 100.

⁸ База: 2010 = 100.

Износ и внос

1. Износ и внос¹

(Млн. щатски долари)

Страни	2009		2010	
	износ	внос	износ	внос
ЕС-27				
Австрия	130791	136081	144645	150326
Белгия	370131	353246	410387	390578
България	16378	23552	20608	25361
Великобритания	356516	485238	410176	561511
Германия	1120666	926154	1271352	1068054
Гърция	20469	67775	20919	50694
Дания	92843	81926	96842	84586
Ирландия	117092	62595	118293	60597
Испания	220848	290744	246274	315548
Италия	406686	414723	447463	486598
Люксембург	12786	18652	14155	20620
Нидерландия	431839	382268	492267	440619
Полша	136786	149723	155796	173752
Португалия	44343	71729	48742	75590
Румъния	40621	54256	49357	61885
Словакия	55549	54807	64694	67719
Унгария	84586	78034	94759	87612
Финландия	62859	60822	69989	68599
Франция	474911	556943	512901	601131
Чехия	113175	105256	132142	125697
Швеция	131043	120256	158114	148473
Турция	102143	140928	113981	185542
Норвегия	120880	69292	131395	77252
Швейцария	166847	147894	185774	166910
Останал свят				
Австралия	153884	165470	212358	201641
Аржентина	56065	39105	62240	42981
Бразилия	152995	133673	201915	191464
Венецуела	57595	40597	65786	33815
Египет	23062	44946	26438	52923
Еквадор	13863	15090	17415	20591

1. Износ и внос ¹

(Продължение и край)

(Млн. щатски долари)

Страни	2009		2010	
	износ	внос	износ	внос
Индия	164912	257200	221407	328359
Индонезия	119646	93802	157823	132099
Канада	313981	320287	386011	390526
Китай ²	1201790	1004170	1578270	1396200
Нова Зеландия	24931	25578	31401	30621
Пакистан	17523	31648	21409	37783
Перу	26885	21006	35565	28818
Република Корея	361614	322843	466384	425212
Русия	301656	167411	397668	229655
САЩ	1056750	1605300	1277580	1968120
Тунис	14449	19241	16427	22218
Япония	580719	550550	769839	692434

¹ Източник: United Nations, Monthly Bulletin of Statistics, No. 8, August 2011.

² Без Хонконг, Макао и Тайван.

Туризъм

1. Туристи, посетили страните¹

(Хиляди)

Страни	2006	2007	2008	2009	2010*
ЕС-27					
Австрия	20269	20773	21935	21355	22004
Белгия	6995	7045	7165	6814	7217
България²	7499	7726	8533	7873	8374
Великобритания ²	30654	30871	30142	28033	28133
Германия	23571	24420	24886	24224	26875
Гърция	16039	16165	15939	14915	15007
Дания ²	22333	22535	9016	8547	9097
Естония	1940	1900	1970	1900	2120
Ирландия	8001	8332	8026	7189	.
Испания	58004	58666	57192	52231	52677
Италия	41058	43654	42734	43239	43626
Кипър ²	2629	2671	2404	2141	2173
Латвия ²	4649	5209	1685	1323	1373
Литва	2180	1486	.	.	.
Люксембург	908	917	.	.	.
Малта ²	1532	1732	.	1183	1332
Нидерландия	10739	11008	10104	9921	10883
Полша	15670	14975	12960	11890	12470
Португалия ²	22588	23766	6962	6439	6865
Румъния ²	6037	7722	.	.	.
Словакия ^{2,3}	30592	32624	1767	1298	1327
Словения ^{2,3}	58274	61293	1940	1803	1844
Унгария	9260	8638	8814	9058	9510
Финландия ²	5345	5736	.	3423	3423
Франция	78853	80853	79218	74200	76824
Чехия	6435	6680	6649	6081	6032
Швеция ²	4729	5224	4728	4875	4678
Република Македония ²	3369	3903	.	.	.
Турция	18916	22248	24994	25506	27000
Хърватия	8659	9307	9415	9335	.
Исландия	971	1054	.	.	.
Норвегия	4070	4377	4347	4346	4767
Швейцария	7863	8448	8608	8294	8628

1. Туристи, посетили страните¹

(Продължение и край)

(Хиляди)

Страни	2006	2007	2008	2009	2010*
Останал свят					
Австралия	5532	5644	5586	5584	5885
Алжир ²	1638	1743	1772	1912	.
Аржентина	4173	4562	4700	4329	5288
Бразилия	5017	5026	5050	4802	5161
Египет ²	8646	10610	12296	11914	14051
Зимбабве ²	2287	2506	1956	2014	2239
Израел	1825	2067	.	2321	2805
Индия ²	5082	4447	5082	5109	5584
Индонезия	4871	5506	6234	6324	7003
Йордания	3225	3430	3729	3789	4557
Канада	18265	17935	17142	15771	16095
Кения ²	1840	.	.	.	.
Китай	49913	54720	53049	50875	55665
Куба	2150	2119	2316	2405	2507
Ливан	1063	1017	1333	1851	2168
Малайзия	17547	20973	22052	23646	24577
Мароко	6558	7408	7879	8341	9288
Нова Зеландия ²	2422	2466	2459	2458	2525
Русия	20149	20605	21566	19420	20271
САЩ	50977	55979	57937	54884	59745
Сингапур	7588	7957	7778	7488	9161
Сирия	4231	4158	5430	6092	8546
Тайланд	13822	14464	14584	14145	15842
Тунис	6550	6762	7049	6901	6902
Украйна ²	18936	23122	25392	20741	21203
Уругвай	1749	1752	1921	2055	2352
Филипини	2843	3092	3139	.	3520
Хонконг	15822	17154	17320	16926	20085
Чили	2253	2507	2699	2750	2766
ЮАР ²	8509	9091	9592	7012	8074
Япония ²	7334	8347	8351	6790	8611

¹ Източник: UNWTO Tourism Highlights.

² Вкл. чужденците, влезли в страната с транзитни визи.

³ От 2008 г. туристи, пренощували в средства за подслон и места за настаняване.

Селско стопанство

1. Икономически сметки за селското стопанство - брутна добавена стойност по базисни цени¹

(Млн. евро)

Страни	2007	2008	2009	2010	2011
ЕС-27	156404.2	153715.2	130614.7	145494.8	153341.2
Австрия	2920.9	2909.3	2371.5	2678.9	3137.3
Белгия	2592.0	2122.2	2205.0	2705.8	2032.0
България	1227.2	1885.7	1296.1	1337.7	1512.6
Великобритания	7870.4	9183.8	7406.5	8452.5	9462.5
Германия	16031.2	16974.8	12670.1	13949.4	15306.6
Гърция	6034.0	5356.6	5482.8	5509.5	5230.8
Дания	2619.6	1808.8	1767.5	2676.4	3061.3
Естония	305.6	221.6	178.2	236.7	291.9
Ирландия	1877.8	1590.3	938.3	1464.3	1848.6
Испания	25169.4	22847.5	20953.5	22106.1	21153.7
Италия	25525.3	26095.3	23345.8	23442.6	25361.9
Кипър	297.2	288.1	305.1	314.9	328.5
Латвия	352.0	297.4	216.4	238.0	268.8
Литва	768.8	740.3	592.3	650.8	853.5
Люксембург	144.3	107.6	81.4	85.9	95.4
Малта	55.4	57.7	60.1	56.1	58.8
Нидерландия	9076.5	8210.0	7361.7	8773.0	8174.9
Полша	8335.3	7948.8	6656.9	7989.7	9373.1
Португалия	2453.1	2455.3	2389.0	2380.7	2124.4
Румъния	6244.0	8361.8	6392.0	6569.3	8315.2
Словакия	525.9	644.8	290.1	361.5	544.3
Словения	429.6	403.2	394.5	418.8	448.5
Унгария	2273.1	2687.2	1693.1	1998.3	3133.6
Финландия	1363.5	1105.6	1327.6	1441.7	1425.7
Франция	29010.0	26760.9	22515.2	27172.5	26959.8
Чехия	1208.3	1237.4	723.7	1008.1	1340.7
Швеция	1694.2	1413.2	1000.3	1476.0	1496.8

¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

2. Номинална стойност на индексите на цените на производител в селското стопанство¹

(2005 = 100)

Страни	2008	2009	2010	2011
ЕС-27	121.8	108.1	117.0	128.2
Австрия	119.6	105.4*	118.4	124.5
Белгия	112.8	100.1	108.6	111.4
България	151.8	120.4	134.0	153.2
Великобритания	143.3	135.6	142.9	163.7
Германия	124.4	100.7	114.1	128.6
Гърция	114.9	112.4	127.5	126.4
Дания	120.2	101.6	110.9	126.7
Естония	125.0	97.0	117.3	138.8
Ирландия	121.4	101.2	111.6	127.8
Испания	107.1	95.0	101.1	101.7
Италия	120.9	110.2	111.9	121.1
Кипър	130.5	113.8	116.2	116.1
Латвия	140.6	110.8	131.8	155.3
Литва	137.0	106.7	124.2	147.0
Люксембург	117.7	97.4	106.5	116.6
Малта	111.8	117.8	114.2	116.4
Нидерландия	113.7	101.5	112.5	118.1
Полша	120.5	113.0	124.3	146.2
Португалия	111.7	105.3	110.7	109.6
Румъния	147.7	137.6	152.3	174.3
Словакия	115.7	86.4	98.7	115.2
Словения	131.2	112.1	114.4	124.7
Унгария	135.2	122.2	143.6	169.8
Финландия	120.9	108.5	115.2	131.1
Франция	124.3	108.4	116.3	128.9
Чехия	123.7	94.4	100.9	117.6
Швеция	129.8	115.5	128.8/	134.3

¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

3. Номинална стойност на индексите на цените на средствата за производство в селското стопанство¹

(2005 = 100)

Страни	2008	2009	2010	2011
ЕС-27	132.2	121.1	122.4	137.5
Австрия	123.3	115.5*	117.4	128.3
Белгия	135.7	116.9	116.2	132
България	130.9	130.5	133.9	148.3
Великобритания	145.4	136.8	135	157.5
Германия	132.7	122.2	122.9	138.7
Гърция	129.5	118.4	125.6	141.5
Дания	135.8	122.4	121.6	138.7
Естония	137.6	123.4	127.3	148.2
Ирландия	129.7	118.6	116.6	129.2
Испания	130.7	115.6	118.1	132.3
Италия	129	120.8	124.3	135.2
Кипър	126.3	110.2	107.8	108
Латвия	153.9	145.6	141.3	165
Литва	163	128.8	135.2	165.7
Люксембург	129	114.1	118.1	131.8
Малта	131.1	122.3	125.5	140.6
Нидерландия	126.9	113.3	116.7	131.5
Полша	118.9	121	122.9	135.5
Португалия	128.1	124.7	125.3	134.8
Румъния	136.3	128.9	141.3	166.8
Словакия	119.3	103.4	104.5	116.8
Словения	143.3	127.3	129.6	148.4
Унгария	140.5	130.7	136.7	156.8
Финландия	129.5	115.3	119	136.7
Франция	132.2	117.6	116.2	128.6
Чехия	119	109.7	107.6	116.8
Швеция	128.3	122.1	119.9	129.5

¹ Източник: Евростат - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Околна среда

1. Антропогенни емисии на въглероден окис¹

(Хил. тонове)

Страни	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ЕС-27						
Австрия	837	821	772	721	681	649
Белгия	898	790	762	600	594	367
България	755	740	785	419	409	459
Великобритания	3896	3492	3281	3061	2881	2277
Германия	3940	3725	3657	3563	3497	3095
Гърция	637	1075	956	726	685	590
Дания	428	437	431	442	421	392
Ирландия	204	194	185	174	165	158
Испания	2296	2110	2086	2074	1943	1718
Италия	3759	3364	3153	3003	2865	2617
Нидерландия	697	669	661	644	649	599
Полша	3426	3333	2804	2553	2717	2695
Португалия	538	525	505	492	495	461
Румъния	1204	1496	1417	1447	1419	1304
Словакия	296	280	268	253	243	207
Словения	159	152	139	137	136	125
Унгария	559	587	569	507	512	313
Финландия	551	522	511	501	485	465
Франция	5919	5411	4886	4624	4478	3951
Чехия	572	511	484	509	439	404
Швеция	583	581	549	544	533	536
Норвегия	414	386	362	346	331	316
Останал свят						
Беларус	749	532	592	541	518	500
Канада	749	532	592	541	518	500
Русия	12132	12277	10391	10729	11009	10474
Украйна	3057	2923	2553	3182	2551	2425

¹ Източник: ЕМЕП (Co-operative programme for monitoring and evaluation of the long range transmission of air pollutions in Europe) - <http://www.emep.int/>.

Международни сравнения

Целта на програмата на Евростат за изчисляване на ППС е да осигури надеждно сравнение на цените и на обема на БВП и неговите разходни компоненти между страните участнички в рамките на даден период.

Паритетите на покупателната способност представляват реални курсове за превръщане на стойностните показатели от национална валута в единна валута. Превърнатите в съпоставима валута чрез ППС разходи за крайно използване на БВП на отделните страни са сравними и отразяват единствено разликата във физическия обем на купените стоки и услуги. ППС се представят в стандартизирана форма към страните - членки на ЕС (базата е ЕС-27 = 1), наречена стандарт на покупателната способност, т.е. евро в реално изражение (условна средна валута).

1. Паритети на покупателната способност на ниво БВП (ЕС-27 = 1)¹

(1 СПС = нац. валута/фиксирано евро за страните от еврозоната)

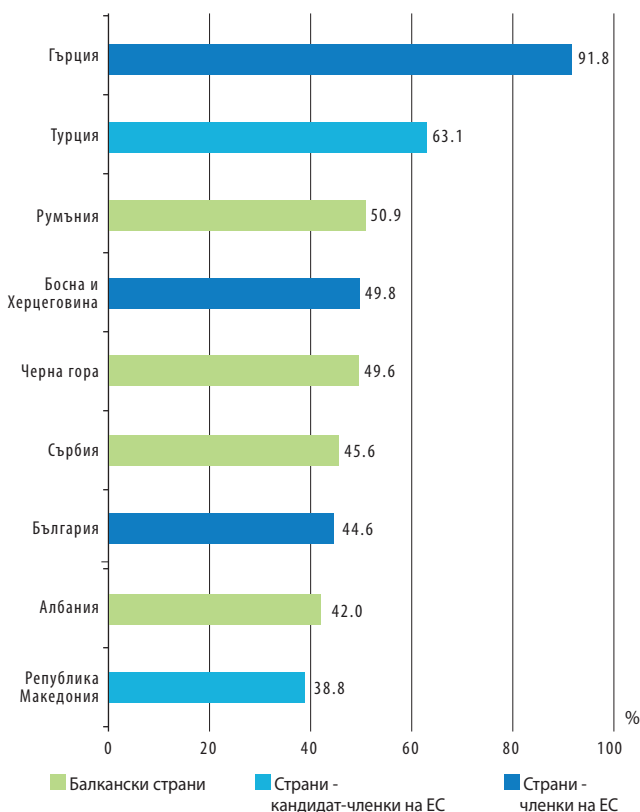
Страни	2008	2009*	2010*
ЕС-27	1	1	1
Австрия	1.0904	1.12264	1.10770
Белгия	1.1173	1.14050	1.12365
България	0.8355	0.87118	0.87291
Великобритания	0.8325	0.86786	0.85834
Германия	1.0382	1.06736	1.05268
Гърция	0.8966	0.92705	0.91796
Дания	10.2482	10.46261	10.22117
Естония	10.9834	10.83084	10.65274
Ирландия	1.2171	1.19963	1.11905
Испания	0.9211	0.94154	0.93221
Италия	1.0090	1.03872	1.04542
Кипър	0.876	0.89755	0.89089
Латвия	0.5051	0.48138	0.45432
Литва	2.1710	2.14982	2.06213
Люксембург	1.1591	1.20227	1.19959
Малта	0.7166	0.72858	0.73177
Нидерландия	1.0774	1.11590	1.09150
Полша	2.3746	2.47026	2.42471
Португалия	0.8304	0.84320	0.83028
Румъния	2.0424	2.11252	2.14445
Словакия	0.681	0.68099	0.67579
Словения	0.8114	0.84513	0.83394
Унгария	165.5487	168.28492	169.20295
Финландия	1.1737	1.20108	1.19257
Франция	1.1284	1.15235	1.13413
Чехия	18.2420	18.46007	18.46712
Швеция	11.2216	11.86819	11.72473
Република Македония	23.9269	23.58758	23.83357
Турция	1.1384	1.21710	1.26052
Хърватия	4.9004	5.06639	5.09291
Черна гора	0.4596	0.48842	0.49643
Исландия	150.1897	169.50306	177.76307
Норвегия	11.1945	11.83945	11.68807
Швейцария	1.9808	2.03463	1.97038
Албания	53.4818	55.39494	57.82848
Босна и Херцеговина	0.9658	0.98417	0.97423
Сърбия	40.1639	44.35401	46.92227

¹ Източник: Евростат, 2.12.2011 г. - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Индексите на равнища на цени (сравнителни равнища на цени) са измерител на различията в равнищата на цените между страните партньори, показвайки колко единици от единната валута са необходими, за да се купи едно и също количество стоки и услуги в сравняваните с базата (ЕС-27) страни. Те се изчисляват като съотношение между ППС и официалните валутни курсове (национална валута/евро) за всяка страна спрямо средното за ЕС равнище.

Фиг. 1. Индекси на равнища на цени в балканските страни на ниво БВП на човек от населението, 2010 г. (ЕС-27 = 100)
(Предварителни данни)

2. Индекси на равнища на цени на ниво БВП (ЕС-27 = 100)¹

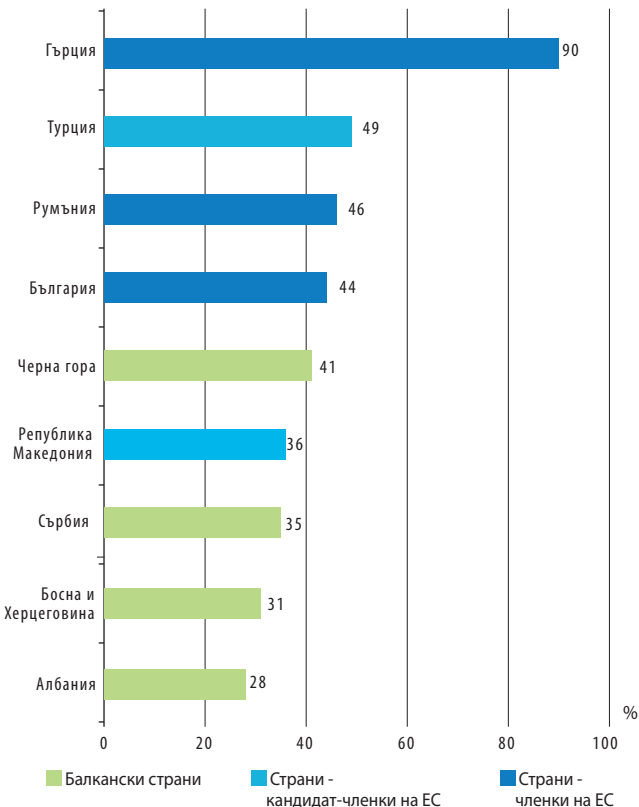
Страни	2008	2009*	2010*
ЕС-27	100.0	100.0	100.0
Австрия	109.0	112.3	110.8
Белгия	111.7	114.1	112.4
България	42.7	44.5	44.6
Великобритания	104.5	97.4	100.1
Германия	103.8	106.7	105.3
Гърция	89.7	92.7	91.8
Дания	137.4	140.5	137.2
Естония	70.2	69.2	68.1
Ирландия	121.7	120.0	111.9
Испания	92.1	94.2	93.2
Италия	100.9	103.9	104.5
Кипър	87.6	89.8	89.1
Латвия	71.9	68.2	64.1
Литва	62.9	62.3	59.7
Люксембург	115.9	120.2	120.0
Малта	71.7	72.9	73.2
Нидерландия	107.7	111.6	109.2
Полша	67.6	57.1	60.7
Португалия	83.0	84.3	83.0
Румъния	55.5	49.8	50.9
Словакия	65.7	68.1	67.6
Словения	81.1	84.5	83.4
Унгария	65.8	60.0	61.4
Финландия	117.4	120.1	119.3
Франция	112.8	115.2	113.4
Чехия	73.1	69.8	73.0
Швеция	116.7	111.8	122.9
Република Македония	38.9	38.5	38.8
Турция	59.7	56.3	63.1
Хърватия	67.8	69.0	69.9
Черна гора	46.0	48.8	49.6
Исландия	117.8	98.2	109.8
Норвегия	136.1	135.7	146.0
Швейцария	124.8	134.7	142.8
Албания	43.6	42.0	42.0
Босна и Херцеговина	49.4	50.3	49.8
Сърбия	49.3	47.2	45.6

¹ Източник: Евростат, 2.12.2011 г. - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Индексите на физическия обем на БВП на човек от населението отразяват единствено различията между страните партньори в международните сравнения по отношение на крайно потребения обем стоки и услуги в тях, т.е. елиминира се влиянието на националните цени в тези страни. Те се изчисляват, като превърнатите в единна валута чрез ППС национални разходи за крайно използван БВП на човек се отнесат към средните за ЕС-27 реални разходи за крайно използван БВП. Тези индекси не са предназначени за стриктно ранжиране на страните. Препоръчва се те да се използват за разделяне на страните - участници в ПЕС, на групи със сравними равнища на реален БВП на човек от населението.

Фиг. 2. Индекси на физическия обем на реален БВП на човек от населението в балканските страни, 2010 г. (ЕС-27 = 100)
(Предварителни данни)

3. Индекси на физическия обем на реален БВП на човек от населението (ЕС-27 = 100)¹

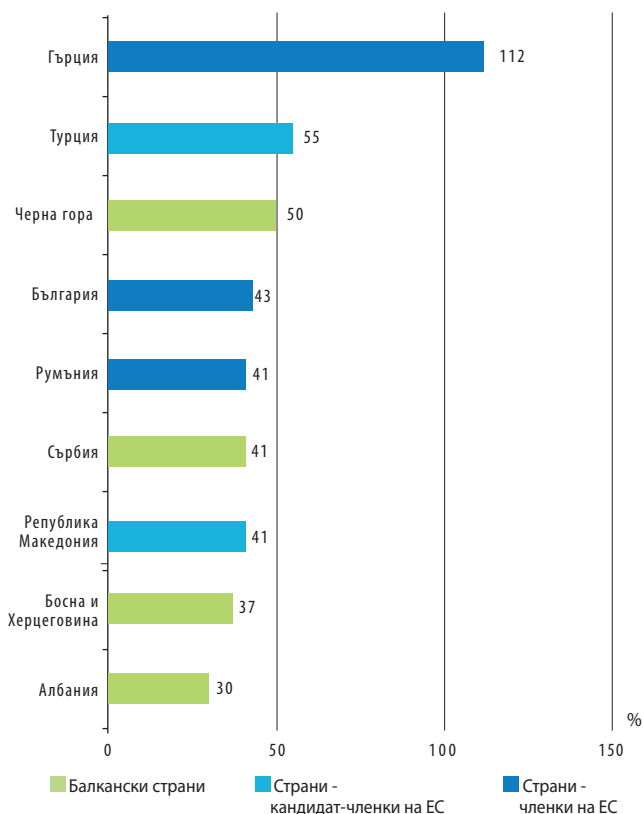
Страни	2008	2009*	2010*
ЕС-27	100	100	100
Австрия	124	125	126
Белгия	116	118	119
България	44	44	44
Великобритания	112	111	112
Германия	116	116	118
Гърция	92	94	90
Дания	125	123	127
Естония	69	64	64
Ирландия	133	128	128
Испания	104	103	100
Италия	104	104	101
Кипър	99	100	99
Латвия	56	51	51
Литва	61	55	57
Люксембург	279	266	271
Малта	79	82	83
Нидерландия	134	132	133
Полша	56	61	63
Португалия	78	80	80
Румъния	47	47	46
Словакия	73	73	74
Словения	91	87	85
Унгария	64	65	65
Финландия	119	115	115
Франция	107	108	108
Чехия	81	82	80
Швеция	124	119	123
Република Македония	34	36	36
Турция	47	46	49
Хърватия	64	64	61
Черна гора	43	41	41
Исландия	124	118	111
Норвегия	192	176	181
Швейцария	143	144	147
Албания	26	28	28
Босна и Херцеговина	30	31	31
Сърбия	36	36	35

¹ Източник: Евростат, 2.12.2011 г. - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Разходите на БВП за крайно потребление включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

Фиг. 3. Индекси на физическия обем на разходи на БВП за крайно потребление на човек от населението в балканските страни, 2010 г. (ЕС-27 = 100)
(Предварителни данни)

4. Индекси на физическия обем на разходи на БВП за крайно потребление на човек от населението (ЕС-27 = 100)¹

Страни	2008	2009*	2010*
ЕС-27	100	100	100
Австрия	119	121	123
Белгия	107	109	109
България	45	42	41
Великобритания	125	122	122
Германия	114	117	118
Гърция	115	116	112
Дания	104	102	103
Естония	60	53	52
Ирландия	109	102	101
Испания	101	97	97
Италия	108	109	108
Кипър	122	115	116
Латвия	59	49	50
Литва	69	61	60
Люксембург	153	155	151
Малта	81	85	83
Нидерландия	111	109	106
Полша	60	63	66
Португалия	86	85	86
Румъния	47	44	43
Словакия	69	71	70
Словения	84	84	82
Унгария	57	57	56
Финландия	102	101	103
Франция	107	110	109
Чехия	66	69	68
Швеция	104	104	103
Република Македония	40	41	41
Турция	52	52	55
Хърватия	60	57	55
Черна гора	53	49	50
Исландия	115	99	97
Норвегия	125	128	130
Швейцария	136	139	141
Албания	29	31	30
Босна и Херцеговина	37	38	37
Сърбия	41	42	41

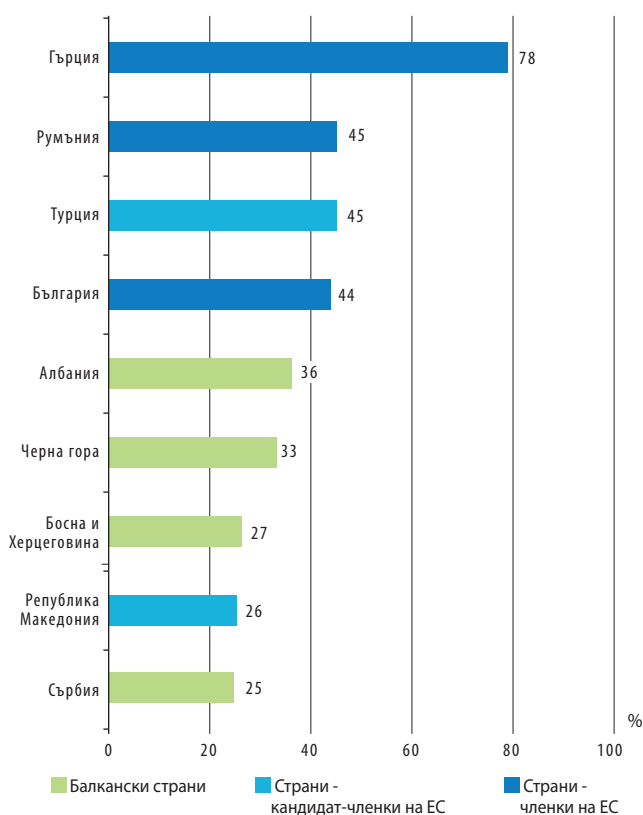
¹ Източник: Евростат, 2.12.2011 г. - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

Бруто образуването на основен капитал се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определен отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството (или от внос), които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

Фиг. 4. Индекси на физическия обем на бруто образуването на основен капитал в балканските страни, 2010 г. (ЕС-27 = 100)

(Предварителни данни)

5. Индекси на физическия обем на бруто образуването на основен капитал (ЕС-27 = 100)¹

Страни	2008	2009*	2010*
ЕС-27	100	100	100
Австрия	124	133	136
Белгия	135	146	150
България	48	49	44
Великобритания	89	88	96
Германия	98	98	104
Гърция	98	97	78
Дания	131	135	138
Естония	84	62	57
Ирландия	164	127	102
Испания	147	139	132
Италия	117	120	113
Кипър	110	114	106
Латвия	59	47	46
Литва	54	37	42
Люксембург	307	305	305
Малта	57	57	67
Нидерландия	121	123	127
Полша	43	48	49
Португалия	88	91	91
Румъния	57	48	45
Словакия	67	63	70
Словения	118	101	95
Унгария	55	59	52
Финландия	123	127	125
Франция	109	113	113
Чехия	89	91	86
Швеция	111	103	113
Република Македония	24	28	26
Турция	41	36	45
Хърватия	78	78	66
Черна гора	61	45	33
Исландия	148	91	70
Норвегия	192	206	195
Швейцария	153	160	173
Албания	36	45	36
Босна и Херцеговина	32	30	27
Сърбия	34	28	25

¹ Източник: Евростат, 2.12.2011 г. - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>.

ISSN 1313-9428

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2012

Отговорен редактор: М. Алексиева

Автори: А. Данчева, А. Първанова,
Б. Богданов, Г. Николова, Е. Йорданова,
М. Гергова, М. Колев, М. Костова, П. Стоянов,
С. Кавгаджийска, С. Кателиев,
С. Цонев, Т. Давидков

Стилови редактори: Л. Александрова, М. Трифонова

Формат: 105x215

Тираж: 1200

Предпечатна подготовка и печат:

„Образование и наука” ЕАД

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК 2012

www.nsi.bg